Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Gjørup, Michael.; M. Gjørup.
Titel | Title:	Mørke Tider : Fortælling fra Olaf Hungers Tid
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Carl F. Hammer, 1887
Fysiske størrelse | Physical extent:	365 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130023487511

Pris pr. Dobbelthefte med Præmiebillede **26 Øre.**

FAMILIE BIBLIOTHEK.

1. BIND.

Udgivet

af

M. Gjørup.

1. og 2. Hefte.

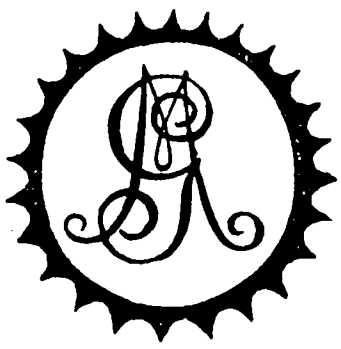

Kjøbenhavn.

Carl F. Hammers Forlag.

Laur. Madsens Bogtrykkeri.

Behag at læse Omslagets Bagside.

M. Gjerup.

Mørke Tider.

Fortælling fra Olaf Hungers Tid.

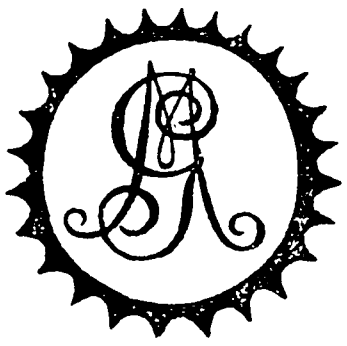

(Eftertryk forbydes.)

Kjøbenhavn.
Carl F. Hammers Forlag.
Laur. Madsens Bogtrykkeri.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

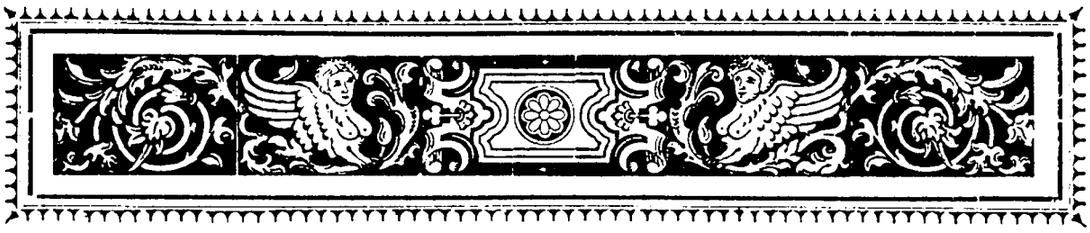

Første Bog.

Første Kapitel.

Olaf Jarl i Fængsel.

Borgen Winendale var de flanderske Grevers Yndlingsopholdssted; det var en anselig, ottekantet Bygning, omgiven af en prægtig Skov. Op over Trætoppene ragede et Par mægtige Taarne, hvorfra man havde Udsigt over de grønne Kroner til velhavende Landsbyer og andre Taarne i det Fjerne.

Grev Robert den Friser plejede gjerne at opholde sig paa Winendale, naar han ikke var ude paa et af sine mange Tog mod Naboer eller mod oprørske Undersaatter. Nu var han dragen til det hellige Land for sin Sjæls Frelses Skyld, og Grevskabet Flandern blev i Faderens Fraværelse styret af hans Søn Robert, der mest opholdt sig i den blomstrende Stad Brügge.

Oppe i det højeste Taarn husede Winendale en fyrstelig Gjæst; det var den danske Kongesøn Olaf Svendsen. Hans Broder, Kong Knuds Hirdmænd havde for noget over et Aar siden bragt ham til Kongens Svigerfader Grev Robert og anmodet denne om at passe godt paa den fornemme Fange. Dette havde Greven baade lovet og holdt. Olaf havde siden da siddet i Fængslet, lænket paa Hænder og Fødder. Den Eneste, han havde seet, havde været Fangevogteren, der næsten aldrig mælede et Ord.

Taarnkamret, hvori Olaf sad, var baade stort og højt. Lyshullerne sade oppe under Loftet, hvorfor Fangen ikke var i Stand til at see mere af Guds skjønne Verden udenfor end et Stykke af Himlen med dens drivende Skyer og dens Stjerner. Naar Vaaren kom, sendte Solen sine Straaler ind til ham, dog aldrig saa langt, at de naaede Gulvet.

Olaf var omtrent 34 Aar gammel, men i sit Fængsel saae han langt ældre ud; thi Skjæget voxede vildt, og Ansigtet var utvættet. Der blev ikke givet Fangen mere Vand end han netop kunde slukke sin Tørst med. Han var endnu iført den Jagtdragt, han havde baaret den Dag, han blev tagen til Fange; den var bleven slidt og støvet, og al Slags Utøj havde taget Bolig i den. Svend Estridsens Søn var bleven mager, og derved kom Ansigtet endnu tydeligere end før til at røbe den Kløgt, hvoraf han var i Besiddelse, og som han havde brugt saa daarligt. Øjnene havde Intet mistet af deres Liv. Trods Lænkerne om Benene bevægede han sig endnu i sit Kammer saa rask og livligt som det efter Omstændighederne lod sig gjøre. Han var

lille af Vækst, stærkt bygget og havde arvet Faderens Vikingemod.

Fangenskabet havde ikke bøjet hans Sind, men snarere hærdet det; derimod havde Ensomheden bidraget til at klare hans Tanker, han kjendte nu den Vej, han burde slaae ind paa, hvis han fik sin Frihed. I Modsætning til Knud, den religiense Sværmer, tog Olaf Verden som den var. Hverken han eller Broderen kom til rigtig Forstaaelse af Tidens aandelige Rørelser, Knud lod sig rive blindt med af Strømmen, Olaf vilde bekæmpe den, deres Ensidighed førte dem Begge en ulykkelig Skjæbne imøde.

Det var en sildig Aften i Slutningen af August 1086. Olaf havde kastet sig paa sit haarde Leje, men kunde ikke sove. I mange Slags Tanker stirrede han gjennem et Lyshul, og hans Øjne mødte den funklende Jupiter. Stjernen havde travlt, den kunde ikke staae stille paa sin natlige Vej og forsvandt snart bag Muren. Med et Suk tog Olaf Afsked med den.

„Hils mine Venner i Danmark," sagde han hen for sig, „og siig dem, at Fangenskabet endnu ikke har bøjet Olaf Jarl." Hans Tanker fløj til Danmark, han spurgte sig selv, som han havde gjort hundrede og atter hundrede Gange: „Hvorledes staaer det til hjemme?"

Han vidste ikke, hvad der under hans Fangenskab var foregaaet i den store, vide Verden. Havde Kong Knud gjort sit Englandstog, og hvorledes var Udfaldet blevet? Var Kong Vilhelm besejret og Knud nu Englands Konge?

Jarlen tænkte paa, hvorledes han havde spundet dristige og snilde Rænker for at forhindre Broderens

Englandstog; de havde nær ført til Maalet. Da fattede Knud i sidste Øjeblik Mistanke og sendte Olaf til Flandern. Hvorledes var det gaaet dem, som havde deeltaget i Sammensværgelsen mod Knud? Var det blevet opdaget, at de havde ladet sig bestikke af Kong Vilhelms Guld? Knud var frygtelig i sin Vrede og skaanede ikke Menneskeliv, selv om det var store Adelbønders.

Olaf rejste sig fra sit Leje og vandrede frem og tilbage i Fængslet. Lænkerne klirrede ved hvert Skridt. Hans Blod kom i Kog, han udstødte vilde Trusler. Da kom han i Tanker om, at han kunde blive gammel og graa i sit Fængsel; han var jo jevnaldrende med Knud, der var sund og rask og kunde leve længe endnu. Saalænge han levede, vilde Olaf ikke faae sin Frihed tilbage. Hvor hadede han ikke sin Broder og ønskede, at han snart maatte døe. Hvis han døde, da var Olaf den Nærmestberettigede til Danmarks Throne. Men levede Knud længe, vilde Olaf blive glemt, og hans Broder Erik blive Konge, Erik, hvem han hadede næsten ligesaa meget som Knud. Træt kastede han sig paa sit Leje og stirrede ud paa den lyse Aftenhimmel; Fuldmaanen stod i dette Øjeblik over Taarnet. Han kunde ikke see den, men kun det Lys, den spredte omkring sig.

Han ønskede sig ud i den frie, dejlige Natur, der endnu stod i al sin Sommerpragt. O, kunde han blot indaande Natteluften i fulde Drag og vandre hvorhen han vilde! Han drog et dybt Suk, fremkaldt ved Længslen efter Frihed. Hvis Knud i dette Øjeblik havde sagt til ham: „Jeg skænker Dig Friheden,

hvis Du lover ikke at hævne Dig," havde Olaf dog sagt Nej.

Lysere Billeder dukkede efterhaanden frem for hans Sjæl. Han mindedes en varm, stjerneklar Augustnat som denne. Det var i hans Fader, Svend Estridsens Tid. Olaf laa paa Vagt i Østersøen mod Venderne. Dengang tænkte han ikke paa Danmarks Throne, men kun paa Kamp og Kjærlighed. Paa Skibets Lysting stod der en smuk, vendisk Pige ved hans Side. Hun sang for ham, og da han spurgte hende: „Hvorfra har Du faaet den dejlige Stemme?" svarede hun: „Jeg fandt den, dengang der i mit Hjærte tændtes Elskov til Dig." Aldrig havde Olaf elsket som dengang. Det forekom ham at være saa længe, længe siden. Den smukke Sangerinde var forlængst død, en snigende Sot angreb det Bryst, der gjemte de skjønne Toner.

Olaf Jarl havde aldrig elsket sin Hustru med samme Kjærlighed, som han havde havt til den vendiske Pige, men altid havde han levet godt sammen med hende. Hun delte hans Haab om og hans Higen efter Kongekronen og havde givet ham mangt et snildt Raad. Inger var fire Aar ældre end han. Paa hende beroede hans eneste Haab om at komme fri; hun kunde maaske finde aabent Vande, hvor Andre fandt alle Sunde lukkede. Hvor opholdt hun sig nu? Var hun i Danmark eller hos sin Broder Olaf Kyrre i Norge?

Søvnen bemægtigede sig Fangen; han faldt i en urolig Slummer og drømte om det, der havde beskjæftiget ham i vaagen Tilstand.

Det blev Morgen. Den med Jern beslagne Fængselsdør hvinede paa sine Hængsler og vækkede

Kongesønnen. Han stod op fra sit Leje og modtog af den tause Slutters Haand et Krus Vand og et lille Brød; det var hans Frokost. Slutteren skyndte sig bort, Fangen var atter alene med sine Tanker.

Da lød Klokkeklang op til ham, mens han med god Appetit spiste sit Brød og tog en Slurk af Kruset. Klokkeklangen førte hans Tanker til Hjemmet, til dets Gejstlighed, og et bittert Smil saaes paa hans Ansigt.

„Jeg bliver aldrig Eders Mand, I Kronragede," sagde han, „I have ødelagt min Broder Harald, og I have fordærvet min Broder Knud . . . . . I have vistnok Lyst til at pidske min Ryg med Eders Svøber, at gjøre mig myg ved Faste og angst for Skjærsilden.

Skjærsilden! Dengang Adils vilde indebrænde Rolf og hans Mænd, kastede de Skjoldene paa Baalet og gik gjennem Luerne. Saaledes vil jeg ogsaa gjøre, hvis Præsterne skulde ville tænde Baal for mig. Findes der et Sted i Verden et saadant Baal? Vore Forfædre kjendte det ikke. For dem var det kommende Liv en Fortsættelse af det nuværende.

Det tykkes mig, at de Kronragede have opfundet Skjærsilden for at gjøre Folk rædde for Døden. Og see, denne Rædsel beriger Bisper og Kapitler. Af Frygt for Skjærsilden testamentere de Fromme meget Jordegods til Gejstligheden. Men jeg veed, at vor Frelser ikke brød sig om jordisk Gods; den engelske Munk, som i min Barndom lærte mig Kristendom, fortalte mig, at Jesus sagde til sine Disciple, da han udsendte dem: I skulle ikke have Guld, ej Sølv, ej Kobber i Eders Belter, ej Taske til at rejse med, ej heller to Kjortler, ej heller Sko, ej heller Stav. —

Nu kunne Bisperne ikke faae nok af Guld, de have mange dyre Kjortler, og af Elfenben er deres Krumstav.

Skulde jeg en Gang blive Konge, da vil jeg ingen Venner finde mellem Bisper, Provster, Ærkedegne og Abbeder; thi jeg vil ikke give dem rige Gaver. De ville kalde mig ond og gjerrig, men hvad bryder jeg mig herom! Ja, ja, bliver jeg Konge, maa det komme til en Kamp mellem mig og Klerkerne, Kong Knuds bedste Venner. Almuen vil støtte mig i denne Kamp; thi den hader ogsaa de Kronragede, som forlange Tiende af den."

Han vedblev at gaae op og ned i Fængslet og at udmale sig, hvorledes han, hvis han blev Konge, vilde føre Kampen med Gejstligheden. Slutteren bragte ham Middagsmaden, noget kogt Bedekjød, paa en Træbrikke. Jarlen spiste og vedblev at tænke paa, hvad han vilde gjøre, hvis han blev Konge.

Timerne snege sig langsomt afsted, han mærkede ikke, at det var blevet Aften, før Slutteren bragte ham Dagens sidste Maaltid.

„Bort med alle disse Tanker," sagde han tilsidst, „jeg bliver rimeligviis aldrig Konge. De fordømte Klerke skulle vel vide at forhindre det. De ere stærkere end jeg, saalænge jeg er en Fange."

Han kastede sig træt paa sit Leje og stirrede op til Lyshullet, hvor Jupiter atter viste sig. — —

Samme Dags Aften red et stort Selskab ind paa Winendale. I Spidsen saaes den unge Grev Robert.*) Han

*) I Følge flanderske Krønniker var Grev Robert den Friser paa en Pilgrimsrejse til det hellige Land fra 1085 til 1091.

havde arvet Faderens store Tapperhed, men var af en langt mere ædel og ridderlig Tænkemaade. Senere fik han Tilnavnet St. Georgs Søn. Med dyb Bedrøvelse havde han erfaret sin Svoger, den danske Kong Knud den Helliges Drab og strax skikket Bud til sin Søster, Dronning Edele, om at komme til Flandern. Hun havde imidlertid opsat sin Afrejse, fordi det var hendes Hensigt at føre Knuds Lig med sig til St. Peders Benediktinerkloster i Gent. Ledsaget af nogle Venner kom hun til Odense og vilde ved Nattetid hente Liget, da udbredte sig overalt i St. Albani Kirke et himmelsk Lys; hun blev slagen af Forbauselse, afstod fra sit Forsæt og erkjendte, at det var Himlens Villie, at Liget skulde blive i Odense.

Hendes Ophold i Danmark var derefter blevet forlænget ved, at Knuds trofaste Venner Svend Trundsen og hans Broder Astrad, ogsaa kaldet Torgunnæ Sønner, der hiin skjæbnesvangre 10de Juli havde kæmpet mod Oprørerne, havde tilbudt den ulykkelige Dronning at føre hende og hendes Søn Carl til Flandern, dersom hun vilde vente saalænge, til de Danske vare blevne enige om, hvem der skulde være Konge i Knuds Sted. Edele modtog med Glæde dette Tilbud og drog til Hedeby, mens Svend og Astrad rejste til Jylland, hvor de havde meget Jordegods.

Overalt i de danske Landskaber blev der holdt Thing af Adelbønderne. Sjællænderne havde helst ønsket Erik Jarl til Konge, men de vidste, at de vilde komme til at staae ene med dette Ønske, og det saa meget mere, som det gamle Løfte til Svend Estridsen maatte holdes, at Folket, naar en af hans Sønner døde som

Konge, da vilde vælge til hans Efterfølger den Broder, som var ham nærmest i Alder. Knud var fulgt efter Harald, og Olaf var efter Knuds Død den ældste af Kongesønnerne.

Det var Jyderne og Fyenboerne, som havde rejst Oprøret, de vare paa en Maade de Sejrende, deres Stemmer havde derfor stor Vægt, og man vidste, at de vilde vælge Olaf. Han vilde ikke hævne Broderens Drab, men snarere belønne Ophavsmændene dertil. Desuden var der i Danmarks vestlige Deel Mange, som virkelig holdt af Olaf.

Svend og Astrad havde deeltaget i flere større, jydske Thing, og deres Stemmer havde megen Vægt. De havde kæmpet til det Sidste for Kong Knud, men netop denne opoffrende Troskab havde skaffet dem megen Anseelse, selv hos Modstandere. Disse erklærede, at de kun havde havt Fjendskab til Kongen, men ikke til hans Mænd, og at Alle nu maatte enes om at fremme Danmarks Vel. Dette vilde Torgunnæ Sønnerne ogsaa befordre, og derfor gave de deres Samtykke til Olafs Valg. Han var ikke deres Ven, men kun hans Valg kunde muligviis forhindre en Borgerkrig.

Imidlertid sad Olaf fangen i Flandern. Grev Robert vilde ikke frigive ham uden store Løsepenge, og de kunde ikke strax skaffes til Veje. Der maatte derfor stilles en eller flere Gisler, til Summen var betalt. Hvem vilde tilbyde sig at gaae i Fangenskab for Jarlen? Det maatte være mægtige og højt ansete Mænd, ellers vilde Greven ikke modtage dem. Da tilbød Svend Estridsens yngste Søn Niels at ville gaae i Fangenskab for Broderen. Niels var dengang om-

trent 23 Aar gammel. Han gjorde neppe sit Tilbud af Kjærlighed til Olaf, men for at vinde Roes og blive bemærket.

I Følge med Dronning Edele og Torgunnæ Sønnerne gjorde Niels Rejsen til Flandern. Det var dette Tog, som nu drog ind paa Winendale. I Spidsen red Dronning Edele med sin Broder Grev Robert ved sin Side. Den sørgeklædte Dronning var ikke smuk, men der var noget Indtagende udbredt over hendes hele Væsen. Hun var bekjendt for sin Fromhed, og det var hende en stor Trøst i hendes store Sorg, at Præsterne i Danmark havde lovet hende, at Kong Knud vilde komme hurtigt gjennem Skjærsilden; thi han var falden i Kamp for den hellige Kirke. Niels Svendsen, der havde ført en Samtale med Torgunnæ Sønnerne, red nu frem til Grev Robert og spurgte:

„I hvilket af Winendales Taarne sidder min Broder fangen?"

„Deroppe i Frisertaarnet," svarede Greven og pegede tilvejrs. „Han aner ikke, at hans Befrielsestime er nær."

„Det maa han vel; thi han veed jo, at han efter Knuds Død er Den, som har størst Udsigt til at blive Konge i Danmark."

„Han veed ikke," sagde Greven, „hvad der er foregaaet i Verden efter den Dag, min Fader satte ham i Taarnet. Vi ere Alle her meget forbittrede paa ham, og havde min Svoger overlevet Jarlen, vilde han være død i sit Fængsel. — I skulde vel betænke Eder paa, Prinds Niels, at stille Eder som Fange i Eders Broders Sted; thi ved St. Benedikt Eders Behandling bliver ikke bedre end hans."

Niels saae lidt mismodig op til det høje Taarn og svarede:

„Jeg har givet de danske Stormænd mit Løfte. De have lovet, at Løsepengene hurtigt skulle blive betalte.“

„Det bliver en Æressag for Olaf Jarl,“ sagde Dronningen, „at skaffe Niels fri snarest muligt.“

Man red nu ind i Borgen, steg af Hestene og begav sig op i de rigt udstyrede Haller. Den Sidste, som ankom, var den lille Carl Knudsen, der med en Terne havde kjørt i sin Vogn bagefter Rytterskaren. Ikke anede Nogen dengang, at den lille, fireaarige Kongesøn engang skulde blive Flanderns Herre, og Tydsklands Kejserkrone, som han dog afslog, blive ham tilbudt.

Efterat Aftensmaaltidet var endt, og Dronningen havde begivet sig bort med sin Søn, tog Grev Robert Ordet og sagde til de danske Sendebud:

„Det er en vanskelig Sag for mig at føre disse Underhandlinger med Eder; thi, som I vide, er min Fader rejst til det hellige Land, og naar han kommer tilbage, maa jeg staae ham til Ansvar for, hvad jeg har gjort. Havde han været hjemme, havde han maaske slet ikke villet løsgive Jarlen af Fangenskabet, selv for svære Løsepenge. I vide jo, hvor stor Skyld han havde i, at Kong Knud maatte opgive sit Englandstog, og at min Fader havde samlet mange Folk og Skibe for at hjælpe Knud. Disse store Bekostninger bleve til ingen Nytte. Jeg har aldrig seet min Fader saa vred som da han erfoer, at der Intet blev af Englandstoget.“

„Vi erkjende, at Underhandlingerne paa Grund af Eders Faders Fraværelse blive vanskelige at føre,“

svarede Svend Trundsen, „men ved den hellige Jomfrus og alle gode Helgenes Hjælp skulle vi vel kunne føre dem til en god Ende baade for Danmark og Flandern."

Greven nikkede, og Svend vedblev:

„Mine Jevnlige i Danmark have givet mig Fuldmagt til at underhandle med Eder, og jeg har allerede overgivet Eder Fuldmagten, der er underskreven af Kongens Brødre Bjørn og Ubbe, af Bisperne i Viborg, Aarhus og Ribe og af mange Adelbønder. Havde Eders tappre Fader været her, vilde han have indseet, at det er saavel til Flanderns som Danmarks Fordeel, at der er Venskab og god Forstaaelse tilstede mellem begge Riger. Dette var saaledes i salig Kong Knuds Tid, hvorfor skal det ikke vedvare? For at det kan skee, bliver det nødvendigt, at I mod Løsepenge giver Olaf Jarl fri; thi de Danske ville ellers fortørnes meget over, at I holder den Jarl fangen, de ville vælge til Konge."

„Jeg har hørt," svarede Greven, „at ikke alle Danske ville have ham til Konge."

„Alle Danske ville underordne sig, hvad Rigets Vel byder," sagde Svend. „Erik Jarl bliver ikke Konge, saalænge Olaf lever."

„Kan I sige det med Vished?"

„Ja, det kan jeg. I maa endvidere erindre, at I har Eders umyndige Søstersøns Fordeel at varetage. Naar Svend Estridsens Sønner ere døde, komme deres Sønnesønner paa Valg til Konge. Carl Knudsen vil være den ældste Sønnesøn; thi Kong Harald efterlod sig ingen Sønner."

„I anføre vægtige Grunde," svarede Jarlen.

„Selv om de overbeviste mig, og jeg vilde løslade Jarlen af hans Fængsel, er det jo ikke sikkert, om vi blive enige om Løsepengene."

„I kan desværre have Ret," sagde Svend Trundsen, „thi vide maa I, at Eders Svoger Kong Knud paalagde baade Adelbønder og Almue store Bøder, fordi de i Ultide forlode den Hær, han havde samlet til Englands Erobring. Folket i Danmark er derved blevet fattigt, og store Løsepenge kan det ikke udrede."

Det forekommer mig," svarede Greven, „at Olaf Jarl selv bør bære en Deel af Omkostningerne ved sin Løsladelse."

„Selv om det fastsættes," sagde Svend Trundsen, „maa jeg meddele Eder, at en dansk Jarls Indtægter ikke ere store."

Greven tang et Øjeblik og sagde derpaa:

„Jeg fordrer 10,000 Mark Sølv*) for at sætte Jarlen i Frihed, og til Summen er betalt, beholder jeg hans Broder Niels som Gidsel."

„Vi ville ikke tinge som Kræmmere om vor vordende Konges Løsladelse af Fængslet," svarede Svend Trundsen, „vi tage mod Eders Tilbud."

Paa et Vink af Greven bragte Svendene nu kostelige Sølvbægere, fyldte med Vin fra Mosel. Der skulde drikkes et Slags Lidkjøb. Begge Parter vare tilfredse med, at en Overenskomst var kommen i Stand. Til Niels sagde Grev Robert:

„Nyd iaften Eders Frihed og gjør Eder til Gode med alle Ting; thi fra imorgen kommer I paa Fangekost.

---

*) I Nutidens Penge omtrent 160,000 Kroner.

Niels saae en Smule modfalden ud, men Vinen gjorde ham efterhaanden oprømt. —

Dengang stod man tidligt op. Næste Morgen Klokken fem saaes Svend og Astrad vandre frem og tilbage i en af Winendales Haller. Morgensolen kastede sine Straaler ind til dem. Svend Trundsen var en Mand i sine bedste Aar, høj og statelig at se til. Han bar ligesom de andre Danske Sørgedragt for Kong Knud, selv havde han Sorg for sin Hustru Inga, der det foregaaende Aar var død den 21de November. I Jylland ejede Svend Trundsen store Godser. Han var i dette Øjeblik Danmarks mægtigste Mand; thi han besad ikke alene sine Standsfællers, men ogsaa Gejstlighedens Tillid. Hertil kom, at han var beslægtet med Kongehuset; thi hans Fader, Trund Fagerskind, havde efter Torgunnas Død ægtet Svend Estridsens Datter Sigrid, Enke efter den vendiske Fyrst Gotskalk. Svends Moder, Torgunna, hørte til Palnatokeslægten. Det var egentlig først Svend, som skaffede sin Slægt en Anseelse, der kom Kongernes nær, og som blev bevaret, til Skjalm Hvides Slægt blev Landets ypperste.

Svends nogle Aar yngre Broder var af en forsigtig Natur. Astrad Svendsen ejede ogsaa meget Gods i Jylland, og Broderen hørte gjerne paa hans Raad.

„Niels sidder længe ved Frokosten," mente Astrad.

„Deri handler han ret," svarede Svend, „thi han veed ikke, hvor længe han kommer til at døje Fangekosten."

„Jeg haaber, at det ikke vil vare længe. Olaf maa jo sætte en Ære i saa hurtigt som muligt at faae ham udløst af Fangenskabet."

„Vistnok; jeg har dog faaet sat en saadan Bestemmelse ind i Dokumentet; vi ere komne her for at underskrive, at Løsepengene skulle betales inden en vis Frist," sagde Svend.

„Ja, det var klogt gjort," mente Astrad. „Idag vil Olaf i sin Glæde love Alt, hvad man forlanger af ham. Vi kjende ham og gjøre derfor klogt i at nære Tvivl om, at han saa lige vil holde sine Løfter."

„Man har tidligere seet onde Jarler blive dygtige Konger," mente Svend.

„Lader os haabe det Bedste. Olaf er en trodsig Natur, og hidtil har han villet trodse daarlige Sager igjennem."

„Hvor bliver Niels af?" spurgte Svend.

Han gik hen, aabnede Døren og vinkede ad en Udenforstaaende. En ung Mand traadte ind og spurgte om, hvad Svend ønskede. Han hed Bue Vagnsen og nedstammede fra en Slægt, der tidligere havde spillet en Rolle i Danmarks Historie. Hans Oldefader var den berømte Sigvald Jarl, Høvding i Jomsborg, Bedstefaderen var Gyrd Jarl, der under Knud den Store var sat til at holde Vagt paa de danske Strømme. Hans Navn er kommen til Efterverdenen derved, at der blev skrevet en Vise, kaldet Glodisvisen om en Kamp, han engang i Melfart Sund havde med to islandske Snekker. Gyrds Søn Vagn var ukrigersk, han levede hjemme paa sine Godser i Venden. Vagns yngste Søn var Bue, hvem vi nu finde i Torgunnæ Sønnernes Følge.

Han blev skikket afsted for at hente Niels. Denne traadte kort efter ind i Hallen, og af hans Tale var

det tydeligt at forstaae, at han allerede havde kiget dybt i Vinbægeret. Svend lo og sagde:

„Min Tro, Niels Svendsen har forberedt sig til den lange Faste, der forestaaer ham."

„Ja," sagde Niels lystig, „jeg har sagt Vinen og de smukke Jomfruer Farvel. Nu faaer jeg kun Uglerne i Taarnet til Selskab."

„Vi haabe, at det ikke vil vare længe," sagde Svend.

„Hvis Olaf ikke holder sit Ord, er han en elendig Nidding!" raabte Niels.

„Vær rolig," sagde Svend, „min Broder og jeg gaaer i Borgen for, at de Løfter, som ere blevne Eder givne, skulle vorde opfyldte."

„Da er jeg rolig," svarede Niels og trykkede varmt først Svends og derpaa Astrads Haand.

Grev Robert traadte nu ind i Hallen, ledsaget af sin Kansler, som havde Dokumentet om Olaf Jarls Frigivelse i Haanden. Det blev oplæst, godkjendt og underskrevet, hvorefter de Tilstedeværende hængte deres Voksegl under det. Naar Olaf var løsladt, skulde han gjøre det Samme.

Alle Herrerne begave sig nu op i Frisertaarnet til Olaf Jarl, der blev meget forundret ved til en saa usædvanlig Tid at høre Fængselsdøren hvine paa de rustne Hængsler. Hans Forundring steg, da han saae Herrerne træde ind. Han gjorde Mine til at ville tale, men taug og saae paa Svend Trundsen, hvem han kjendte som en af Kong Knuds trofaste Venner. Det var dog ikke ham, men Grev Robert, som tog Ordet.

„Jeg kommer," sagde Greven, „i disse gode Mænds Selskab for at meddele Eder en højst sørgelig

Tidende. Eders Broder, Kong Knud, er den 10de Juli bleven dræbt af en oprørsk Almuehob. Det skete i Odense i St. Albani Kirke."

„Knud dræbt!" raabte Olaf og traadte et Skridt tilbage af Bevægelse.

„Eders Broder Benedikt faldt ogsaa i Kampen," sagde Greven.

„Ogsaa han!" udbrød Olaf, og hans Ansigt fik et Udtryk af oprigtig Sorg. „Af mine Brødre holdt jeg mest af Benedikt. — Altsaa Knud er dræbt. — Nu ere I maaske komne," vedblev Olaf, og hans Øjne lynede, „for at fortælle mig, at Erik har benyttet sig af min Fraværelse og er bleven valgt til Konge. Jeg siger Eder, at jeg aldrig hylder ham; før døer jeg i mit Fængsel end jeg fraskriver mig min Ret til Danmarks Krone."

„I behøver ikke at fraskrive Eder nogen Ret," sagde Greven, „disse gode, danske Mænd, som I kjende, ere komne hertil for mod gode Løsepenge at faae Eder udløst af Fangenskabet, at I derefter kan blive valgt til Konge."

„Er det sandt!" raabte Olaf. Han kastede et tvivlende Blik paa Svend Trundsen. „Saa tal dog Torgunnæ Søn, tal, bringer Du mig et sligt godt Budskab, vil jeg herefter ansee Dig for at være min bedste Ven!"

„Grev Robert taler Sandhed," svarede Svend med dyb Alvor. „Herre Jarl, vi have i Danmark fundet det rigtigt, at vælge den ældste af Svend Estridsens endnu levende Sønner til Konge. Vi se bort fra gammelt Uvenskab og tænke kun paa, hvad der vil baade Riget bedst. Min Broder og jeg ere sendte . . . ."

„Men er det ikke Broder Niels, jeg der seer?"

udbrød Olaf. „Hvor Du har forandret Dig, siden jeg saae Dig sidst. Det er vel godt tre Aar siden."

„Jeg kunde fast heller ikke gjenkjende Dig," sagde Niels, „hvor Fængslet har forandret Dig! — Jeg er fulgt med hertil; thi jeg gaaer i dit Sted i Fængsel, til Løsepengene ere blevne betalte."

„Gjør Du!" raabte Olaf og blev rørt. Han vilde omfavne sin Broder, men Lænkerne forhindrede ham heri. „De fordømte Lænker!" raabte Jarlen.

Greven gav Slutteren Befaling til at løse Olaf af Lænkerne, dernæst opfordrede han sin Kansler til at oplæse det medbragte Dokument. Det skete, og Olaf hørte til med stor Opmærksomhed.

„Gaaer I ind paa disse Betingelser?" spurgte Greven, da Dokumentet var oplæst.

„Ja," svarede Olaf. „Og jeg lover min Broder Niels, at jeg, saa hurtigt ske kan, skal sende Løsepengene til Flandern."

„Det er jeg sikker paa," svarede Niels.

Grev Robert gav nu Slutteren Befaling til at lægge Prinds Niels i Lænker. Olaf og de to danske Herrer toge derefter en hjertelig Afsked med Kongesønnen, og Fængselsdøren lukkede sig efter dem.

Nogle Dage efter begav Olaf Jarl sig sammen med Torgunnæ Sønnerne paa Hjemrejsen til Danmark.

Andet Kapitel.

Hjemkomsten.

En Dag i September holdt Svend Estridsens Søn Bjørn med et bevæbnet Følge til Hest ved en Arm af Ejderen og saae over paa nogle Skandsearbejder, han lod foretage paa den lille Ø, hvor nu Rendsborgs Altstadt ligger. De Krongodser, hvoraf Bjørn havde sit Underhold, laae i Angeln. Da Kong Knud forlod Slesvig for at drage til Odense, hvor han fandt en saa brat Død, skikkede han Bud til Bjørn og befalede ham at overtage det vigtige Vagthold ved Sli og Ejderen. Det havde været Kongens Agt, naar Oprøret var blevet stillet, at gjøre Bjørn til Jarl i Jylland, en Plads, som Olaf havde havt. Danmarks Sydgrændse kunde ikke undvære en Høvding, der forstod at holde et vaagent Øje med Sachserne og Venderne.

I den korte Tid, Bjørn havde holdt Vagt paa Danmarks Sydgrændse, havde han viist megen Iver og Dygtighed. De indre Uroligheder i Danmark havde fremkaldt nogen Uro mellem Vagrer og Obotriter, og Adskilligt tydede paa, at de vilde benytte sig af Naboens Svækkelse og gjøre et Indfald over hans Grændser. Bjørn havde derfor besluttet paa Ejderøen at anlægge et Slags Forværk for Dannevirke, herfra kunde han selv, hvis det gjordes nødvendigt, gjøre Ind-

fald i Fjendens Land. Der arbejdedes nu af al Kraft paa den nye Befæstning.

Bjørn Svendsen var en ung, smuk Mand paa omtrent 27 Aar. Næsen var en Smule kroget, Øjet blaat, og Skjægget kraftigt og lyst. Han bar en Staalbrynje ovenpaa en Kjortel af mørkt, grovt Klæde, Kappen var ikke af finere Stof. Utaalmodig skrabede hans ravnsorte Hest i Jorden med sine Forbeen; den syntes, at dens Rytter dvælede for længe paa samme Sted. Bag Bjørn saaes en fjortenaars Dreng paa en mindre Hest, han bar sin Herres Skjold, og bag Drengen holdt sex, fuldt rustede Svende.

„Hvad mon Jarlen venter paa?“ spurgte en Svend. Man kaldte Bjørn for Jarl.

„Den hellige Jomfru maa vide det,“ svarede en anden Svend, „det er over Middag. Først var Jarlen ovre paa Øen for at se til Arbejdet, og nu holder han her. Mon der er Noget paafærde?“

„Jeg veed det ikke, Jesper,“ svarede den første Svend. „Nu seer Jarlen til Siden. Min Sandten, der kommer en Rytterskare ridende ad Vejen fra Wittensø.“

„Mon det kommer til Kamp mellem den og os?“

„I saa Tilfælde vilde Jarlen ikke være saa rolig. — Tager jeg ikke Fejl, er det hans Frænde, Henrik Gotskalksen, der kommer.“

„Jeg har ladet mig fortælle,“ sagde Jesper, „at Hr. Henrik med Rette burde være Konge nede i Wagrien. Hans Fader var Konge der, men ham sloge de ihjel, fordi han var Kristen.“

„Sønnen er ogsaa en god Kristen, det er vel derfor, at Venderne ikke ville have ham til Konge.“

Bjørn red sin Frænde imøde. Henrik var ledsaget af fire Ryttere. Han var noget yngre end Bjørn, af Middelhøjde og havde en mørk Hudfarve. Haaret var sort, Øjnene livlige og Ansigtet ret smukt. Den vendiske Fyrstesøn havde fra sin Barndom opholdt sig i Danmark. Han var optaget i Thingmannalid og havde under Knuds Regering forgjæves ventet paa at blive hjulpet til Herredømmet over sin Faders Lande. Knuds Tanker havde især været henvendt paa England, og for at Danmark under hans Fraværelse ikke skulde blive angrebet af Venderne, havde han holdt Venskab med deres Fyrste, den mægtige Kruto.

„Vel mødt," sagde Bjørn til sin Søstersøn. „Du er kommen for at see mine nye Jordværker."

„Ja. Hvo veed, om de ikke snart ville komme til at staae deres Prøve."

„Har Du hørt Nyt fra Venden?"

„Ikke fornylig. Naar Olaf kommer hjem og er bleven Konge, vil jeg bede ham om Folk til at bekrige Kruto med; maaske faaer jeg ogsaa Hertug Magnus af Sachsen til at hjælpe mig. Bryder det først løs, vil der ikke længe blive roligt her ved Ejderen."

„Du har maaske Ret," svarede Bjørn.

„De arbejde flittigt derovre," sagde Henrik og pegede paa Arbejderne. „Det er om den Ø, Sagnet gaaer, at der kæmpede Uffo hin Spage. Hvor vi nu holde, har maaske hans Fader, den gamle Kong Vermund, siddet og jublet glad, da han hørte Lyden af sit gode Sværd Skræp. — Og derovre ligger Syd for Holseterland det Rige, hvorhen min Længsel drager mig, og som med Guds Hjælp engang skal blive mit."

„Gid det maa," sagde Bjørn.

Han og Henrik stege nu af Hesten og roede sig selv over til Øen, hvor Bjørn viste sin Frænde Værkernes Fremgang. Da de vare vendte tilbage og stegne til Hest, fik Begge Øje paa en større Rytterskare, der kom sydfra.

„Hvem mon det kan være?“ spurgte Henrik.

„Det er vel Klerke, som Erkebisp Liemar sender herind,“ mente Bjørn, „der har i den sidste Tid været stor Uro over vore gejstlige Mænd. Mon det er af Frygt for Olaf?“

„Han vil neppe blive Klerken god,“ sagde Henrik. „Hvor de fromme Mænd hyle og jamre over Kong Knuds Drab; de fortælle, at en saa gudsfrygtig Konge har Landet ingensinde havt. De ere nærved at gjøre ham til en Helgen.“

„Det kunde ligne dem at ville gjøre ham dertil,“ lo Bjørn. „Faae vi en Helgen i Slægten, vil det kunne hjælpe os let igjennem Skjærsilden. — Men ved Vendernes Gud Zerneboch! hiin anseelige Rytterskare derude paa Heden bestaaer ikke af Klerke, men af bevæbnede Mænd. Spydene funkle i Solen.“

„Hvem mon det kan være?“

De to Frænder bleve holdende og fulgte med Opmærksomhed den sig nærmende Rytterskares Bevægelser.

„Ved hellig Olaf,“ raabte Bjørn, „det er min Broder Olaf og Torgunnæ Sønnerne, som vende hjem.“

„Du seer rigtigt,“ sagde Henrik, „det er dem. De synes ogsaa at have faaet Øje paa os.“

Langsomt nærmede Olaf Jarl sig Ejderen med sit Følge. Han havde faaet Øje paa Rytterskaren og Arbejderne midt i Floden.

„Er der Fejde med Venderne?“ spurgte han Svend Trundsen.

„Da jeg drog hjemmefra, var Alt roligt paa Grændsen,“ svarede Svend. „Jeg har fortalt Eder, at Eders Broder Bjørn har afløst Eder som Høvding ved Ejderen, og det er rimeligviis nogle af hans Folk, vi see derovre.“

„Men hvad betyder disse Jordværker?“

„Bjørn Svendsen,“ vedblev Svend, „venter maaske, at der vil komme Ufred.“

„Saamæn. Det er altid godt at være forberedt paa Ufred. — Jeg kjender Egnen godt her omkring; jeg var her ofte, da jeg var Jarl i Jylland.“

En halv Time efter mødtes Frænderne paa Ejderens nordlige Bred. Olaf hilste hjertelig paa sin Broder og paa sin Søstersøn, han lod sig fortælle, hvorfor Jordværkerne bleve opførte.

„Ret saa,“ sagde han, „en Jarl i Jylland bør altid være aarvaagen.“

„Jeg er ikke Jarl,“ svarede Bjørn, „det er dit Jarledømme, jeg bestyrer.“

„Naar jeg er bleven Konge, skal Jarledømmet være dit,“ svarede Olaf. „Maaskee finder jeg ogsaa et Jarledømme til Dig, Henrik.“

„Jeg takker Dig for dit gode Tilbud,“ svarede Henrik, „men jeg vil dog hellere være Fyrste i Venden end Jarl i Danmark.“

„Nu ja, og Du har jo gyldigt Krav paa at blive Fyrste i Venden.“

Olaf vendte sig nu til Svend Trundsen og sagde:

„Lader os her gjøre et kort Rast. Vi have rejst

langt idag, Hestene behøve nogen Hvile, og der er flere Miil til Hedeby."

Rytterne stege nu af deres Heste og fodrede dem. Herrerne lejrede sig paa den med tyndt Græs bevoxede Sandmark, og Spise- og Drikkevarer bleve hentede frem. Bjørn og Henrik indbødes til at deeltage i Maaltidet. Olaf var glad i Hu, han havde ogsaa Grund dertil; fra Fængslet gik hans Vej til Thronen. Svendene bleve oplivede af Øllet og Mjøden og raabte:

„Hil, hil Kong Olaf!"

Først da Solen var sin Nedgang nær, brød man op til Hedeby. Forrest red Olaf Jarl med Bjørn paa sin ene og Henrik paa sin anden Side. Bag efter kom Svend og Astrad.

„Nu ride vi udi vort eget Land," sagde Astrad, „og foran os rider Danmarks nye Konge. Mon Lykken vil følge ham, mon hans Fader Svends gode Dage ville vende tilbage?"

„Lader os haabe det Bedste," svarede Svend. „Paa Rejsen har han talt meget med os, om hvad han vil tage sig fore, naar han bliver Konge; mange af hans Hensigter ere gode, andre kan jeg ikke billige. See, Kong Knud, lad hans Sjæl komme let gjennem Skjærsilden! lod sig maaskee lede for meget af Gejstligheden, han vilde storme Alting igjennem og stormede sig en Død til. Olaf vil forsøge paa at vinde Folkegunst ved at gaae den modsatte Vej, han vil ikke blive Gejstlighedens Ven."

„Bryder han sig da ikke om sin Sjæls Salighed?" spurgte den fromme Astrad.

„Det maa være hans egen Sag. Du veed, at

det er min Hensigt at trække mig tilbage til min Gaard. Knuds Raadgiver duer ikke til at være Olafs."

„Skulle vi overlade til vore Fjender at give Kongen Raad?"

„Hvem kalder Du vore Fjender? Mener Du dem, som ihjelsloge salig Kongen? De ere ikke mere vore Fjender, efterat vi have lovet dem at fremme Olafs Kongevalg. Vi have ingen Fjender, men Olaf vil snart faae saadanne i Gejstligheden."

„Du er klogere end jeg paa saadanne Ting," svarede Astrad.

„Kommer Landet selv i Nød og Fare," sagde Svend, „ville vi ej holde os tilbage, men indtage vor Plads i Hirden. — Jeg vil bede til Guds Moder om, at vor nye Konge maa kunne forstaae at afhjælpe vore store, indre Brøst. Der er Splid og Tvedragt overalt. Almuen mistænker de Store, og de mistænke Almuen; Lov og Ret findes saa godt som ikke i Landet. I hvert Herred fejder Slægt mod Slægt, og Nattehimlen farves rød af brændende Gaarde. Nu skulde blot en daarlig Høst gjøre Ulykken fuldstændig."

„Det tegner til en saadan," svarede Astrad, „den store Tørke i Forsommeren har afsvedet mangen Kornmark."

„Høsten har ikke været god i de Lande, vi ere rejste igjennem," sagde Svend, „jeg frygter for, at vort Land vil komme til at dele deres Skjæbne."

Sent paa Aftenen kom Kongen med sit Følge til Hedeby. Da han naaede Kongsgaarden, vendte han sig mod Svend og sagde:

„Jeg vender gladere tilbage til denne Kongsgaard,

end jeg drog ud derfra. I var jo med hiin Dag, da min mistænksomme Broder lod mig lægge i Lænker?"

„Jeg var med," svarede Svend.

„Og Benedikt var ogsaa med. Han opsøgte mig paa Jagten og fortalte mig, at Knud vilde tale med mig. Lidet anede jeg, at det skulde blive vor sidste Samtale, og den var ikke venskabelig."

Da de vare komne op i Hallen, sagde Olaf:

„Det var i denne Hal, at min Broder Erik lagde Haand paa mig, da hverken I Svend eller I Astrad eller de andre Hirdmænd vilde gjøre det. Jeg sagde dengang til Erik: Nu kan jeg ikke lønne Dig derfor, men jeg trøster mig til, at min Tid engang kommer."

„Jeg husker det," svarede Svend, „men det tykkes mig, at det vilde være klogt af Eder at glemme den Sag."

„Nu ja," henkastede Olaf, „ikke vil jeg bryde Freden, men holder Erik til med mine Fjender, skal han vogte sig."

„Erik har Andet at tænke paa end Sligt," lo Bjørn „han har den ene nye Frille efter den anden."

„Desuden," sagde Henrik Gotskalksen, „er hans Berømmelse hos Almuen ikke stegen efter Kampen i Odense. Benedikt stred mandigt, til han faldt, men Erik listede sig efter Kongens Død bort fra Kampen."

„Det være som det vil," sagde Olaf, „Erik maa erindre, at jeg som Konge vil faae Ret til at fratage ham hans Jarledømme."

„Det tænker I vel ikke paa at gjøre!" udbrød Astrad.

„Som jeg sagde før, siger jeg nu, at jeg bryder ikke Freden."

Olaf afbrød her Samtalen ved at foregive, at han var træt og vilde sove.

Tidligt næste Morgen stod han i Kongsgaarden og saae ud paa det travle Liv, der rørte sig paa Fjorden og i Byens Gader. Fra den graa Oldtid havde Slesvig eller Hedeby været Danmarks største Handelsstad. Her boede den Danske fredelig ved Siden af Venderen, Sachseren ved Siden af Englænderen, Folk fra Garderige ved Siden af Gother og Svear. Man havde ikke vanskeligt ved at forstaae hinanden; thi den danske Tunge taltes dengang over hele Norden og en stor Deel af England, og Plattydsk laa Dansk langt nærmere end senere. Venderne havde et fra Dansk og Plattydsk meget forskjelligt Sprog, men de lærte hurtigt at gjøre sig forstaaelige.

Byen var flere Gange bleven hærjet og ødelagt, men havde i forbausende kort Tid rejst sig paany. Den laa ligesom Dannevirke paa Kongens Grund, hvorfor Kongen ansatte en Foged og lod opkræve en Skat af Enhver, der nedsatte sig i Byen, den saakaldte Arnegjæld. Byen havde sit eget Raad, bestaaende af fire Ældste; først et Aarhundrede efter fik Slesvig sin bekjendte Stadsret. Allerede nu begyndte de saakaldte Gilder at vinde Hævd.

Mens Olaf Jarl stod og saae paa det livlige Handelsrøre, traadte Henrik Gotskalksen hen til ham og sagde:

„Du lovede mig igaar en Samtale i Lønkamret om de vendiske Sager."

„Den Samtale kan Du faae strax; i dette Kammer kunne vi tale uforstyrret.“

„Det er min Bøn til Dig, at Du vil hjælpe mig til at vinde min Faders Lande i Venden.“

„Du taler ligefrem. Det lider jeg godt; desto lettere er det at svare derpaa. Saa viid da, at jeg ikke som Knud agter at drage paa Eventyr til England; jeg vil først og fremmest skaffe Orden i Riget, hvor Gejstligheden har skabt Uorden.“

„Det bliver Dig maaske vanskeligere end Englands Erobring.“

„Kan være. Men hør nu videre. Vi Danske have et sært Hang til at ødelægge hinanden, naar en ydre Fjende ikke truer os. Kun Krig udadtil kan gjøre Folket enigt. Det gjælder derfor om at søge en Fjende, som Riget har virkelig Fordeel af at besejre, og denne Fjende er Venderne. Ingen Dansk kan boe trygt paa vore Kyster, der hærjes af Vendens Vikinger.“

„Trygheden vil vende tilbage, naar Venden bliver kristnet.“

„Du har Ret, Søstersøn, og derfor vil jeg hjælpe Dig til at kristne Venden.“

„Tak Frænde,“ raabte Henrik og greb Jarlens Haand. Du vil aldrig komme til at angre det.“

„Du skal dog vide, at jeg ikke tør bebyrde Almuen med for store Tyngder, den vil ellers sige, at jeg følger i Knuds Fodspor.“

„Du synes at frygte for at blive sammenlignet med Knud?“

„Det gjør jeg. Almuen vil dog ikke nægte mig at udbyde Leding til Krig i Venden; thi den vil heller end gjerne frigjøres for den bestandige Frygt,

hvori den lever for vendiske Overfald. Jeg vil allerede forebringe den Sag ved Kongevalget paa Viborg Thing og senere, naar jeg kommer til Isøre, Lybbes Høj og Urnehoved. — For meget Andet har jeg fast glemt, hvorfor din Slægt blev fredløs i Venden."

„Maa jeg fortælle Dig det?"

„Det maa Du."

„Det var i Slutningen af store Knuds Regering," begyndte Henrik, „at min Farfader Uto Mistiwois Søn blev ihjelslagen af en sachsisk Overløber. Min Fader Gotskalk blev dengang oplært til boglige Kunster i Lüneborg Kloster. Da han der fik sin Faders Drab at vide, bortkastede han ikke alene sin Bog, men ogsaa sin Tro og ilede til Venderne, der allerede stode under Vaaben for at hævne Uto. I Spidsen for dem faldt han ind i Nordalbingien, og mange Tusinde Sachsere bleve ihjelslagne. Men da min Fader bagefter saae hele Landet øde for Kirker og Folk, fortrød han, hvad han havde gjort, og da han engang vankede ene om paa Marken, mødte han en kristen Holstener, for hvem han aabenbarede, at han var bleven mildere i Sindet, og at han vilde slutte Forbund med Sachserne. Han bad Holsteneren gaae med dette Bud til sine Landsmænd. De vilde imidlertid ikke troe, at Gotskalk havde skiftet Sind, og nogle Dage efter blev han fangen af Hertug Bernhard. Det kom nu alligevel til Forbund imellem dem. Hertugen gav min Fader anselige Foræringer og satte ham i Frihed. Obotriterne, forbittrede over hans Forbund med deres argeste Fjender, kaarede Ratibor til deres Fyrste. Min Fader drog over til store Knud i England og tog Tjeneste i Tingmannalid.

Da Kongen var død, vendte min Fader med mange

Andre tilbage til Danmark, og det lykkedes ham, da Kong Magnus i det bekjendte Slag paa Lyrskovhede havde knækket Vendernes Magt, at faae sit Rige igjen. Det var ham nu om at gjøre at faae Kristendommen udbredt i Venden, han var saa ivrig, at han i Kirken stundom glemte, at han var Konge og holdt Formaningstaler til Folket. Det var i disse lykkelige Dage, at han ægtede min Moder Sigrid.

Det Aar, hvori Harald Haarderaade faldt ved Standfordbro og Harald Godvisen ved Hastings, og Vilhelm Normanner blev Englands Herre, bleve Wagrer, Obotriter, Volaber og Warner enige om at afkaste Kristendommen. De havde længe i Stilhed pønset derpaa, og faaet Blussø, som var gift med min Faster, til at være deres Anfører. Den 7de Juni 1066 blev min Fader ihjelslaaet i Byen Lenzen og med ham mange Klerker og Lægfolk. En Præst Ebbe blev offret paa det hedenske Altar. Hurtigt udbredte Kristenforfølgelsen sig videre. Den 15de Juli naaede den Ratzeborg, hvor 28 Munke boede i St. Jørgens Kloster. Deres Abbed hed Ansverus, og han var fra Sønder-Jylland. Han bad Hedningerne om at aflive Munkene før ham selv; thi han frygtede for, at Nogle af dem skulde falde fra Troen. Hans Bøn blev opfyldt, og 26 Munke bleve strax dræbte. En af Tilskuerne angav sig selv som Kristen og opfordrede sin Hustru til at gjøre det Samme. De bleve Begge stenede. Den samme Skjæbne ramte de to sidste Munke, den Ene af dem rakte selv sine Mordere Stenene. Tilsidst gjaldt det Ansverus selv, han faldt paa Knæ og paakaldte St. Stefan, thi han gik jo til samme Død som den første kristne Martyr. Paven har siden gjort Ansverus til Helgen.

„Havde min Broder Knud været tilstede ved den Lejlighed," sagde Olaf, „vilde han rimeligviis ikke have givet St. Ansver Noget efter i from Standhaftighed. — Hvor opholdt min Søster sig under dette Blodbad?"

„Min Moder opholdt sig i Obotriternes Hovedstad Meklenborg. Venderne reve Klæderne af hende og hendes Terner, og da de vare nøgne, hudstrøge de dem. Derefter joge de dem bort. Jeg var selv tilstede som en fire Aars Dreng, og jeg glemmer det aldrig. Undertiden drømmer jeg derom endnu. Venderne havde i deres ustyrlige Raseri glemt mig og mine ældre Halvsødskende Buthue og Bothild, og vi undkom lykkeligt. Derimod glemte de ikke den ærværdige Bisp Johannes, en Skotte af Fødsel. De toge ham og flere Kristne til Fange, pryglede ham med Kjeppe og førte ham i lang Tid om i de vendiske Byer og forhaanede ham. Da han bestandigt holdt fast ved Kristus, blev i den vendiske Hovedstad Rethra først hans Hænder og Fødder og dernæst hans Hoved afhugget, sat paa en Stage og offret som et Sejrstegn til Guden Radegast. — Du seer Olaf, at jeg har meget at hævne. Du erindrer maaske, at Blusso, der rejste Oprøret mod min Fader, senere blev dræbt, han havde fortjent sin Skjæbne, og at nu Kruto er Vendernes Fyrste."

„Din Broder Buthue er jo ligeledes bleven dræbt."

„Ja, men hans to Sønner leve."

„Opholder min Søster Sigrid, Trund Fagerskinds Enke, sig hos sin Mands Slægt?"

„Ja, hun og min Halvsøster Bothild boe paa den Gaard, som Trund har efterladt hende."

„Jeg ønsker at staae mig godt med de store, jydske Slægter, af disse er Trunds den mest ansete. Tal med Torgunnæ Sønnerne om Toget til Venden. De maae ønske, at de Pidskeslag, din Moder og deres Stedmoder fik, blive hævnede."

„Jeg skal tale med dem endnu idag. Omstændighederne have føjet det saaledes, at jeg kun flygtigt har kunnet veksle Ord med dem."

„Naar jeg hjælper Dig i denne Sag og skaffer Dig Vendens Fyrstekrone, stoler jeg paa, at Du bliver en fuldtro Ven."

„Det bliver jeg," svarede Henrik og greb Jarlens Haand.

„Du skal vide, at jeg frygter for, at Freden mellem min Broder Erik og mig ikke bliver af lang Varighed. Om ham kan anvendes de samme Ord som Ejnar Tambeskjælver brugte om min Fader Svend: For stor en Jarl! for stor en Jarl! min Fostersøn. — Jeg vil holde Fred med Erik saa længe som muligt, men jeg frygter for, at han tilsidst vil bryde Freden."

Dagen før Olaf vilde begive sig nordpaa til Kongevalget, vare han, Bjørn, Henrik, Svend og Astrad samlede for at tale om Landets Anliggender. Olaf udviklede klart og tydeligt sine Planer udadtil. Han var en snu og listig Statsmand, begavet med en ikke ringe Veltalenhed, havde han levet paa en anden Tid, vilde han rimeligviis være bleven en dygtig og lykkelig Regent. De Tilstedeværende gave Olafs Planer mod Venden deres fulde Bifald.

Det oplystes, at Vagtholdet i Østersøen var blevet fuldstændigt forsømt. Olaf bestemte derfor, at nogle

Drageskibe, som laae i Slien, ufortøvet skulde udrustes. Henrik Gotskalksen tilbød sig at overtage Befalingen over dem. Hans Opgave var dels at sætte en Grændse for Vendernes Hærjningstog og dels at beskytte Handelsskibene, endvidere skulde han udspejde Tilstandene i Venden og om muligt drage den pommerske Fyrst Svantibor fra Krutos Parti.

„Lad mig see, at Du holder god Vagt, Henrik," sagde Svend, „thi din Moder og din Søster agte sig, saavidt jeg veed, i Besøg hos Frænder i Jom, og ilde vilde det være, om de faldt i vendisk Fangenskab."

„Det er sildigt paa Aaret, at de gjøre den Rejse," mente Henrik.

„Saamæn. Jeg havde lovet selv at bringe dem over Østersalt, men, som Du veed, kom jeg til Winendale i Stedet for. Maaskee ere de rejste, mens jeg har været borte."

„Jeg mindes," sagde Olaf til Svend Trundsen, „at I paa Rejsen havde en ung, vakker Frænde med, Bue Vagnsen. I ønskede ham optagen i Thingmannalid. Hvis Henrik ikke har Noget derimod, kan han komme til at tjene under ham paa det forestaaende Tog; viser han sig paa dette god og brugelig, skal han faae Plads i Hirden."

Svend tog mod Tilbudet og takkede paa Bues Vegne.

„Er han i nær Slægt med Eder, Svend?" spurgte Henrik.

„Han nedstammer," var Svaret, „fra den berømte Sigvald Jarl i Jomsborg. Sigvalds Sønnesøn Vagn boer paa sine store Godser nede ved Jom."

„Jeg kjender Vagn," sagde Henrik, „hans Hustru er min Halvsøster Bothilds Moster. Hendes Broder Buthue opholdt sig et Par Aar hos Vagn Gyrdsen."

Vagns ældste Søn," vedblev Svend, „hedder Gyrd; han skal ligesom Faderen holde mere af at være hjemme end at skaffe sig et Navn ved Stordaad. Kort efter Kong Knuds Drab kom Bue til mig for at indbyde Sigrid og Bothild til Besøg i Jom. Bue ønskede at blive i Danmark, jeg syntes om ham og tog ham med til Flandern."

„Efter hvad jeg hører, maa han jo betragtes baade som din og min Frænde, Svend. Han skal være mig velkommen," sagde Henrik.

Saaledes kom Bue Vagnsen i Henrik Gotskalksens Tjeneste.

Tredie Kapitel.

Bue Vagnsen hos Fyrst Svantibor.

Dersom de Danske i Oldtiden havde rettet al deres Kraft mod Venden i Stedet for mod Vest-Europa, vilde det danske Folks Skjæbne rimeligvis være bleven en anden, og Danmark vilde være blevet et Rige, hvori Østersøen var en Indsø; denne Tanke synes at have foresvævet Valdemar Sejr. Imellem Østersøens nordlige og sydlige Kyster var der i Oldtiden en livlig

Forbindelse, og ikke faa danske Slægter ejede Gods i de vendiske Lande. Saa langt vor Historie rækker, nævnes Tog til Venden og Erobringer i dette Land. I det store Braavalleslag deeltog efter Sagnet en Hær af Vender, anførte af en Skjoldmø.

Ved Oderflodens Munding med det mægtige Jomsborg til Hovedstad rejste der sig en Tidlang et dansk Jarledømme, hvis Historie vi ikke kjende meget til. Vel nævnes Ulf Jarl ikke som Herre i Jom, men meget tyder hen paa, at han var det og derved havde faaet den Anseelse, der berettigede ham til at bejle til Knud den Stores Søster. Svend Estridsen har vistnok havt store Besiddelser i Venden, og naar de danske Konger gjorde Tog til Landet, var det maaskee ikke alene for at kristne det, men ogsaa for at værne om deres Jordegods.

Venden, hvortil dengang hele Østersøens sydlige Kyst kunde henregnes, skildres som opfyldt af Skove, Moser, Søer og Floder, der gjorde Landet meget uvejsomt, men det var dog neppe uvejsommere end mange Egne af det samtidige Danmark. Det hedder i en Beretning om Bisp Otto af Bambergs Missionsrejse i Venden, at gjerne var han bleven der; thi Landet var meget frugtbart, der avledes Hvede, Hamp, Valmue og alle Slags Kjøkkenurter, der var stor Overflod af Honning, hvoraf Indbyggerne bryggede fortræffelig Mjød, og af Fisk. Endvidere fandtes Hjorte, Bøfler, vilde Heste, Bjørne, Vildsviin, andre Sviin, Bukke, Lam og nok af Smør og Faaremelk.

Der var aldrig mellem Venderne indbyrdes Tale om Tyveri og Bedrageri, hverken Kister eller Skuffer bleve lukkede, hvorfor de højlig forundrede sig, da de

første Gang saae Bispen bruge en Røgle. Deres Kjæder, Penge og andre Kostbarheder laae i aabne Kar, og deres Gjæstfrihed var saa stor, at Bordet altid var dækket med en ren Dug og Mad for Enhver.

De Vender, som boede ved Kysterne og levede af Sørøveri, fik snart deres Folkeraces oprindelige, godmodige Karakteer fordærvet; de bleve mistroiske, rovsyge, hævngjærrige og mordlystne. Maaske vare disse Vender blevne et Blandingsfolk; thi mange danske Vikinger havde nedsat sig imellem dem. Det nordiske Hedenskab levede her fredeligt ved Siden af det vendiske, længe efter at Danmark var blevet kristnet, Begge havde en fælles Fjende i Kristendommen.

Det var en Dag i Oktober Maaned 1086, at en lille Skare Danske forsigtigt randrede gjennem en stor Skov, der strakte sig langs Trebel Flodens Bredder. Træerne havde endnu deres Løv, men hist og her begyndte det dog at gulne. Sommens smaa Sangere vare forlængst dragne mod Syd, og kun Ravnenes hæse Skrig naaede Mændenes Øren. Det havde været et meget fugtigt Efteraar, men den Dag skinnede Solen i al sin Glands.

Den lille, af syv Mænd bestaaende Skare lignede i sin Dragt Circipanerne, i hvis Land den befandt sig. Hestene vare blevne ladte tilbage ved en kristen Venders Hytte inde i Skoven, og Mændene vare nu paa deres Vandring naaede til Byen Tribusees, der laa paa Grændsen af det nuværende Forpommren og Meklenborg. Fyrst Svantibor, dengang Herre over Bagpommren og en Del af Forpommren, opholdt sig for Tiden paa

Gjæsteri i Tribusees hos en ham skatskyldig, mindre Fyrste eller Knes, der hed Pribislav.

Da de Danske havde naaet Skovbrynet, stode de stille. Foran dem laa en Sø og midt i den Byen Tribusees. En Træbro førte over til Byen, hvor en lille Skandse var opkastet til Broens Forsvar, ellers var Søens Vande Byens eneste Værn.

Ovre i Tribusees saaes paa Søens Bred et stort Baal. Det blev besteget af tre Kvinder. Snart hvirvlede Røg og Luer op omkring dem, og Skrig og Sørgesange lød over til de Danske.

„Der maa være en anseet Mand død derovre," mente Bue Vagnsen, Skarens Anfører. „Han har havt tre Hustruer."

„Maa det ikke harme en kristen Mand at være Vidne til et saadant Ligbaal?" raabte en af Svendene. „Det er Djævlen, som hersker i dette Land. Han har paabudt, at den levende Hustru skal følge den døde Mand paa Baalet, vægrer hun sig derved, bliver hun Gjenstand for den største Foragt."

„Derfor maae vi haabe," sagde Bue, „at Henrik Gotskalksen faaer Magten i en Del af dette Land og kristner det. En Kvinde betragtes her i Venden som ikke stort bedre end en Træl, og derfor er det vel, at Mødrene have Lov til at dræbe deres nysødte Døttre. — Siig mig engang Styrbjørn, synes Du ikke, at Thorvald allerede kunde have været her tilbage?"

„Han har maaske ikke kunnet finde Otmar," svarede den Svend, som nys havde talt.

„Kunne vi stole paa Otmar?"

„Man kan stole paa alle hemmelige Kristne i

dette Land," svarede Styrbjørn, „de ere ligesom et Net, der er udspændt over Venden, og det skal hjælpe os til at tilintetgjøre Hedenskabet. Skulde mod Forventning Svantibor modtage os gramt, er derfor ikke alt Haab ude; thi de hemmelige Kristne ville maaske kunne hjælpe os herfra."

„Du mener, at ingen Fare truer os?"

„Jeg haaber det. — Der kommer Thorvald over Broen; vi faae nu at vide, hvorledes vi ere stedte."

Den Omtalte meldte, at Svantibor var i udmærket Lune. Han havde ikke kunnet lide den Mand, hvis Ligbaal endnu røg, og var derfor glad over hans Død. Ovre i Tribusees levede man i Suus og Duus, Circipanerne vare overgivne som Børn. Da Bue hørte dette, blev han meget fornøjet. Han gav en af Svendene Befaling til at vende tilbage og hente Hestene, for at man i et krigersk Optog kunde begive sig ind i Byen. De skiftede deres vendiske Dragt, som de havde været iført for at slippe ubemærket gjennem Landet. De blanke Brynjer kom til Syne, og især tog Bue Vagnsen sig helt statelig ud.

Han var ung og smuk, med smidige og kraftige Lemmer, Haaret var lysebrunt, Øjnene mørke og livlige, Næsen lige og maaske lidt for stor og Munden lille med fyldige Læber. I Spidsen for sin lille Skare red han over Broen, idet han lod blæse i Luren. En Skare Vender viste sig ved Skandsen, og kort efter sendtes en Trop Bevæbnede mod de Danske og bad dem standse udenfor Skandsen.

„Hvem er I?" spurgte Vendernes Anfører.

„Vi ere i Kong Olafs Tjeneste og have et Bud at bringe Eders Fyrste."

„Hvad er Eders eget Navn?"

„Bue, Søn af Vagn, Gyrds Søn. Fyrst Svantibor kjender min Fader, der boer ved Jom."

Bue undgik at nævne Henriks Navn; thi han frygtede for, at dette kunde vække Circipanernes Mistanke.

„Du bliver holdende her," sagde Høvedsmanden, „til jeg har meldt Fyrsten din Ankomst."

Han ilede bort. Venderne omringede Rytterne og tilbøde dem gjæstfrit Mjød og Øl, hvilket med Tak blev modtaget. Bues Mænd vare alle fra Landskabet Jom og kunde tale Vendisk. Deres Forfædre vare fra Danmark indvandrede til Venden. Naturligviis bleve de Fremmede udspurgte om Nyt, og om hvorfra de kom.

Venderhøvdingen vendte hurtigt tilbage og bad Bue Vagnsen og hans Mænd om at følge sig. Langsomt rede de gjennem den smudsige By, hvor Hytterne laae spredte uden Orden, og Sviin og Hunde i stor Mængde befolkede Gaderne. Paa Øens vestlige Side ragede nogle sodede Bjælkehuse frem, her maatte Fyrstens Residens være.

Da Bue var steget af Hesten, blev han ført ind i en lav, mørk Hal, hvor Fyrst Svantibor sad midt for Bordets Bredside og havde Fyrst Pribislav paa sin højre Haand. Fyrsten af Pomren var en lille, undersætsig Mand med ravnsort Haar, mørke Øjne, en bred Næse og en stor, sandselig Mund. Hovedet var ubedækket; han var iført en højrød Silkekjortel, der naaede ham til nedenfor Knæet, han bar svære Armringe af Guld og om Halsen en gylden Kjæde. Sværdet hang i et med Perler rigt smykket Belte. Benene vare nøgne, og Fødderne skjultes af Støvler af Dyreskind. Han kastede et skarpt Blik paa Bue og spurgte:

„Tjener Du Kong Olaf af Danmark?"

„Ja."

„Hvor opholder han sig nu?"

„Jeg veed det ikke. Jeg saae ham sidst i Hedeby."

„Fortæl os, hvorledes han seer ud."

Bue maatte give en Beskrivelse af Kongens Person.

Da han taug, sagde Svantibor:

„Jeg har hørt, at han ikke er saa smuk og mandig af Vækst som Kong Knud, de Danske sloge ihjel i Odense."

„Han er ligesaa krigersk som Kong Knud."

„Det var efter mit Sind, at de Danske sloge Knud ihjel; thi vilde han ikke med Ild og Sværd tvinge dem til at give Kristenguden Skat? De tænkte som vi: hellere Friheden end Præsteaaget. Kristenguden kjende vi her i Venden fra Gotskalks Tid; han forlanger ikke alene vor Tilbedelse, men ogsaa store Skatter; dem vilde Wagrer, Obotriter, Polabrer og Rereger ikke betale, og derfor gjorde de som de Danske og sloge den kristne Fyrst Gotskalk ihjel. Kong Olaf vogter sig vel for at gaae i Broderens Fodspor."

„Jeg har hørt," sagde Pribislav, „at Kong Olaf var med i det danske Oprør. Det var derfor, at Kong Knud lod ham lægge i Lænker og sende bort."

„Først efter Kongens Drab kom jeg til Danmark," svarede Bue. „Indtil da opholdt jeg mig hos min Fader i Jom."

„Din Fader kjender jeg godt," sagde Svantibor. „Vi mødtes i Vaaren i Camin. Han indbød mig til at gjæste sig. Maaske drager jeg til ham, naar jeg forlader Tribusees. Hvad er dit egentlige Ærinde til mig?"

„Herom taler jeg helst i Lønkamret."

„Sæt Dig da først ned Bue og gjør Dig til Gode med vor Mad og vor Mjød. Hvor ere dine Svende?"

„De holde udenfor."

„Lad dem komme ind, lad dem komme ind; de maae være sultne og tørstige efter Rejsen."

Bue og hans Svende havde saaledes faaet den bedste Modtagelse. De vare dog ikke ganske rolige; thi Venderne vare lunefulde. Bue var sendt af Henrik Gotskalksen. Fyrsten havde berømmet, at Venderne havde dræbt Henriks Fader, fordi han var Kristen. Hvorledes vilde derfor Ærindet fra den Dræbtes Søn blive optaget? Der maatte gaaes frem med stor Forsigtighed.

Efter Maaltidet bød Svantibor Bue følge sig til Lønkamret. Da de vare komne der, sagde Fyrsten:

„Her kunne vi tale uforstyrret. Siig mig nu dit Ærinde."

„Efter hvad I yttrede før, frygter jeg næsten for at fremkomme med det; thi mit Ærinde er fra en kristen Høvding."

„Ingen Omsvøb, Bue. Naturligviis maa dit Ærinde være fra en kristen Høvding; thi Du tjener jo Danerkongen. Han er vel ikke en Kristen af Kong Knuds Slags, men Kristen kalder han sig dog. Er Du sendt fra ham?"

„Nej, fra en af hans Frænder, fra hans Søstersøn."

„Hvem er det?"

„Det er — det er," sagde Bue tøvende, „Henrik Gotskalksen."

Neppe var Navnet udtalt, før Svantibors Ansigt

blev mørkerødt, han stampede i Gulvet og raabte med truende Stemme:

„Hvor tør Gotskalks Søn sende mig et Bud! Han er en Frafalden, en Kristen, hele Venden betragter ham som Fjende. Skulde jeg møde ham, dræber jeg ham paa Stedet som en giftig Orm. Unge Høvding, drag straks til ham og meld ham, at Svantibor er hans svorne Fjende."

„Fordi han har frygtet for, at I er hans Fjende, sender han mig til Eder for at forhøre, om ikke et godt Forhold kunde blive bragt tilveje mellem Eder og ham."

„Aldrig, aldrig!"

„Hans Slægt har ingensinde ligget i Uvenskab med Eders uden for Troens Skyld."

„Du har Ret. Men Du maa vide, at Kristendommen kan gjøre de bedste Venner til Dødsfjender, Du maa vide det; thi Du er fra Jom."

„Da har jeg dog seet Kristne og Ikke-Kristne leve i god Forstaaelse."

„De Kristne i Jom ere det kun af Navn, der leve ingen Præster imellem dem. Det er, som jeg siger, Kristendommen kan forvandle min bedste Ven til min argeste Fjende."

„Jeg er ingen Klerk og vil derfor ikke stride med Eder om disse Ting," svarede Bue. „Det er ikke herfor at jeg er kommen. Henrik Gotskalksen søger en Forstaaelse med Eder, han er den danske Konges Søstersøn."

„Vil Kong Olaf bekrige Venden?" spurgte Svantibor og kastede et hurtigt Blik paa Bue.

„Jeg er for ung til, at Kongen indvier mig i

sine Hensigter. Vil Kong Olaf krige paa Venden, maa det jo være bedst for Eder, om han vender sine Vaaben mod Fyrst Kruto."

Et Angreb paa Kruto betragter jeg som et Angreb paa mig," svarede Svantibor.

„Betænk Eder vel. Kong Olaf er en dygtig Kriger. Venskabet med Kongen tilbyder Eder flere Fordele end Venskabet med Kruto."

„Hvilke?"

„Det vil I faae at vide af Hr. Henrik, hvis I vil møde ham paa et Sted, han overlader til Eder selv at bestemme."

Venderfyrsten var efterhaanden bleven roligere. Han begyndte at overveje; for ham blev dog, naar Alt kom til Alt, Fordelen Hovedsagen. Rigtignok var han Krutos Ven, men han var beredt til paa Stedet at forlade ham, hvis han fandt sin Fordel derved, han vidste, at Kruto vilde ikke betænke sig paa at gjøre noget Lignende.

„Din Fader boer jo paa Hyrdenæs?" spurgte han.

„Ja."

„Og han er hjemme i dette Efteraar?"

„Det maa han være, siden han har Besøg af vore Frænder."

„Naar jeg drager herfra, kommer jeg til Hyrdenæs. Skulde jeg der tilfældigvis træffe Gotskalks Søn, vil jeg ikke undslaae mig for at tale med ham."

„Jeg takker Eder, Herre, fordi I giver mig godt Budskab at bringe."

„Du maa være taus."

„Det maa et Sendebud altid være."

Mens denne Samtale førtes, stod Pribislav lyttende ved en Spræk i Bræddevæggen. Hans Nysgjerrighed havde drevet ham til at belure hans Overherre, og da han hørte, hvorom Talen var, fyldtes han af Harme over, at Svantibor vilde forhandle med den kristne Henrik Gotskalksen, hvis Fader havde været en saa grum Fjende af det vendiske Hedenskab. Sammenkomsten maatte forhindres, det kunde ske ved, at Pribislavs Mænd yppede Kiv med de danske Svende og sloge nogle af dem ihjel. Det maatte have Udseende af, at Striden rent tilfældigt opstod ved Drikkelaget; Svantibor vilde da neppe falde paa, at hans Vasal havde foranlediget det Hele. Bleve nogle af Henriks Svende ihjelslagne, vilde han vistnok blive saa forbittret, at han vilde udeblive fra Sammenkomsten med Svantibor.

Henad Aften samledes Fyrsterne med deres Mænd og Bue med sine Svende til det store Drikkelag i Hallen. Pribislav sad som før ved Svantibors højre Side, Bue havde Plads ved hans venstre. De Danske sade spredte mellem Venderne. Dels ældre dels yngre Kvinder bare Fadene om under Maaltidet. En ung, smuk Pige nærmede sig engang imellem Bue, han gjengjældte hendes Øjekast. At dømme efter Dragten maatte hun høre til fornem Slægt. Mjød- og Ølhornene gik flittigt rundt, og da Samtalen var bleven mere højrøstet, bøjede hun sig ned over Bue og hviskede:

„Tag Dig i Agt!“

Hvad mon denne Advarsel skulde betyde? Bue kunde efter sin Samtale med Svantibor ikke troe, at der truede ham nogen Fare. Imidlertid besluttede han

at være paa sin Post. Da den smukke Pige atter kom forbi, nikkede han til hende, og hun lagde Fingren paa Munden.

Pribislav bød nu en af de Tilstedeværende at synge en Sang. En Lire blev hentet. Den var et tre-strenget Instrument, større end en Violin, en Slags Harpe. Sangeren greb nogle Gange i Strengene og sang derpaa Sangen om Slava:

Hun var yndig som Gudinden Siva,
Yndig som den lyse Sommermorgen!
Naar man hende saae, man som hos Siva
Glemte Hjertets Kummer, glemte Sorgen.
Siva nøgen er, men hendes Lemmer
Skjules kydsk af Haarets rige Fylde;
Som en Sommertaage Blomsten skjuler,
Saae man Slava sig i Blyhed hylde.

Barmen under Silkelinet bølged,
Og om Midien laa det gyldne Belte,
Og min Slava havde milde Øjne,
Der bedaaret havde mange Helte.
Naar min Pige hvilte ved mit Hjerte,
Glemte rent vi Fareme fra Stranden,
Hvor den danske Blodhund kunde lure;
Thi vi leved ene for hinanden.

Hurtigt Lykken sig til Graad forvandled;
Kristne Mænd sig til min Hytte trængte;
De os bandt og gjorde os til Træelle,
Ned i Skibets Last vi bleve slængte.
Og vi førtes til de danske Kyster,
Slava solgtes til en sjællandsk Bonde,
Jeg blev Træl paa en af Jarlens Gaarde,
Det var Tider, som var saare onde.

Men en Nat drog Vender frem i Landet;
Nu gik mange Byer op i Flammer,
Og jeg brændte, og jeg skreg og myrded,
Jeg tog Hævn for al min store Jammer.
Hvor var Slava? Ak, hun maatte findes!
Skulde jeg til Verdens Ende vandre!
Og tilsidst jeg hende fandt en Aften,
Da jeg var paa Tog med mange Andre.

Mens de Andre Kristne vog for Fode
Og med Latter skænded kristne Kvinder,
Saae jeg Slava med et Barn paa Armen
Og med Graad paa sine blege Kinder;
Og jeg Barnet tog og vildt jeg raabte:
„Det som Mand vil blive Vendens Fjende!"
Og jeg kastede det ind i Luen,
Og saa vendte jeg mig glad til hende.

Men hun raabte: „Bøddel, Du har myrdet
Barnet, nu Du myrde maa dets Moder.
Grumme Hedning, jeg er bleven kristnet,
Og jeg længes efter Himlens Goder!"
Ved at høre dette, Blodet isned,
I mit Raseri jeg hæved Sværdet,
Og jeg stødte det i hendes Hjerte,
Og min egen Gjerning mig forfærded.

Vildt og grumt jeg Kristenguden hader,
Rejs Dig, Venden, mod ham i din Vælde!
Han i Grus vil styrte dine Templer!
Han vil gjøre dine Mænd til Trælle!
De vil hjælpe os, de vrede Guder,
Vise Vejen os til Fjendens Havne,
Op til Kamp! Den gjælder Kristenguden,
Gjælder Korset og de danske Ravne!

Da denne Sang begyndte, rynkede Svantibor Brynet, som han vilde sige Noget, men han betænkte sig og taug. Pribislav kastede hemmeligt et skadefro Blik paa ham og Gjæsterne. Bue og flere af Svendene kjendte ikke Sangen, de Danske, som kjendte den, bleve urolige og grebe til deres Sværd. Da sidste Vers var sungen, styrtede Venderne sig med vilde Hyl over de Danske, og en heftig Kamp begyndte.

„Vil Fyrst Svantibor snigmyrde sine Gjæster?" spurgte Bue og sprang op fra sit Sæde.

„Ved Svantevit, det vil jeg ikke! Holder Fred i Hallen!" raabte den vrede Fyrste med Tordenstemme.

Venderne hørte ham ikke eller lode, som de i Kampbuldret ikke hørte ham. To Danske vare allerede blevne dræbte, og et Par Vender saarede. Da styrtede Fyrsten sig vildt brølende ind mellem de Kæmpende og nedhuggede et Par af Venderne.

„Zerneboch straffe Eder!" skreg han. „Hvor tør I lægge Haand paa mine Gjæster? I Circipanernes Land har altid en Gjæst været fredhellig."

„Men aldrig en Kristen!" raabte Venderne.

Pribislav havde under Kampen forholdt sig rolig, nu mente han, at Tiden var kommen til at støtte Svantibor i hans Bestræbelser for at faae tilvejebragt Fred i Hallen; det kunde ellers let faae Udseende af, at det var ham, der havde foranlediget det Hele, hvilket det i Virkeligheden ogsaa var. Bue var i Begreb med at hugge løs paa Venderne, men da Svantibor skred saa kraftig ind, blev han staaende for at afvente, hvad der nu vilde skee. Da Venderne saae

Svantibors stigende Vrede og hørte Pribislavs Raab om at holde Fred, blev der pludselig Stilhed i Hallen.

„Hvor er Sangeren?" spurgte Svantibor. „Det var ham, der foranledigede dette Optrin."

„Det var ham, Du selv huggede ned," sagde Pribislav.

„Han har fortjent Døden," svarede Svantibor. „Bring de Faldne bort, sørg for, at de Saarede blive forbundne og lader os fortsætte vort Drikkelag."

„Mine Svende og jeg sige Tak for Skænken," sagde Bue. „Svendene ere ophidsede, det kunde let komme til en ny Kamp; for at undgaae den, tillader I vel, at vi begive os til vort Natteleje?"

„Det er maaskee bedst saaledes," sagde Svantibor, „Pribislav, Du maa anvise mine Gjæster et godt Natteleje. Derefter fortsætte vi Drikkelaget."

De Danske fik anviist en Lade til Natteleje. Store Kornhæs stode i Nærheden, hvilket viste, at Tærskningen endnu ikke med Kraft var begyndt. Hist og her laa dog allerede en Korndynge i Laden. Aftenen var mørk, men Himlen klar og besaaet med Stjerner.

Der var blevet givet de Danske Halm til at ligge paa. Da de vare alene, begyndte de at tale om de nys forefaldne Begivenheder. De udtalte sig heftigt baade mod Svantibor og Pribislav.

„Vær forsigtig," sagde Thorvald, „her er mørkt. Der kan ligge en Vender skjult i en Krog og lure."

„Selv om der laa en Vender i hver Krog," sagde Styrbjørn, „skal det ikke afholde mig fra at sige, at det vendiske Folkefærd er en Hob af Niddinger. De fortjene at udryddes med Ild og Sværd. To af

os have de hugget ned. Vi Andre kunne vente ikke at komme levende herfra."

„Jeg haaber," sagde Bue, „at Svantibor vil holde sine Mænd i Ave. Han har Grund til at ønske, at vi komme til at drage bort i Fred."

Den vilde Støj fra det paany begyndte Drikkelag naaede ud til dem.

„I har maaske Ret, Bue Vagnsen," svarede Styrbjørn. „I maa dog betænke, at er Øllet og Mjøden først steget Venderne til Hovedet, have deres Fyrster ingen Magt over dem. Derfor bør En af os holde Vagt, mens de Andre sove."

„Vi ville skiftes dertil," sagde Bue, „og jeg holder den første Vagt."

Kort efter laae de Danske i en tryg Søvn med Undtagelse af Bue. Han sad foran Døraabningen og saae ud i Natten. Sværd og Skjold holdt han rede; han maatte kunne optage en Kamp med Flere, indtil hans Vaabenfæller bleve vækkede og grebe deres Vaaben.

Efterhaanden aftog Støjen ovre ved Vendernes Drikkelag. Det tydede paa, at de vare blevne fuldstændigt drukne, og Bue beroligedes derved; thi først naar Rusen var sovet ud, vilde der paany være Fare tilstede. Han saae op mod den smukke Stjernehimmel og drømte om Stordaad. Ingen ung Pige havde endnu fængslet hans Sind, han havde udelukkende beskjæftiget sig med at blive dygtig i Vaabenbrug, og heri overgik han de Fleste af sine Jevnlige. I den korte Tid, han havde været ude med Henrik Gotskalksen, var der et Par Gange blevet kæmpet med Samlænder og Esther. Bue havde kæmpet drabelig

og modtaget Roes af sin Høvding, ja, Henrik havde faaet en saadan Tillid til ham, at han havde betroet ham Sendelsen til Fyrst Svantibor. Det var Bue meget magtpaaliggende at kunne faae den udført paa en tilfredsstillende Maade, og det var for saa vidt sket som Svantibor havde lovet at møde Henrik. Imidlertid kunde Optrinet denne Aften blive en Hindring for Mødet.

Hans Betragtninger afbrødes ved, at han saae en Skikkelse skride lydløst over Græsset. I Begyndelsen kunde han ikke tydeligt skjælne dens Omrids; da den kom nærmere, viste det sig at være en Kvinde. Hun havde aabenbart ikke seet Bue. Da hun kom til Døren, sagde hun til sig selv:

„De Ubesindige holde ikke engang Vagt."

„Du tager Fejl," svarede Bue, „her sidder deres Vagt."

Kvinden vendte sig om og saae Bue sidde ved Døren. Hurtigt og lydløst sprang hun hen og satte sig ved hans Side.

„Jeg kommer for at advare Dig og dine Mænd," hviskede hun, „thi Faren er stor."

Bue gjenkjendte den Pige, der havde advaret ham før.

„Tak," svarede han, „fordi Du advarer mig paany."

„Jeg skal fortælle Dig, hvad jeg veed. Min Fader har idag beluret din og Svantibors Samtale i Lønkamret."

„Det var ilde gjort. Hvem er din Fader?"

„Det er Pribislav. — Det var ham, som var

Skyld i, at det kom til Kamp, han havde aftalt det Hele med nogle af sine Mænd. Svantibor er uskyldig. Da Du var gaaet, kom det til Strid mellem Venderne selv; de truede endogsaa med at dræbe Svantibor."

„Hvorfor vilde de dræbe ham?"

„Fordi Venderne mente, at han agtede at lægge Raad op med Danerkongen og Henrik Gotskalksen mod Kruto. Sligt Forræderi maatte straffes. For at redde sit eget Liv gav Svantibor sine danske Gjæsters til Pris. I skulle imorgen ofres til Zeerneboch."

„I Sandhed, jeg maa takke Dig, højhjertede Pige," sagde Bue.

„Og jeg er kommen for at frelse Dig og dine Mænd. Jeg gjør det, fordi jeg elskede Dig fra det første Øieblik, jeg saae Dig."

Bue følte sig omslynget af et Par bløde Arme og følte et fyrigt Kys paa sin Mund.

„En Pige som Du fortjener vel at elskes," sagde Bue.

„Vil Du gjenelske mig?" spurgte hun, og Stemmen skjalv af Glæde.

„Er det nu Tid til at tale om Elskov?"

„Du har Ret. Men jeg fik en uimodstaaelig Lyst til at kysse Dig. Er Du vred derfor?"

„Hvor kan jeg være vred paa Dig, der vil frelse mine Svendes og mit Liv?"

„Det vil jeg, det vil jeg!"

„Hvorledes kan det skee?"

„Eders Heste græsse nede ved Broen. Jeg fører Eder til dem. Vagten er ligesaa beruset som de Andre, I ville derfor let kunne komme bort."

„Er der Ingen, som bevogter os?"

„Nej. Venderne mene, at I ej kunne komme bort fra Byen, hvortil der kun er een Adgang."

„Det synes, at vor Flugt ikke vil blive vanskelig."

„Selv om Nogle af Vagten skulde vaagne, ville Du og dine Mænd allerede have vundet fri Mark."

„Tak for god Underretning. Hvad er dit Navn?"

„Preba."

„Nu skal Du faae et Kys af mig, Preba," sagde Bue, „det er første Gang, jeg kysser en ung Pige."

„Første Gang!" udbrød Preba forundret.

„Ja. Hidtil har jeg ikke tænkt paa unge Piger, Du har bragt mig dertil."

Han slyngede Armen om hendes Liv. Nye, hidtil ukjendte Følelser vaagnede hos ham. Et Øjeblik glemte han Faren. En Ugles Skrig i det Fjerne bragte ham til sig selv.

„Kald paa dine Svende," sagde Preba, „jeg venter herude."

Bue vækkede de slumrende Danske, der hurtigt sprang op; thi de troede, at de vare ved at blive overrumplede. Han fortalte dem i al Korthed, hvad han havde faaet at vide. Førte af Preba, listede de sig afsted for at faae fat paa deres Heste. De fandt dem, og hun sagde:

„Nu hurtigt over Broen!"

„Hvis Venderne faae at vide, at Du har hjulpet os bort, hvad vil da din Skjæbne blive, Preba!" spurgte Bue.

„Døden!" sagde hun. „Men gjerne døer jeg for Dig."

„Nej, nej, Du skal ikke døe. Tag en af de faldne Svendes Heste og følg os!"

„Jeg følger Dig, jeg følger Dig!" jublede hun.

Bue vendte sig nu til Svendene og sagde:

„Før vi tage bort, bør det os at tage Hævn for iaftes. Vi maae vise de Niddinger, at vi ikke ustraffet lader os fornærme."

I Spidsen for sine Svende red Bue tilbage til Hallen, der kort efter stod i Brand. Venderne vaagnede, endnu berusede, Nogle indebrændte, Andre styrtede ud og bleve nedhuggede af de Danske. Imidlertid ilede bevæbnede Vender til fra alle Kanter af Byen. Mod denne Overmagt kunde de Danske ikke kæmpe.

„Vi have nu takket dem for deres Gjæstfrihed," raabte Bue til sine Svende, „nu bort, inden Tilbagetoget bliver os afskaaret."

De Danske sprængte afsted, og Styrbjørn yttrede:

„Det havde været bedre, om vi havde undladt dette; thi Brovagten er vistnok vaagnet ved denne Støj og har trukket Broklappen op."

„Saa lade vi den gaae ned igjen," svarede Bue.

„Det vil tage Tid, imens komme Venderne til, og vi fanges som Muus i en Fælde."

„Hurtigt, Folk!" raabte Bue.

Da de kom til Broen, var Alt til deres Forundring stille. En Vender kom ridende imod dem, Bue hævede Sværdet for at hugge ham ned. Da hørtes en lystig Latter.

„Kjender Du ikke Preba. Jeg har iført mig Mandsdragt."

„Preba!“ udbrød Bue. „Har Du seet Noget til Brovagten?“

„Ja, jeg har. Den er femten Mand stærk. Jeg har bundet deres Hænder og Fødder. Skynd Eder alligevel; thi det blev neppe i mit Hastværk saa forsvarligt gjort, at de jo ikke snart kunne løse hverandre af deres Baand.“

De Danske joge over Broen. Flere Pile susede dem allerede om Ørene.

„Kan Du see, Bue,“ spurgte Preba, „at det var paa høje Tid?“

De Danske naaede Skoven.

„Jo længere vi lade vore Forfølgere bag os desto bedre,“ sagde Bue til Svendene.

„De ville indhente Eder alligevel,“ sagde Preba, „ingen Steder i Verden er der saa gode Heste som her. De ville indhente Eder, og Døden vil være Eder vis.“

„Ved Thor, det er lovende Udsigter,“ lo Styrbjørn.

„Hvilket Raad giver Du os, Preba?“ spurgte Bue.

„Jeg skal føre Eder ad Stier, som de Fleste ikke kjende,“ svarede Preba. „Jeg er en ivrig Jæger og har gjennemstrejfet mange Egne her omkring.“

„Vi tage mod dit Tilbud,“ sagde Bue.

„Vi ere vel nødte til at gjøre det,“ mente Styrbjørn. „Jeg skønner dog ikke, hvorfor den Venderpige har faaet saa stor Godhed for os.“

„Jeg veed det,“ sagde Bue.

Da lo Styrbjørn og sagde:

„Ja, nu veed jeg det ogsaa. Jeg har selv engang været tyve Aar.“

Preba skyndede paa den lille Skare. Det gjaldt om hurtigt at komme til en af Trebels Bifloder. Her maatte Hestene efterlades; de vilde ikke være til nogen Nytte i de sumpede og uvejsomme Egne.

„Hvor vil Du føre os hen?" spurgte Bue.

„Ere I ikke komne fra Wyk?" *)

„Nej," svarede Bue, „vor Snekke ligger ved Strælasund." **)

Hun førte dem gjennem Moser og over mindre Vandløb og tog aldrig fejl af Vejen. Da Morgenen gryede, og de saae sig tilbage, kunde de ikke øjne nogen Forfølger. De undrede sig herover.

„Det har jeg ikke tænkt paa før nu!" udbrød Preba. „Hestene vare jo sendte paa Græs en halv Miil fra Tribusees. De skulde hentes ved Nattetid, og løsslupne Heste ere ikke saa lette at faae fat paa. Og komme vore Forfølgere til det Sted, hvor vi efterlode vore Heste, ville deres egne ikke mere være dem til Nytte. Vi ere frelste, naar vi blot skynde os."

Henad Aften naaede de en lille Landsby. Preba førte de Danske derind og fortalte, at hun af Fyrst Svantibor var overdraget at vise dem Vej til Kysten. Beboerne troede hende og viste de Danske stor Gjæstfrihed. Et Par Timer efter Solnedgang brøde de op paany. Et Par af Svendene mente, at man burde være bleven Natten over i Landsbyen, Preba forklarede dem, at det lod sig ikke gjøre; thi et Par Mand havde da maattet udstilles som Vagt, og det vilde have vakt Beboernes Mistanke.

---

*) En By i Nærheden af Grejfswalde.
**) Stralsund.

Man fortsatte Vandringen til en Time før Midnat. Da lod Preba gjøre Holdt i Brynet af en stor Egeskov. Foran denne laa et Mosedrag, hvorover Forfølgerne maatte komme. Et Par Poster udstilledes, og de øvrige Svende fik Lov til at sove til Daggry. Bue og Preba satte sig lidt afsides fra de Andre. De talte hviskende om deres unge Kjærlighed, de glemte Farerne, glemte Alt og levede kun i det lykkelige Nu. Før de lagde sig til at sove, sagde hun:

„Jeg skilles aldrig mere fra Dig; jeg vil følge Dig overalt."

„Du har først lært mig at leve!" udbrød Bue.

„Du skal vide, en Circipanerinde døer, naar hun elsker, hun døer, fordi hun gaaer op i Manden; jeg er ikke mere Preba, jeg er en Deel af Dig saaledes som dit Hovede, din Arm og dit Hjerte er en Deel af Dig."

Dagen derefter naaede de Danske Strælasund, hvor Drageskibet laa og ventede paa dem. De gik ombord, og Preba fulgte med.

Fjerde Kapitel.

Paa Hyrdenæs.

Ligesom dengang de Danske endnu herskede i disse Egne, baner Oderfloden sig Vej til Havet gjen-

nem tre Mundinger, men Flod og Kyst have forandret sig meget. Baade Peenemünde og Svinemünde besejledes af danske Snekker, men det livligste Handelsrøre var vistnok i Oldtiden og den tidlige Middelalder ved den Oderarm, der nu hedder Camminer Bodden. Her laa den befæstede By Cammin, Islændernes Steinborg og paa Øen Wollin det berømte Jomsborg eller Julin.

Jomsvikinge Saga fortæller, at Palnatoke anlagde Jomsborg. „Oppe i denne Borg," hedder det, „lod han gjøre en Havn, der var saa stor, at der i samme samtidigt kunde ligge tre hundrede Langskibe, saa at alle vare indelukkede i Borgen. Den var ved Indløbet indrettet med megen Kunst, der var anbragt Porte paa det, og en stor Stenhvælving oppe over, og foran Aabningerne vare Jerndøre, der vare laasede indenfra; og oppe paa Stenhvælvingen var bygget et stort Kastel, hvori der var Valslynger. Den ene Deel af Borgen laa ud i Søen."

Fra Jomsborgs Anlæggelse vare de danske Herrer i Landskabet Jom, hvor efterhaanden dansk Sprog og dansk Sæd bleve enehersende. De danske Jarler her stode ikke altid paa den bedste Fod med de danske Konger. Magnus den Gode drog ned og ødelagde Jomsborg, der dog hurtigt gjenreiste sig. Kristendommen fjernede efterhaanden Jom fra Danmark; thi Jom laa i det hedenske Venden og modtog derfra alle Slags Paavirkninger.

Øen Wollin var rimeligviis bestandig i de Danskes Magt, den var jo beskyttet af det stærke Jomsborg. Medens Naboøen Usedom er flad og overskuelig, hæver Wollin sig som en vældig Formur mod

Østersøens Vande. Her paa en skovbevoxet Højde, hvorfra der var Udsigt over Stettiner Haf eller, som det tidligere hed, den pommerske Sø, laa Hyrdenæs, en af Vagn Gyrdsens Gaarde.

Det var et meget regn- og stormfuldt Efteraar. Røgen havde ondt ved at bane sig Vej gjennem Døren og gjennem Lyren oppe i Bjælketaget; thi Luften var tung og taaget. I Stedet for at være hjemme foretrak Mændene at færdes ude paa Jagt i fri Luft, og Kvinderne vare derfor hele Dagen alene. Da Vejret ikke var koldt, foretrak de at opholde sig i et Sommerhus, hvor der ikke fandtes Arnested, og som en Følge deraf heller ikke Røg.

En sludfuld Dag i November vare Gaardens fornemste Kvinder samlede i Sommerhuset. Henrik Gotskalksens Moder Sigrid var en høj og noget fyldig, ældre Frue, hvis Haar graanede stærkt i Tindingerne. Hun havde, som vi vide, først været gift med Fyrst Gotskalk af Venden og siden med Trund Fagerskind, Svend Estridsens Hird Jarl. Nu var hun anden Gang Enke. Hendes Steddatter Bothild kunde være fem og tyve Aar gammel og endnu meget smuk. Rygtet gik, at hun havde havt mange Bejlere, men givet dem alle Afslag. Hendes Fader havde første Gang været gift med Symbylla, Datter af en lille vendisk Fyrste, deres Børn vare Buthue og Bothild. Symbyllas Søster Gutha var gift med Vagn Gyrdsen. Hun var en smuk Frue, omtrent paa Sigrids Alder, ved Beltet bar hun Nøgleknippet, Tegnet paa hendes Værdighed som Husmoder.

Fyrst Svantibors Datter Slavina var ogsaa tilstede.

Hun var kommen til Hyrdenæs for der at mødes med sin Fader. Slavina kunde omtrent være tyve Aar gammel, hun var af en vidunderlig Skjønhed, der undertiden formindskedes ved et vildt og truende Udtryk i hendes Ansigt. Hendes Dragt var mere kostbar end den sædvanlig bares af Kvinderne i Jom, Kjæder funklede om hendes Hals og Armringe om hendes Haandled. Bothild betragtede hende af og til med Nysgjerrighed; de to ældste Kvinder fandt ikke Behag i Fyrstens Datter. Under Samtalen traadte Gyrds Hustru Thora ind i Sommerhuset. Gyrd Vagnsen var en halv Snes Aar ældre end sin Broder Bue; han havde giftet sig med en velhavende Bondes Datter. Bonden roste sig af, at hans Farfader var falden i Slaget ved Hjørungavaag. Thora var af Middelhøjde, havde lyst Haar og en lys Ansigtsfarve. Der var Kraft og Bestemthed i hendes Holdning, og Tyendet frygtede hende.

Af de fem Kvinder, som her vare tilstede, have de tre faaet deres Navne optegnet i Historien, Sigrid og Bothild i Danmarks og Slavina i Vendens. Naar man saae dem sammen nu, anede neppe Nogen, at den høje, smekkre Bothild med det tungsindige Smil ikke besad den Kraft og Snildhed, som siden udmærkede den vendiske Fyrstedatter; der var en vis Højhed udbredt over Bothild, Noget, der tydede hen paa, at hun var født til at herske, medens Slavina kun syntes født til at elske. Ved Siden af dem stod Gyrds Hustru som en djerv, egenraadig Skikkelse, hun beherskede i Virkeligheden ogsaa sin Mand, og undertiden kom det til Rivninger mellem hende og Gutha, ja, med den gamle

Vagn selv. Gyrd og Thora havde tre Børn, og hun ventede sig med det fjerde.

Thora saae noget ophidset ud, da hun traadte ind og spurgte Gutha:

„Skal jeg taale Alt af Preba? Det vil jeg ikke. Hun betragter sig som lige saa god som jeg. Det er hun ikke, i det Mindste ikke endnu. Hun er Bues Frille, men har kun levet kort Tid med ham og har endnu ikke født ham Børn, hun kan derfor ikke have samme Rettigheder som jeg."

„Forhaabenlig bliver hun ikke længe her paa Gaarden," sagde Gutha, „jeg skal tale med Bue om denne Sag. Hun kan faae Ophold paa en af vore andre Gaarde og komme til at føre Tilsyn med den. Hun er af god Slægt, men har rigtignok paaført sig dens Fjendskab. Herpaa ville vi dog ikke lægge Vægt; thi hun har hjulpet Bue og hans Svende ud af en stor Fare. Maaske lykkes det os at bringe et Forlig i Stand mellem hendes Fader og hende."

„Jeg betragter hende som en slet og ret Frille," raabte Thora, „her har intet Bryllupsgilde været holdt."

„Det kan blive holdt endnu," sagde Gutha.

„Hvis Bues Elskov varer saalænge," svarede Thora haanligt.

„Jeg er nylig kommen hertil," sagde Slavina, „hvorom er egenlig Talen?"

„Du skal erfare det," svarede Gutha og gav en kort Skildring af Bues Ophold i Tribusees.

Da foer Slavina pludselig op og raabte:

„Hun har forraadt Venderne! Jeg dræber hende!"

„Det tilkommer ikke Dig," svarede Gutha, „Du lade hende i Fred. Hun staar nu under vor Slægts Beskyttelse."

„Ved Zcernebock, hun skal alligevel døe! raabte Slavina med flammende Øjne.

„Hun skal have Fred!" raabte Thora og stillede sig i Vejen for Slavina, „ja, hun skal have Fred for Dig, den Fremmede; om jeg giver hende Fred, bliver min egen Sag."

Sigrid rejste sig, traadte hen imellem dem og sagde til Slavina:

„Taabelige Barn, Du tænker ikke paa, at Preba har viist din Fader en stor Tjeneste."

Slavina saae forundret paa Sigrid, der vedblev:

„Fyrst Svantibor havde lovet sine Gjæster Fred. Circipanerne krænkede Gjæstfrihedens hellige Love og vilde tvinge din Fader til at bryde sine Løfter. Havde Preba ikke hjulpet Bue og hans Svende bort, vilde Fyrst Svantibor i Alles Øjne være kommen til at staae som en Nidding. En Sammenkomst paa Hyrdenæs mellem ham og Henrik vilde have været en Umulighed."

Slavina lyttede opmærksom til. Da Sigrid havde endt, sprang hun hen til hende og kyssede hende heftigt, idet hun raabte:

„Fru Sigrid, Du har Ret, Preba har viist min Fader en stor Tjeneste, dengang hun reddede Bues og hans Svendes Liv. Preba skal have en af mine bedste Ringe."

„Jeg mener," sagde nu Bothild, „at det er bedst ikke at tale mere om den Sag. Det vil heller ikke behage Henrik, der har rost Prebas Opførsel."

„Har han det?“ spurgte Slavina. „Den, Henrik roser, fortjener at blive rost.“

„Bedst vil det i al Fald være,“ sagde Thora, „at hun snart kommer bort herfra.“

„Bue ville vi ikke fornærme,“ mente Gutha.

„Du har altid foretrukket Bue for Gyrd,“ sagde Thora bebrejdende.

„Ilde klæder det Dig at gjøre mig slig Bebrejdelse,“ svarede Gutha, „men det vil jeg mene, at aldrig skal nogen Kvinde komme til at sige til Bue, hvad hans Ætmoder sagde til Sigvald Jarl, da hun betjente ham i Badet efter Hjemkomsten fra Hjørringavaag.“

Thoras Ansigt blev blussende rødt af Vrede.

„Hvad sagde hun til sin Mand?“ spurgte Slavina.

„Veed Du det ikke?“ spurgte Gutha forundret. „Hun sagde til ham: Jeg formoder dog, at der har været nogle Jomsvikinger i Slaget, som har ført en mere skrammet Bælg bort derfra end den, Du har; thi mig tykkes denne bedst til at gjemme Hvedemeel i.“

Slavina skoggerlo, men Thora spurgte forbittret:

„Mener Du, at slig Tale vil kunne føres om min Husbond?“

„Gyrd er opkaldt efter sin Farfader, som var en saare berømmelig Mand,“ svarede Gutha for at jevne lidt paa Sagen.

Der kom en Svend ind og meldte, at en Snekke styrede over det pommerske Hav hen imod Hyrdenæs, og at det vistnok var Fyrst Svantibors.

„Det skal jeg snart afgjøre,“ raabte Slavina og ilede ud.

Gutha fulgte hende.

„Ved Svantevit, det er min Faders Snekke," sagde Slavina, „den bevingede Lindorm sees paa hans Mastetop."

Gutha sendte straks Svende ud for at lede efter Vagn, selv fik hun travlt i Kjøkken og Stegers. Thora kom og gik hende tilhaande.

Slavina blev tilbage paa den høje Skrænt. Vild og skjøn stod hun der og saae ud over de brusende Bølger. Vinden ruskede i hendes Haar og kastede enkelte Lokker frem for Ansigtet, hun strøg dem utaalmodig tilbage. Foran den brusende Sø, bagved hende Hyrdenæs, indhyllet i Røg fra Arnen, og bagved Hyrdenæs Egeskoven, der laa højere end Gaardens Bygninger; fra Skoven var Henrik Gotskalksen nylig kommen tilbage, han gik lige hen til Slavina og spurgte:

„Slavina, hvorfor seer Du saa vist ud over Søen?"

Ved at høre denne Stemme skælvede hun let.

„Henrik," svarede hun, „den Snekke, Du seer derude, er min Faders."

„Det er mig kjært, at han kommer."

„Men hvis I nu ikke blive Venner, hvis . . .?"

„Jeg forlanger Intet af hans Land, dog jo, jeg vil forlange Noget, som hører Pommerlandet til, jeg forlanger en Jomfru til min Hustru."

Hun vendte sig hurtigt imod ham og spurgte:

„Hvad hedder den Jomfru?"

„Hun hedder Slavina," svarede Henrik med blussende Kind.

„Hvor tør Du!" raabte hun. „Hvis Slavina siger Nej, hvad vil Du da gjøre?"

„Der er Tid endnu til at spørge Slavina, om hun vil sige Nej," mente Henrik, „og jeg spørger hende . . . ."

„Ja, spørg kun!" raabte hun højt leende og løb sin Vej.

Henrik saae efter hende. Det var ikke blot af Statskløgt, at han vilde anholde om hendes Haand; i de faa Dage, han havde været sammen med den smukke, heftige og lunefulde Pige, havde han følt sig stærkt tiltrukket af hende. Dersom et Ægteskab kom i Stand mellem Henrik og Slavina, vilde hendes Fader vistnok lade sig bevæge til ikke at hjælpe Kruto i den forestaaende Kamp. Mens Henrik saae ud efter Fyrstens Snekke, blev han tiltalt af en gammel, noget krummrygget Mand med et Ansigt, gjennemfuret af dybe Rynker.

„Du seer efter din Dødsfjendes Snekke," sagde den Gamle. „Ilde gaaer det, naar Dødsfjender mødes."

„Fyrst Svantibor er ikke min Dødsfjende. Hvem er Du?"

„En kristen Præst, der lever i en Hule oppe i Skoven. Her taaler man hverken Kirker eller Klostre, ja, neppe en Gang den kristne Lære. I store Knuds og Svend Estridsens Tid var det anderledes. Nu falde saa godt som Alle tilbage til Hedenskabet; i Jomsborg ere de lige saa store Hedninger som paa Palnatokes Tid. Nogle Fromme ere endnu tilbage; jeg opsøger og styrker dem i Troen."

„Det er vel gjort af Dig, Præst. Dit Navn?"

„Paulus."

„Nuvel Paulus, jeg blander mig ikke i dine Sager, derfor skal Du heller ikke blande Dig i mine."

„Hvad Du kalder dine Sager, ere ikke altid alene dine, men hele Vendens; thi Du er en kristen Fyrste, og Venden venter, at Du skal gjenoptage og fuldbringe din Faders store Værk."

„Venden skal ikke komme til at vente forgjæves."

„Det haaber Du, og det ville vi Alle haabe. Men vil det ikke kunne komme til at gaae Dig som det er gaaet saa Mange i Jom, at Du, ved at omgaaes Hedningerne, selv vil blive en Hedning? See, der er nu Vagn og hans Søn Gyrd, dem betragter jeg som Frafaldne, skjøndt de endnu ikke have begyndt at ofre til Guderne. — Henrik Gotskalksen, din Ret til Venden hviler alene paa, at Du est en kristen Fyrste."

„I Præster føle altid stor Trang til at formane og advare; Du bør dog vide, at I tidt kunne gjøre Skade dermed. Gaa nu Gamle, jeg har ikke Tid til at høre paa dine Raad; det vil jeg dog sige Dig, at ikke ved Bønner, men kun ved Sværd kan Venden blive kristnet."

„Skjøndt Du viser mig bort, skal jeg dog ikke undlade at bede for Dig; før jeg gaaer, giver jeg Dig, Vendens Haab, min Velsignelse."

„Tak, tak, det var ikke min Hensigt at ville fornærme Dig, men blot gjøre Dig opmærksom paa, at Stedet og Tiden var daarligt valgt til gudelige Formaninger."

Paulus gik langsomt bort. Hans Ord havde intet Indtryk gjort paa Henrik, der i dette Øjeblik var helt optagen af verdslige Sager.

I Anledning af Fyrst Svantibors Ankomst, var der om Aftenen stort Gilde i Hallen. Husfaderen havde veget Pladsen i Højsædet for sin fornemme Gjæst. Vagn var en svær, kraftigt bygget Mand, hvis Ansigt ikke røbede megen Kløgt. Han rettede sig som oftest efter sin Hustru, der havde Forstand for dem Begge. Gyrd slægtede Faderen paa og lignede ham ogsaa deri, at han fulgte sin klogere Hustrus Raad.

Slægten følte sig hædret ved de fornemme Gjæster, som i disse Dage vare paa Gaarden. Vagn udfoldede hele sin Rigdom af guld- og sølvbeslagne Drikkehorn samt andre kostbare Kar, hvoraf nogle, efter deres Form at dømme, maatte have tilhørt kristne Kirker. De vare hjembragte af Gyrd Sigvaldsen fra et Tog i Vesterleden.

Der var endnu ikke blevet talt et Ord om Henriks Anliggender. Fyrsten spøgte med de festligt klædte Kvinder og især var hans Opmærksomhed henvendt paa Bothild. Hun havde ofte maattet slaae Øjne ned for for hans Lueblik. Dette var ikke undgaaet Henrik, der førte en munter Samtale med Slavina. Bue havde holdt sig noget borte fra de vendiske Gjæster. Svantibor fik dog tilsidst Øje paa ham, kaldte ham til sig og sagde:

„Det var en daarlig Modtagelse, Du fik i Tribusees, det var imod mit udtrykkelige Paabud."

„Herom er jeg overbeviist," svarede Bue.

„Fortæl mig, hvorledes I slap bort."

Bue fortalte det. Da Svantibor hørte, at Pribislav havde beluret Samtalen i Lønkamret, slog han i Bordet og svor, at herfor skulde Pribislav komme til at udgjælde. Han saae mørkt hen for sig, dog blev han

mildere stemt, da han hørte om Prebas List, hvorved hun paa en Maade gjorde godt igjen, hvad hendes Fader havde forbrudt. Svantibor ønskede at se hende, og med nedslagne Blikke traadte hun frem for sin Fyrste. Han saae paa hende og sagde:

„Din Fader fortjener at døe for mit Sværd, men Du fortjener en Belønning."

„Lad mig skænke hende denne Ring," sagde Slavina og drog en svær Guldring af sin Finger."

„Som Du vil, min Datter," sagde Fyrsten.

Slavina satte Ringen paa Prebas Finger, dernæst sagde hun sagte nogle Ord til sin Fader, han lo og raabte:

„Bue, Du har altsaa gjort Preba til dit Bytte. Jeg skænker hende til Dig, hun er din, og hendes Fader kan ikke fordre hende tilbage." Fyrstens Ansigt fik paany et vildt og uhyggeligt Udtryk, da han tilføjede: „Næste Gang jeg seer Pribislav, skal han staae mig til Regnskab for, at Gjæsteretten i Trebusees blev krænket."

Kort efter droge Kvinderne sig tilbage, men Mændene bleve siddende, til de vare fuldstændigt berusede.

Det var tydeligt, at Fyrst Svantibor befandt sig vel hos Vagn Gyrdsen. Maaske en af Aarsagerne hertil var, at han syntes at have fattet Elskov til Bothild. Han tiltalte hende ofte, men hun syntes ikke at være hyggelig til Mode ved Fyrstens store Opmærksomhed. Slavina lagde derimod ikke Skjul paa, at hun havde Elskov til Henrik, og en Dag, da de vare ene, sagde hun til ham:

„Naar bejler Du til mig hos min Fader?"

„Han har endnu ikke anmodet mig om en Samtale," svarede Henrik, „men hvis han nu giver mig Afslag paa mit Frieri?"

„Det gjør han ikke," sagde Slavina; det syntes, at hun vilde have sagt mere, men holdt pludselig inde.

„Hvorfor gjør han det ikke?"

„Fordi . . fordi . . ."

„Har Du talt med ham om, at Du Intet har imod, at jeg bejler til Dig?"

„Nej," raabte Slavina og løb sin Vej.

„Slavina, Slavina," sagde Henrik, „det er en daarlig Vane, Du har, at løbe din Vej, naar Du vil skjule Noget."

Samme Dag havde Henrik og Svantibor en Samtale i Sommerhuset, hvor Ingen kunde belure dem.

„Her kunne vi ikke blive belurede som i Tribusees," sagde Fyrsten.

„Hvad har Du at foreslaae mig, Henrik Gotskalksen?"

„At vi dele Venden imellem os, Du regerer i Øst og jeg i Vest," svarede Henrik ligefrem.

„Det er et dristigt Forslag. Du ejer jo ikke en Fodsbred Land i Venden."

„Kruto herser uretfærdigt over mit Rige."

„Kan Du tage det fra ham?"

„Jeg kan."

„Nu praler Du," sagde Svantibor og trak paa Skuldrene.

„Naar jeg forhandler med Dig om disse Sager, forhandler jeg ogsaa i Kong Olafs Navn."

„Hvad vil han?" spurgte Svantibor hurtigt.

„Han vil skabe en venskabeligt sindet Stat paa

Danmarks Sydgrændse; det ville Obotriternes og Wagrernes Lande blive med mig som deres Fyrste. Jeg er Kong Olafs Søstersøn."

„Frænder ere ikke altid Venner," svarede Svantibor.

„Jeg vil blive Kongens Ven, hvis jeg kommer til at skylde ham mit Rige. Ogsaa dit Venskab søger jeg."

„Det er, fordi Du ønsker, at jeg ikke skal hjælpe Kruto."

„Rigtigt, og det er ogsaa, fordi jeg ønsker at gjøre Slavina til min Hustru."

Svantibor blev overrasket ved dette Forslag, han taug et Øjeblik og svarede derpaa:

„Slavina er halvvejs lovet til Kruto. Blive vi to Venner, bliver han min Fjende og faaer hende ikke. Du har gjort dine Forslag, jeg vil ogsaa gjøre et. Jeg indrømmer, at det kan være gavnligt at befæste et Forbund ved Ægteskabsforbindelser. Du har foreslaaet mig et Ægteskab mellem Slavina og Dig, jeg foreslaaer et Ægteskab mellem Bothild og mig."

„Bothild!" udbrød Henrik.

„Ja. Synes Du om Forslaget?"

„Har Du talt med Bothild?"

„Hvortil behøves det? Du kan tale med hende. Det kommer jo ikke an paa hendes, men paa din Villie. Du er Slægtens Hovede."

„Hvis jeg nu samtykker i dette Ægteskab?"

„Da faaer Du Slavina til Ægte, og da skal Du komme til at herske over din Faders Lande."

„Jeg samtykker," sagde Henrik og rakte Fyrsten sin Haand.

Aarsagen til Svantibors Imødekommen var hans

stigende Lidenskab for den skjønne Bothild. Henrik kjendte sin Søster for godt til ikke at vide, at hun vilde give et Afslag paa Fyrstens Frieri, men Broderen havde besluttet at benytte sin Myndighed og at offre Søsteren paa Statskløgtens Altar. Desuden maatte Henrik give Afkald paa Slavinas Haand, hvis Svantibor ikke fik hans Søster til Ægte.

Efter Forhandlingen i Sommerhuset opsøgte Henrik sin Søster og fortalte hende, at Fyrst Svantibor havde bejlet til hendes Haand, og at et Afslag var en Umulighed. Bothild blev blussende rød, sprang op fra Bænken og sagde:

„Aldrig rækker jeg Fyrsten min Haand! Ikke havde jeg ventet, at min Broder vilde gjøre mig et sligt Forslag! Du og jeg maae skamme os for hele Kristenheden, dersom jeg bliver en hedensk Fyrstes Hustru."

„Hvorofte ere slige Ægteskaber ikke blevne stiftede før, og hvor meget have de ikke bidraget til at fremme Kristendommen?"

„Jeg bliver aldrig Fyrst Svantibors Hustru!"

„Søster, Du raader ikke selv over din Haand, det gjør jeg som Slægtens Hovede. Du skal ægte Svantibor!"

„Ikke kan Du tvinge mig. Jeg paakalder Bispernes Hjælp og tager Sløret."

„Du vil her i Jom hverken finde Bisper eller Klostre," sagde Broderen, „her herskер jeg uindskrænket over Dig."

Bothild indsaae tilfulde Sandheden af disse Ord, hun forstod, at hun var stedt i en forfærdelig Fare.

„Broder!“ raabte hun og faldt paa Knæ, „Broder, jeg vil trygle paa mine Knæ, at Du befrier din Søster for den vendiske Lindorm!“

„Taabe som Du er!“ raabte Henrik. „Ønsker Du ikke din Fader og din Broder hævnet? Har ikke baade Du og jeg til den Dag idag levet for Hævnen?“

„Hævnen hører Gud til,“ svarede Bothild. „Det er vel heller ikke for den alene, at Du har levet, men ogsaa for at gjenvinde vor Faders Magt.“

„Den vil jeg gjenvinde ved at forbinde mig med Fyrst Svantibor. Dit Ægteskab med ham vil forskaffe mig baade Hævn og Magt.“

„Og Slavina,“ tilføjede Bothild.

„Hvad mener Du?“

„Hun har kun lagt faa Baand paa sin Elskov til Dig. Flere end jeg have lagt Mærke dertil. Vogt Dig for hende.“

„Siden Du veed om min og Slavinas Elskov, skal Du ogsaa vide, at samme Dag Du ægter Svantibor, ægter jeg Slavina. Dette Dobbeltbryllup vil om faa Dage blive holdt her paa Hyrdenæs.“

„Hellige Guds Moder, staa mig bi!“ raabte Bothild og brast i Graad.

„Dine Brudeklæder skulle allerede idag sættes i Arbejde.“

„Jeg vil selv tale med Svantibor,“ sagde Bothild, „jeg vil bede, jeg vil bønfalde ham om at lade mig rejse tilbage til Danmark.“

„Tal kun med ham, han vil derved kun blive desto hidsigere efter at faae Dig til Hustru.“

Da Henrik havde sagt dette, gik han. Bothild opsøgte Sigrid og Gutha og fortalte dem, hvad der var skeet, og at hun vilde opbyde Alt for at forhindre Giftermaalet med Svantibor. Da sagde Sigrid:

„Du vil ikke kunne forhindre dette Giftermaal, Bothild; thi Henrik har Ret til at bortgive din Haand. Desuden anseer jeg det for at være meget fordeelagtigt, at Du bliver Svantibors Hustru; thi dette Giftermaal kan, som Henrik har sagt Dig, bringe os store Fordele."

„Af din Tale hører jeg," sagde Bothild, „at Du er min Stedmoder. Min egen Moder vilde aldrig have talt saaledes."

„Jeg fortjener ikke dine Bebrejdelser," svarede Sigrid vred, „maatte jeg ikke ligesom Du ægte en vendisk Fyrste? Jeg vilde det nødigt, men min Fader Kong Svend bød det, og jeg maatte adlyde. Aldrig fortrød jeg det Giftermaal, selv ikke dengang store Ulykker styrtede ind over Gotskalk og mig."

„Svantibor er langt ældre end jeg, han er Hedning."

„Han er vel ældre end Du," sagde Sigrid, „men han er en kraftig Mand og kan overleve Dig. At han er Hedning, har Intet at sige; thi han lader Dig vel beholde din Tro?"

„Sigrid, jeg glemte, at Du er Henriks Moder, hans Magt og Lykke maae derfor være dit Livs Maal, ham holder Du med, ham . . ."

„Du har Ret, hans Magt og Lykke er mit Livs Maal," svarede Sigrid.

„Jeg finder," sagde Gutha, „at dette Ægteskab er

godt i alle Maader, det vil kunne bringe os Alle stor Fordeel."

„Saaledes taler ogsaa Du, Moster!" raabte Bothilde fortvivlet.

Hun satte sig paa Bænken og hulkede.

Saa stor Bóthilds Sorg var, saa stor var Slavinas Lykke. Hun og Henrik skiftede mangt fyrigt Elskovsord. Paa hans Spørgsmaal fortalte hun ham, at hun altid havde tænkt, at hendes Fader ikke vilde modsætte sig deres Forbindelse; thi hun havde opdaget hans Elskov til Bothild, og for at opnaae et Ægteskab med hende, gav han gjerne sin Datter til Bothilds Broder.

„Frygter Du ikke for, at jeg vil omvende Dig til Kristen?" spurgte Henrik hende engang.

„Kristen eller Hedning kommer ud paa Eet," svarede hun. „Vi kalde vor Gudinde for Siva, Du kalder din for den hellige Jomfru; du kalder din gode Gud for Kristus, vi kalde vor lyse Gud for Belbag, vor onde Gud hedder Zcernebock og din Djævelen. Det Hele er blot en Navneforskjel."

„Heri tager Du dog fejl. Jeg vil blot erindre Dig om den Straf, der venter os i Helvede!"

„Uha, ja herom har jeg hørt. Nej, nej, jeg bliver aldrig Kristen, jeg vil ikke i de Kristnes Helvede!"

„Hvad veed Du om Helvede?"

„Nogle kristne Fanger sagde engang, at alle deres hedenske Fjender bleve straffede med at komme i Helvede. De bleve udspurgte om, hvor Helvede laa."

„Hvad fortalte de da?"

„De fortalte, at Helvede er et udslukkeligt Flammehav. Midt deri sidder Djævlen, bunden til en Rist

med gloende Lænker. Han hyler af Smerte. Med sine Hænder fanger han de nys ankomne Sjæle, presser dem som vare de Viindruer gjennem sit Svælg og lader dem glide ned i sin brændende Mave. Dæmoner støde med gloende Forke Sjælene snart ind i Ild og snart i Is. Mange Fortabte blive ophængte ved Tungen, Andre sangede i Stykker, Andre bidte af Slanger og atter Andre lagte paa en Ambolt og hamrede paa med gloende Hamre. En utaalelig Stank forøger de Fortabtes Kvaler. — Uha, lad mig ikke komme i de Kristnes Helvede!*) — Nej, jeg holder af Lyset og Elskoven, og den Gud, som bringer mig Lykke, vil jeg hylde."

Hun slyngede sine Arme om hans Hals, han var bleven alvorlig ved hendes Skildring af Helvede; thi han troede paa den. Men han var ung og bortkastede snart alle alvorlige Tanker.

Svantibor og Henrik havde truffet deres endelige Aftaler. De skulde besegles ved det dobbelte Giftermaal, og der blev gjort store Anstalter til at fejre dette med megen Pragt. Henrik havde ikke for Fyrsten skjult Bothilds Uvillie mod Forbindelsen, herpaa lagde Svantibor ingen Vægt; han attraaede kun Besiddelsen, Kvinden var for ham som for alle hedenske Vender et underordnet Væsen; hun kjøbtes eller røvedes og betragtedes som en Vare. Ja, Venderne sagde i Almindelighed ikke „min Hustru", men „med Forlov at sige min Hustru". Manden holdt strengt over, at Ingen berøvede ham hans Gods, derfor straffedes Ægteskabsbrud meget haardt.

---

*) Saaledes blev Helvede skildret af Middelalderens Munke.

Medens dette foregik, var samtidigt Thoras Uvillie mod Preba ikke bleven formindsket. Preba gjengjældte Thoras lidet venskabelige Følelser og drillede hende paa mange Maader. En Morgen, kort efter at Mændene vare dragne paa Jagt, var Preba mere kaad og drillevorn end sædvanlig. Thoras Blod kom saaledes i Kog, at hun slog hende. Preba slog øjeblikkeligt igjen og bed Thoras højre Haand tilblods. Dette Optrin hidkaldte Kvinderne og Trællene. Gutha bød harmfuld, at Preba skulde bindes med Reb og kastes i Gaardens Fængsel, til Bue kom hjem. To Trælle nærmede sig for at fuldbyrde Guthas Befaling.

„Rør mig ikke!" raabte Preba og greb en Øxe. „Hvor er Slavina, hun vil beskytte mig."

„Hun er paa Jagt," svaredes der.

„Hvi tøve I!" raabte Gutha til Trællene.

Preba svang Øxen truende.

„Elendige Trælle!" raabte Gutha. „Griber hende?"

Trællene styrtede ind paa Preba, Øxen lynede, og den ene Træl faldt med kløvet Hovede.

„Ved Zerneboch," raabte Preba, „aldrig skulle I fange mig levende."

Hun svang Øxen over Hovedet og løb ud af Gaarden.

„Sætter efter hende," raabte Thora, „dræb hende, hun er en Øgle."

„Bliver her!" bød Gutha Trællene. „Det er bedre, at hun løber af Gaarden, end at hun bliver her og stifter Uvenskab mellem Frænder."

Gutha befalede Tyendet at begive sig bort. Det blev saaledes ikke Vidne til en heftig Ordstrid mellem

Gutha og hendes Sønnekone, der var forbittret over, at Preba havde faaet Lov til at undslippe. Sigrid maatte lægge sig imellem og stifte Fred. Bothild havde ikke været nærværende under dette Optrin; hun sad i disse Dage helst ene og rugede over sin Ulykke.

Da Bue om Aftenen kom hjem, blev han meget forbittret over hvad der var skeet. Han skjød Skylden for det uhyggelige Optrin paa Thora og udstødte Trusler mod Gyrd og hende. Vagn søgte at berolige sin yngste Søn, men længe forgjæves.

„Fred ville vi have i Gaarde," sagde han, „i det Mindste saalænge de fremmede Gjæster ere her."

Enigheden paa Gaarden var saaledes ikke stor, og der var Fare for, at det kunde komme til et alvorligt Brud mellem de to Brødre. Trods hvad der var foregaaet, holdt Gutha bestandig mest af Bue, og hun var, da hendes Hidsighed havde lagt sig, nærved at ønske, at det havde været Thora og ikke Preba, der var løben af Gaarde; thi Gutha og Thora stødte jevnligt sammen.

Preba var imidlertid løben ind i Skoven, hvor hun mente at kunne finde det sikkreste Skjul for sine Forfølgere; thi hun var vis paa at blive forfulgt, fordi hun havde slaaet Trællen ihjel. Hun havde kastet den af Blod dryppende Øxe over Skuldren og var beredt til at bruge den mod sine Forfølgere. Hendes Ansigt havde et vildt, truende Udtryk, der laa noget Dæmonisk deri. Man kunde have antaget hende for at være en ond Aand, der havde iført sig Menneskeskikkelse.

Hun løb og løb. Taage laa over Skoven, og store Vanddraaber hang paa Grenene. Det brune, nedfaldne Løv knasede under hendes Fødder, og hendes Kaabe blev undertiden dragen til Side af Underkrattets Grene. Hun opskrækkede en Flok Heste, der endnu gik ude, og de gallopperede afsted.

Lidt efter lidt blev hun roligere. Bue randt hende i Tankerne, hun syntes, at hun aldrig havde elsket ham saa højt som i dette Øjeblik, og hun var overbeviist om, at han delte hendes Forbittrelse over den Medfart, hun havde lidt. Hun maatte see at faae ham i Tale, det koste, hvad det vilde.

Da blev hun tiltalt af en Olding, der spurgte:

„Hvorhen min Datter?"

Hun stod overfor Paulus, hvem hun aldrig havde seet før eller hørt Tale om.

„Er Du faret vild," vedblev den Gamle, „skal jeg lede Dig paa rette Vej."

„Tak, det kan jeg selv," svarede Preba.

„Hvor kommer Du fra?"

„Jeg kommer fra Hyrdenæs."

„Du fører en blodig Øxe med Dig."

„Ja."

„Hvorledes staaer det til hos Vagn?"

„De have travlt med Forberedelserne til de to Bryllupper."

„Skal der holdes Bryllup hos Vagn Gyrdsen? Herom veed jeg Intet. Hvem skal giftes?"

Preba fortalte ham, hvad der i de to sidste Dage var foregaaet paa Gaarden. Paulus lyttede forundret og bedrøvet til. Da Preba havde endt, spurgte han:

„Bothild sørger altsaa meget over, at hun skal ægte Fyrst Svantibor?"

„Ja, hun græder og beder hele Dagen."

„Og Du mener, at hendes Ægteskab med Fyrsten er Betingelsen for, at Henrik kan gifte sig med Slavina?"

„Saaledes siges der paa Hyrdenæs."

„Henrik, Henrik," mumlede den Gamle, „Du slægter ikke din Fader paa. Han døde for sin Troes Skyld og Mange med ham. — Jeg mødte mat Fyrst Gotskalk i mine Drømme, han saae bedende paa mig, vilde han maaskee bede mig om at hjælpe Sønnen ud af denne Fristelse, at forhindre hans Ægteskab med en hedensk Jomfru? Hvorledes kan jeg gamle, affældige Mand dette? Henrik vil ikke lytte til mine Raad."

Til Prebas Forundring faldt den Gamle paa Knæ, løftede de foldede Hænder mod Himlen og bad højt om, at den kristne Kvinde Bothild ikke maatte vorde gift med Hedningen Svantibor, og at den kristne Herre Henrik ikke maatte faae sin Sjæl besmittet ved et Giftermaal med den hedenske Kvinde Slavina.

Mens den Gamle bad, foer den Tanke gjennem Prebas Hovede, at hun vilde kunne hævne sig paa Slægten paa Hyrdenæs ved at faae de to Giftermaal til at strande. Knap kunde hun afholde sig fra at tiltale den Gamle under hans Bøn. Da Paulus rejste sig, sagde Preba til ham:

„Du er en meget from Mand. Din Gud vil vist opfylde din Bøn."

„Lader os haabe det, mit Barn."

„Dersom Du kunde hjælpe Bothild til at flygte,

vilde derved ogsaa Henriks Bryllup med Slavina blive til Intet."

„Hvorledes skulde jeg kunne hjælpe Gotskalks Datter til at flygte?"

„Kan Du skaffe en Fiskerbaad?"

„En Baad er ikke vanskelig at skaffe," sagde Paulus.

„Gaa da hurtigt til Jomfruen og siig hende, at Du har skaffet hende en Baad. Den ligger der og der og venter paa at føre hende over til Sjælland."

„Jomfru Bothild kan ikke sejle alene."

„Hun kan betale Fiskere for at føre hende over."

„Nej, ingen Fisker lader sig kjøbe hertil. Hver Mand i Jom vil vægre sig ved at føre en Flygtning bort fra Vagns Gaard. Vi kjende Allesammen hinanden, det vil ikke blive skjult, hvem der har gjort det. Han eller de ville blive straffede med Døden."

„Jeg kan roe, jeg kan hejse Sejl i Raa," sagde Preba.

„Der er en lang Vej til Sjælland; hvis I nu faae ondt Vejr undervejs?"

„Dersom din Gud er en stærk Gud, vil han give os gunstig Bør."

„Min Gud er den eneste Gud, han stiller Stormen, naar han vil."

„Nu, saa ville vi bede til ham."

„Vi staae her og tale," sagde Paulus, „og vide ikke, om Jomfru Bothild har til Hensigt at flygte."

„Gaa da til hende; jeg venter Dig her."

„Ja, jeg vil gaae til hende. I ethvert Tilfælde behøver hun Trøst."

Paulus drøftede Sagen flere Gange med Preba

og gik derefter til Hyrdenæs. Det lykkedes ham uden Vanskelighed at faae Bothild i Tale. Han fandt hende rolig og bleg. Hun blev glad ved at see Paulus, hvem hun havde lært at kjende under et tidligere Ophold paa Hyrdenæs, og forlangte strax at blive stedt til Skrifte. Han opfyldte hendes Begjæring. Under Skriftemaalet fik han ikke alene Alt at vide, hvad Preba havde fortalt ham, men at Bothild foretrak Døden for Ægteskabet med Svantibor. Paulus fordømte bestemt enhver Tanke om Selvmord og talte om Muligheden af en Flugt. Ved at høre Tale om Flugt levede Bothild op paany, Blodet foer i de blege Kinder, og hun lovede at rette sig efter de Raad, Oldingen vilde give hende. Det blev derpaa aftalt, at hun i Mandsdragt ved Midnatstid skulde liste sig ud af Gaarden, Paulus og Preba vilde da paa et bestemt Sted vente paa hende og føre hende ned til Baaden.

„Det bliver en farlig Rejse, min Datter," sagde den Gamle ved Afskeden.

„Den Fare at blive favnet af Bølgerne," svarede Bothild, „tykkes mig langt mindre end Faren for Svantibors Favntag."

Som sædvanligt gik Mændene om Aftenen fuldstændigt berusede til Hvile. Der var vel altid en Nattevagt paa Hyrdenæs, men i denne festlige Tid, da der ikke sparedes paa Mjød og stærkt Øl, havde de Mænd, der skiftevis holdt Vagt, sig i Reglen en Runs og sov den bort paa deres Vagt. Da Hanen gol ved Midnatstid, listede Bothild sig ud af Gaarden, uden at Nogen lagde hende Hindringer i Vejen. Hun havde medtaget sine Kostbarheder og var efter Aftale iført Mandsdragt.

Paa det opgivne Sted traf hun Paulus og Preba. Hurtigt ilede de Tre ned til Stranden og fandt der en Fiskerbaad, som Præsten havde skaffet. Himlen var rigtignok overtrukket med Skyer, men det var Fuldmaane, hvorfor det ikke var helt mørkt. Der blæste en frisk Kuling fra Sydvest.

„Vinden er gunstig," sagde Preba, „stig ind i Baaden, Jomfru Bothild, jo hurtigere vi komme afsted desto bedre."

„Giv mig først Eders Velsignelse, Fader," sagde Bothild og knælede ned paa Strandbredden.

Præsten velsignede hende rørt.

„Dersom Kristenguden hjælper os ud af denne Fare," mente Preba, „maa han være en meget god Gud, som jeg herefter vil paakalde sammen med mine gamle Guder. — Paulus, naar Du seer Bue, maa Du hilse ham fra mig. Du kan sige ham, at jeg nok skal finde ham igjen, hvor han end færdes. Glem ikke denne Hilsen."

„Jeg skal ikke glemme den."

Sejlet blev hejst og svulmede for Vinden, Bothild sad ved Roret, hurtigt gled Skibet ud paa det pommerske Hav og forsvandt snart for Præstens Blikke. Han knælede og bad om en lykkelig Rejse for de to Bortdragende, dernæst begav han sig op i Skoven og gik Resten af Natten; han vilde fjerne sig saa langt bort som muligt fra Hyrdenæs; thi Gaardens Folk havde den foregaaende Dag seet ham besøge Bothild, og de vilde derfor kunne falde paa at troe, at han havde hjulpet hende til at flygte.

Der blev om Morgenen stor Uro paa Hyrdenæs, da man opdagede Bothilds Flugt. Svantibor rasede og

truede, Henrik bandte og skældte, Slavina saae imod Sædvane saare modfalden ud, Alt var i fuldstændig Forvirring. Hvorhen var Bothilde flygtet? Hvem havde været hende behjælpelig med Flugten?

Der blev sendt Folk ud i alle Retninger for at lede efter hende. Hele Øen blev gjennemsøgt, men Jomfruen ikke funden. Bue havde været en af de Ivrigste; thi han søgte tillige efter Preba. Da Mørket faldt paa, kom Alle med uforrettet Sag tilbage til Hyrdenæs.

„Bliver din Søster ikke funden," sagde Svantibor til Henrik, „faaer Du ikke min Datter."

Slavina hørte dette og blev bleg.

„Dersom hun skulde være død," mente Vagn, „synes jeg, at Aftalerne maae staae ved Magt."

„Nej," raabte Svantibor, „mit Ægteskab med Bothild var Betingelsen for, at jeg opfyldte mine Aftaler. Bliver der Intet af Ægteskabet, da siger jeg mig løs fra dem alle."

„Død kan hun ikke være," mente Henrik, „hun maa skjule sig et Sted paa Øen. Imorgen ville vi begynde at søge paany."

„Hun har maaskee forladt Øen," mente Slavina.

„Ingen har turdet hjælpe hende til Sligt," svarede Vagn.

„Hvorfor ikke?"

„Fordi enhver Fisker veed, at det vilde koste ham hans Liv."

Da traadte en Svend ind i Hallen og meldte, at en Fisker ønskede at tale med Vagn.

„Lad ham komme herind."

Fiskeren traadte frem for Ejeren af Gaarden og fortalte, at, da han denne Aften vilde ud at fiske, havde han ikke kunnet finde sin Baad. Den havde været trukket forsvarligt op paa Land og havde derfor ikke kunnet drive tilsøes.

„Den Sag maae vi have undersøgt nøjere," raabte Henrik. „Bue, gaa Du med Fiskeren. Det er iaften maanelyst, maaskee seer Du Fodspor i Sandet."

Bue gik med Fiskeren. I Samtale vandrede de ned fra Højden, Maanen kom frem fra en Sky, og Bue saae Noget glimre i Græsset. Han bukkede sig og tog det op; det var den Ring, som Slavina havde skænket Preba. Den Tanke laa nu nær, at Preba kunde have hjulpet til at befordre Bothilds Flugt. Han undersøgte Græsset og fandt Fodspor, der førte ned til Stranden. Da han kom der, traadte Fodsporene i Sandet tydeligere frem, der var ogsaa en Mands imellem dem. Han blev næsten overbeviist om, at Bothild var flygtet bort tilsøes.

Han ilede tilbage til Gaarden og meddelte Henrik Gotskalksen sin Opdagelse, uden dog at omtale Fundet af Prebas Ring. Henrik fattede nyt Haab; thi var Bothild flygtet tilsøes, kunde hun ikke være kommen langt. Bue maatte i stor Skynding drage til Jomsborg, i hvis Havn et Par af Henriks Drageskibe laa. Et af disse skulde strax lette Anker, og, naar det kom ud for Hyrdenæs, vilde Henrik selv gaae ombord.

„Find hende, find hende Henrik!" raabte Slavina og kastede sig grædende om hans Hals.

„Jeg haaber at finde hende," svarede Henrik.

„Uden Dig kan jeg ikke leve. Jeg betragter mig

allerede som din Hustru! Dersom Fader skiller os ad, bliver jeg saa ond som Zerneboch selv. Saa ond, saa ond!"

„Desværre skiller han os ad, hvis jeg ikke bringer Bothild tilbage."

„Hvis jeg bliver giftet bort til en anden Mand, vil jeg hade ham, vil jeg dræbe ham!"

Først næste Morgen sejlede Henrik bort fra Hyrdenæs ombord paa sit Drageskib. Ved Afskeden sagde Fyrst Svantibor til Henrik:

„Bringer Du mig ikke din Søster tilbage, da er jeg som før din Dødsfjende, og Slavina skal ægte Kruto."

Slavina udstødte et højt Skrig.

Henrik sejlede ud gjennem Sundet mellem Usedom og Wollin. Nordpaa gik det for gunstig Bør, nordpaa; thi hvor kunde Bothild vel være flygtet andet Sted hen end til de danske Øer? Han, der vilde have ødelagt sin Søsters Lykke, udstødte Trusler mod hende, fordi hun havde ødelagt hans. Han stirrede tilfreds paa Sejlet, der svulmede i Vinden. Da kom han i Tanker om, at Bothild muligviis kunde forlise; han blev angst; thi hvis hun døde, var Slavina for bestandigt tabt for ham.

Dagen gik, Mørket lagde sig over Skibet og Bølgerne. Henrik grebes af Frygt for, at han kunde sejle forbi hende. Dog nej, hun havde jo et stort Forspring. Hvem var med hende i Baaden? Bue havde seet Sporet af en Mands Fod? Hvilken Mands? Henrik grundede forgjæves paa hvem det kunde være. Mens Bølgerne sloge mod Skibets Sider, og hans

Tanker vare snart hos Bothild snart hos Slavina, faldt han i Søvn.

Næste Morgen laa Skibet ud for Guldborgsund. Det mødte et Par Fiskerbaade. Henrik raabte dem an og spurgte Fiskerne, om de havde seet en Baad, hvori fandtes en Kvinde. Jo, det havde de, der havde været baade en Mand og en Kvinde i Baaden. Man erindre, at Bothild havde anlagt Mandsdragt, før hun forlod Hyrdenæs. Ved at spørge videre, fik Henrik at vide, at Baaden havde mødt et af Erik Jarls Vagtskibe og styret lige mod dette. Manden og Kvinden vare gaaede ombord i Skibet, der havde taget Baaden paa Slæb, hvorefter det var sejlet nordpaa. Henrik var nu sikker paa at være paa rette Vej og at finde sin Søster.

Femte Kapitel.

Erik Jarl og Bothild.

Erik Jarl opholdt sig helst i sin Fødeby Slangerup, her havde han sine store Gaarde og meget Jordegods. Ned ad Græseaaen kunde han i en Baad sejle ud til sine Drageskibe i Roeskilde Fjord, hvis han ikke foretrak den korte Vej over Land. Der var ikke langt til hans Venner Bispen og Klerkene i Roeskilde, og Omegnen var rig paa al Slags Vildt. Sjællænderne og især Skjalm Hvides rige og mægtige Sønner vare

Jarlen meget hengivne. Derimod nød han ikke stor Folkegunst i Jylland og paa Fyen; thi han havde hørt til dem, som havde kæmpet mod det sejrrige Oprør, Bønderne i de to Landskaber havde rejst mod Kong Knud. Efter Knuds Drab havde Eriks Venner et Øjeblik tænkt paa at faae ham valgt til Konge, men de mægtige Landskaber Vest for Beltet havde med Bestemthed fordret Olafs Valg.

Erik havde med Bekymring imødeseet dette Valg; thi han og Olaf vare Fjender. Brødrene vare dog tilsyneladende blevne forsonede, dengang de mødtes paa Isøre. Imidlertid vedblev Erik ingen Tillid at have til Kongen og mente, at denne ikke vilde tøve med at hævne sig for Optrinet i Slesvig, naar hans Stilling først var bleven befæstet. Der kunde let findes en Anledning til Strid; thi Olaf var ingen Ven af Gejstligheden, og denne søgte en Støtte i Erik.

Imidlertid maa det dog siges, at Bisperne gik frem med megen Forsigtighed. Oprøret havde belært dem om, at man i kirkelige Sager ikke kunde storme Noget igjennem. Knuds Drab var vel et Nederlag for Kirken, men den Tanke var opstaaet, at forsøge paa at forvandle Nederlaget til en Sejr. Det kunde skee ved at ophøje Knud til en Martyr, en Helgen. I en saa overtroisk Tidsalder som det elvte Aarhundrede var det let at faae udbredt og troet, at der skete Mirakler ved Knuds Grav. Saalænge Olaf herskede, kunde Gejstligheden dog ikke haabe at faae Martyrglorien slynget om hans Forgængers Hovede. Med Forsigtighed vilde Kleresiet bearbejde Folket og, selv om det tog Tid, vække Stemning for, at Knud under Olafs Efter-

følger blev kanoniseret; det var en af Gejstlighedens stærke Sider, at den forstod lidt efter lidt at vende Almuens Opfattelse hen i den Retning, som Kirken ønskede. Gejstligheden var under Knud for tidligt bleven Regeringsparti, nu var den kommen i Opposition og forstod at udbytte enhver Misfornøjelse med Kongens Handlinger til sin, men ikke altid til Landets Fordeel.

Erik Jarl havde samme Fejl som sin Fader og de fleste af sine Brødre, han var meget kvindekjær. Samfundsforholdene begunstigede tildeels denne Fejl. Der var hos Mange en Utilbøjelighed tilstede til kirkelig Vielse; thi Kirken tillod ikke Skilsmisse, og Ægteskabet kunde kun løses ved Døden. Dette stod i Modstrid til Hedenskabets Opfattelse, der endnu i saa mange Retninger beherskede Samfundet; i Hedenskabets Dage kunde Manden forskyde sin Hustru, naar han lystede. En Kvinde flyttede til en Mand, og naar de havde levet i nogen Tid sammen, betragtedes de som Ægtefolk; det var altsaa tidt umuligt at skjælne mellem en Hustru og en Frille, og det saa meget mindre som Frillens Sønner og Døttre gik i Arv med Hustruens. I Frankrig havde Tilstanden udviklet sig paa den Maade, at det var almindeligt, at Ridderen, ved Siden af sin ægteviede Hustru, havde sin Kjærlighedsdame.

Samtidens Annaler dømme ikke strengt om disse Forhold, og Svend Estridsen og Erik Ejegod, der havde et stort Antal Friller, mistede ikke derfor, hverken hos Høj eller Lav, deres Folkegunst.

En Morgen i Slutningen af November 1086 sad

Erik paa sin Gaard i Slangerup og samtalede med en alderstegen, gejstlig Herre. Det var den bekjendte Roeskilde Bisp Svend Norbagge. Han havde i sin Ungdom været Lægmand i Norge og var derfra kommen til Danmark, hvor han blev Præst og vandt Svend Estridsens Gunst; thi han var en udmærket Prædikant i Modersmaalet. Da han ikke var stiv i Latin, benyttede nogle Klerke, som misundte ham hans Lykke, sig en Dag heraf for at latterliggjøre ham. Paa det Sted i Messebogen, hvor Bønnen for Kongen var, skrabte de Stavelsen sa ud af Ordet famulus, der kom altsaa til at staae mulus, et Mulæsel, i Stedet for famulus, en Tjener. Der blev stor Latter i Kirken, da Præsten læste mulus, men efter Gudstjenestens Slutning undersøgte Kongen selv Messebogen og fandt, at sa nylig var udkradset. Han irettesatte strengt dem, som havde gjort det, og spaaede, at den Dag engang vilde komme, da Præsten Svend vilde lee ad deres Ukyndighed, som nu havde spottet ham. Paa Kongens Bekostning drog Svend til Italien for at studere og kom hjem som en Mester i Latin. Fra den Tid var han næst efter Bisp Vilhelm Kongens fortroligste Ven.

Da Vilhelm døde, blev Svend hans Efterfølger. Han tog strax fat paa at opbygge Roeskilde Domkirke af Sten, den havde hidtil kun været af Træ. Da Alt var færdigt med Undtagelse af Pulpituret i Koret, og man, for at faae det opført, maatte flytte Bisp Vilhelms Kiste, hændtes det, at Koret en Nat faldt ned. Sakristanen kom om Morgenen til Svend og fortalte, at Vilhelm om Natten havde aabenbaret sig for ham og forudsagt, at det vilde skee; thi man havde flyttet

ham fra hans elskede Kong Svends Side. Svend Norbagge smilede og sagde: „Det er intet Under, at han er saa hastig efter Døden, siden han var saa streng i Livet.“ — Bisp Svend havde foruden Roeskilde Domkirke ladet opføre St. Mariæ Kloster i Ringsted og St. Bents Kloster i Slagelse.

Den ærværdige Herre var nu tilaars og noget svagelig.

„Bliv endnu et Par Dage hos mig,“ sagde Erik Jarl, „maaskee vil Vejret bedage sig. Siden Midnat har det været forrygende.“

„Tak for Tilbudet, Herre Jarl,“ svarede Bispen, „jeg kan ikke modtage det. Forretninger kalde mig til Roeskilde. Vore Fattige længes efter mig. Det har været et daarligt Aar, og jeg maa see at skaffe dem Brød.“

„Lader os haabe, at det kommende Aar vil blive bedre.“

„Det gjør Aaret neppe. Som en Straf for Knuds forfærdelige Drab ville vi faae daarlige Aar og megen Elendighed i Danmark. See, allerede iaar er Straffen begyndt.“

„Lader os haabe, at Vor Herre vil formildes,“ sagde Jarlen.

„Apostelen Paulus siger: O Menneske, hvo er Du, at Du vil gaae i Rette med Gud? — De haarde Hjerter i dette Land skulle bøjes.“

„Vil Gud lægge Landet øde?“

„Jeg veed det ikke. — Hør, hvad jeg her siger Eder: Hvis I, Erik Svendsen, vedbliver at være Guds lydige Tjener, da kan det være, at han viser

Eder stor Naade, og at de onde Aar ville ophøre, naar I bliver Konge."

„Der er ingen Udsigter til, at jeg bliver Konge."

„Gud har givet mig den Gave, at jeg en sjelden Gang formaaer at kaste et Blik ud i Fremtiden. I vil blive Konge, men jeg skal ikke opleve den Tid. Herren bortkalder inden da sin Tjener."

„I er endnu rask og rørig."

„O nej, noget svagelig er jeg bleven i de sidste Aar. Mens jeg endnu har Kræfter dertil, vil jeg besøge den hellige Grav og de Steder, Frelserens Fod har betraadt. Jeg vil bede Kongen om at maatte rejse til næste Aar."

Et stærkt Vindstød rystede Bjælkehuset.

„Det er maaskee bedst, at jeg kommer bort," sagde Bispen i en spøgende Tone; „thi ellers falder Huset ned over mig. Farvel Jarl, og besøg mig snart i Roeskilde."

„Jeg kommer en af Dagene til Byen for at see efter, hvor langt Haandværkerne ere komne med den Gaard, jeg lader bygge."

Jarlen fulgte Bispen ud til hans Følge og saae ham stige til Hest, derefter gik han tankefuld ind i Hallen. Bispen havde saa bestemt forudsagt, at han vilde blive Konge, men naar, naar? Olaf var ved godt Helbred og en klog Mand, der ikke gjerne lagde sig ud med Andre end med Gejstligheden, og det kunde han gjøre saa meget desto roligere som hans Forgænger var falden, fordi han havde begunstiget Bisper og Præster for meget. Der var ikke Udsigt til, at Almuen vilde gjøre Oprør mod Olaf.

Samme Dags Aften, da Erik sad ved Skakbordet med en af sine Hirdmænd, blev der meldt ham, at Styrismanden Thor Eskildsen var kommen i Gaarde med et Par mærkelige Gjæster. Jarlen skjød Skakbordet fra sig og sagde:

„Hvorledes gaaer det til, at Thor kommer her i Aften? Han har Befaling til at sejle mellem Falster og Rygen og at vogte Landet for vendiske Sørøvere. Bring ham og Gjæsterne ind."

Kort efter traadte Thor ind i Hallen med Preba og Bothild i Mandsdragt.

„Hvad har bragt Dig til at forlade din Vagt, Thor?" spurgte Jarlen.

„Det har jeg, Erik," svarede Bothild. „Ej kjender Du mig ikke i denne Mummedragt; jeg er Bothild Gotskalksdatter."

„Hvorledes!" foer Jarlen op. „Du er i Sandhed Bothild. Fortæl mig dog, hvad der paa denne umilde Aarstid har ført Dig til Slangerup."

I al Korthed fortalte Bothild, hvad der havde tildraget sig i Jom. Erik lyttede til med spændt Opmærksomhed og tilkjendegav flere Gange sin Misbilligelse af Henriks Opførsel. Da Bothild havde endt, sagde Erik:

„Du skal her i Slangerup finde et sikkert Tilflugtssted, skjønne Frænke, og Du, Thor, har handlet rigtigt i at sejle med hende hertil. Ved St. Olaf, det vilde dog have været for galt, om Gotstalks Datter var bleven den hedenske Svantibors Hustru."

Han bød, at der skulde anvises Bothild og Preba Plads i Jomfruburet og bad den Første om en

Samtale, naar hun var bleven omklædt og havde styrket sig efter Rejsen.

Da Jarlen atter var bleven ene, gik han tankefuld frem og tilbage i Hallen. Gamle Erindringer paatrængte sig ham. Han havde for flere Aar siden været Gjæst hos den afdøde Trund Fagerskind. Det havde været en lystig Tid. Trunds Steddatter var dengang knap atten Aar gammel, ung og dejlig. Han havde bejlet til hende, og hun havde ikke helt afviist hans Frieri. Da erfoer hun, at Erik undertiden mødtes med Gaardens smukkeste Terne, og at der var megen Tale mellem de andre Terner herom, hun blev forbittret og sagde til Erik, at han maatte opgive enhver Tanke om hendes Haand. Dette havde dengang voldt ham megen Sorg, og han forlod sin gjæstfri Vært. Erik anede ikke, at Bothild elskede ham, og at hun græmmede sig dybt over hans letsindige Opførsel. Hendes Kjærlighed havde bragt hende til at afslaae flere fordeelagtige Tilbud, og man kan forstaae, at hendes Afsky for et Ægteskab med Svantibor maatte være dobbelt stor, fordi Erik bestandig boede i hendes Hjerte. I Aarenes Løb var hun kommen til at bedømme hans Opførsel mildere; hendes Opdragelse havde fundet Sted i et af de nye Klostre, hvis Nonner alle vare ældre, gudsfrygtige og kydske. Bothild var dengang først nylig kommen ud af Klostret og havde medbragt de kristelige Begreber om Ægteskab, som først efterhaanden skulde komme til almindelig Gyldighed. Hun havde paa sin Vej i Livet snart erfaret, at Ægteskabet af Lægfolk betragtedes paa en anden Maade end af de fromme Nonner, og at selv en saa from Konge som Svend Estridsen ofte havde giftet sig paa „dansk Viis", som Normannerne kaldte det.

Tidt havde Erik under sit Livs mangehaande Tilskikkelser tænkt paa Bothild; hun var den af alle Kvinder, han holdt mest af. En Frille kunde for en kort Tid fængsle ham, men han troede, at Bothild vilde kunne fængsle ham for bestandigt. Erik følte, at han ikke kunde tænke sig Bothild som en Andens Hustru, og nu gjorde hendes Broder Fordring paa, at hun skulde ægte Svantibor. Dersom Erik forhindrede dette Ægteskab ved selv at ægte Bothild, vilde det let kunne give Anledning til Uvenskab med Henrik, især hvis Kongen ogsaa blandede sig i Sagen. Paa den anden Side vilde Erik befæste sin Stilling ved dette Ægteskab; thi han vilde komme til at staae den mægtige Trundske Slægt nærmere, hos den havde Bothild opholdt sig, hun kunde blive et Bindeled mellem Erik og Svend Trundsen. Rigtignok havde Erik kæmpet sammen med Svend og Astrad i St. Albani Kirke, men han havde forladt Kampladsen, da Kongen var falden, medens Benedikt blev og faldt, og Torgunnæ Sønnerne først da toge mod den tilbudte Fred; de og mange Andre havde taget ham det ilde op, at han ikke havde kæmpet til det Sidste, og de havde været med til at fremme Olafs Valg. Erik ønskede meget at faae det tidligere gode Forhold til Torgunnæ Sønnerne tilvejebragt.

Da kom han i Tanker om, at Alt dette rimeligviis vilde vise sig at være Luftkasteller; thi Bothild vilde maaske give ham Afslag, naar han bejlede paany. Var det derfor i det Hele taget klogt at bejle? Som han overvejede dette, traadte Bothild ind i Hallen. Erik saae paa hende og kunde nu efter hendes Omklædning ikke lade være med at udbryde:

„Bothild, Du er skjønnere end nogensinde før!"

„Ej ønsker jeg, at Du siger mig smukke Ting," svarede Bothild, „jeg tænker, at vi have alvorligere at forhandle."

„Du har Ret, Frænke. Der kan neppe være nogen Tvivl om, at Henrik, naar han opdager, at Du er her, vil fordre Dig tilbage, at han vil opbyde Alt for at holde det Løfte, han har givet Svantibor for at kunne ægte Slavina."

„Vil Du overgive mig til ham, Henrik! Ja, paa den Maade vil Du kunne hævne Dig for det Afslag, jeg gav Dig, dengang . . ."

„Tal ikke saaledes. Overgav jeg Dig til Henrik, vilde jeg handle som en Nidding."

„Tak for disse Ord. Hvad vil Du da gjøre?"

„Bothild, Du skal erfare det. Jeg vil endnu engang bejle til Dig."

„Du vil!" udbrød Bothild og blev blussende rød.

„Giver Du mig et Afslag, skal Du desuagtet finde en tro Ven og Beskytter i mig. Ja, jeg skal selv ledsage Dig til Svend Trundsen. Jeg mener dog, at Du hellere ægter mig end Svantibor."

„Det gjør jeg."

„Hvad svarer Du mig paa min Bejlen."

„Det svarer jeg Dig, Erik Jarl," sagde hun, „at jeg vil være din Hustru. Thi Du skal vide, at jeg elsker Dig højt, at jeg har elsket Dig fra den Stund, vi mødtes."

„Hvad tilstaaer Du!" raabte Jarlen glad. „Bothild, Bothild, hvorfor have vi spildt de Aar af vort Liv!"

De talte nu længe om deres Kjærlighed. Da de vendte tilbage til Verden omkring dem, sagde Erik:

„Du maa nu snarest muligt vorde min Hustru; thi er Du det, har din Broder ingen Magt over Dig."

„Din Villie skal være min Lov."

Derpaa samlede Erik sine Mænd i Hallen og kundgjorde for dem, at han var bleven trolovet med Bothild Gotskalksdatter. Der blev stor Fryd herover, og en islandsk Skjald, som var Jarlens Gjæst, digtede et Kvad til Eriks og Bothilds Priis.

Man bænkede sig ved de velbesatte Borde, og Drikkehornet gik flittigt rundt. Bothild sad fornøjet ved Jarlens Side. Da traadte Gjæster ind i Hallen, i Spidsen for dem gik Henrik Gotskalksen. Vandet drev af hans Kappe; thi udenfor strømmede Regnen ned. Han kastede et vredt Blik til sin Søster, der sagde til Erik:

„Gud staa mig bi, der er Henrik!"

„Frygt ikke," svarede Jarlen.

Han rejste sig fra sin Plads og gik Henrik imøde.

„Velkommen til Slangerup, Frænde," sagde han. „Du kommer i en god Stund; thi jeg og mine Mænd fejre min Trolovelse med din Halvsøster Bothild."

Da Henrik hørte dette, standsede han, og hans Kinder blussede af Harme.

„Det er en daarlig Nyhed," raabte han, „hvormed Du byder mig velkommen. Min Søster er lovet bort til Fyrst Svantibor."

„Hun vil ikke have ham, derfor er hun rømt fra Jom."

„Hun skal følge tilbage med mig."

„Med mit Sværd skal jeg selv mod en Frænde

vide at forsvare min Brud. Jeg er Jarl paa Sjælland, hvad vil Du kunne gjøre mig?"

„Jeg drager til Kongen og klager over Dig."

„Olaf er for klog til at ville blande sig i denne Sag. Han og enhver god dansk Mand vil sige Dig, at Fyrst Gotskalks Datter ikke bør giftes med en hedensk Fyrste. Desuden Henrik, er jeg neppe nogen ringere Mand end Svantibor?"

„Det er Du ikke, men Bothild har vel fortalt Dig, at der er blevet aftalt et Ægteskab mellem Svantibors Datter og mig."

„Hun har fortalt mig det; men daarligt synes det mig, at Sønnen af den Gotskalk, der døde som Martyr for sin Tro, vil ægte en hedensk Jomfru."

„Ej veed Du, om hun antager Kristendommen."

„Det veed jeg, Frænde, at Venskab mellem de kristne Danske og de hedenske Vender er en Umulighed."

Da opløftede Jarlens Hirdmænd, der havde hørt dette Ordskifte, de Danskes dengang over Alverden bekjendte Kampraab Ohoj og udbrøde:

„Til Kamp, til Kamp mod Venderne!"

„Frænde," sagde Erik, „Du hører vort Kampraab. Lad det belære Dig om, at ikke en Mand i Danmark vil hjælpe Dig til din Faders Throne, dersom Du søger Forbund med Hedningerne."

„Saa være det!" raabte Hirdmændene.

Da tog Bothild Ordet og sagde:

„Bedre vilde det være, Henrik, om Erik og Du bleve Venner. Betænke maa Du desuden, at Du ej kan forhindre, at jeg bliver Jarlekvinde paa Sjælland."

Henriks Klogskab overvandt hans Forbittrelse.

Han indsaae, at han i denne Sag var afmægtig. Svantibors Fjendskab var ham nu vis, derfor vilde det neppe være raadeligt at lægge sig ud med den mægtige Erik Jarl, der vilde blive Konge, hvis Olaf døde før ham.

„Dine Hirdmænd, Erik," sagde Henrik, „have raabt: Til Kamp mod Venderne! Jeg ønsker Intet hellere end at være forrest i en saadan Kamp; thi det er mit Livs Maal at gjenvinde min Faders Rige. For Øjeblikket er jeg en hjemløs Mand og kan ikke beherske Forholdene, jeg maa tvertimod tidt lade mig beherske af dem."

„Din Faders Rige gjenvinder Du vel engang," svarede Erik Jarl, „og min Hjælp dertil skal Du ogsaa faae, hvis vi da vedblive at være Venner. Kom Frænde, bænk Dig ved min Side og lang til Sulefadet; thi Du maa være sulten."

Noget tøvende gik Henrik hen og satte sig ved Jarlens ene Side, Bothild sad ved den anden. Henriks Følge blev bænket mellem Hirdmændene.

Bue var, som vi vide, i Henriks Følge. Da han havde spist og drukket, blev han kaldt ud af en Kjertesvend, der meddelte ham, at en ung Pige ønskede at tale med ham. Bue blev forundret ved at høre dette og gik ud af Hallen, hvor han mødte Preba.

„Preba, Du her!" udbrød han glad overrasket.

Hun slyngede Armen om hans Hals og sagde:

„Følg mig; i Eenrum skal Du faae Alt at vide. Har Du ikke talt med den gamle Paulus?"

„Nej."

„Han havde en Hilsen til Dig fra mig."

Hun førte ham over til Jomfruburet og fortalte ham der Alt, hvad der var hændet hende, siden de sidst saaes. Bue glædede hende ved at sige, at han ganske billigede hendes Opførsel overfor Thora, men det havde maaskee været bedre, om Jomfru Bothild ikke var flygtet. Preba tilstod ligefrem, at hun, for at hævne sig selv, havde hjulpet Jomfruen til Flugt, men det gjorde hende rigtignok ondt, at Slavina ikke blev gift med Henrik, hvem hun elskede saa meget.

„De To finde nok hinanden alligevel!" udbrød hun. „Ja, saaledes som jeg har gjenfundet Dig."

Bue vilde drøfte Sagen nærmere med Preba, men hun afbrød Samtalen med et lidenskabeligt Kys.

Erik Jarl og Henrik Gotskalksen bleve nogenlunde forligte, og den Sidste gav sit Samtykke til Bothilds Ægteskab. Efter flere Dages Gilde i Slangerup droge Alle til Roeskilde, hvor Bryllupet skulde holdes.

Sjette Kapitel.

Kong Olaf holder Juul.

I det nordvestlige Fyen laa Kongsgaarden Gamborg ved Fjorden af samme Navn. Den havde i flere hundrede Aar hørt til de tre berømte eller, om man vil, berygtede Vikingeborge ved Melfartsund, nemlig Søborg, der laa i Nærheden af Strib, Hindsgavl og Gamborg.

Nu var den en Kongsgaard, hvor Kong Olaf i dette Aar agtede at holde Juul. Borgen er som utalte danske Borge længst forsvunden, endnu findes dog nogle faa Spor tilbage af den. I Begyndelsen af dette Aarhundrede beskrev Vedel Simonsen Borgens sidste Rester saaledes: „Vest for Gamborg By ligger en Mark, kaldet Borgmarken, og i samme en Plads, kaldet Slotshaven, paa hvis Udside mod Stranden et Par Bøssesskud i V.S.V. for Gamborg Kirke, der ligger et Voldsted tildels bevoxet med Buske og Tjørnekrat. Det ligger temmelig højt, har en Omkreds af 400 Skridt og er paa vestre og søndre Side tæt omsluttet af Havet og paa den ydre og nordre omgivet af dybe, nu udtørrede Grave. Voldstedet selv bestaaer af tvende Afdelinger, en sydlig mindre og en nordlig større, begge adskilte fra hinanden ved en mellemliggende Grav og i gamle Dage formodenlig ved en Vindelbro forenede med hinanden." Dette Voldsted skriver sig dog rimeligviis fra en senere Tid, da Gamborg var en Ridderborg. Den blev ødelagt i Striden mellem Valdemar Atterdag og de holstenske Grever.

I Kong Olafs Tid var Gamborg opført af Træ og stærk ved sin fortrinlige Beliggenhed. Vilde en Fjende angribe Borgen, var Adgangen til den ikke let, og havde Fjenden Udsigt til at sejre, kunde Besætningen undkomme tilsøes.

I det Herrens Aar 1086 var det en forrygende Sneestorm et Par Dage før Juul. Mangt et gammelt Træ blæste om i de store Skove, som dengang bedækkede den nordvestlige Deel af Fyen. Vej og Sti forsvandt, og mangen lille Jordhytte skjultes af Sneen og lignede

en større Sneedysse. Kun Røgen, der steg op fra dens Top, røbede, at der boede Mennesker under den. Om Natten lød de sultne Ulves Tuden uhyggeligt over de svagt befolkede Egne.

Skjøndt Vejret var slet, var der dog hele Landet over mange Mennesker paa Rejser til Frænder og Venner, for hos dem at fejre Julen. Vejret generede ikke hiin Tids Mennesker, de færdedes hele Aaret rundt mere ude end inde.

Der boede en halv Miilsvej Østen for Gamborg en velstaaende Bonde, han hed Ketel Haraldsen. Omkring Arnens blussende Ild sad han, hans Hustru Frideborg, hans Datter Gunver, hans Træl Solve og hans to Trælkvinder Grimhilde og Yrsa. Arnen stod som sædvanlig midt paa Gulvet, langs Væggene løb Bænkene, hvorpaa man sov, og under dem havde Gaardens Fjerkræ sin lune Plads.

Ketel kastede engang imellem nyt Ved paa Ilden og bestilte ellers Ingenting, Frideborg og Gunver spandt, Solve reparerede en Plejl, og de to Trælkvinder kartede Uld. Ilden paa Arnen tjente ikke blot til at opvarme Stuen, men ogsaa til at oplyse den. Under Loftet hang en tyk, tung Røg, hvorigjennem der faldt Sneefnug; thi Lyren i Taget stod aaben. Sneen smeltede, inden den naaede Ilden, og stænkede af og til en af de Nærmestsiddende i Ansigtet. Engang imellem hvirvlede et Vindstød Røgen helt ned i Stuen og bragte Ilden til at blusse stærkere op.

„Et forfærdeligt Vejr iaften," sagde Frideborg og standsede Haandtenen. „Ja, ja, det er jo blevet forudsagt af Klerkene. — Det er Straffen for, at Knud

Konge i Sommer sloges ihjel i Odense. Det var en skammelig Handling, Ketel."

„I Kvinder have syv Sind over een Dørtærskel," svarede Ketil og gabede, „raadede Du mig ikke til, at jeg skulde slutte mig til Bondehæren?"

„Vel gjorde jeg det. Jeg syntes dengang, at Knud Konge var en for hastig Mand, og at det var ilde gjort af ham at ville paalægge os de store Bøder, fordi Folket uden hans Tilladelse sejlede hjem fra Limfjorden, dengang han vilde over og erobre England. Men han burde ikke have mistet sit Liv."

„Maaskee gik vi lidt hastigt tilværks mod Knud Konge," sagde Ketil, „det var Jyderne, som fik os dertil. Dengang mente vi dog Alle, at vi vare i vor gode Ret."

„Mon Olaf bliver os en bedre Konge end Knud?" vedblev Frideborg.

„Han har ikke paalagt os nye Skatter."

„De kunne komme; han har kun kort Tid herfket over Riget. Jeg holder ikke af ham. Han var mellem dem, der lagde onde Raad op mod Knud Konge. Du skal see, Ketil, det vil ikke gaae ham godt."

„Hvorfor vil det ikke gaae ham godt? Han er en dygtig Mand."

„Det er ikke gaaet de Mænd godt, som have været Knud Konges Uvenner."

„Hvad veed Du herom?" brummede Ketel.

„Jeg veed ikke Andet end hvad Gunver hørte sidst hun var i Odense."

„Hvad hørte Du der, Gunver?" spurgte Faderen.

„Der fortaltes om de store Mirakler, der ske ved Knud Konges Grav."

„Ja, herom har jeg ogsaa hørt," sagde Ketil. „Men hvad hørte Du om de Mænd, der havde anstiftet Oprøret?"

„Man sagde mig, at, dengang Thord Skore og Tolar Verpil vendte tilbage med deres Mænd, kom de engang tidligt om Morgenen til en stor Aa, hvorover der gik en Træbro. Enhver red da over Broen, eftersom han kom til den, men da de Fleste vare komne over, sagde Thord Skore: Her farer man uforsigtig frem, man rider herover som paa en slet Mark. — De, som vare komne over, bade han kun ride rask til og syntes, at det var en mindre Mandoms Gjerning at ride over den Bro end at slaaes med Knud Konge. Thord gav Hesten af Sporene, men den var fed og ustyrlig, og da den kom paa Broen, stejlede den. Thord blev kastet ud i Aaen og fandt der sin Død. Hans Ledsagere bleve meget underlig tilmode."

„Aa," indvendte Ketel, „mangen Mand drukner i en Aa."

„Ja, men Tolar Verpil fandt ogsaa en slem Død. Kort efter sin Hjemkomst fortæredes han af Kræft og Orme."

„Ja, ja," sagde Moderen, „troe hvad Du vil, Ketil; jeg seer i dette en Himlens Straf."

„Aa hvad," mente Ketil. „Enhver kan falde i en Aa og drukne, og Kræft døer saa mangen brav Mand af."

„Ja, men Asbjørns Død var dog den skrækkeligste," sagde Gunver, der var bleven ivrig.

„Er han ogsaa død?“ spurgte Ketil betænkelig. „Hvorledes gik det til? Fortæl Gunver.“

„Efter Knud Konges Død,“ begyndte Gunver, „drog Asbjørn Jarl til Sjælland. Da han kom til Øresund, tog han en Nat Herberg i en Landsby og sov paa en Loftsal. Der kom en Mængde Rotter ind til ham, meget større end man før havde seet. De anfaldt Jarlen saa heftigt, at han maatte staae op og forsvare sig imod dem. Der var mange Mennesker inde paa Loftsalen, men dem lode de i Fred. Jarlen sprang da ud af Salen, men Rotterne forfulgte ham. Han ilede ned til Stranden, kom ud paa et Skib og styrede fra Land. De løbe ud i Vandet og op i Skibet til ham. De bede ham i Ansigtet og dræbte ham tilsidst. Da han var dræbt, forlode disse Uvætter strax Skibet.“

„Hm, hm,“ brummede Ketil, „det var en slem Død. Det maa ikke have været rigtige Rotter.“

„Vil Du nu indrømme,“ spurgte Frideborg, „at det var en ond Daad at dræbe Knud Konge?“

„Ja, ja, det havde maaskee været bedre, om vi havde forligt os med ham.“

„Og veed Du hvad,“ sagde Frideborg, „det bæres mig for, at Alle de, som hiin Julidag vare i Odense, ville paa en eller anden Maade faae Himlens Straf at føle.“

„Aa, vi var saa Mange,“ sagde Ketil.

„Hvad har Mængden at sige overfor Vor Herre?“ spurgte Frideborg.

„I Odense mente man,“ sagde Gunver, „at vi maatte stræbe efter at faae Knud Konge gjort til

Helgen, han vilde da kunne bede den hellige Jomfru om hos Gud og Kristus at gaae i Forbøn for det syndefulde Folk."

„Ja, lad Bisperne og Klerkene faae ham gjort til en Helgen," sagde Ketil, „naar man hører om de mærkelige Ting, der skee ved hans Grav og om disse Mænds forsmædelige Død, maa han have været en hellig Mand."

Der herskede en Tid Stilhed i Stuen, kun afbrudt af Stormens Hyl og af Trællen Solves Snorken. Han var falden i Søvn under Samtalen. Den ældre Trælkvinde Grimhilde og den yngre Yrsa vare derimod blevne desto mere aarvaagne og skottede ud i Stuen, om ikke en Rotteskare vilde bryde frem fra en eller anden Krog. Da blev Døren pludselig reven op, en Mand i en Pelsværkskappe traadte ind, han var hvid som en Sneemand. Henne ved Arnen kunde man kun højst utydelig see ham.

„Uha, et Gjenfærd!" raabte Grimhilde.

Bonden rejste sig og spurgte:

„Hvem er Du?"

„Jeg og mine Ledsagere ere farede vild i dette forrygende Vejr," sagde den Indtrædende. „Hvor langt er der til Gamborg?"

„Der er en halv Miilsvej dertil," svarede Ketil.

„Bonde, vil Du følge med og vise mig Vej?"

„Jeg vil hellere bede Dig og dine Svende om at blive her inat," var Svaret. „Vi ere lige ved Juul. Du veed, at paa den Tid er det farligt at rejse om Natten; thi de onde Vætter færdes ude i Skov og paa Mark. Jeg kjender godt Vejen herfra til Gam-

borg, men hvem borger for, at Vætterne ikke lede mig vild?"

„Jeg og femten brynjeklædte Ryttere skulle beskytte Dig," svarede den Fremmede.

„Bliv heller her."

„Her er ingen Plads, Bonde."

„Denne Gaard hører til en lille By, der hedder Nørre-Aaby. Vi fordele Rytterne mellem de andre Bønder."

„Tak for Tilbudet. Jeg modtager det ikke; thi jeg har besluttet at naae Gamborg iaften. Du skal blive godt betalt for din Ulejlighed."

„Ketil, lad Dig ikke friste af Penge," sagde Frideborg, „de Hellige ville ikke beskytte Dig imod Uvætterne, siden Du var med i Odense, da de ihjelsloge Knud Konge."

„Lad fare den Tale, Kvinde," sagde den Fremmede.

„Saa I mener ikke, at de Hellige ere fortørnede over Knud Konges Drab?" spurgte Frideborg ivrig. „Veed I da ikke, hvorledes det er gaaet Asbjørn Jarl?"

„Hvorledes er det gaaet ham?" spurgte den Fremmede.

„Han er bleven dræbt af Rotter, da han efter Kongemordet kom over til Øresund. De forfulgte ham ud til Skibet og bed ham der ihjel."

Den Fremmede opslog en høj Latter, der vækkede Trællen og forskrækkede de to Trælkvinder.

„Det er Præsteløgn Altsammen," sagde den Fremmede. „Asbjørn Jarl er ikke bleven dræbt af Rotter."

„Hvorledes kan I sige det?" spurgte Frideborg.

„Jeg kan sige det, Kvinde; thi jeg er Asbjørn Jarl."

Han traadte nærmere til Ilden, og Bonden udbrød, da han saae hans Ansigt:

„Jeg gjenkjender ham, det er Asbjørn Jarl."

„Eller hans Gjenfærd," hviskede Trælkvinderne med Gru.

„Og nu vil jeg sige Dig, Bonde, at Du skal vise os Vej. Vil Du ikke med det Gode, tvinger jeg Dig dertil."

„Ja, ja, saa faaer jeg følge med," sagde Ketil. „Men hvem skal forsvare Huset, mens jeg er borte? Det er ikke blot Uvætterne, som i denne Tid drive deres Spil, men ogsaa Røvere og andre fredløse Mænd."

„Du vil kunne være her tilbage inden Natten," sagde Jarlen.

„Nej, nej, jeg vover mig ikke ene tilbage. Jeg bliver inat paa Gamborg."

Da lød der paany Hestetrampen udenfor Huset. Højrøstede Stemmer hørtes gjennem den aabent staaende Dør. En Svend traadte ind til Jarlen og sagde:

„Herre Jarl, Henrik Gotskalksen holder udenfor med otte Svende i Følge. Han beder Eder om at maatte ride sammen med Eder til Kongsgaarden. Han har en Mand med, der kjender Vejen."

„Det var et heldigt Møde," svarede Jarlen, vendte sig mod Bonden og vedblev: „Du er mørkeræd, Bonde, men værre er det, at Du troer paa Præsteløgne. Hahaha, Du troede altsaa, at jeg var bleven bidt ihjel af Rotter."

Jarlen lo højt og forlod Huset. Ketil fulgte ham tildørs. Udenfor holdt en Rytterskare. Jarlen ilede hen til en af Rytterne og sagde til ham:

„Vel mødt Henrik Gotskalksen, hvor kommer Du fra?"

„Jeg kommer fra et Bryllup. Erik Jarl har holdt Bryllup med min Søster Bothild."

„Maa jeg lykønske. Ej, ej, herom vidste jeg Intet."

Jarlen steg til Hest, og han og Henrik rede i Spidsen for Rytterne afsted i Snestormen.

Bonden skyndte sig ind og stængede forsvarlig for Døren. Frideborg dækkede Arnens Gløder til med Aske. Lyren i Taget blev lukket, der blev lunt i Stuen, men Luften var saa kvalm og daarlig, at senere Tiders Mennesker ikke vilde kunne have indaandet den. Beboerne afkastede deres Klæder af Uld og Dyreskind; den Tids Mennesker sov nøgne.

Udenfor vedblev Stormen at tude, og Sneen at falde. Højere og højere bleve Sneedysserne, og flere og flere Hytter forsvandt under Sneen. Beboerne mærkede det ikke; de sov.

Henover Sneemarken red en ung Svend. Han fulgte de endnu ikke helt udviskede Spor af Asbjørn Jarls Ryttere. Hesten syntes at være træt. Pludselig spidsede den Øren og blev urolig. Rytteren blev opmærksom, han lyttede, der maatte være Ulve i Nærheden. Det var uhyggeligt nok, især da ingen menneskelig Bolig var at see. Hesten fik Lov til at strække ud saa hurtigt den kunde. Svenden saae sig om, Ulvene kom nærmere og nærmere.

Han naaede en Skov og tænkte allerede paa den Udvej at springe af Hesten og klattre op i et Træ. Det var dog intet behageligt Tilflugtssted den lange, stormfulde Vinternat. Der var endnu en Mulighed for at indhente den Rytterskare, der red foran. Dens Spor i Sneen blev mere og mere tydelige. Da mærkede han, at Hestens Kræfter snart vilde være udtømte, og omtrent samtidigt fik han Øje paa en halv tilsneet Bondegaard. Der var ikke Tid til at banke paa og at kalde Beboerne ud. Han standsede Hesten, stod op paa dens Ryg, svang sig herfra op paa det lave Straatag og lod Hesten løbe. Den naaede Asbjørns og Henriks Rytterskare og var frelst.

Svenden klattrede op til Tagets Ryg og aabnede med nogen Vanskelighed Lyren. En stærk Os slog ham imøde. Han stirrede ned i Huset og saae enkelte Gløder paa Ildstedet. Det vilde ikke være tilraadeligt at springe ned, han kunde faae Fødderne brændte. Maaskee lod det sig gjøre at faae fat paa Tagets Sparrer og at klattre ned af dem. Svenden var smidig og behændig som et Egern. Han lod Underkroppen glide gjennem Lyren, følte med Fødderne, hvor Sparrerne sad, og da han først havde faaet fat paa en af dem med Hænderne, var det ham en let Sag at klattre ned, til han naaede Lervæggen og derefter at springe ud paa Gulvet. Men nu vilde Skjæbnen, at han snublede efter Springet og faldt over paa Trællen Solve. Denne vaagnede, følte en kold Pels ved sit Ansigt og gav et stort Vræl fra sig.

Alle vaagnede.

„Hjælp, Hjælp!“ raabte Trællen. „Maren rider mig!“

„Uha, der er Noget som pusler,“ raabte Yrsa, „det er Nissen.“

„Pir Asken fra Gløderne!“ bød Ketil.

„Jeg tør ikke,“ sagde Yrsa.

„Gjør Du det Solve,“ sagde Bonden.

„Jeg tør ikke Husbond,“ svarede Trællen.

„Uha, nu er Nissen hos mig,“ skreg Gunver. „Aa, aa!“

„Ketil,“ sagde Frideborg, „Trælfolket er ræd. Du maa selv staae op og faae Ilden til at brænde.“

„Det har jeg ingen Lyst til,“ svarede Ketil med skjælvende Stemme. „Aa, havde jeg dog ikke været i Odense den Dag, de dræbte Knud Konge!“

„Slaa Kors for Jer!“ raabte Frideborg.

En munter Latter afbrød den af Skræk prægede Samtale, og en Stemme sagde paa halvt forstaaeligt Dansk:

„Frygt ikke, jeg er ingen Vætte.“

De Tilstedeværendes Skræk forøgedes ved at høre den formentlige Nisse tale.

„Aa, kjære Nisse, skaan mit Liv!“ raabte Solve.

For at faae Ende paa Bebvernes Forfærdelse, gik Svenden selv hen til Ilden og fik den til at blusse op.

„Kan I nu see, at jeg er en Svend og ingen Vætte?“ spurgte han.

Gunver begyndte at finde, at Nissen var ganske kjøn, men havde et Par gnistrende Øjne.

„Maa jeg bede Dig om at forsvinde ad samme Vej, Du er kommen,“ bad Frideborg, „da skal jeg hver Aften sætte Grød af til Dig.“

„Fordømt!“ raabte Svenden og stampede med

Foden i Jorden. „Jeg gjentager, at jeg ikke er nogen Nisse. Jeg faaer at give Jer et Beviis herpaa."

Han drog sit korte Sværd og gav Trællen et Par Slag med den flade Klinge. Solve hylede og raabte:

„Skaan mig, Nisse, skaan mig, saa vil jeg troe, at Du ikke er en Nisse."

Svenden rystede paa Hovedet og gik hen og kyssede Gunver, der skreg:

„Uha, Nissen kysser mig!"

„Kan hverken Prygl eller Kys overbevise Jer," sagde Svenden halvt leende, halvt ærgerligt, „nuvel, hør da, hvad jeg har at sige."

Svenden fortalte om sin Flugt for Ulvene, og om hvorledes han var kommen gjennem Lyren. Alle saae op til Taget. Lyren stod aaben, og dog vidste Ketil, at han havde lukket den, før han gik til Ro.

„Jeg bliver her inat," sagde Svenden, „imorgen har jeg Ærinde i Gamborg."

Efterhaanden blev det Gaardens Beboere indlysende, at Svenden ikke var noget Spøgelse. Han fik anviist en Soveplads, men Ketil kastede mere Ved paa Ilden og sagde, at den skulde vedblive at brænde hele Natten, man vidste jo ikke, hvad der kunde skee.

Dengang de Andre sov trygt, var Gunver endnu vaagen, hun tænkte paa den unge Svend. Han laa saaledes, at hun kunde see hans Ansigt, og hun vedblev at stirre og stirre paa det, ja, det drog hende til sig med en forunderlig Magt. Hun stod op og nærmede sig Svendens Leje, hun undersøgte hans Ansigt, Hals, Nakke og Hænder. Svenden havde kastet sig paa Lejet i sine Klæder.

„Jeg tør sværge paa, at det er en Kvinde," hviskede Gunver. „Men det er nok bedst ikke at tale herom, saalænge hun er her. Uha, det skulde vel ikke være en Vætte, der har paataget sig en Kvindes Skikkelse eller maaskee hører hun til Ellefolket?"

Gunver faldt endelig i Søvn, men havde urolige Drømme. Alle vare oppe før Daggry, og Svenden tog en hurtig Afsked. De saae efter ham, da han i Sneestormen, som endnu varede ved, begav sig til Gamborg.

„Blot han ikke farer vild!" udbrød Frideborg.

„Fanden hytter nok Sine," mente Ketil, „jeg har mine egne Tanker om den Svend."

„Jeg ogsaa," sagde Gunver.

„Vi ogsaa!" raabte Trællene.

Dagen efter sad Kong Olaf i sit Lønkammer paa Gamborg og gjennemlæste nogle Dokumenter. Hans Stilling som Konge var nu befæstet, han var uden Modsigelse bleven valgt i de forskjellige Landsdele, de Store støttede ham, og Almuen var tilfreds ved at have faaet en Styrer, som ikke truede den med nye Skatter. Det var Olafs faste Beslutning, hvor det lod sig gjøre, at lette Folkets Byrder, og han vilde gjengive Danmark den Anseelse, det havde havt under hans Fader. Kongen blev afbrudt i Læsningen ved at en Kjertesvend traadte ind og meldte, at en Præst fra Odense ønskede at tale med Kongen.

„Ej, ej, en Præst!" udbrød Kongen. „Det er en sjelden Gjæst i min Gaard. Han skal faae Lov til at faae mig i Tale. Lad ham komme ind."

Præsten traadte ind og hilste med stor Ærbødighed paa Kongen.

„Hvem er Du?" spurgte Olaf.

„Jeg er Præst i Odense ved St. Albani Kirke, og jeg hedder Egbert."

„Dit Maal røber, at Du est fra England."

„Det er jeg, Herre Konge. Jeg har været Munk i Croyland Kloster, før jeg kom til Danmark."

„Hvad vil Du mig?"

„Jeg var ikke kommen til Gamborg, havde jeg ikke havt en sær vigtig Sag at tale med Eder om."

„Saa tal!"

„I Kirken, Herre Konge, har jeg mangen Nat seet et stort Lys brænde over Eders Broders Grav."

„Jeg tvivler ikke derom," sagde Kongen, „det er vel Kanikerne, som lade det store Lys brænde."

„Nej, Herre Konge, det er ikke Kanikerne, det er et himmelsk Lys."

„Hahaha, Præst! Vil Du bilde mig ind, at Himlen sørger for Belysning af Knuds Grav?"

„Det er dog saaledes, Herre Konge."

„Du kan indbilde den stakkels uvidende Almue, men ikke mig slige Jertegn."

„Herre Konge! Det sømmer sig tilvisse ikke for mig, en simpel Præst, at ville bilde Eder slige Ting ind. Det vidner jeg, at der skeer mange andre Tegn, som forekomme os helt mærkelige."

„Mig forekomme de slet ikke mærkelige. Hvad er din Hensigt med at komme her og fortælle mig Sligt?"

„Herre Konge, at dømme efter alle disse Tegn, troe vi for vist, at Kong Knud maa være en Helgen."

„Troe I dette?"

„Ja, i Sandhed. Nu kommer jeg, for at bede om Eders Minde til, at det maa blive bekjendtgjort."

„Hvor tør Du vove at bede mig om, at Sligt bekjendtgjøres? Jeg veed mange Ting om Kong Knuds Vandel, der tilfulde godtgjøre, at han langtfra kan være nogen Helgen."

„Vi ville Alle bevidne at have seet mærkelige Tegn."

„Præst, Du og enhver Anden, som oftere taler til mig om mærkelige Tegn ved min Broders Grav, skal være Døden vis."

Præsten blev helt bestyrtet over Kongens strenge Tiltale. Han saae sig om efter Døren.

„Siig fremdeles til dine Venner," sagde Kongen med hævet Stemme, „at mig faae de aldrig i deres Vold som de fik mine Brødre, Harald og Knud. Gejstligheden var i deres Tid Kongens Overkonge; men gaa nu Præst og fortæl dine Venner, hvad jeg har sagt."

Bleg og forvirret skyndte Præsten sig bort. Han havde ventet en bedre Modtagelse og troet, at den fromme Knuds Broder dog maatte besidde nogen Godhed for Kirkens Mænd. Forbittret rejste han hjem til Odense og aflagde Beretning om sit Møde med Kongen. Den derværende Gejstlighed indsaae nu, at den ikke kunde vente nogen Støtte i Kongen, vilde den have hans Broder kanoniseret. Knud skulde alligevel blive det, kun vilde det tage længere Tid. Snart derefter fortalte Præsterne til Almuen, at Danmark aldrig havde havt en saa ugudelig Konge som Kong Olaf Svendsen.

Efter at Præsten var gaaet, sad Kong Olaf længe i dybe Tanker.

„Det er altsaa det, de ville," mumlede han. „Knud skal være Helgen. — Blev han det, vilde Alle

som have kæmpet imod ham, komme til at staae som store Syndere, derimellem jeg selv, og Gejstlighedens Magt vilde blive styrket. Det er Altsammen saare listigt udtænkt, men jeg skal dog vise Kleresiet, at jeg har gjennemskuet det."

Da traadte Dronning Inger ind i Kamret. Hun var nogle faa Aar ældre end han, høj, slank, med ædel Holdning, men ikke smuk; thi dertil vare Trækkene for skarpe. Hendes Dragt var tarvelig, kun paa Fingrene bar hun en Mængde Guldringe. Den sorte, folderige Kjole gik højt op i Halsen, og nedentil skjulte den Fødderne. Hendes Udtale var norsk.

„Gjæster vente Dig i Hallen," sagde hun, „Asbjørn og Henrik, som kom i Aftes, have endnu ikke seet Dig."

„Jeg faldt i Tanker," svarede Kongen, „her var nylig en Præst fra Odense, han fortalte om Mirakler, der skulde være skete ved Knuds Grav, og han vilde have ham gjort til Helgen."

„Hvad Du der fortæller, kan man vel falde i Tanker over."

„Du troer da ikke, at der om Natten vise sig sælsomme Lys i St. Albani Kirke?"

„Mindes Du, at Kong Olaf i Norge ogsaa faldt i en Kamp mod Bønderne? Nu er han en Helgen, der paakaldes over hele Norden."

„Du er St. Olafs Broderdatter, derfor ynder Du, at han har faaet Helgennavnet. I gamle Dage roste Kongerne sig af at nedstamme fra Guderne, nu attraae de den Roes at nedstamme fra en Helgen."

„Knud var din Broder."

„Bliver han Helgen, vil det dog ikke komme til

at kaste nogen Glands over mig. Jeg var hans Modstander. Han fortjener heller ikke at vorde Helgen!" udbrød Olaf heftig.

„Kan Du forhindre det?"

„I det Mindste saalænge jeg lever."

„Men vil han ikke blive det efter din Død?"

„Inger," svarede Kongen, „det veed jeg ikke. Det er min Agt at styre Land og Rige saaledes, at mine Fortjenester blive større end Knuds, at Folket skal spørge: „Hvorfor skal Knud berømmes saa meget, Olaf var dog en langt snildere Mand?"

„Det er ikke store Bedrifter alene, som give en Konge hans Eftermæle."

„Hvad er det da?"

„Dit Eftermæle ligger i deres Haand, som skulle skrive din Saga, og det bliver Gejstligheden."

„Med mit gode Sværd og i Spidsen for mit tappre Folk skal jeg sætte mig et Eftermæle, som selv Paven ikke skal kunne tie tildøde."

„Vær ikke for tillidsfuld, Olaf. Lykken har hidtil været Dig huld, men den kan vende sig. Allerede nu viser der sig ugunstige Tegn. Det er uheldigt, at Landet iaar har havt en daarlig Høst. Almuen seer heri en Straf for Knuds Drab."

„Det er Præsterne, som bilde Almuen Sligt ind," sagde Olaf. „Til næste Aar bliver Høsten forhaabentlig bedre. — Men bort med alle Griller, kjære Inger, lad dem ikke forstyrre vor Juleglæde."

De fulgtes ad til Gjæsterne i Hallen. Gjensynet mellem Olaf og Asbjørn var meget hjerteligt; Henrik Gotskalksen var i dette Øjeblik ikke tilstede.

Jarlen var begyndt at see gammel ud. De store,

over Næsen sammengroede Øjenbryn vare blevne kridhvide, Issen bleven skaldet, og Øjnene funklede ikke saa livligt som dengang han under Harald Hein var den mægtigste Mand i Danmark; thi Harald var gift med hans Datter. Trækkene vare blevne skarpere, hvorfor hans store Næse kom til at give Ansigtet et mere høgeagtigt Udtryk end før. Hans Holdning var endnu rank, og Gangen støt. Jarlen var snarere under end over Middelhøjde og omtrent af samme Højde som Kongen.

Olaf var endnu i sin fulde Mandomskraft, bred, stærk og med Kløgt i Blikket. Hans frastødende Væsen havde forandret sig; thi det var ham om at gjøre at skaffe sig Venner. Olaf var yndet af sine Hofsinder. Mod dem var han aldrig karrig, og naar en Eftertid har beskyldt ham for at være det, maa Grunden hertil vel søges i, at han ikke var rundhaandet overfor Gejstligheden, og at han ikke som sin Broder Erik strøede Guld ud til de islandske Skjalde, for at de skulde besynge ham. De mange daarlige Høstaar gav ham vel heller ikke saa meget tilovers, at han kunde optræde saa gavmild som han ønskede.

Asbjørn maatte fortælle ham, hvor han havde opholdt sig siden Knuds Drab. Jarlen havde boet paa Øland, som dengang stod under Danmark og var en af de Øer, der hørte til hans Jarledømme. Der havde han holdt Skjalm Hvides Bryllup med sin Datter Margrethe, Harald Heins Enke. Tilsidst fortalte Jarlen leende, hvad der den foregaaende Aften var hændet ham i Bonden Ketils Gaard.

„Sagen har ogsaa sin alvorlige Side," sagde Kongen, „de usandfærdige Rygter, som udspredes om

din og Andres gyselige Dødsmaade, skulle tjene til Knuds Forherligelse, til at vise, at Himlen selv straffer hans Fjender. I det Skjulte liste Præsterne som Muldvarpe sig om alle Vegne og forsøge paa at undergrave Jorden, der bærer os."

„Agter min Brodersøn ikke at tugte dem?" spurgte Asbjørn Jarl.

„Jeg veed ikke ret, hvorledes det skulde skee," mente Olaf.

Han fortalte om det Præstebesøg, han nys havde havt.

„I andre Lande," vedblev Kongen, „have Kongerne maattet bøje sig for Pavens Magt, men det gjør jeg aldrig. Der er heldigviis langt til Rom."

„Talt som en dansk Konge bør tale," sagde Asbjørn.

„Husk dog paa," sagde Dronning Inger, „at det ikke er saa mange Aar siden, at Kong Henrik af Tyskland, den romerske Kejser, maatte vandre angerfuld til Kanossa for at bede Pave Gregor den Syvende om Forladelse, fordi han ikke havde taalt, at Gregor opkastede sig til hans Dommer."

„Jeg erindrer det," svarede Asbjørn, „ja, hvem erindrer ikke, at i tre Dage og Nætter stod Kejseren udenfor Ringmuren, barfodet og med ubedækket Hoved, pint af Sult, Tørst og Kulde og anraabende Paven om Barmhjertighed. Da løste Paven ham endelig af Kirkens Ban."

„Vi Danske havde ikke taalt, at vor Konge havde ydmyget sig saaledes," udbrød Bjørn, Jarl af Jylland, der ogsaa var Kongens Gjæst, „vi havde valgt os en

anden Konge. — Ved at høre slige Ting kan man næsten fristes til at blive Hedning."

„Tal ikke saaledes," sagde Olaf, „det er formastelig Tale. Vide skal Du ellers, at de fleste tydske Bisper holdt med Kejseren mod Paven. Gid vi engang kunde naae saa vidt i Danmark, at vor Gejstlighed havde samme danske Hjerter som vi Andre."

„Hvad fordrer Paven?" spurgte Dronning Inger.

„Han fordrer mange Ting, som ere Fyrsterne til en Forargelse," sagde Kongen.

„Han fordrer, at den romerske Pave alene skal have Ret til at blive kaldt almindelig Biskop, at han alene har Ret til at afsætte Biskopper og til at bære de kejserlige Prydelser, at Fyrsterne ere forpligtede til at kysse hans, men ogsaa kun hans Fod, at han har Ret til at afsætte Kejseren, at hans Dom ikke kan annulleres af Nogen, hvorimod han skal kunne annullere alle Andres Beslutninger, at den romerske Kirke har været, endnu er og fremdeles vil vedblive at være ufejlbar, og at han kan fritage Undersaatterne fra at vise ugudelige Fyrster Lydighed. Du seer Inger, at Paven vil være hele Verdens uindskrænkede Herre, og at Kejsere og Konger kun skulle være hans Jarler."

„Hahaha, Du skulde kysse Pavens Fod!" lo Asbjørn Jarl. „Det vilde da vistnok gaae ham som det gik Kong Carl af Frankrig, da en af Rolf Gangers Riddere skulde kysse hans Fod."

„Hvorledes gik det ham?" spurgte Bjørn.

„Brodersøn, jeg skal fortælle Dig det. Da Rolf skulde sværge den franske Konge Troskab og tage sit Land til Lehn af ham, maatte han efter brugelig Skik

først lægge sine Hænder i Kongens og derefter kysse hans Fod. Det Sidste nægtede den stolte Norman at gjøre. Bisperne vilde overtale ham hertil, men han vilde ingenlunde. „Nej, ved Gud!" svarede han dem, „jeg bøjer aldrig Knæ for Nogen eller kysser Nogens Fod." — Endelig lod han sig overtale til, at det kunde skee ved en af hans fornemste Normanner. Dog denne var altfor stolt til at bøje Knæ, hvorfor han staaende løftede Kongens Ben i Vejret og væltede ham derved bagover. Alle Normannerne opsloge en høj Latter. Saasandt som Normannerne ere fra vort danske Rige, saasandt haaber jeg, at vi Danske ville slægte dem paa og aldrig kysse Nogens Fod."

„Vel talt, Farbroder," sagde Bjørn.

Samtalen tog nu en lystig Vending, og Bægerne gik flittigt rundt. Nogen Tid efter traadte Henrik Gotskalksen ind i Hallen, og Kongen bød ham fornøjet velkommen.

„Jeg hører," sagde Olaf, „at Bryllupet i Roeskilde var meget lystigt. Du maa fortælle os Noget herom. Siig mig, rejste Bisp Svend ingen Indvendinger, fordi Erik og Bothild vare for nær beslægtede?"

„Han mente vel, at der kunde rejses Indvendinger, hvis Kirken vilde fare frem med Strenghed, men han vilde opfatte Sagen saaledes, at vel var Bothilds Stedmoder Erik Jarls Halvsøster, men hverken Bothilds Fader Gotskalk eller hendes Moder Symbylla havde været i Slægt med Erik, og derfor flød ikke Eriks Slægts Blod i Bothilds Aarer."

„Og desuden er Erik Bispens gode Ven," lo

Kongen. „Havde det været mig, var der rimeligviis bleven lagt mange Hindringer i Vejen for Ægteskabet.“

Efterat Henrik havde fortalt om Bryllupet, sagde Kongen:

„Nu lyster det mig at høre, hvorledes det gik Dig i Jom.“

„Det vil jeg helst tale om i Lønkammeret,“ svarede Henrik.

„Som Du vil Frænde,“ sagde Kongen og rejste sig. „Du kan følge mig.“

Kong Olaf var spændt paa at erfare Udfaldet af Henriks Besøg i Jom. I Lønkammeret maatte Henrik give en udførlig Skildring deraf. Kongen hørte efter og sagde, da Henrik tang:

„Jeg anseer det ikke for at være en Ulykke, at dine Forhandlinger med Svantibor bleve afbrudte; thi han vilde være bleven en upaalidelig og fordringsfuld Forbundsfælle. Jeg har nu frie Hænder i Pomren og kan bekrige Jom, naar jeg har Lyst dertil.“

„Du vil vel først og fremmest hjælpe mig?“

„Du har mit bestemte Løfte. — Men jeg har Pligter mod mit eget Folk; derfor opbyder jeg ikke til Vaaren en saa stor Leding, som jeg havde tænkt mig; thi Høsten har været daarlig, og det gjør alle Byrder dobbelt følelige.“

„Jeg kan altsaa ikke vente stor Hjælp af Dig?“ spurgte Henrik skuffet.

„Jeg vil yde Dig saa stor Hjælp, som Forholdene tillade. Du bør ogsaa henvende Dig til Hertug Magnus; han har ligesaa megen Interesse som jeg af, at Du hæver din Faders Arv. Jeg har skrevet til

ham herom, og han har ikke viist sig uvillig til at hjælpe Dig. Til Vaaren vil han møde Dig paa et Sted, han nærmere vil bestemme."

„Jeg takker Dig, fordi Du har beskjæftiget Dig med mine Sager," sagde Henrik.

„Dine Sager angaae ogsaa mig," svarede Olaf, „thi det er Pligt for Danmarks Konge, at han sikkrer Rigets Sydgrændse mod Overfald af de hedenske Vender."

„Du tænker vel ikke paa at erobre Venden for Dig selv?" spurgte Henrik mistroisk.

„Nej, nej," lo Olaf, „Danmark kan gjøre mig Bryderier nok."

En anden Dag, da Kongen og Henrik i Lønkamret taltes ved om de vendiske Sager, spurgte den Første:

„Veed Du, om Slavina vil blive gift med Kruto?"

„Hendes Fader har svoret paa, at det skulde skee. Det bringer mig til at fortvivle; thi jeg elsker hende højt."

„En Mand bør aldrig fortvivle over en Kvindes Tab."

„Hvad veed Du om det, Du kolde, beregnende Olaf? Du, som aldrig har elsket saaledes som jeg elsker Slavina!"

„Heldigviis," svarede Olaf, „er jeg ikke kvindekjær som de Fleste af min Slægt. I den Retning skal Folket Intet have at bebrejde mig. Medens Du kun tænker paa Slavina med en Elskers forvirrede Tanker, undersøger jeg, om hendes Elskov til Dig kan blive nyttig for vore Formaal."

„Hvad vil det sige?"

„Bliver hun gift med Kruto, maa Du forsøge paa at komme i Forbindelse med hende, og hun vil maaske kunne blive os en Forbundsfælle i Fjendens Lejr."

„Hvorledes skulde jeg komme i Forbindelse med hende?"

„Sligt er lettere end man i Almindelighed troer. Du har fortalt mig om, at Pribislavs Datter er fulgt med Bothild til Sjælland."

„Ja; Preba er nu Bothilds Jomfru."

„Meget vel. Denne Pige synes at have mere Lyst til farlige Eventyr end til at sye og væve. Lad hende komme herover, hun kan maaske til sin Tid bringe en Forbindelse i Stand imellem Dig og Slavina."

„Jeg skal tale med Bue Vagnsen herom."

„Du veed, at jeg i disse Dage har optaget Bue i Thingmannelid eller, som vi nu sige, Kongens Hird. Da han taler Vendernes Sprog og kjender deres Skikke, mener jeg, at det er bedst, vi bruge ham paa Grændsen."

„Det har Du alene at bestemme."

Imidlertid fejredes Julen med store Gilder, og der spilledes Skaktavl eller blev sungen gamle Sange om Kong Diderik af Bern, Vidrik Verlandsen, Berner Rise og andre Helte. En Morgen sagde Dronningen til Kongen:

„Jeg har inat drømt om din Broder Niels. Jeg saae ham i denne glade Juletid ligge paa et haardt Leje, og Taarer stode ham i Øjnene over al hans Elendighed. Olaf, Du har selv prøvet hans Fængsel, Du har lovet, at Niels skulde vorde udfriet deraf."

Kongen blev ilde tilmode ved denne Tale. Han saae mørk hen for sig og sagde:

„Jeg vil gjøre Alt for at faae ham udløst. Ved Kongevalget lovede man mig paa Thingene Penge til at løse ham ud for. Da mine Ombudsmænd kom for at indkræve dem, svarede de Fleste dem, at de paa Grund af den daarlige Høst ingen Penge havde."

„Kan Du ikke selv skaffe Pengene tilveje?"

„Jeg har tænkt derover. Mine Indkomster have ligesom Andres været ringe iaar. Mine Bryder have sagt mig, at de mangle Saakorn."

„Olaf, haarde Bebrejdelser vil Du faae, fordi Du ikke udfrier din Broder."

„Jeg veed det," svarede Olaf mørk, „men faae de, som have det nødigt, intet Saakorn, ville de bebrejde mig, at de maae gaae Hungersdøden imøde. Du veed, at Præsterne fortælle, at den daarlige Høst er en Himlens Straf for Knuds Drab. En Deel af Almuen er taabelig nok til at troe det; derfor bliver det nødvendig, at jeg formindsker Ulykken saa meget, som muelig; thi jo mere den føles desto lettere bliver det at rejse Had imod mig."

„Sandt nok, min Husbond. Niels bør alligevel hjælpes."

„Jeg lover Dig, at han med Guds Hjælp skal blive hjulpen."

Bue var kommen til Gamborg i Henriks Følge og senere, som vi vide, bleven udnævnt til Vederlagsmand. Da Bue Morgenen efter sin Ankomst kom fra Stalden, stod Preba i Mandsdragt for ham. Hun lo muntert og sagde, at hendes Elskov havde drevet hende til at

løbe fra Fru Bothild, og at hun havde haabet at kunne indhente Bue, inden han naaede Gamborg. Det var uheldigviis ikke lykkedes for hende. Bue holdt meget af Preba, men hendes uventede Ankomst til Gamborg var ham dog ikke synderlig velkommen.

„Hvorfor er Du ikke ligesaa glad som jeg?" spurgte Preba.

„Efter vore Sæder," svarede Bue, „gaaer det ikke an, at en ung Pige bestandig ledsager en Mand, selv om hun er hans Frille. Hvor kan Du boe her paa Gamborg? Du er rigtignok klædt som en Svend, men opdager man dit Kjøn, er Du udsat for hundrede Fornærmelser af de vilde Svende."

„Alt dette har jeg tænkt over," svarede Preba, „jeg har seet, at mangen Mand har sin Dreng til at pudse Vaabnene, passe Hesten og paa Rejser bære Skjoldet og Landsen. Lad mig gaae for at være din Dreng, jeg skal opføre mig saaledes, at Ingen kjender mig."

„Tiltroer Du Dig virkelig det?" spurgte Bue.

Nogle af Hirdmændene gik forbi, hilste paa Bue, men lagde ikke Mærke til Preba.

„Kan Du see, man antager mig for at være din Dreng."

Halvt modstræbende gik Bue ind paa hendes Fordring. Saalænge Julen varede, vilde der neppe være Fare for nogen Opdagelse; der kom og gik saa Mange, at man ikke havde Stunder til at lægge Mærke til en Smaadreng. Men naar Julen var forbi og Gjæsterne borte, naar der atter blev Stilhed paa Kongsgaarden, vilde Kongen rimeligviis en Dag faae Øje paa den

smukke Dreng og fatte Mistanke om, at han var en Anden end han udgav sig for at være.

I Begyndelsen gik Alt godt. De andre Smaadrenge paa Kongsgaarden havde ingen Anelse om, at Preba var af et andet Kjøn end de selv. De drillede hende, fordi hun ikke talte flydende Dansk, hun kom engang imellem i Slagsmaal med dem og viste megen Styrke og Behændighed. Hun blev derfor snart anseet for at være en af de Ypperste mellem dem.

Henimod Julens Slutning vilde Skjæbnen, at Preba løb lige paa Kongen og Henrik Gotskalksen. Den Sidstes Falkeøjne gjenkjendte strax Preba, han tog hende haardt i Armen og spurgte vredt, hvorfor hun var løben fra Fru Bothild. Kongen hørte til og sagde tilsidst smilende:

„Henrik, Du taler altfor strengt til hende. Hun er jo Bues Smaadreng og ikke din; lad ham revse hende, hvis han troer, at hun har Revselse behov. Det synes at være Sjæbnens Villie, at denne Pige skal kastes paa din Vej. Hun er kjøn og seer klog og listig ud."

Henrik slap Prebas Arm.

„Hør min Pige, Preba hedder Du jo?" vedblev Kongen, „troer Du Dig i Stand til, hvis det fordres af Dig, at kunne bringe Budskab fra Fyrst Henrik til Slavina, selv om hun er bleven Krutos Hustru?"

„Det troer jeg mig i Stand til."

„Vi have fundet, hvad vi ønske," henvendte Kongen sig til Henrik.

„Jeg gjør det kun under een Betingelse," sagde Preba.

„Du stiller Betingelser," sagde Kongen, „nu, lad mig høre."

„Jeg betinger mig, at Bue Vagnsen ikke kommer i Ulejlighed, fordi han har gjort mig til sin Smaadreng."

„Jeg lover Dig," sagde Kongen, „at han ikke skal komme i Ulejlighed derfor. Du holder meget af ham?"

„Jeg vil døe for ham."

„Ingen fordrer din Død," sagde Kongen. „Vedbliv at være Bues Smaadreng, vi skulle ikke røbe Dig. Men husk vel paa, den Dag Fyrst Henrik byder Dig at bringe Bud fra ham til Slavina, Svantibors Datter, udretter Du dette Ærinde."

„Det skal jeg gjøre," svarede Preba, „og den Dag vil komme snart; thi Fyrst Henrik længes meget efter Slavina."

Kongen lo og vedblev:

„Jeg skal nu tale med Bue om Dig. Du skal vide, at om et Par Dage drager Bjørn tilbage til sit Jarledømme, og Bue vil komme til at følge ham. Bliv da hos Bue, at Fyrst Henrik kan finde Dig, naar han har Ærinde til Dig. Det er bedst for Dig selv, at Du tier med Alt dette."

Dette lovede hun gjerne.

Olaf og Henrik gik, og Preba blev alene. Hun smilede; nu var der Ingen, som turde tage Bue Vagnsen ilde op, at hun var hos ham; thi Kongen havde jo paabudt, at hun skulde være i Bues Nærhed. Hurtigt opsøgte hun Bue og fortalte ham, hvad der var skeet.

„Du blev altsaa dog gjenkjendt," sagde han. „Lykken har med Alt dette været os god. Men hvor længe vil det vare? Du har lovet at paatage Dig et farligt Hverv."

„Jeg seer ingen Fare," svarede Preba, „er jeg ikke en Circipanerinde? Jeg vil kunne opholde mig ligesaa sikkert i Krutos Gaard som i Olafs. Og Dig Bue vil jeg bringe Hæder og Velstand."

„Det skal mit gode Sværd gjøre og ikke Du," svarede Bue, „ingen Kvinde vil jeg takke for Hæder og Velstand."

„Men vel for Elskov?" spurgte hun smilende.

„Ja, kun for Elskov," svarede han.

Nogle Dage efter sejlede Bjørn Jarl over Lille-Belt til Sønder-Jylland. Bue Vagnsen og Preba vare i hans Følge. Den Sidste blev kaldt Arnulf, og Ingen anede, at hun var en Kvinde.

Syvende Kapitel.

Fyrst Kruto.

Holsten kunde dengang betragtes som Grændselandet mellem Danske paa den ene Side og Sachser og Vender paa den anden. Under sine Krige med Sachserne kom Karl den Store ogsaa i Forbindelse med den Stamme af dem, som boede ved Elben, Nordalbingierne. Ti

Tusinde Sachser ved denne Flod flyttede han med deres Koner og Børn til andre af sit Riges Egne og anlagde to Kasteller, det ene mod de Danske, det andet mod Venderne. Senere anlagde han Itzeho. Karl gjorde en kort Tid Obotriterne skatskyldige, men denne vendiske Stamme tilbagevandt dog snart sin Frihed.

De bestandige Uroligheder i de sachsiske Grændselande bevægede Kejser Otto den Store til at udnævne Herman Billing til Statholder over Nordalbingien og siden over hele Sachsen. Hermans Slægt herskede i et Par hundrede Aar, dens sidste Mand var Hertug Magnus, der regerede fra 1073 til 1106.

Holsten var dengang delt i Ditmarsken, Stormarn, hvis Hovedstad Hamborg var, Holsten eller Holseteland og Wagrien. Det sidste Land var vendisk. Ved Venden forstodes den hele Kyststrækning ved Østersøen fra Danmarks Grændser til Weichselfloden. Her havde tidligere de saa berømte Gother boet. Dengang de vare vandrede bort, besattes de folketomme Landstrækninger af slaviske Folk, der kaldtes Vender og undertiden Huner af Nordboerne, maaskee fordi de en kort Tid havde hørt til Hunnerkongen Attilas mægtige Rige. Venderne spaltede sig efterhaanden i mange Smaastammer, af disse fandtes Wagrer i Holsten, Obotriter i det nuværende Meklenborg og Polaber i Lauenborg.

Oldenborg var Wagrernes vigtigste By. Den var Fyrsternes Sæde og stærkt befæstet saavel af Naturen som ved Kunst. Udenfor Byen var Retfærdighedsgudinden Proves hellige Lund af ældgamle Ege. Den var beskyttet af et Hegn, hvori der var to Porte. Her plejede Folket med Præsten og Kongen at samle sig for

at holde Thing; men kun Præsten og de, der vilde offre, maatte betræde Lunden. De, som vare i Dødsfare, fandt her et Fristed. I Lunden fandtes intet Billede af Gudinden.

I selve Byen Oldenborg, af Nordboerne kaldt Brandehuse, fandtes en mindre Egelund med et Tempel for Guden Radegast, Styrkens og Ærens Gud. Hans Træbillede stod i Templet. Guden havde en Fugl paa Hovedet og en Hellebard i Haanden. Skjøndt det offenlige Skatkammer fandtes i dette som i andre Templer, stod der dog ingen Vagt derved; thi Tyveri var en ukjendt Last hos Venderne.

Det var en solhed Augustdag i Aaret 1087, at Fyrst Kruto eller Kruko i Oldenborg holdt en stor Offerfest til Ære for Styrkens Guds Radegast. Kruto vilde søge at opnaae Gudens Hjælp i den Krig, som nu rasede mellem Wagrerne og de Danske. Efter Fyrst Gotskalks Død var Kruto, der stammede fra Rygen, bleven Vest-Vendernes Fyrste eller Konge, begge Benævnelser bruges. Gotskalks Søn Buthue gjorde, understøttet af Hertug Magnus, i Aaret 1072 et Forsøg paa at gjenerobre sin Faders Rige, men blev overvunden og dræbt. Efterhaanden tiltog Krutos Magt, dog naaede han ikke at udstrække den Nord for Ejderen, hvor Olaf Jarl i Knud den Helliges Tid med Kraft tilbageviste et Par Angreb sydfra. Hele Nordalbingien blev ham derimod skatskyldig. Han havde forinden hærjet det saaledes, at det næsten laa øde. Overalt vrimlede der af Røvere.

Kruto var nu en ældre Mand og noget plaget af Gigt. Han var af Middelhøjde, med stærktbyggede

Lemmer, havde lysebrunt Haar og en brunlig Ansigtsfarve. Som alle Vender var Kruto overordentlig haardfør og smidig, ligesom han var hengiven til Nydelse. Der laa List i hans mørke, livlige Øjne, og Munden var stor og vellystig. For et halvt Aarstid siden var hans Hustruers Tal blevet forøget med Slavina, Fyrst Svantibors smukke Datter.

Tidlig paa Aaret havde den danske Konge og Fyrst Henrik hærjet vidt og bredt paa Vendens Kyster. Et Par Gange var det kommet til Kamp, Kruto havde ikke havt det sædvanlige Held med sig og var bleven slaaet af Kong Olaf. Hertug Magnus havde ogsaa sendt Tropper ind i Vendernes Land, de bleve anførte af Henrik den Lange, Markgreve af Soltvedel og Greve af Stade. Disse Tropper havde havt sejrrig Fremgang, til Henrik blev syg. Efterretningen om hans Død var i disse Dage naaet til Kruto i Oldenborg og havde trøstet ham Noget over de lidte Nederlag, især da han samtidigt erfarede, at Sachserne havde trukket sig tilbage til Hamborg.

En brændende Sol stod over de hellige Ege, hvis mørke Løv i dette Aars vedholdende Tørke var kommet til at see endnu mørkere ud. Under Egene nærved Templet havde to Præster og deres Medhjælpere travlt, der skulde offres tyve Faar, fem Oxer og to Krigsfanger. Præsterne fik den bedste Deel af de offrede Faar og Oxer, hvis Rester om Aftenen anvendtes til et Maaltid for Almuen.

Fyrst Kruto stod og saae paa det blodige Skuespil. Ikke langt fra ham stode de to Krigsfanger bundne, hver til sin Pæl. De vare begge nøgne. Da den

sidste Oxe var slagtet, ilede Præsterne hen til de to Fanger.

„I fordømte Hunde!" raabte den ene Fange, en Dansk, „var jeg fri og havde et godt Sværd i Haanden, skulde jeg ved St. Olaf dræbe Eder Alle og først og fremmest den Nidding Kruto."

„Jeg haaber," sagde den anden Fange, en Sachser, „at mine Landsmænd ville hævne min Død, at de ville udrydde Venderne af Jorden, og at de ville lade dem lide være Pinsler end jeg idag kommer til at lide."

„Lader os vise dem, at vi forstaae at døe som Helte," sagde den Danske.

„Det ville vi. Farvel, Broder i Døden, vi sees i det andet Liv."

Foran hver af Fangerne stillede sig en Præst med en stor, skarp Kniv i Haanden. Præsten vendte sig mod Radegastes Tempel og bad en kort Bøn om Sejr i Krigen og et godt Aar. Derefter hævede han Kniven og med et hurtigt Snit skar han Maven op paa sit Offer, han rev Tarmene og Hjertet ud af Livet, kastede Hjertet i Ansigtet paa Fangen og spottede ham.

Da Offringen var forbi, traadte den ældste Præst hen for Kruto og sagde:

„Radegast takker Dig for de bragte Offre. Af deres Indvolde har jeg erfaret, at Du vil faae Sejr i Krigen. Hil Radegast!"

Kruto strøg en vægtig Guldring af sin Arm og gav den til Præsten.

„Modtag denne Gave," sagde Kruto. „De første Tegn paa Sejr vare gode, lader os haabe, at de andre ogsaa maae blive det."

„Vi ville strax erfare det," svarede Præsten, tog en Flig af Krutos Kappe og kyssede den.

Paa Pladsen udenfor Lunden havde der samlet sig en stor Mængde Mænd, Kvinder og Børn om en rund Plads, som var bleven indhegnet ved Landser, hvis Spyd vare stukne i Jorden. Indenfor Landserne turde Ingen komme.

Da Fyrst Kruto viste sig, ledsaget af de to Præster, modtoges han med Jubelraab. Han og Præsterne begave sig strax ind i Kredsen. Nu traadte nogle Svende frem og opstillede sex Spyd saaledes, at to ad Gangen stilledes overkors med Spydsodden i Jorden. Den ældste Præst førte en fuldt opsadlet Hest hen til Spydene og lod den springe over dem. Dersom Hesten løftede det højre Forben først, var det et godt Varsel, satte den kun en eneste Gang det venstre Been først, var Varslet ondt.

Kruto og hele Folket stod i stærk Spænding. Hesten løftede det højre Forbeen og sprang over det første Par Spyd. Folket jublede. Den kom til det næste Par, ogsaa her satte den det højre Forbeen først. Jublen steg, men ogsaa Spændingen. Nu var det sidste Par Spyd tilbage. Stor Stilhed indtraadte. Hesten løftede atter det højre Forbeen først. Der lød en Jubel, som ingen Ende vilde faae.

„Sejr, Sejr, Guden lover os Sejr!" raabte Mængden.

Fyrsten begav sig nu bort til sin Gaard. Paa Pladsen blev der tændt et stort Baal, over hvilket Offerdyrene skulde tilberedes.

Mens Folket lo, støjede og glædede sig til en ly-

stig Aften, sad Kruto med Slavina ved sin Side og omgiven af sine fornemste Mænd ved det velbesatte Bord. Kruto var i godt Lune, alle Tegnene havde jo lovet Sejr. Det store Drikkehorn, fyldt med Mjød, gik flittigt rundt. Fyrsten og hans Gjæster bleve mere og mere hede i Hovedet. Da Maaltidet var endt, befalede han, at der skulde dandses. Det var rigtignok en stærk Varme, men herom brød man sig ikke i de Tider. Mændene hentede deres Kvinder, og Slavina lod sine fribaarne Terner træde ind i Hallen.

Fyrstens Spillemænd spillede nu op til Dands. Det var et sælsomt Orkester; det bestod kun af Horn og Sækkepibe. Og nu begyndte Dandsen med, at man gik Hallen rundt i en krigersk Gang, Mændene stillede sig derpaa op overfor Kvinderne, og paa begge Sider begyndte man Drejninger af Overkroppen, heftige Bevægelser af Arme og Been og vilde Skrig, der rimeligviis skulde antyde, hvor meget Manden holdt af Kvinden, og hvor lidt Kvinden paa sin Side paaskjønnede det. Begge Parter nærmede sig efterhaanden hinanden, og Dandsen endte med, at Manden tog sin Dandserinde, løftede hende i Vejret og svang hende rundt i Luften, jo hurtigere desto bedre.

Kruto dandsede med Slavina. Skjøndt en ældre Mand vilde han dog ikke staae tilbage for de Unge. Følgen blev imidlertid, at han var træt, da Dandsen var forbi. En Mængde Tilskuere havde under Dandsen staaet ved Hallens Indgang. Da Slavina kastede sit Blik derhen, fik hun Øje paa en ung Pige, der ligesom tilfældig løftede sin højre Arm i Vejret og udspilede Fingrene. Fyrstindens Hjerte begyndte heftigt at banke.

Den unge Pige var Preba, og hun tilkjendegav ved sin Armbevægelse, at hun heldigt havde udført sit Ærinde til Henrik Gotskalksen. Slavina smilede, hun saae halvt haanlig paa Kruto og sagde:

„Det bliver i Længden for varmt at dandse. Lad Mjøden og Sulet blive sat frem."

Kruto og hans Mænd sade kort efter paany ved Bordene. Samtalen gik livlig, og der blev hverken sparet paa Mjøden eller Øllet. Da styrtede en Vender ind i Hallen og raabte:

„De Danske under Sigurd Svendsen have gjort Landgang og rykke frem mod Byen!"

Der blev stort Bulder i Hallen. Kruto sprang op og raabte:

„Til Vaaben! Skynder Eder! Lader os vise den danske Kongesøn, at vi ere aarvaagne. Tegnene have idag været gunstige. Guderne have lovet os Sejr."

I Spidsen for sine Vender rykkede Kruto ud af Byen og fik kort efter Øje paa de Danske, der anførtes af Sigurd, Kong Olafs Broder. De Danske vare færre i Antal end Venderne, hvilket forøgede de Sidstes Mod og Sejrsvished.

Da Sigurd saae Venderne, lynede hans Øjne af Glæde og Kampmod. Rygtet gik, at de havde dræbt den Kvinde, han elskede, og at hans Had var uudslukkeligt. Tungt faldt hans Sværd ned over Venderne, og snart laa der en Vold om ham af slagne Fjender. Langsomt maatte de Danske dog vige for Overmagten. Kruto styrtede selv frem mod Sigurd. De to jevnbyrdige Modstandere skiftede drøje Hug. Sigurd havde i Kampens Hidsighed ikke seet sine Folk vige, han blev

staaende, og derfor omringet af Fjender. En af disse gav ham bagfra et dræbende Hug. Han segnede, idet han sukkede:

„Adelide!"

Det havde været hans Elskedes Navn.

Venderne jublede over, at de Danskes Anfører var falden, men Jublen varede ikke længe; thi pludselig brød Henrik Gotskalksen frem i Ryggen paa dem med en Hær af Sachser og kristne Vender. Der blev et stort Mandefald mellem Krutos Folk, selv undkom han kun med Nød og Neppe. Henrik var lige i Hælene paa ham og overrumplede Wagrernes Hovedstad, hvis støjende Lystighed ved Offerfesten nu afløstes af vild Jammer og Sorg.

Oldenborg blev plyndret og brændt, Mændene huggede ned, og Kvinderne skændede. Templet med Radegasts Billede gik op i Luer. Ved Krutos Gaard var der bleven stillet en stærk Vagt, for at Ingen skulde sætte Ild paa den. Vagten fortalte de fremstormende Krigsmænd, at Fyrst Henrik opholdt sig i Gaarden.

Det forholdt sig saaledes. Ved Prebas Hjælp havde han første Gang efter Besøget paa Jom faaet et Møde i Stand med Slavina. Da hun saae sin brynjeklædte Elsker, der var bestænket med Blod og Støv, kastede hun sig om hans Hals og gav ham de ømmeste Navne.

„Tag mig med Dig!" raabte hun. „Jeg hader Kruto."

„Ingen kan hade ham mere end jeg," sagde Henrik, „og Ingen kan elske Dig mere end jeg."

„Tag mig da med Dig."

„Slavina, Du maa blive her en Stund endnu, elsker Du mig ikke saa højt, at Du ønsker at see mig som Vendens Herre?"

„Jo, det gjør jeg, men . . ."

„Hvem skal give mig Underretning om Krutos Hensigter, naar Du ikke mere er hos ham?"

„Kan Du forlange, at jeg skal savne Dig? Henrik, Henrik, min Længsel er stor, naar jeg ikke seer Dig."

„Den Dag, jeg er bleven Vendens Herre, skulle vi aldrig skilles."

„O, Du elsker Herredømmet over Venden højere end mig!"

„Nej, nej, Slavina. — Dog, Du er ophidset, Du . . ."

Et stort Bulder afbrød Henrik, og Preba kom styrtende ind med det Udraab, at Henriks Skarer vilde storme Gaarden; de ændsede ikke hans Befaling, at den skulde skaanes. Henrik indsaae, at han ikke turde nægte sine Folk at plyndre deres Dødsfjendes Gaard. Han bad derfor Slavina om hurtigt at samle sine Kostbarheder og hemmeligt begive sig bort, ledsaget af Preba.

„Jeg kan altsaa ikke følge Dig?"

„Idag er det umuligt," svarede Henrik, „mine Folk ere ophidsede, jeg borger ikke for, hvad de vilde gjøre, hvis de gjenkjendte Krutos Hustru i mit Følge. Fly Slavina, hurtigt! Dit Liv kan ellers komme i stor Fare!"

En sidste Omfavnelse, et sidste Kys og de skiltes.

Henrik gik ud til sine Mænd og fortalte dem, at det var en Misforstaaelse, at de ikke maatte plyndre Gaarden. Han opfodrede dem selv til at gjøre det. Denne Opfordring besvaredes med Jubel. — —

Nederlaget ved Oldenborg bevægede Kruto til at sende Bud til Sachserne i Holsetelandet og Friserne i Ditmarsken og at paabyde dem, at de skulde angribe de Danske og især forhindre, at de trængte frem over Ejdren. Baade Holstenerne og Friserne efterkom af Frygt for den mægtige Kruto hans Paabud og begyndte at fejde paa Sønder-Jylland. Bjørn Jarl tøvede ikke med at afslaae disse Indfald i hans Jarledømme, han førte Krigen over i Fjendens Land. Hans sejrrige Fremgang i Forbindelse med denne Sommers store Tørke bragte Gejstligheden til at fortælle Nordalbingierne, at det var en Himlens Straf for deres Forbund med Hedningefyrsten. Derfor begyndte Nordalbingierne at falde fra Kruto og at nærme sig Bjørn.

De sendte i al Hemmelighed Bud til ham om at komme til Ditmarsken. Bjørn sejlede derfor med 500 Mand ned ad Ejderen og gik i Land uden at støde paa Modstand.

Ditmarskerne vare allerede dengang bekjendt for at være et Folk med stor Selvstændighedsfølelse. Hertug Bernhard den Anden af Sachsen havde for noget over en Menneskealder siden maattet foretage et Tog mod dem for at faae dem til at betale den Skat, de vare ham skyldige. Han var ledsaget af Erkebisp Adelbert af Bremen, der mente at være i Stand til at kunne mægle Fred mellem Friserne og Hertugen. De

tilbøde denne syv hundrede Mark Sølv, men da han ikke var tilfreds hermed, bleve Friserne rasende, grebe til Vaaben, dræbte mange af Hertugens Folk og tvang de øvrige til at tage Flugten. Hertugens og Erkebispens Lejr blev plyndret. Senere bleve dog Hertugen og Ditmarskerne forligte.

Det lykkedes Bjørn at vinde Norder-Ditmarsken uden Sværdslag, og han blev hyldet som dette Landskabs Jarl mod at han forsvarede det mod Kruto.

Mens han var fraværende, havde Bue Vagnsen Befaling over Fæstningen paa Ejderøen og alt Landet deromkring. En Dag kom en større Rytterskare nordfra, han red den imøde og gjenkjendte til sin Overraskelse de to Torgunnæ Sønner i Spidsen for Rytterne. Bue fulgte Torgunnæ Sønnerne et Stykke paa Vej. Han erfoer, at de vilde til Flandern for at udløse Niels.

„Det er ikke Kong Olaf, der lader os foretage denne Rejse," sagde Svend Trundsen. „Vi vare hos ham kort efter Juul for at faae Løsepenge til at betale Grev Robert med, men Kongen forlangte Sagen udsat. Astrad og jeg mente, at den havde varet længe nok, og jeg havde desuden lovet Niels, at han hurtigt skulde blive udløst af sit Fængsel. Skjøndt Dronning Inger støttede os af al Magt, kom vi ingen Vej med Kongen, og Enden blev, at vi skiltes i Uvenskab."

„Hvad foretoge I Eder derefter?" spurgte Bue.

„Min Broder og jeg talte med flere Adelbønder om Sagen. De havde jo paa Thinge lovet at bidrage Deres til, at Niels blev udløst af Fangenskabet. Saa godt som Alle gave mig samme Svar, de havde givet

Kongens Ombudsmænd, at forrige Aars Høst havde været ringe, og at de derfor ingen Penge havde at undvære. Vi pantsatte derfor en Deel af vort Gods for at skaffe Summen tilveje."

„Har I pantsat Gods for at faae Niels Svendsen udløst!" udbrød Bue overrasket.

„Du hører det, Bue," svarede Svend Trundsen. „At holde sit givne Ord er vigtigere end Jordegods."

„Hvad mener Kongen om Eders Færd?" spurgte Bue.

„Jeg veed det ikke," svarede Svend.

Med et varmt Haandtryk skiltes Bue fra de to ædle Brødre.

„Havde vi blot mange Mænd som dem," tænkte han.

Den største Deel af Sommeren havde været tør, nu, Høsten skulde hjem, styrtede Regnen ned i Strømme. Vejene bleve opblødte og ufremkommelige. Bjørn Jarl var kommen hjem fra Ditmarsken og opholdt sig i Slesvig. Men Bue maatte fremdeles blive paa Vagt ved Ejderen. Hans Tjeneste kjedede ham; thi han turde ikke mere fejde paa Holsetelandet, fordi det ogsaa havde sluttet Forbund med den jydske Jarl. Bue begyndte i sin Ensomhed at længes efter Preba, hvem han i et Par Maaneder ikke havde seet.

En Aften kom hun til ham og sagde:

„Fra idag er jeg atter din Svend Arnulf. Der bliver Nok at bestille for mig. Det fugtige Vejr har sat Pletter paa dine Vaaben."

„Velkommen Preba!" udbrød Bue glad. „Hvad har Du oplevet, siden vi saaes sidst?"

„Du skal faae det Altsammen at vide. Vagtholdet her behøver neppe at være saa stort som jeg seer, at det er. Kruto har trukket sig tilbage til Rethra, Regnen har opblødt alle Veje, Fyrst Henrik kan derfor ikke rykke frem. Han vil blive i Oldenborg og befæste Byen, før han drager videre."

Anden Bog.

Første Kapitel.

Kong Olaf.

Kong Olafs Regeringstid er især bleven bekjendt ved den store Misvækst, som herskede under den i flere paa hinanden følgende Aar, rimeligviis i Aarene 1086, 1087, 1089 og 1093. Den var saa stor, at Mange døde af Hunger, heraf fik Kongen Tilnavnet Olaf Hunger.

Den danske Gejstlighed forsøgte paa at faae Folket til at troe, at de daarlige Aar vare en Himlens Straf for Kong Knuds Drab. Det samme uheldige Vejr indtraf dog ikke blot i Danmark, men ogsaa i England, Tyskland og Italien. De italienske Krønniker fortælle, at Oversvømmelser gjorde stor Skade, Klippestykker styrtede ned og begrove Landsbyer; Høns, Gjæs og Paafugle bleve vilde og forlode Gaardene, hvor de Intet fik at æde. I England var Hungersnøden meget stor, og Febre rasede saa stærkt, at næsten hvert andet

Menneske blev sygt, og Mange døde. Storme rasede, et stort Antal Mennesker dræbtes af Lynilden, Kvægsyge herskede, og Høns og Gjæs bleve vilde.

I Følge Saxo tørredes her i Danmark Sæden bort om Foraaret og Sommeren, men henad Høsten faldt der saa megen Regn, at den Sæd, som havde overstaaet Tørken, blev ødelagt. Mange Marker saae ud som en Sø, og Folket maatte paa sine Steder sejle ud med Baade for at afmeje de Ax, der ragede op over Vandet. Efter en samtidig Forfatter skal Nøden have været saa stor, at man sloges om vilde Urter og Rødder, og Mange bleve dræbte i disse Slagsmaal. Trods Præsternes Forbud spiste man Heste og Hunde. Der herskede Sygdom blandt Kvæget; Køer og Faar døde, Olden manglede i Skovene, og Svinenes Antal formindskedes. Bier og Fisk døde, Græsset aftog paa Engene, og Sygdom opstod blandt Menneskene. Mange Adelbønder maatte sælge deres Gods for at faae Penge til at kjøbe Brød for, selv Kongen maatte afhænde Gods for at kunne underholde sin Hird.

I ældre Dage skare mange Fjorde, som nu ere forsvundne, sig ind i Landet. Saaledes har rimeligviis en Deel af Skals Aaens Leje været en Fjord, der fra Hjarbæk eller Fiskebæk Fjord skar sig ind i Landet til Klejstrup Sø. Her inderst i Fjorden er da Kongsgaarden Klejstrup bleven anlagt. Nu ligger dens faa Spor af Volde og Grave paa et Næs i Klejstrup Sø, og Terrainet har vel paa Kong Olafs Tid havt det samme Udseende som nu, kun at det har været skovbevokset og langt mere sumpigt. Landsbyen Klejstrup ligger omtrent tre Miil Nordøst for Viborg, og dens

ældgamle Kampestens Kirke, som maaskee en af Svend Estridsens Sønner har bygget, seer fra Bakken, hvorpaa den staaer, veemodsfuld ned paa Kongsgaardens øde Tomt. Paa Klejstrup er der foregaaet mange mærkelige Ting baade før og efter Kong Olafs Tid.

I Forsomren 1090 opholdt Kongen sig paa Kongsgaarden Klejstrup, han holdt mest af Jyllands nordlige Egne; thi her havde han sine trofaste Venner. Det var her, at Oprøret mod Kong Knud havde fundet størst Tilslutning, og fælles Skyld forenede Kongen og disse Egnes Beboere.

Det var en smuk Dag i Slutningen af Maj. Naturen stod i sin Vaardragt, og Lærken sang over de grønne Agre og den brune Hede. Solen skinnede paa Klejstrup Søens smaa Bølger og kyssede Smaablomsterne, som dukkede sig bly i Græsset. Paa Kongsgaardens Vold stod Kong Olaf og Dronning Inger. Hun saae ud i Vaarlandskabet, han op mod den lyse Himmel og de forbidragende Skyer. Olaf var kommen til at see ældre ud end han var, og Rynker furede hans Pande.

„Du seer bestandig op i Luften," sagde Dronningen, „Du værdiger ikke den vaarklædte Jord et Blik."

„Jeg seer op mod Skyerne, Inger," svarede Kongen, „thi Du veed, at de og Solen ere blevne mine Fjender."

„Jeg veed, at Du mener det."

„De foregaaende Somre," vedblev Olaf, „skinnede Solen hver Dag fra en skyfri Himmel, den afsved Græs og Urter, det var som vilde den sige til mig: Kong Olaf, dit Rige vil jeg lægge øde. Henad Høst

kom de tunge, sorte Skyer, og Regnen styrtede ned over Landet. Du kan forstaae, at jeg i hver Sky saae en Fjende. Afmægtig truede jeg ad den; jeg kunde ikke standse dens Ødelæggelser. Inger, andre Konger ere blevne besejrede af store Hære og af tappre Fjender, de have kunnet kæmpe og bedække sig med Hæder, men jeg kan ikke kæmpe mod mine Fjender; thi de svæve oppe i Luften, hvor jeg ikke kan naae dem. Falder jeg i Kampen, døer jeg ikke for Sværdhug, men af Hunger. Har Du hørt, at Almuen spottende kalder mig Olaf Hunger?"

„Jeg har hørt det og harmet mig herover."

„Skulde der komme gode Aar paany, vil man vel give mig et andet Navn. — Inger, Du kan forstaae, at jeg bestandigt stirrer mod Himlen."

„Jeg kan forstaae det. Men naar Du seer derop, tænker Du da ene paa den glødende Sol og paa de drivende Skyer, tænker Du ikke ogsaa paa Gud Fader, Solens og Skyernes vældige Herre?"

„Jo, jeg gjør, Inger. Jeg har bedt ham om gode Aar, men han har ikke hørt mine brændende Bønner. Skulde han virkelig være fortørnet over Knuds Drab? I den Tid Verden har staaet, ere saa mange Konger blevne ihjelslagne, men der er ikke paafulgt Hungersnød derefter."

„Der kan ved din Broders Drab have været Omstændigheder tilstede, som have fremkaldt Guds Vrede. Gud alene kjender dem."

„Jeg kjender dem ikke," svarede Olaf.

„Du skulde see at erhverve Dig Gejstlighedens Forbøn hos Gud og den hellige Jomfru."

„Den kan kun vindes ved store Gaver."

„Skjænk da Gaver til Kirker og Klostre, saaledes som din Fader og dine Brødre have gjort."

„Det vilde være en Ydmygelse for mig og en Sejr for Præsterne. De have sammensvoret sig med Solen og Skyerne. — Inger, hvad kan jeg gjøre for Knuds Drab? Jeg sad fængslet i Flandern, dengang man vog ham i Odense. De fordømte Klerke! De vedblive at fortælle Folket om flere og flere Jertegn ved Knuds Grav."

„Er det ikke muligt, at slige Jertegn skee?"

„Har jeg ikke fortalt Dig saadanne Gjerninger af Knud, at de gjøre ham umulig som Helgen?"

„Hans bratte Død kan have bragt ham Tilgivelse i Himlen for mangen svar Synd paa Jorden."

„Nej, nej, ikke saadanne Synder. Men ikke nok med, at Gejstligheden fortæller om Jertegn ved Knuds Grav, den udspreder samtidigt, for at skade mig, løgnagtige Rygter blandt Almuen, og Almuen troer dem; thi den kan man bilde Alt ind, især naar det er onde Ting."

„Har Du nylig hørt saadanne Rygter?"

„Ja. Du veed, at jeg ikke strax saae mig i Stand til at udrede Løsepengene for min Broder Niels, hvor gjerne jeg end vilde, og at Torgunnæ Sønnerne derfor skaffede dem til Veje og rejste til Flandern. Du veed, at jeg betalte dem Løsepengene tilbage, da de og Niels kom hjem, og at jeg endvidere, for at holde Torgunnæ Sønnerne skadesløse for Rejsens Omkostninger, ikke modsatte mig, at Svend Trundsens Søn Asker, skjøndt han var lovlig ung, blev valgt til Bisp i Lund, da Bisp Richvald døde. Svend Trundsen kom og takkede mig derfor."

„Alt dette veed jeg."

„Men Du veed ikke, hvorledes Alt dette fortælles blandt Almuen. Det hedder, at Svend og Astrad droge til Flandern og stillede sig som Fanger i min Broders Sted. Da de havde siddet nogen Tid i Fængslet, tildrog sig en Paaskenat en højst mærkelig Begivenhed. Brødrene havde kun faaet lidt Føde og vare meget afkræftede af Sult og de tunge Lænker, der gnavede dem paa Benene og voldte Betændelse. — Jeg har ogsaa havt Grev Roberts Lænker paa, de gjorde mig ikke Skade. — Lidt efter Klokken sex om Morgenen blev Svend Trundsen overfalden af en Tunghed, og han tyktes snarere at vaage end at sove. Han saae, at en Mand kom ind, der var meget prægtigt klædt og saa skinnende, at Skinnet næsten skar i Øjnene. Svend syntes, at det var Knud. Han gik til ham og sagde: Haardt est Du medtagen Svend, og det er ikke efter Fortjeneste. Nu vil jeg udløse Dig af dette Fængsel. Du skal hilse Hertug Robert fra mig og sige ham, at han skal formilde det.

Knud brød derpaa Svends Lænker som de kunde være Halmstraa og vedblev: Nu er Du kommen løs, nu skal Du fortælle denne Begivenhed, naar Mange ere tilstede. Jeg venter, at Gud tilstaaer mig den Misfundhed, at, naar Folk anraabe mit Navn med Oprigtighed, de da ville faae Lindring i deres Men. Der kom stor Klarhed i det mørke Fængsel, og Svend fornam en kostelig Vellugt. Efter dette forsvandt Kongen, og da Svend vaagnede, vare Lænkerne af ham. Han fortalte Astrad, hvad der var skeet, og denne svarede, at han havde havt samme Syn, og at Lænkerne ogsaa vare

faldne af ham. Astrad mente, at de strax skulde forlade Fængslet, men Svend svarede, at de maatte vente, til Grev Robert sad ved Middagsmaaltidet; thi da var der Folk tilstede. — Inger, saaledes kunde man ikke, selv om man ingen Lænker havde paa, forlade mit gamle Fængsel! Nej, der var en forsvarlig Dør for med en stor Laas og en Tverstang. Den kunde kun Fangevogteren aabne. Den hele Fortælling forekommer mig at være en daarlig Efterligning af, hvorledes Apostlen Peter førtes ud af Fængslet ved en Engels Hjælp.

Derefter fortælles, at Brødrene vare saa afkræftede, at de snarere krøbe end gik ind til Grev Robert. Da han saae dem, bød han sine Folk at gribe dem og at føre dem ud. Da sagde Svend: Ej vilde Du lade dette gjøre, Herre, om Du vidste, hvo der har løst os! Greven mente, at de, som havde bevogtet dem, havde kun daarligt gjort deres Pligt. Svend fortalte nu sit Syn i Fængslet. Dronning Edele tog Ordet og sagde: De maae i det Mindste have Fred om Helligdagen, hvad der end siden skeer. Jeg ønsker, at I faae Vished, om dette er sandt, hvad de sige; det vilde være en stor Glæde, hvis det er det. Dette kommer mig ikke uventet; thi jeg veed, at Kong Knud var frommere end de Fleste. — Hertugen lod hende raade. Der blev redt en god Seng til Fangerne, og de bleve plejede paa det Bedste. Kong Knuds Søn Karl kom til Sengen, hvori de laae. Det prægtige Belte, som Svend Trundsen under Kampen i St. Albani Kirke havde faaet af Knud, havde han lagt paa Hyndet ved Siden af sig. — Hvor taabeligt! Mon Almuen virkelig

troer, at Svend i Fængslet har siddet med Beltet om sit Liv og samtidigt med Lænker om Hænder og Fødder? Karl tog det snukke Belte og legede med det, og da han syntes godt om det, gav Svend ham det. Da gik Karl til Greven, viste ham Beltet og bad, om Fangerne maatte vorde løsladte. Edele understøttede sin Søns Begjæring, og Grev Robert lod sig tilsidst bevæge til at slutte en Overenskomst med de to Brødre, hvorefter de skulde drage hjem og see at faae Pengene af mig; hvis jeg nægtede det, skulde de selv skaffe Summen tilveje.

Der fortælles endvidere, at jeg blev meget forbittret paa Brødrene, da de kom hjem og afkrævede mig Pengene, og at de selv maatte skaffe dem tilveje ved at pantsætte deres Gods. Rørt over deres ædle Opførsel, lod Greven, da de vendte tilbage, Torgunnæ Sønnerne beholde Løsesummen.

Du hører, Inger, hvorledes disse ondskabsfulde Rygtesmede arbejde. Kunde jeg faae fat paa dem, skulde de komme til at undgjælde for al deres Ondskab. Men hvor finder jeg dem?"

„Du er ilde stedt, Olaf, det er vist. Den hele Fortælling er sammensat med stor Kløgt og gaaer ikke alene ud paa at skade Dig, men ogsaa paa, at faae Almuen til at troe, at Knud er en Helgen."

„Ilde er det Land stedt, hvor Almuen fordærves og ophidses mod sin Konge ved usande Rygter. Og hvad Knuds Helgennavn angaaer, veed Du min Mening. Før salig Bisp Svend Norbagge rejste til Jorsal, talte han og jeg sammen om den Sag. Han var meget imod, at man arbejdede paa at gjøre Knud til

en Helgen og lod sig forlyde med, at det var for at komme bort fra Gejstlighedens megen Tale herom, at han rejste sin Vej og ventede aldrig mere at skulle gjensee sit Stift. Det gik desværre i Opfyldelse; thi han døde paa Rhodus. Fred være med hans Sjæl!"

„Olaf, din Sjæl er stærkt forpint af Alt dette. Jeg vil bede til Gud, at den faaer Ro."

„Dersom Solen vil skinne, og Skyerne regne til rette Tid, vil min Sjæl faae Ro og min Kraft vende tilbage. Da vil jeg kunne udføre mine vidtrækkende Planer."

„Tænker Du paa et Englandstog?"

„Saa taabelig er jeg ikke. Mine ældste Hirdmænd opfordrede mig dertil, da Vilhelm døde Aaret efter, at jeg var bleven Konge. Jeg sagde Nej, og Hirdmændene bleve vrede. De have rimeligviis i Stilhed beklaget, at Knud var død før Vilhelm. Nej, nej, til England gaaer jeg ikke, men kunde jeg tilbageerobre vore gamle Besiddelser i Jom og paa Rygen og skaffe Landet Fred for de vendiske Vikinger, da ville vist alle gode Mænd takke mig herfor. I Sommer ville vi angribe Fyrst Kruto, og jeg haaber, at det for bestandigt skal være forbi med hans Magt. Naar min Frænde Henrik Gotskalksen bliver de Wagrers og Obotriters Konge, vil han være mig en tro Forbundsfælle. — Men see, der komme flere og flere Skyer frem i Sydvest. Hellige Jomfru, jeg takker Dig! Vi faae Regn idag. — Desværre vil det ikke hjælpe mange fattige Folk, de have manglet Saakorn."

„Du har uddelt, alt det Saakorn, Du kunde undvære, til de Fattige."

„Ogsaa herover ere Præsterne blevne vrede. De mene, at jeg burde have givet dem Saakornet, for at de kunde have uddelt det til de Fattige. Gud være lovet, det regner!“

Olaf lod sig fornøjet gjennembløde. Ved at see ud over Egnen, fik han Øje paa en mindre Rytterskare, der nærmede sig Kongsgaarden. Da den kom nærmere, sagde han:

„Saavidt jeg kan see, kommer der Tuko Skjalmsen. Hvide Jarlens ældste Søn er en Kæmpe, der rager et Hovede op over alle Andre. Han og hans Brødre ere Eriks gode Venner. Tuko bringer mig maaskee et Budskab fra ham.“

„Maatte dette Budskab være godt,“ sagde Inger.

„Vi faae at høre.“

„Endnu har Freden mellem Dig og Erik ikke været brudt.“

„Jeg har beherskket mig. Han har ofte givet mig Anledning til Trætte, men paa den anden Side gjør han mig god Tjeneste i Venden. Han angriber Svantibor saa kraftigt, at han ikke kan komme Fyrst Kruto til Hjælp. Min Langmodighed har dog ogsaa en Grændse.“

„Vedbliv at være langmodig,“ bad Inger.

„Erik pønser paa at blive Konge.“

„Du formoder det kun. Han har aldrig givet Dig Anledning til, at Du kan tænke Sligt om ham.“

Tuko Skjalmsen og hans Ryttere rede kort efter ind paa Klejstrupgaard, og Tuko modtoges paa det Venligste af Kongen og Dronningen. De bleve beværtede paa det Bedste, og Kongen spurgte Gjæsten om

Nyt fra Sjælland. Tilstanden derovre var ikke bedre end i Jylland. Der herskede stor Hungersnød, og mange Mennesker vare døde i Vintrens Løb.

„Der er dog vel ingen Klerke døde?" spurgte Kongen.

„Ingen, saavidt jeg veed," svarede Tuko.

„Her i Jylland," sagde Olaf spottende, „have de ogsaa ganske godt overstaaet Vintren. Dermed skal ikke være sagt, at de ere blevne federe."

Tuko svarede Intet hertil.

„Hvorledes lever Fru Bothild?"

„Tak, godt Herre."

„Jeg hører, at hun bruger mange skjønne Jomfruer til sit Selskab og sin Opvartning."

„Jarlen er ofte hjemmefra, han vil ikke, at hans Hustru skal kjede sig."

„Min Inger har kun faa Jomfruer," sagde Kongen, „hun kjeder sig ikke, naar jeg drager Landet rundt og holder Thing eller er i Leding."

„Maaskee ynder Bothild ikke som jeg at bage og bygge og slig Gjerning," sagde Inger. „Det kan Ingen bebrejde hende. Hun maa derfor søge sig anden Tidsfordriv."

„Maaskee finder Erik ogsaa Behag i sligt ungt Kvindeselskab," mente Olaf og lo.

Tuko taug. Kongen berørte her Jarlens Skjødesynd.

Da Olaf og Tuko senere vare alene i Lønkamret, tog den Sidste et Brevskab frem og overrakte det til Kongen, der hurtigt skar Silkesnoren over og begyndte at læse. Alt som han læste, blev hans Aasyn mørkt.

Da han havde læst Brevet ud, kastede han det paa Bordet og sagde:

„Ej ej, Erik troer at fortælle mig Nyt ved at underrette mig om, at der hersker stor Nød og Elendighed i hans Jarledømme. Det er i Sandhed ikke Nyt for mig, derimod er det en Nyhed, at han i Sommer ikke seer sig i Stand til at gjøre noget Tog til Venden, med mindre jeg skaffer ham Penge til at kjøbe Korn for."

„Herre Konge," sagde Tuko, „Krigsfolket kan ikke leve af Intet."

„Erik maa vide, at jeg selv befinder mig i stor Pengeforlegenhed. Med Anstrengelse har jeg kun kunnet rejse Leding iaar. Almuen skal efter Loven selv medbringe Fødevarer; Jyderne og Fyenboerne have ikke kunnet gjøre dette, hvorfor jeg har maattet hjælpe dem. Derfor har jeg maattet pantsætte af mit Gods. Erik maa gjøre som jeg, han maa pantsætte af sit."

„Det behøver han ikke," mente Tuko, „thi det er Kongen og ikke ham, der udbyder Leding."

„Som min Jarl skal han møde med sin Flaade og sin Hær, hvor jeg byder det."

„Det er sandt, men, Herre Konge, indrømme maa I, at der kan gives Hindringer, som vanskeliggjøre Jarlen at efterkomme Eders Bud. Hvad kan det nytte at samle en Flaade, naar der hverken er Brød eller Kjød til at bespise Almuen med?"

„Flaaden maa hente sig Kosten i Fjendens Land."

„Det er ligesaa ødelagt som Sjælland. — Tro mig, Herre Kong Olaf, Eders Broder har den bedste Villie til at hjælpe Eder."

„Det er Hykleri og Mummespil," brød Kongen løs, „han ønsker min Død og Undergang. Han sidder derovre paa Sjælland, omgiven af Friller som en arabisk Kalif, og pønser paa Ondt imod mig. Mine argeste Fjender ere hans Venner."

„Man har løjet ham paa."

„Du kan ikke nægte Tuko, at han er en Ven af Gejstligheden."

„Det kan jeg ikke, men derfor behøver han ikke at være Eders Fjende."

„Gejstligheden vil gjøre ham dertil, hvis han ikke er det i Forvejen. Den nye Roeskilde Bisp, den blegnæbbede Arnold, Knuds Huskapellan, gaaer ud og ind hos min Broder. Det er den Bisp, den snedige Bisp, som især arbejder paa at faae Knud kanoniseret."

„Herre Konge, jeg ræddes ved at høre Eder tale saaledes. Husk paa Eders Sjæls Salighed."

„Tuko Skjalmsen, min Sjæls Salighed er bedre forvaret i en god Samvittighed end i Roeskilde Bispens Haand."

„Om slige Gjenstande vover jeg ikke at disputere."

„Erik holder ikke alene med Gejstligheden, han har ogsaa gjæstet Gotherkongen Inge i Skara og sluttet Venskab med ham."

„Det er gammelt Venskab, som er bleven fornyet."

„Under Besøget i Skara have Kongen og Jarlen maaskee sluttet Forbund mod mig."

„Kong Olaf," sagde Tuko, „I er en saare mistænksom Mand. Lad ikke denne Mistænksomhed bringe vort Land i en Borgerkrig."

Gaard, som i umindelige Tider havde tilhørt en Slægt, der mente at nedstamme fra den berømte Hengst, Anføreren paa Anglernes Bretlandstog i Aaret 450. Samme Slægt kunde mere bestemt godtgjøre, at den nedstammede fra Kong Harald Klak; stor Berømmelse havde den i det sidste Aarhundrede ikke vundet; thi den tøvede med at følge med Tiden og at antage Kristendommen. Aarsagen til, at Slægten ingen Fremgang havde havt, kunde ogsaa være, at dens dygtigste Mænd vare dragne til England, hvor de tjente i Thingmannalid. For Bøgehavns Ejer havde det tidt været vanskeligt at faae en Søn til at blive hjemme ved Gaarden, og den nuværende Ejer Frode Helgesen var sønneløs og havde kun en Datter Rovenna. Derimod blomstrede Klak-Slægten, som den kaldtes, frodigt i England, og dens Medlemmer derover følte ingen Lyst til at komme til Danmark.

Saa nær ved Sliens Munding var Bøgehavn meget udsat for at blive angrebet af de vendiske Vikinger. Frode Helgesen var altid forberedt paa med Kraft at møde et saadant Overfald, og Venderne vidste, at, kom de til Bøgehavn, hentede de kun braadne Pander. Gaarden laa ikke umiddelbart op til Slien, men lidt tilbage i Bøgeskoven, som omgav den fra alle Sider. En Bøgeskov var dengang en Sjeldenhed i Danmark, hvor Egeskoven stod i sin fulde Kraft. Sydfra var dog allerede den Indvandring begyndt, som efterhaanden skulde fortrænge den mægtige Eg. Og det synes, at med Egeskoven forsvandt i Tidernes Løb Danmarks Kraft og Danmarks Lykke.

Frode var en Mand paa omtrent halvt hundrede

Aar. Han havde i sin Ungdom været paa Tog baade i Østerleden og Vesterleden. Et Øxehug i det højre Been havde i hans tredvte Aar gjort ham halt og lidet skikket til Vikingefærd, hvorfor han vendte hjem til Bøgehavn og giftede sig med en Jomfru, hvis Fader var falden i Venden. Hun døde kort efter at have skænket ham Datteren Rovenna.

Nogle Aar efter giftede han sig anden Gang, men dette Ægteskabet var uheldigt. Efter et Aarstid Forløb rendte hans Hustru Thorborg fra ham, og siden da havde han Intet hørt fra hende.

Frode var høj og sværr, der var noget Bydende, men tillige noget Godmodigt i hans Ansigt. Et stort, lyst Skjæg hang ham ned paa Brystet, hans Dragt var i Almindelighed af Dyreskind, Prunk og Stads holdt han ikke af. Hans nittenaarige Datter Rovenna var hans Glæde og Stolthed, og hun fortjente at være det.

Hun var høj og slank, havde mørkt Haar, lyse, milde og drømmende Øjne, en Pande, hvid som Marmor, en næsten lige Næse, en lille Mund med fyldige Læber og en smukformet Hage. Stolt bar den smukke Hals det ædle Hoved, ligesom hele hendes noget bydende Holdning syntes at modsige Blidheden, der lyste ud af hendes Ansigtstræk. Rovenna havde allerede havt et Par Bejlere, men Frode syntes ikke, at de vare ansete nok, desuden vilde han ikke give Datteren bort uden hendes eget Samtykke.

Roligt hengled hendes Liv paa Faderens Gaard. Snart sad hun ved Væven, snart var hun paa Jagt, snart snurrede Tenen rundt paa hendes Rok og snart var hun ude at fiske. Om Aftenen sang hun gamle

danske og plattydske Viser til Harpens Klang eller ogsaa lyttede hun til de Sagn om Guder og Helte, som Olufa, en ældre Kvinde af Klak-Slægten, kunde fortælle. Frode sad gjerne og lyttede til, men faldt for det Meste i Søvn. I al Tidens vilde Uro var Bøgehavn en fredelig Plet, hvor der var godt at være.

Vejfarende Mænd kom engang imellem forbi og fortalte om, hvad der foregik i den store, vide Verden, og Rovenna lyttede til med Spænding. Hun sad ofte paa Volden, hvor man mellem Træstammerne kunde see den i Solen blinkende Slifjord, og mens Fuglene sang, og Løvet hviskede, drømte hun om de forbigangne Tider.

Hun saae i Tanken Hengst i Spidsen for sine Angler sætte Foden paa Bretlands Jord. Hans Søster, den dejlige Rovenna, fulgte ham. De bleve budne til Gjæst af den britiske Konge Vortigern. Ved Gjæstebudet knælede Rovenna for Kongen og rakte ham et gyldent Bæger, fyldt med Viin, idet hun sagde: Lovard King wes heil (Herre Konge, lev vel); Kongen spurgte Tolken, hvad de Ord betød, han fik det at vide, og at han skulde gjensvare: Drinc heil (drik vel). Hun drak først, Kongen tog derefter Bægret af hendes Haand, drak og kyssede hende. Han blev i det Samme saa forelsket i hende, at han paa Stedet anholdt om hendes Haand. Den blev ham tilstaaet imod at han skulde give Anglerne Bolig i Landet. Samme Aften holdt han Bryllup. Men hans Folk holdt ikke af, at Rovenna var en hedensk Kvinde; thi Briterne vare kristne. Og dette Ægteskab førte til store Kampe mellem Kongen og hans Undersaatter, og dette igjen til, at nye Skarer droge fra Anglen til Vesterleden.

Og Rovennas Tanker droge fra Anglernes eventyrlige Bedrifter tilbage til Danmark, og de dvælede ved Thyra Danebod, Harald Klaks Datter. Dronning Thyra hørte ogsaa til Rovennas Slægt, og hun stod for hende som en langt ædlere og lysere Skikkelse end Dronning Rovenna, og Frodes Datter mindedes Sagnet, at Thyra i de maaneklare Nætter kunde sees at vandre paa Dannevirke-Volden og skue mod Syd.

Ligesom Dronning Thyra skulde en anden, forlængst død Kvinde af Slægten vise sig for de Levende. Hun hed Gisla og havde været gift med Thor Gormsen. For flere hundrede Aar siden havde Thor ejet Bøgehavn. Han havde været en vældig Viking; paa et Tog til Friesland havde han mødt Gisla, en stor Høvdings Datter, og ført hende med hjem. Thor havde forinden en anden Hustru, med hvem han havde to halvt voxne Sønner. Hun hed Signe, og hun optog det meget ilde, at Thor havde ført endnu en Hustru i Gaarde. Skjøndt Gisla i høj Grad behagede Thor, forstod Signe dog at gjenvinde sin forrige Indflydelse over ham; thi hun var en klog og heftig Kvinde. Man vil endogsaa vide, at den mægtige Viking frygtede hende; thi hun hørte til en Slægt, der øvede Galdre og kunde forgjøre sine Fjender saaledes, at de antoge Skikkelse af Dyr.

En Vaar skulde Thor som sædvanlig drage paa Vikingetog. Mens han var borte, ventede Gisla sin Nedkomst. Før han rejste, fik Signe ham overtalt til at paabyde Gisla, at hun skulde udsætte Barnet, hvad enten det blev en Dreng eller en Pige. Signe ønskede ikke, at Gislas Børn skulde tage Arv efter Thor.

Et saadant Paabud maatte uvægerligt følges. Da Thor var sejlet bort, blev Gisla meget bedrøvet og tænkte bestandigt paa, hvorledes hun skulde kunne redde sit Barns Liv. Harmen mod Signe voxede i hende, den blev til en Ild, som kun Blod kunde slukke. En stille Sommernat listede hun sig til Signes Leje og kløvede hendes Hovede med en Øxe.

„Det nytter ikke at fælde Ulven, naar man ikke fælder Ungerne med," hviskede hun, og samme Nat dræbte hun Signes to Sønner.

Næste Morgen forfærdedes Gaardens Folk ved at see de tre Lig, men de turde ikke sige Noget; thi Gisla saae grum ud, og hendes Øjne vare underløbne med Blod. Signe og hendes Sønner bleve lagte i Højen, og Gisla fødte kort efter en stor Dreng, som hun kaldte Sigfred. Han havde en rød Plet i det højre Øje, hvorfor han siden blev kaldt Sigfred Blodøje.

Paa en Gaard i Svansø boede en ung Viking, som hed Svend. Han var den Sommer hjemme, fordi et Saar, han havde faaet paa sit sidste Vikingetog, kun langsomt vilde læges. Han havde undertiden gjæstet Bøgehavn. Gisla indbød ham til sig og lovede at ville blive hans Hustru, hvis han vilde slaae Thor Gormsen ihjel, inden han efter endt Vikingetog naaede Bøgehavn. Da Gisla var en dejlig Kvinde, optændtes Svends Elskov til hende, og han lovede at gjøre Alt, hvad hun forlangte.

Thor Gormsen kom sejlende hjem ved Efteraarsjevndøgn. Ved Sliens Munding mødte Svend i en Baad det med Bytte rigt ladede Skib og skød Thor paa nært Hold en Piil gjennem Øjet.

„Det var en Niddingsdaad!“ raabte Thor og faldt bag over.

Svend ægtede Gisla og drog ind paa Bøgehavn. Thors Frænder fordrede Blodhævn, og der kom megen Ufred paa Egnen. Da Gisla havde født Svend en Søn, blev Forholdet mellem ham og hende ikke godt; thi han pønsede paa at tage den lille Sigfred af Dage, for at Gaarden kunde komme til at gaae over i hans Slægt. For at redde Sigfreds Liv sendte Moderen ham hemmelig til hans Frænder, der modtoge Drengen vel. Da Svend hørte dette, blev han rasende og stødte Gisla saa haardt for Brystet, at det voldte hendes Død.

Siden den Tid spøger hun paa den gamle Gaard. Hun viste sig ofte for Svend og forudsagde ham hans Død. Han faldt, da Sigfred som Yngling indtog sin Fædrenegaard med stormende Haand. Fra Sigfred stammede alle Gaardens senere Ejere. Af og til viste Gisla sig endnu paa Bøgehavn. Frode mente at have seet hende hver Gang en af Klak-Slægten skulde døe. Rovenna havde aldrig seet hende, men hun var ofte i hendes Tanker.

Rovennas stille Drømmeliv blev en Dag i Sommen 1090 afbrudt ved, at en af Gaardens Folk kom løbende og fortalte, at der udenfor paa Fjorden stod en Kamp mellem et dansk og to vendiske Drageskibe. Det danske vægrede sig tappert, men det saae ud til, at det vilde bukke under for Overmagten. Vikingeblodet kom strax i Kog hos Frode, han iførte sig sin Brynje, befalede ogsaa sine Folk at væbne sig, og med tre Baade gik han ud for at komme sin Landsmand til Hjælp.

Hos Rovenna vare den Dag to unge Jomfruer, Sofia og Sigrid, i Besøg. Med dem ilede hun ned til Stranden for at blive Vidne til Kampen. Vældigt rasede den ude paa den stille Fjord. En ung Mand stod paa det danske Skibs Lyfting og kæmpede drabelig. De saae, at hans lynende Sværd sprang itu paa en Fjendes Hjelm, at han kastede det og Skjoldet bort og greb en Stridsøxe, som han førte med begge Hænder. Vældige Hug uddelte han, og Fjender faldt rundt omkring ham. Selv fik han tilsidst et Sværdhug i den venstre Skulder. Det var trængt gjennem Brynjen; thi han lod Armen falde slap ned og svang Øxen alene med den højre.

„See, see, hans Kræfter svigte ham!" raabte Rovenna, „hellige Moder, staa ham bi!"

„Han uddeler endnu vældige Hug," sagde Sofia.

„Ja, men jeg seer Blod pible frem fra Brynjen," sagde Rovenna. „Hvor bliver dog Fader af!"

Frode stødte i dette Øjeblik fra Land med Baadene.

„Han kommer forsildigt!" raabte Rovenna og vred fortvivlet sine Hænder.

„Hvorfor ængster Du Dig saaledes for en Viking, Du ikke kjender?" spurgte Sigrid.

„Fordi han er en tapper Mand. See, han vakler, Kampen og Blodtabet har svækket ham."

„To Mand have stillet sig ved hans Side," sagde Sofia. „De kæmpe godt."

„See, see, flere og flere Vender komme over paa det danske Skib," sagde Rovenna. „Nu have Venderne faaet Øje paa vore Baade, de synes ikke at bryde sig om dem."

„Der er kun en Snes Mand i din Faders Baade," sagde Sofia.

„Det seer sørgeligt ud for de Danske," sukkede Sigrid.

„Jeg vilde saa gjerne bede," sagde Rovenna, „men jeg kan ikke; thi alle mine Tanker ere derude."

„Nu ere Baadene halvvejs," sagde Sofia.

„Den unge Viking er segnet om!" raabte Rovenna og pressede Haanden mod sit Hjerte.

„Hvis Kampen ophidser Dig for meget, Rovenna," sagde Sigrid, „lader os da gaae bort herfra."

„Nej, nej," svarede Rovenna, „o, havde jeg en Baad, kunde jeg føre et Sværd, vilde jeg strax ile derud!"

„Nu lægge Baadene til ved det ene fjendtlige Skib," sagde Sofie, „men Mandskabet kan ikke komme ombord, Venderne slaae din Faders Folk tilbage."

Det saae ud til, at Sejren skulde blive de dristige Venders. Modstanden paa det danske Skib blev svagere. Da gled et stort, prægtigt Drageskib ud af Rabølsund og styrede hurtigt imod Kampplads en. De kæmpende Danske opløftede et Jubelraab, hvormed Kvindernes Glædesskrig inde paa Stranden blandede sig.

„Sejr, Sejr!" raabte Rovenna. „Seer I den lueforgyldte Ravn paa det danske Drageskib! Det er Kong Knuds gamle Skib, jeg kjender det igjen. Min Fader har viist mig det flere Gange, naar det sejlede forbi. Nu tilhører det Bjørn Jarl. See Sofia, see Sigrid, Venderne flygte. Ohoj!"

Ved at see det store Drageskib komme, flygtede Venderne, forfulgte af Skibet. En Jagt begyndte, der snart unddrog sig Tilskuernes Blikke. Vendernes Flugt

for det ene Skib viste, hvor meget de havde lidt i Kampen med det andet.

Frode gik ombord i det tilbageblevne Skib og saae straks, at Mandefaldet her var saa stort, at det var Skibet umuligt at deeltage i Fjendens Forfølgelse. Han spurgte om Navnet paa Skibets unge Styrismand og fik at vide, at han hed Bue Vagnsen og var Kongens Hirdmand. Da Frode nærmede sig Bue, hørte han ham sige til sine Mænd:

„Affør mig min Brynje."

Frode traadte til og hjalp ham med øvet Haand at aftage Brynjen.

„Hvem er I?" spurgte Bue.

Frode fortalte ham, hvem han var og bad om, at Bue og de andre Saarede vilde tage til Bøgehavn for at blive helbredede.

„Jeg lover Eder god Pleje," sagde Frode, „thi min Frænde Olufa et meget lægekyndig."

Bue modtog hans Tilbud og rejste sig op fra sin halvt liggende Stilling. Da han saae, at Frode var mødt med en Snes velbevæbnede Mænd, sagde han:

„I har jo bragt mit Skib frisk Mandskab! Jeg og de andre Saarede ville straks stige i Baadene; saa tager I, Frode, Befalingen over dette Skib og styrer efter „Ravnen" for at hjælpe den, hvis det skulde behøves."

Frode blev meget glad over dette Tilbud. I en Hast bleve de Saarede bragte i Baadene, der bleve roede af de mindre haardt Saarede. Drageskibets Sejl svulmede for Vinden og styrede ud af Slien. Kun langsomt glede Baadene imod Land, hvor de tre Jomfruer med stor Spænding ventede dem.

Bue studsede over Rovennas Skjønhed, han fortalte hende, hvorfor hendes Fader og hans Mænd ikke vare vendte tilbage med Baadene.

„Vi ville gjøre, hvad vi formaae for Eder og Eders Mænd," sagde Rovenna, „I vakler!"

„Blodtabet har svækket mig," sagde Bue. „Jeg vil sætte mig et Øjeblik her i Græsset."

„Sigrid, Sofia," sagde Rovenna hurtigt, „løb op og hent Olufa. Lad Trællene bringe Baarer. Her er mange haardt Saarede."

„Tak for Eders Godhed, skjøn Jomfru."

„Hvorledes har I det nu?" spurgte Rovenna deeltagende.

„Det hjalp, at jeg satte mig. I er vel Frodes Datter?"

„Ja."

„Og ere de to andre Jomfruer Eders Søstre?"

„Nej, mine Veninder."

Olufa kom nu i Spidsen for en Deel Kvinder og Træelle. Hun bar Krukker med Urter og Salver, og Kvinderne havde Lærred til at forbinde med. Olufa var en høj, mager, ældre Jomfru med skarpe Træk. Sigrid og Sofia bragte Drikkehorn, fyldte med Vand og Viin. Rovenna tog et Horn af Sigrids Haand, rakte det til Bue og sagde:

„Drik, det er Viin, det vil styrke Eder."

„Tak," svarede Bue og tog Hornet, „Vinen vil styrke mig dobbelt, naar den rækkes mig af en saa ædel Jomfru."

Rovenna rødmede.

„Nu maa I lade Olufa forbinde Eder," sagde hun.

Den gamle Jomfru undersøgte Bues Saar, vaskede det rent og forbandt det. Hun sagde:

„Blodtabet har været stort, men I er ung, og det erstattes let. Saaret er ikke farligt, men vil dog ikke kunne læges hurtigt. I trænger til Ro. Støt Eder til en Andens Arm, og I vil selv kunne naae op til Gaarden."

Bue rejste sig langsomt, Rovenna ilede til og bød ham Armen.

„Ædle Jomfru, vil I . . . . ?" udbrød Bue undseelig.

„Tag kun mod hendes Arm," sagde Olufa, „hun er velvoxen og stærk."

Bue tog mod Rovennas Arm og langsomt vandrede de op til Gaarden.

„I gjør Eder for stor Ulejlighed for min Skyld, skjøn Jomfru," sagde Bue.

„Vi ere Alle glade ved at kunne hjælpe Eder og Eders tappre Mænd," svarede hun.

„Sjelden er Hjælpen for Saarede saa nær, som den har været os idag," sagde Bue.

„Støt Eder paa mig," sagde hun, „og gaae langsommere, ellers kan Bevægelsen bringe Saaret til at bløde paany."

„I har Ret. Tak for Eders store Omhu."

„Nu ere vi ved Gaarden," sagde hun, „den hellige Jomfru være lovet, at I nu kan komme til at hvile paa et bekvemt Leje."

Mens Bue og Rovenna vare paa Vejen til Bøgehavn, forbandt Olufa ved Sigrids og Sofias Hjælp de andre Saarede, af hvilke Nogle maatte lægges paa

Baarer af Grene og bæres til Gaarden af Trællene. Olufa paabød ved sin Hjemkomst, at de Saarede skulde have den største Ro; hun saae til Bue, hos hvem Saarfeberen allerede havde indfundet sig.

„En herlig, ung Helt," sagde hun senere til Rovenna, „det glæder mig, at han ikke har faaet værre Saar end det kan heles."

„Han er i Kongens Hird," sagde Sigrid, „det har en af hans Mænd fortalt mig."

„Han var ifærd med at støde til Kongens Flaade, da de to vendiske Skibe angrebe ham," sagde Sofia, „Kong Olaf er i vore Farvande, han vil bekrige Venden."

Rovenna sagde Intet, men alle hendes Tanker vare hos Bue.

Den følgende Dag vendte Frode tilbage. Det ene af de to vendiske Skibe var blevet erobret, men det andet undkommet. Bjørn Jarl havde selv været ombord paa det store danske Drageskib; han var paa Vejen til Kong Olaf, der laa med en stor Flaade under Femern. Jarlen havde takket Frode for hans Hjælp, og fordi han havde taget de Saarede ind paa sin Gaard. Især havde Bjørn spurgt meget til Bue Vagnsen og bedt Frode bringe ham Hilsen med Ønske om en snarlig Helbredelse. Da Frode kom hjem til Bøgehavn, begav han sig strax til Bue og overbragte ham Jarlens Hilsen.

Nogle Dage efter rejste Sigrid og Sofia hjem til deres Frænder. Dagene henglede roligt paa den stille Gaard, og de Saarede kom sig hurtigt under Olufas kyndige Pleje. Da Bue fik Tilladelse til at staae op

og at sidde i fri Luft, holdt Rovenna ham tidt med Selskab.

I de forløbne Aar havde Bue faaet et mandigt Udseende. Hans Kind var blevet brun, og der var kommet Kraft i hans Holdning. Baade tilsøes og tillands havde han været i mangen haard Kamp; thi Vaabnene havde ikke hvilet paa Danmarks Sydgrændse. Henrik Gotskalksen havde udvidet sin Magt i Wagrien, og Bjørn Jarl i Holsten og Ditmarsken.

Den Elskov, som han og Preba havde næret for hinanden, var kølnet paa begge Sider; desuagtet vedblev Preba at være meget iversyg, og det kom ofte til heftige Optrin imellem ham og hende, fordi hun havde fattet Mistanke om, at han nærede Elskov snart til denne og snart til hin Kvinde. Hun havde for et Par Aar siden født ham en Søn, der var bleven sendt til Jom for at opdrages af Bues Moder. For Øjeblikket var Preba i Venden, hvor hun gjorde god Tjeneste ved at bringe Bud mellem Fyrst Henrik og Slavina, hvis gjensidige Kjærlighed endnu var uforandret. Dersom Bue havde kjendt alle Prebas Eventyr i Venden, vilde han have havt større Grund til at blive iversyg end hun. Der var hos hende vaagnet en uimodstaaelig Trang til at behage ikke blot Bue, men enhver Mand, som hun fandt smuk. Da hun tidt færdedes i Mandsdragt, var der dog ikke megen Lejlighed for hende til at kunne behage Mændene.

Den daglige og fortrolige Omgang mellem Bue og Rovenna førte til, at de Begge fattede en heftig Elskov til hinanden, men Ingen af dem havde endnu udtalt sig herom. En smuk Sommeraften sad de

paa den grønne Vold; lette, hvide Skyer fløj oppe i Luften; rundt omkring dem stod Bøgeskoven som en halvt gjennembrudt, grøn Muur, og imellem dens Aabninger saae man Sliens sølvblaa Vover.

Rovenna sang til Harpen den gamle Vise om „Hedebys Gjenganger". Hun sang om, hvorledes Ryttereen steg af Hesten og lagde sit Hovede til en Tue for at sove. Da kom den døde Mand til ham og sagde: „Est Du en af min Æt, da skal Du føre min Sag i Rette." Gjengangeren fortalte, hvorledes hans Viv

„Baade hun og hendes Kvinder fem
De kvalte mig udi en Silkeseng."

Gjengangeren beklagede sig over:

„Den samme Svend, som jeg troede bedst,
Han rider nu min gode Hest,

Han sidder over breden Bord
Og spotter mine Børn med uhov'ske Ord.

Han rider paa Skoven med mine Hunde,
Han beder de vilde Dyr i Lunde."

Denne Vise førte Talen helt naturlig hen paa Fru Gisla, hvis Levnet Rovenna fortalte Bue Vagnsen. Han lyttede opmærksom til og sagde, at paa Hyrdenæs var der en lignende Gjenganger; det var en vendisk Høvding, der havde ejet Gaarden før Jomsvikingernes Ankomst og var bleven dræbt af en af Bues Forfædre.

„I har fortalt mig, Bue," sagde hun, „at I hører til en stor Slægt, og nu kan jeg mærke det derpaa, at

Slægten har sin Gjenganger, der viser sig, før vigtige Begivenheder skulle foregaae."

Bue sagde, at han ikke før havde hørt, at enhver stor Slægt havde sin Gjenganger.

„Det forholder sig saaledes," vedblev Rovenna. „Naar Gjengangeren ikke viser sig mere, vil Slægten uddøe. Jeg tænker mig, at den ulykkelige Gjenganger er dømt til med eller mod sin Villie at være Slægtens Skytsaand. Vore Forfædre mente, at hvert Menneske havde sin Fylgie, og det mene Mange endnu. Er det da saa forunderligt, at Slægten ogsaa har sin?"

Det begyndte at mørkne. Talen faldt paa Stjernerne, og Bue fortalte, hvorledes han styrede sit Skib efter dem, naar intet Land var at øjne. Rovenna lyttede opmærksomt til. Da sagde han tilsidst:

„Forskjellig ere Benævnelserne paa Stjernerne her og i Venden. Venderne kalde Melkevejen for Fuglenes Vej."

„Hvad er Aarsagen hertil?"

„Det vil I erfare af en lille Sang, jeg her vil synge for Eder," svarede Bue. Han sang:

Seer Du paa Himlen den lysende Vej
Staae lig et Slør, der med Stjerner er spættet?
Selv skal Du flyve af Fuglenes Vej,
Naar Du paa Jorden af Livet er mættet.

Ja, som en Fugl skal Du svinge Dig smukt
Op over Jorden til himmelske Egne;
Og vi vil Sjælenes lysende Flugt
Se som en Vej over Himlen sig tegne.

Var Du en Kæmpe, Du bliver en Ørn,
Var Du en Jomfru, Du bliver en Due,
Flyve fra Jorden uskyldige Børn,
Vil Du som Smaafugle kunne dem skue.

Maalet for Flugten, det kjender vi ej,
Vi, som endnu ej mod Himlen er fløjne,
Men naar vi stirre mod Fuglenes Vej,
Troer dog vor Sjæl noget Herligt at øjne.

„Den Sang lider jeg godt. Den maa I lære mig," sagde Rovenna.

„Det skal jeg," svarede han, „og vil I tænke paa mig, naar I synger den?"

„Det vil jeg."

„I veed, jeg rejser snart, og nødigt vilde jeg glemmes af Eder."

„Jeg glemmer Eder aldrig," svarede Rovenna og slog i det Samme blufærdig Øjnene ned.

„Tak ædle Jomfru for disse Ord. Det giver mig Mod til at gjøre Eder et Spørgsmaal. Vil I være min Hustru?"

Hendes Bryst bevægede sig hurtigt, da greb hun hans Haand, trykkede den og svarede:

„Ja, jeg vil."

Rovenna kjendte Bues Forhold til Preba, han havde ikke lagt Dølgsmaal derpaa, det var dengang Noget, som var en helt almindelig Sag. Da de rejste sig, spurgte hun:

„Skal jeg opdrage din Søn?"

„Nej, han bliver i Jom hos min Moder. Naar den Tid kommer, skal min Arv i Venden tilfalde ham."

„Og Preba?"

„Hun maa rejse til sin Søn, og hun vil faae en af vor Slægts Gaarde at bestyre."

Det faldt hverken Bue eller Rovenna ind, at Preba kunde vise nogen Fortrydelse over, at han vilde tage sig en Hustru. De store Slægter stode allerede dengang hævet over Almuen, vel hørte Preba ikke til denne, men hun var ikke dansk født. Til hendes og Bues Søn maatte derimod tages Hensyn, han vilde gaae i lige Arv med Bues og Rovennas Børn. Jo flere Sønner i en Slægt desto bedre; thi det vilde styrke den.

Da Frode erfoer, at Bue havde bejlet til Rovenna, blev han meget glad og sagde:

„Nu veed jeg, at Bøgehavn, naar jeg engang døer, vil blive ligesaa tappert som nu forsvaret imod Venderne."

Frode gik den Aften i Seng med en god Ruus; Gaardens Karle og de Saarede, som næsten Alle vare helbredede, delte Skjæbne med Frode. Olufa raadede de Sidste til at holde Maade, men herom vilde de Intet høre, og Frode gav dem Medhold.

Rovenna sov den Nat glad og lykkelig ind. Hvor længe hun havde sovet, vidste hun ikke, da hun pludselig vaagnede og hørte Hanen gale. Foran hendes Leje stod en Kvindeskikkelse, klædt i Oldtidens lange, vide Dragt, og et Sølverskjær lig Fuldmaanens omgav hende. Rovenna vilde tale, men hendes Tunge var lammet. Hun kunde ikke vende sine Øjne bort fra den taageagtige Skikkelse. Da talte den, og Stemmen lød hviskende som Sommervind i Bøgeskovens Kroner:

Bundet blev din Skjæbne
Til den tappre Bue,
Stor er vistnok Slægten,
Større dog din egen.
Harald holdt sit Hoved
Højt, med Guldet smykket,
Sønnens Navn var Sigvald,
Jomsborgs stærke Viking.*)

Du blandt dine Fædre,
De, som drog til Bretland,
Har den stolte Hengist,
Har en Række Konger.
Her som tappre Herrer
Hæved Andre Slægtens
Ry for rasken Stordaad
Rundt paa Vendens Kyster.

Bøgehavn, snart bygge
Skal bag dine Volde
Haralds Æt og hævde
Gaardens gamle Hæder
Haralds Blod skal blandes
Nu med Angler-Blodet,
Stor og stolt skal Slægten
Naae til senest Fremtid.

Tung og mork er Tiden,
Tung din Skjæbne vorder,
Førend fri Du atter
Favner Jarlens Ætling.

---

*) Bues Stammefader Sigvald Jarl var en Søn af Harald Jarl paa Sjælland, ogsaa kaldt Strutharald, fordi han bar en Hat, hvorpaa der var en stor Strut eller Kokarde af Guld.

Runer er der ristet,
Runer for Rovenna. —
Men paa Gaarden ganger
Altid gamle Gisla.

Da Gisla havde udtalt dette, opløste Synet sig lidt efter lidt i en let Taage, der efterhaanden forsvandt. Hvert Ord, der var blevet talt, fæstede sig i Rovennas Erindring, og hun laa længe og grundede paa, hvorledes Slutningen af Gislas Tale skulde tydes. Da goel Hanen atter, og hun sov roligt ind.

Tredie Kapitel.

Kruto gjæster Fyrst Henrik.

I September Maaned 1090 drog Kong Olaf hjem fra Venden. Han havde i Sommens Løb bibragt Fyrst Kruto flere Nederlag, og Henrik Gotskalksen var kommen i fuld Besiddelse af Wagrien. Saalænge Kruto herskede over Obotriterne, var Henrik ikke sikker paa at beholde sine Erobringer; thi udeblev Hjælpen fra Danmark, vilde den Mulighed være tilstede, at Kruto kunde tilbageerobre det Tabte. Det var ikke Henrik ubekjendt, at Kongen det følgende Aar rimeligviis vilde faae Nok at gjøre hjemme, hvorfor han blev nødt til at lade Wagrien skjøtte sig selv; thi Uvenskabet mellem Kongen og den mægtige Erik Jarl paa Sjælland blev større

Dag for Dag og truede med at bryde ud i aabenlys Fejde. Jarlen havde dette Aar holdt sig hjemme, skjøndt Kongen havde paabudt, at han skulde hærje paa Venden.

Ved den smukke Pløner Sø stod paa en lille Skovslette en af Vendernes hellige Ege. I Tidens Løb var den glemt for andre hellige Træer, og en frodig Underskov var ved at groe op rundt om dens mægtige Stamme. Under dette Træ havde Fyrst Henrik og Slavina en smuk Solskinsdag sat sig i det friske Græs, og i Frastand holdt Preba Vagt, for at ikke Nogen skulde opdage, at Krutos Yndlingshustru havde et Stævnemøde med hans argeste Fjende. Deres Samtale drejede sig ikke som tidligere udelukkende om Kjærlighed, men især om, hvorledes Henrik skulde kunne blive Herre over Obotriterne.

„Krutos Kjærtegn blive mig Dag for Dag mere modbydelige," sagde Slavina. „Ved Zerneboch, dette Liv holder jeg ikke længe ud!"

„Betænk, at han og jeg have sluttet Fred."

„Du maa bryde Freden for min Skyld, hører Du, Henrik?"

„Vintren stunder til, da kan man ikke føre Krig."

„Jeg holder det ikke ud en Vinter endnu."

„Det bliver nødvendig, Slavina."

„Du elsker mig ikke, Henrik, Du elsker mig ikke, naar Du ikke vil vove Noget for at udrive mig af Krutos Favn."

„Hvad vil Du, at jeg skal vove?"

„Du kan lade ham myrde."

„Hvad forlanger Du!" udbrød Henrik overrasket.

„Din Fjendes Liv," bad Slavina indsmigrende. „Har han ikke to Gange indbudt Dig til sine Gjæstebud for at myrde Dig? Du er kun undgaaet Døden, fordi jeg itide har advaret Dig."

„Det er sandt, men . . ."

„Saalænge Kruto lever, er Du ikke sikker paa dit Liv; hvad Dag det skal være, kan han udsende Snigmordere for at dræbe Dig. — Lad ham falde i den Grav, han har villet grave for Dig."

„Jeg er en kristen Fyrste, hvad der sømmer sig for Kruto, sømmer sig ikke for mig."

Hun slyngede Armen om hans Hals, hun kyssede ham heftig, hun bad og lokkede. Henrik vaklede og fordrede Betænkningstid. Da raabte hun:

„Betænkte jeg mig paa at hengive mig til Dig? Betænkte jeg mig paa at forraade Kruto? Dræber Du ham, bliver jeg Din for bestandigt, og Du bliver Obotriternes Konge."

Henrik vaklede endnu.

„Det var Obotriterne, der myrdede din Fader, her i Pløen blev din Broder Buthue dræbt, og Du betænker Dig endnu paa at tage Blodhævn?"

„Kirken vil fordømme mig derfor."

„Præsterne ville tvertimod finde det at være en retfærdig Straf, der rammer Kruto; thi han har dræbt mange kristne Præster. Og hør, Henrik, naar Kruto er dræbt, gaaer jeg over til Kristendommen. Jeg vil bestræbe mig for at gjøre Eders Præster til mine Venner."

„Du har maaske Ret," sagde Henrik eftertænksom, „Kirken vil finde, at Kruto har fortjent Døden. — Dit Forslag har unægteligt sine Fordele."

Hun taug og gav ham Ro til at overveje; tilsidst gik han ind paa Slavinas Forslag. Da sprang hun, let som en Kat, op af Græsset, dandsede og sang. Pludselig stod hun stille og sagde:

„Det maa skee snart. Mange Forberedelser due ikke. Kruto opholder sig et Par Miil herfra, om faa Dage rejser han til Rhetra, endnu idag maa Du indbyde ham til et Gjæstebud."

„Du har Ret; her bør ikke tøves."

„Indbyd ham til imorgen. Du kan jo sige, at Du har vigtige Ting at tale med ham om."

„Hvor finde vi Den, der vil myrde Kruto?" spurgte Henrik. „Jeg faar neppe mine Svende dertil."

„Gjør Dig ingen Bekymring herover. Der er Mordere og Røvere nok i Landet. Og hør, Du maa indbyde Krutos Hustruer; thi jeg vil gjerne med til dit Gjæstebud," sagde Slavina.

„Krutos Hustruer skulle blive indbudte. Men vil han tage dem med?"

„Jeg skal faae ham dertil."

Først da Solen stod lavt paa den vestlige Himmel, tog Slavina Afsked med Henrik. Preba ledsagede hende gjennem Skoven. Det maatte see ud som Fyrstinden var bleven skilt fra sit Jagtfølge, og at Preba viste hende paa rette Vej. Undervejs betroede Slavina sin tro Preba, hvad der var igjære, og spurgte hende, om hun kjendte en Mand, der vilde give Kruto Dødshugget.

„Vel kan jeg ikke strax nævne Eder en saadan," svarede Preba, „men jeg kjender Flere, som for god Betaling ere villige til at gjøre, hvad det skal være."

„Find den Mand, vi behøve," sagde Slavina, „og træf saa videre Aftale med Fyrst Henrik."

Dette lovede Preba. Da de fik Øje paa Slavinas Jagtfølge, der var blevet uroligt over hendes lange Fraværelse, sagde Preba Farvel og ilede ad Pløen til, opfyldt af Tanker om, hvad hun nys havde faaet at vide.

Preba havde denne Sommer gjort god Tjeneste i Wagrien og været en dygtig Budbringer mellem Henrik og Slavina. Naar Kruto angreb de Danske, fandt han dem, takket være Slavina, næsten aldrig uforberedte. Da Preba hørte, at Bue var bleven saaret, vilde hun være ilet til ham, men Bjørn Jarl overtalte hende til at blive og forsikkrede, at Saaret ikke var farligt. Hun blev snart reven ind i Begivenhedernes Hvirvel. Og under Sejrsjublen i Kongens Lejr blev hun ogsaa reven med af den almindelige Glæde og glemte en kort Tid Bue i en anden Hirdmands Arme. Men herom vidste Ingen, og Hirdmanden var nu dragen hjem med Kong Olaf. Det var forøvrigt hendes Agt at vende tilbage til Bue og tilbringe Vintren hos ham, hun anede Intet om hans Forlovelse med Rovenna.

Da hun, som altid i Mandsdragt, red ind i Pløen, udstødte hun et Glædesskrig; thi hun mødte Bue, der havde bragt Fyrst Henrik et Budskab fra Bjørn Jarl. Bue var lidt bleg, men saae ellers rask og rørig ud. Hun sprang af Hesten, kastede Tøjlen over Armen og tolkede højt sin Glæde over, at han var bleven rask. Bue svarede kort paa hendes Spørgsmaal.

„Du mæler saa lidt," udbrød hun pludselig.

„Kan være, at Rejsen har trættet mig," sva-

rede Bue. „Jeg er endnu lidt mat efter min Sygdom.“

„Skakkels Bue! See, her boer jeg i dette lille Hus. Træd ind; jeg vil sætte min Hest i Stalden og kommer strax tilbage.

Bue traadte ind i Huset, der syntes at være ubeboet. Hans Hjerte bankede en Smule; thi han følte, at Øjeblikket var kommet, da han burde sige Preba, at de maatte skilles. Det var ikke saa let at sige som han havde troet; thi han havde engang elsket den vendiske Fyrstedatter, hun var hans første Kjærlighed, og han havde vænnet sig til hendes Selskab, der dog, naar hendes dæmoniske Natur fik Magten, tidt kunde blive uhyggeligt. Preba paa sin Side tænkte, da hun førte sin Hest ind i Stalden:

„Jeg har forsyndet mig haardt mod Bue, det angrer jeg nu; jeg vil vise mig dobbelt kjærlig imod ham. Hvor det klæder ham godt, at han er bleven saa bleg.“

Da hun kom ind i Huset, kastede hun sig til hans Bryst, kyssede ham fyrigt og sagde:

„O, hvor har jeg ikke levet i Angst for, at dit Saar skulde være farligt! Hvor fik Du det?“

„Her,“ svarede Bue og pegede paa sin venstre Skulder.

„Maa jeg see Arret?“ spurgte hun.

Bue viste hende det.

„Saaret er godt lægt,“ sagde hun, „hvem har lægt det.“

„En gammel lægekyndig Jomfru, der hedder Olufa. — Men sig mig engang, Preba, har Du nylig hørt noget fra vor Søn Gyrd?“

„Nej," svarede hun, „jeg har Intet hørt fra ham. Jeg tænker, at han har det godt hos sin Farmoder."

„Det tænker jeg ogsaa," sagde Bue, „men bedre vilde han faae det hos sin egen Moder. Jeg ønsker Preba, at Du opgiver dette omstrejfende og farefulde Liv, og at Du rejser til Jom. Der vil Du faae en Gaard og kunne have Gyrd hos Dig."

„Følger Du med til Jom?"

„Jeg er Hirdmand og kan ikke rejse, hvorhen jeg vil."

„Rejser Du ikke med, bliver jeg her."

„Jeg ønsker, at Du tager til Jom."

„Ih nej, hvorfor ønsker Du det?" spurgte hun fortrydelig.

„Jeg har alt sagt Dig, at Du bør opgive dit omstrejfende Liv. Det giver desuden Anledning til alskens ubehagelig Tale, at jeg altid har min Frille løbende i Hælene paa mig."

„Bue!" raabte Preba, og hendes Kind blussede af Harme.

„Siig mig engang Preba," spurgte Bue, „har Du nogensinde ventet at blive min Hustru?"

„Nej," svarede Preba forundret, „hvortil dette Spørgsmaal?"

„Jeg vil gjøre Dig endnu et Spørgsmaal," sagde Bue, „har Du ikke tænkt Dig, at vort Forhold engang maatte ophøre, og at jeg tog mig en Hustru, til hvem jeg lod mig vie af Præsten?"

„Det har jeg aldrig tænkt mig," sagde hun, „og det vil Du aldrig tænke paa, Bue."

Hun saae paa ham. Da Bue taug et Øjeblik, sagde hun:

„Første Gang vi efter lang Tids Forløb møde hinanden, kunde Du gjøre mig bedre Spørgsmaal end disse.“

„Jeg skal ikke gjøre Dig flere Spørgsmaal,“ sagde Bue og saae paa hende, „jeg vil fortælle Dig om mit Ophold paa Bøgehavn.“

Han fortalte hende nu, at han var bleven trolovet med Rovenna. Hun hørte paa ham med stirrende Øjne og halvt aaben Mund. Pludselig gjorde hun et Spring som en vild Tiger, greb en Kniv, svang den imod ham, skreg, truede, kylede Kniven langt bort, kastede sig for hans Fødder og bed ham haardt i den ene Fod. Han drog den hurtigt tilbage og raabte:

„Har Du mistet din Forstand?“

Hun sprang op og begyndte heftigt at hulke.

„Maatte Zeernebochs Løve sønderslide Rovenna!“ raabte hun.

„Ti eller Du vækker min Vrede!“

„Din Vrede! Er det ikke mig, der har Aarsag til at være vred? O, havde jeg blot anet Alt dette! Hvor mangen rask Svend har ikke tryglet om min Kjærlighed! Hahaha, Du vil forlade mig, men jeg vil ikke forlade Dig.“

„Preba, lad mig ikke blive nødt til med Magt at sende Dig til Jom.“

„Du truer med Magt. Hvem har størst Magt her? Prøv ad, tal til Fyrst Henrik, fortæl ham, at Du vil sende mig til Jom.“

Han svarede ikke strax og lod hende vedblive at beklage sig og at udstøde Trusler, tilsidst sagde han:

„Jeg forlader Dig nu, imorgen tales vi atter ved.“

Uden at oppebie hendes Svar, forlod han hende. Dersom der var hengaaet et Aarstid til, vilde Forholdet mellem Bue og Preba rimeligviis have opløst sig af sig selv, nu opflammedes paany hendes Elskov til ham og ved Siden deraf et vildt og uudslukkeligt Had til Rovenna.

„Ja," raabte hun, „jeg vil hævne mig paa Rovenna, der har berøvet mig ham; elsker han hende, faaer jeg Hævn over ham med det Samme. Men hvorledes skal jeg hævne mig? — Engang tænkte jeg paa at lade mig kristne, det er godt, at det ikke er skeet; thi Kristenguden siger, at man skal tilgive sine Fjender. O, jeg priser Dig, Zerneboch, mine Fædres Gud, Du tillader mig at hade!"

Hun kastede sig paa et Leje af Straa og grundede paa sin Hævn. Da udstødte hun et vildt, dæmonisk Glædesskrig, en Tanke var faret hende gjennem Hovedet, hun sprang op og ilede ud.

En tæt Høsttaage havde lejret sig over Land og Sø. Alt var saa forunderligt stille, saa forventningsfuldt, det var som om der bag Taagen laa gjemt Noget, som om man ønskede, at dette Noget aldrig vilde vise sig. Med Taagen fulgte et dybt Mørke. Fyrst Henrik sad med Haand under Kind og overvejede, hvorledes han skulde lade Mordet udføre. Forgjæves havde han i sine Tanker søgt efter en Mand, der vilde paatage sig det farefulde Hverv. Fyrsten var gnaven og misfornøjet; han trommede i Bordet med sine Knoer og mumlede: „Hvorfor havde Slavina en saadan Hast?" Da meldte en Svend ham, at et Bud ønskede at tale med ham.

„Lad Buddet træde ind."

Fyrsten gjenkjendte Preba og spurgte:

„Naaede Slavina lykkeligt sit Jagtfølge?"

„Ja."

„Medgav hun Dig noget Bud til mig?"

„Hun fortalte mig, hvad I havde i Sinde, og hun spurgte mig, om jeg kunde skaffe en Mand."

„Kan Du det?" spurgte Fyrsten med Liv.

„Jeg kan det," svarede Preba. „Men jeg forlanger Noget for den Tjeneste."

„Forlang, hvad Du vil."

„Naar det er skeet, som I ønsker, skal I laane mig et godt Skib med en Besætning af ti Mand. De maa lyde mig som var jeg deres Styrismand."

„Du vil da ikke gaae i Vikingefærd?" lo Fyrsten.

„Det bliver min Hemmelighed, hvad jeg vil bruge Skibet til."

„Jeg skal ikke efterforske din Hemmelighed."

„Det er vel ligegyldigt, hvem der giver Kruto Dødshugget?" spurgte hun hviskende.

„Ja, det er ligegyldigt," svarede Henrik, „men han maa ikke sige, at jeg har lejet ham dertil; thi da er han dødsens. Han skal sige, at det er hans egen Hævn."

„Han skal sige det."

„Du taler, som Du allerede havde Manden."

„Herpaa kan jeg i Aften ikke svare Eder," sagde Preba. „Men stol paa, at han vil møde paa rette Sted og til rette Tid."

„Naar Du tinger med ham om hans Løn," sagde Fyrsten, „da viid, at Du kan love ham, hvad

Du selv synes rigtigt. Pengene kan Du give ham, naar . . naar . . ."

„Javel, naar Kruto er fældet. Men husk paa mit Skib."

„Jeg sværger Dig til, at Du skal faae det."

Fyrsten og Preba skiltes meget tilfredse fra hinanden. Preba havde hidtil kun levet i Nuet og været glad og lystig som Dyret i den grønne Skov. Nu var det Dæmoniske i hendes Natur brudt ustandseligt frem, hun tænkte paa den kommende Tid, paa sin Hævn. Dersom hun i dette Øjeblik havde mødt en Mand, der vilde love at hjælpe hende til Hævn, havde hun strax kastet sig i hans Arme. Hun vilde bringe Bue til at frygte hans tidligere Frille, han skulde fortryde, hvad der var sket. Hvad der noget formindskede Farligheden ved hendes Vrede, var hendes flygtige Sind, der ikke tillod hende længe at fastholde et Forsæt.

Den stærke Taage blev henad Natten til en mild Regn. Da Solen den følgende Dag stod op, var Regnen ophørt, og Himlen reen og klar. Kort efter Middag red Fyrst Henrik i Spidsen for en Skare festligt klædte Svende sin mægtige Gjæst imøde. Han traf ham en halv Milsvej fra Pløen. Den unge, raske Henrik dannede en stor Modsætning til den ældre Kruto, i hvis Følge man saae hans tre Hustruer. Slavina var prægtigt klædt og straalende smuk.

Fyrst Henriks Svende fremkom med mange Spottegloser over de tre Hustruer. Vel levede de selv med Friller, men den kristne Kirke havde bragt sine Tilhængere til at anse det for en Dødssynd at have mere end en retmæssig Hustru. I Aarhundredernes

Løb blev Hustruens Stilling saa befæstet, at det for en Husbond blev anseet for en Skam at have Friller; saa vidt var man dengang endnu ikke kommen.

Slavina red ved Siden af Krutos forrige Yndlingshustru Geva, der var mellem tredve og fyrretyve Aar gammel og endnu besad Spor af tidligere Dages Skjønhed. Da hun fik Øje paa Byen Pløen, udbrød hun uvilkaarligt:

„Pløen, skal jeg atter gjensee Dig!"

„Har Du tidligere været her?" spurgte Slavina.

„Ja," svarede Geva tøvende.

„Naar?" spurgte Slavina.

„Det var i en mørk Tid," svarede Geva undvigende. „Hvor de fremmede Svende stirre paa os!"

„Føler Du Dig forlegen, fordi de unge Svende see paa Dig?"

„Deres Smiil er saa spottende."

„See til den anden Side."

De rede ind i det befæstede Pløen, og med dem drog munter Støj og Latter ind i Byen. Fyrst Henrik var en Smule urolig; thi Preba havde endnu ikke meldt ham, om Alt var i Orden. Han havde havt Bud efter hende, men hun havde ikke kunnet findes. Da det store Gjæstebud var begyndt, kom Preba og stillede sig foran Fyrst Henriks Sæde, han saae paa hende, og hun nikkede til ham. Fyrsten blev beroliget og drak sin Gjæst dygtigt til.

Preba var kjendt af Fyrst Henriks Mænd. De vidste, at hun tidt fulgte Bue Vagnsen, der den Aften sad i Hallen mellem de vendiske Gjæster. Det vakte derfor ingen Opmærksomhed, at hun i Mandsdragt stod

ved Hallens lave Dør. Nogle troede, at hun ventede paa at lede Bue til hans Leje, hvis hans Runs skulde blive stor.

Drikkehornene bleve fyldte med det stærkeste Øl og Mjød. Venderne drak godt, og efterhaanden faldt de fra deres Sæder under Bordet, hvor de bleve liggende. Mellem Kvinderne gik Horn rundt med kostelig Viin; de bleve meget lystige; Fyrst Henrik havde den Aften ikke Øje for Slavina, men kun for Kruto. Vender-fyrsten var bekjendt for at kunne drikke meget, inden han mistede Vid og Samling.

„Din Mjød er god, Henrik," sagde han, „den er meget god. Skyd Hornet hen til mig, at jeg kan tage en Slurk."

Han drak og vedblev:

„Du har lovet snart at besøge mig i Ratzeborg. Min Mjød er ogsaa god, kan Du troe. Jeg skal lade anstille et Offer til din Ære, ja, 12 Oxer og 12 kristne Fanger."

„Du veed, Kruto, at den Slags Offre ere mig en Vederstyggelighed."

„Ja, ja, saaledes talte ogsaa din Fader, og derfor sloge vi ham ihjel. Hil vore gamle Guder!"

„Det er ikke værd at mindes disse Ting," svarede Henrik rolig, men hans Kinder blussede af Vrede. „Lader os drikke og være glade."

„Javist, javist, jeg skal ikke tale Ondt om din Kristengud. Han har dog ikke hjulpet Dig til Wagrien. Det har Kong Olaf og Hertug Magnus."

„Du tager fejl, Kruto, det var Kristenguden, som bød dem hjælpe mig."

„Hm, hm, jeg havde ikke formodet, at Du stod paa en saa god Fod med din Gud."

Han tog sig en dygtig Slurk, taug og grundede nogle Øjeblikke.

„Hør, Henrik," spurgte han, „har Du nogensinde selv seet og talt med ham? Er Kristenguden saa hvid og skinnende som man fortæller?"

„Han har ikke aabenbaret sig for mig, men for mange Andre. Han kommer ikke altid, naar man paakalder ham."

Atter grundede Kruto, men hans Tanker begyndte at tilsløres af Rusen, og han trallede en vendisk Sang.

Preba stod imens nede ved Hallens lave Indgangsdør. Hendes Øjne stirrede skifteviis paa Kruto og paa Bue. Vilde Tanker havde bemægtiget sig hende, hun følte Lyst til at sætte Ild paa Hallen og at indebrænde Alle, baade Venner og Fjender. Det var ikke mere en Kvinde, det var en Dæmon.

Bue rejste sig og kom forbi hende i en halv Ruus.

„Hvorfor staaer Du her?" spurgte han.

„Du har ingen Ret til at spørge mig derom," svarede hun, „thi mellem Dig og mig er det forbi."

„Du veed, Preba, at jeg ønsker ikke, vi skulle skilles i Fjendskab. Jeg har forgjæves søgt efter Dig idag."

„Jeg havde gjemt mig; thi jeg vilde ikke tale med Dig. Gaa og sov din Ruus ud," sagde hun.

Han begyndte at snuble, Preba støttede ham og sagde:

„Døren er lav, kom igjennem den uden at støde dit Hovede."

Da han var kommen udenfor, tog han Preba om Halsen og kyssede hende. Hun stødte ham heftigt fra sig og raabte:

„Gjem dine Kys til Rovenna."

Hun ilede ind i Hallen. Kruto havde rejst sig og sang en uhøvisk Vise. Han var saa beruset, at Henrik maatte lede ham hen til Udgangen. Da Preba saae dem komme, løb hun udenfor Døren, hvor hun havde staaende en skarpt sleben Øxe. Hun fattede med begge Hænder om dens Skaft, enhver Muskel var spændt, hun syntes, det varede en Evighed, inden Kruto naaede Udgangen. Da hørte hun Henrik sige:

„Som min Gjæst maa I gaae først, Døren er lav. Stød ikke Panden."

Kruto bukkede sig og stak Hovedet ud paa den anden Side. Preba hug til, og Fyrstens Hovede rullede hen ad Jorden; hun kastede Øxen bort og forsvandt med Lynets Fart.

Fyrst Henrik raabte med forstilt Rædsel:

„Til Hjælp, til Hjælp! Fyrsten er myrdet!"

Venderne hørte Intet, de vare for berusede dertil og bleve liggende under Bordet. Derimod kom Henriks Svende til, og han raabte:

„Hvem var Morderen? Har I ikke seet ham? Sætter efter ham!"

Ingen havde seet Morderen, og i den almindelige Forvirring glemte man ham. Kvinderne kom til og opløftede et højt Rædselsskrig, højest raabte Slavina.

Efterat de nødvendige Befalinger vare blevne

givne til Ligets Henflytning til et passende Sted, og Vagt var sat ved det, drog Henrik sig tilbage til Løn-kamret og bad Slavina om at følge sig. Hun kjendte Stemningen og de betydeligste Mænd i Krutos Lande. Hendes Raad var ved denne som ved mangen senere Lejlighed Henrik til stor Hjælp. Samme Nat afsendtes Brevskaber til den danske Konge og den sachsiske Hertug, og der blev truffet Forberedelser til, at Henrik med en stor Skare Svende snarest muligt kunde drage ind i Krutos nu herreløse Land.

Da det begyndte at dages, traadte Preba, klædt i Mandsdragt, ind til dem.

„Herre, er I tilfreds med mig?" spurgte hun Fyrsten.

„Preba!" raabte Slavina, „Du har større Mod end jeg."

„Jeg er tilfreds med Dig," sagde Henrik, „saalænge jeg lever, kan Du stole paa min Hjælp, hvis Du faaer den nødig."

„Ogsaa paa min," sagde Slavina.

„Den Hjælp, jeg nu forlanger, har I lovet mig, Herre," sagde Preba, „det er et godt Skib og ti raske Svende."

„Du skal faae, hvad Du forlanger. Jeg skal strax skrive derom til min Høvedsmand i Oldenborg."

Mens Fyrsten udfærdigede Befalingen, spurgte Slavina:

„Veed Nogen, at Du udførte Hugget?"

„Nej. Jeg har udspredt, at Morderen var en vendisk Træl."

„Det er rigtigt. Rejser Du bort med Bue Vagnsen?"

„Nej."

„Fortæller Du ham, at Du har dræbt Kruto?"

„Han skal aldrig faae det at vide af min Mund."

Fyrsten rakte Preba Brevskabet og sagde:

„Naar Du giver dette til min Høvedsmand i Oldenborg, faaer Du, hvad Du forlanger."

Preba tog mod Brevskabet og takkede. Med et Farvel til dem Begge gled hun stille og lydløst ud af Døren. Slavina saae efter hende og sagde:

„Jeg tænker, at Bue Vagnsen har forstødt sin Frille."

„Har Du gjættet rigtigt," svarede Henrik, „er det vel Grunden til, at hun blev saa vild og ustyrlig, at hun ikke gyste tilbage for at myrde Kruto."

„Hvortil agter hun at bruge Skibet og de ti Svende?"

„Neppe til noget Godt, Slavina. Men det angaaer ikke os. Lader os nu vende tilbage til vore egne Sager. Jeg har et længere Brev at skrive til Ærkebisp Liemar i Bremen. Mens jeg skriver dette, læg Dig da til at sove hist paa Løjbænken."

„Jeg vil følge dit Raad," sagde hun og kyssede ham.

Hurtigt faldt hun i en rolig Søvn.

Fjerde Kapitel.

Geva.

Slavina sov endnu, da Morgensolen kastede sine Straaler ind af Lugen i Sovekamret. Henrik havde rejst sig og gik eftertænksom op og ned af Gulvet. Han vidste, at han nu var Vendens Herre, hvis Lykken var ham nogenlunde god. Han mærkede ikke, at han ikke havde sovet, han var livlig og munter, og lysende Fremtidsbilleder gjæstede hans Sjæl.

Da traadte en bleg og sorgfuld Kvinde ind til ham, det var Geva. Henrik kjendte hende og sagde mildt:

„Frygt ikke, Geva, der skal blive sørget for Dig."

„Jeg formaaer at sørge for mig selv," svarede hun. „Sørg for Slavina."

„Hun sover der," sagde Henrik og pegede paa Løjbænken. „Det skal ikke være nogen Hemmelighed, at jeg vil gjøre hende til min Hustru."

„Slavina har Lykken med sig."

„Det har jeg Geva," sagde Slavina, som nu var vaagnet.

„Jeg lykønsker Dig. Din Sol er i Opgang, min har forlængst været skjult bag mørke Skyer. Jeg er kommen, for at spørge Eder, Fyrste, om I har Noget imod, at jeg drager bort fra Venden og rejser tilbage til Jylland, hvor jeg er født?"

„Rejs, hvis Du attraaer det," sagde Henrik.

„Du seer sær sørgmodig ud," sagde Slavina, „sørger Du over Kruto?"

„Der er Andet, som længe har trykket mit Sind."

„Kan jeg ikke skaffe Dig Lise?" spurgte Slavina.

„Det kan Du ikke. Men da jeg nu rejser bort, og hverken Du eller Fyrst Henrik nogensinde faaer mig at se mere, skal jeg, da Sagen paa en Maade angaaer Fyrst Henrik, fortælle, hvorledes det gik til, at jeg blev Krutos Hustru."

„Hvorledes, angaaer Sagen mig?" spurgte Fyrsten forundret.

„Just ikke Eder, men Eders Broder Butue. Jeg er født i Angel, hvor min Fader ejede Gaard og Gods i Ravnkjær Sogn. Mit egentlige Navn er Thorborg. Efter sin Hustrus Død opholdt Butue sig i nogen Tid paa en Gaard, ikke langt fra min Faders. Vi saaes oftere, og han fortalte mig, at han elskede mig. Jeg var den Gang kun atten Aar, og det kostede ham ingen Møje at vinde mit Hjærte; han var baade smuk og veltalende. En kort Tid var jeg saare lykkelig. Da maatte han rejse bort; thi der var lovende Udsigter for ham til at gjenvinde sin Faders Rige. Jeg maatte, før vi skiltes, paa Krucifixet tilsværge ham at komme til ham, naar han sendte Bud efter mig, og jeg svor den dyre Ed, der skulde blive Aarsag til saa megen Ulykke.

Nogen Tid efter at Butue var rejst, kom min Fader til mig og sagde, at jeg skulde giftes med Frode paa Bøgehavn. Min Fader var en streng Mand, jeg vovede ikke at tale om mit Løfte til Butue, han vilde desuden ikke have taget Hensyn dertil. Jeg blev gift

med Frode, der var meget god imod mig. Saaledes hengled et Aarstid. Fra Butue hørte jeg Intet, og jeg begyndte at finde mig i min Skjæbne.

Da mødte jeg en Dag i Skoven en vendisk Herre. Han hilste mig høvisk og spurgte fra Butue, om jeg var tilsinds at holde min dyre Ed. Min gamle Kjærlighed vaagnede med fornyet Styrke, og vi lagde Raad op, om hvorledes jeg hemmeligt skulde flygte bort fra Bøgehavn. En Nat listede jeg mig fra Gaarden, og udenfor ventede den vendiske Herre. Vi naaede lykkeligt Ejderen og kom ind i Holsten, hvor Alt var i stor Forvirring. Her stødte en Snes Vender til min Fører, der lod til at være en anseet Mand.

Jeg fik nu at vide, at Hertug Magnus havde hjulpet Fyrst Butue med Mandskab fra Bardewik, Stormarn, Holsten og Ditmarsken, og at Butue var paa Vejen til Pløen. Vi rede med stor Forsigtighed frem mod denne By og stødte paa vor Vej ikke sammen med Butues Folk. Da vi nærmede os Byen, fik vi at vide, at den ikke var besat af Fjenden. Vi forundrede os derover og rykkede forsigtigt over Broen. En sachsisk Kvinde kom os imøde og spurgte, om Fyrst Butue var iblandt os. Vi svarede Nej. Hun raadede os til at drage videre; det var en Krigslist, at Byen var blottet for Vender; thi Kruto vilde lokke Butue derind, og, naar han var der, indeslutte og tilintetgjøre ham. „Det lader sig lettere sige end gjøre," lo den vendiske Herre, og vi bleve i Pløen for at vente paa Butue.

Morgenen efter kom han med sin Hær. Hans Glæde var stor ved at gjensee mig, han glemte næsten

Alt for at leve for mig og vor Kjærlighed. Det gik som den sachsiske Kvinde havde forudsagt, Kruto indesluttede Byen. Han havde havt den Omsigt at sørge for, at der ikke var en Baad, der kunde hjælpe Butue til Flugt. Da Svendene saae, at deres Herre levede i en Elskovsrus, fulgte de hans Exempel, og fornærmede mangen Kvinde. Dette skulde faae sørgelige Følger.

Nordalbingierne vare dragne den belejrede Fyrste til Hjælp. De sendte en Spejder forud, der skulde udforske Fjendens Tilstand. Spejderen var en Nidding, der forraadte sine Venner for Guld. Han blev indladt i den belejrede By, hvor han forsikkrede Butue, at han ikke kunde vente Hjælp af Nordalbingierne. De vare blevne indbyrdes uenige og gaaede hjem. Butue, der mente sig helt forladt af sine Venner, indledede Underhandlinger med Fjenden, der lovede, hvis han overgav Pløen, ikke at ville tilføje ham eller hans Folk nogen Fortræd. Jeg raadede Butue til ikke at overgive sig. Han vilde ogsaa have fulgt mit Raad, men hans Svende trængte paa Overgivelse. Iført sine bedste Klæder, tog han Afsked med mig. Jeg græd; thi det bares mig for, at jeg aldrig skulde see ham mere. I Spidsen for sine Svende drog han ud af Byen for at nedlægge sine Vaaben.

To og to gik de over Broen og traadte frem for Fyrst Kruto. Alt gik godt, til de Alle vare komne over. Da raabte en sachsisk Kvinde fra Volden: „Dræb disse Folk og skaan dem ikke; thi de have skændet Eders Hustruer!“ Da løftede Kruto sit Sværd og dræbte Butue, og hans Folk bleve derefter dræbte. I Sand-

hed, der er skeet Kruto hans Ret, da han inat faldt for Øxen. Fyrst Henrik, I har hævnet Eders Broders skændige Drab. Gid Lykken maa følge Eder!"

„Tak for hvad Du har fortalt," sagde Henrik. „Stakkels Broder!"

„Hvorledes gik det til, at Du blev Krutos Hustru?" spurgte Slavina.

„Da Kruto var rykket ind i Byen og saae mig, tog han mig til sin Hustru, mig, hvis Ven han havde myrdet! O, hvor ofte har jeg ikke tænkt paa at dræbe den Grusomme, men Modet svigtede mig. Alt som Aarene gik, og jeg saae de hedenske Afskyeligheder, vendtes mig Hjerte mere og mere mod den hellige Jomfru, og jeg forstod, at jeg var bleven saa haardt straffet, fordi jeg havde forladt Frode, til hvem jeg var bleven viet for Herrens Altar. Nu er det mit Begjær, at jeg faaer Lov til at rejse tilbage til Slesvig, for at afbede min svære Synd i et Kloster. Først vil jeg dog gaae til Bøgehavn, til Frode, og jeg vil paa mine Knæ fortælle ham om min Anger og bede ham om Tilgivelse."

„Stakkels Geva," sagde Slavina med Taarer i Øjnene.

„Rejser Du alt idag? spurgte Henrik.

„Ja."

„Jeg skal medgive Dig et lille Følge."

„Jeg behøver intet Følge."

„Vejene ere fulde af Røvere," sagde Slavina.

„Saa hør da et godt Raad. Du vil nordpaa Geva. Denne Morgen rejser en dansk Hirdmand Bue Vagnsen med Brev fra mig til Bjørn Jarl i Slesvig.

Jeg skal bede ham om, at Du maa slutte Dig til ham," sagde Henrik.

Geva modtog dette Tilbud.

Der var denne Dag helt stille i det igaar saa lystige Pløen. I Spidsen for sine Svende og med Fru Geva ved sin Side red Bue ved Middagstid ud af Byen. Fru Geva var taus og sorgfuld, Bue mente, at det var over Krutos Død. Selv tænkte han paa Preba, med hvem han havde ønsket at tale endnu engang. Han kjendte hendes lidenskabelige Karakteer og vilde gjerne have beroliget hende. Før han rejste, havde han spurgt efter hende, og Nogle vilde vide, at hun havde forladt Byen.

„Jeg vil da haabe, at hun rejser til Jom," tænkte han.

Efterat de havde redet nogle Miil, spurgte Bue Fru Geva, om hun havde Frænder i Jylland. Hun svarede bejaende, og en Samtale kom i Gang. Hun lagde ikke Dølgsmaal paa, at hun mod sin Villie havde ægtet Kruto, men ikke naar og paa hvilken Maade. Han spurgte hende, om ikke Fyrstens uformodede Drab havde fyldt hende med Rædsel.

„Nej," svarede hun, „i Venden leve vi hver Dag med Udsigt til, at en Morder i den næste Time kan tage vort Liv. Vi blive derfor fortrolige med gruelige Gjerninger."

„Slet saa galt er det dog ikke i Danmark," svarede Bue.

„Det er, fordi Danmark er et kristent Land," sagde hun. „Nu vil forhaabentlig Henrik Gotskalksen faae Venden kristnet."

„Blot han ikke vil faae samme Skjæbne som Faderen.“

„Jeg troer det ikke. Tiderne ere forandrede. En Del dygtige Vender begynde at forstaae, at Venden vil have Fordel af at blive kristnet,“ svarede Geva tankefuld.

Da Bue kom til Slesvig, tog Fru Geva Afsked med ham og begav sig til Mariæ Kloster, hvor rejsende Fruer kunde finde Herberg, selv begav han sig til Bjørn Jarl. Overrasket hørte Jarlen paa Efterretningen om Krutos Mord.

„Nu,“ mente han, „ville vi faae Fred paa den Kant.“

Han brød Seglet paa Fyrst Henriks Brev og begyndte at læse det. Hans Bryn rynkede sig alt som han læste.

„Ja saa,“ sagde Jarlen, „Henrik erindrer mig om, at Holstenerne og Ditmarskerne gave Kruto Skat. Han forlanger nu, at jeg skal overdrage ham de Dele af Ditmarsken og Holsten, der have givet sig under min Beskyttelse. — Nej, Henrik, det gjør jeg ikke. Forsøg paa, om Du kan tage dem med Magt. — Under disse Omstændigheder maa jeg strax til Ditmarsken og holde Thing med Almuen.“

„Forlanger J, at jeg skal ledsage Eder, Herre Jarl?“ spurgte Bue. „Jeg vilde gjerne have nogle Dages Orlov til Bøgehavn.“

„Rejs kun, Bue,“ svarede Jarlen. „Jeg drager jo ikke ud paa Tog, mit Ærinde er helt fredeligt. Mange Svende tager jeg ikke med mig.“

Den følgende Dags Aften red Bue, ledsaget af

sin Svend Toke, gjennem Bøgehavns store Skove. Han var helt opfyldt af Tanken om sit Møde med sin elskede Rovenna. Skoven var ved at klæde sig i Efteraarsdragt, og de grønne Farver at fortrænges af de mørkerøde, brune og gule. I Nærheden af Gaarden mødte han en Pilgrim med Pilgrimsstaven i Haanden og den sorte Dragt besat med Muslingskaller. Pilgrimen havde slaaet Hætten over Hovedet, hvorfor Bue kun højst utydeligt kunde see hans Ansigt. Da han red forbi, hilste han Godaften og fik en utydelig Mumlen til Gjensvar. Svenden red frem til sin Herre og sagde:

„Det var neppe nogen rigtig Pilgrim, skal jeg ride tilbage og see ham ind under Kutten?"

„Det vilde være en utidig Nysgjerrighed. Lad den vejfarende Mand, hvem han end er, gaae i Fred," svarede Bue. „Det begynder at mørkne, vi maae skynde os for at komme til rette Tid til Nadveren."

Han gav sin Hest af Sporerne og travede hurtigt afsted.

Da han red ind paa Bøgehavn, var det ham paafaldende, at Broen var nedladt og Kuren borte. To grædende Terner løbe imod ham og raabte:

„Bue, Bue, I kommer i en Ulykkens Stund. Eders Trolovede er bleven bortført af Venderne."

„Hvad sige I!" raabte Bue forfærdet.

Han sprang af Hesten og ilede ind i Hallen, hvor han fandt Frode siddende nedbøjet og med Taarer paa Kind.

„Hvad er her skeet?" spurgte Bue aandeløs.

„Bue, Bue!“ raabte Frode. „Da jeg igaar kom fra Jagt, savnede jeg Rovenna. Jeg lod spørge efter hende. Ingen havde seet hende i de sidste to Timer. Hun var, vidste man, gaaet ned til sin Yndlingsplads i Skoven, hvor Du og hun saa ofte havde siddet. Jeg sendte Bud efter hende, men hun fandtes ikke. Vi ilede nu Alle ud, for at finde hende, og Mørket var alt begyndt at falde paa. Da mødte jeg en Fisker fra Maasholm. Han fortalte, at han havde seet en Baad lægge til Land ved Bøgehavn, Baaden var fra et Skib, som var kommet om Morgenen, og om Dagen havde ligget midt ude paa Fjorden. Efter et kort Ophold ved Land var den sejlet tilbage til Skibet, og nu var der en Kvinde med. Da hun var kommen ombord, sejlede Skibet strax ud af Fjordens Munding. Jeg ilede til Stranden, jeg saae efter Skibet, det var ikke at see. Ak, min Rovenna, mit eneste Barn, mit Livs Glæde!“

Bue stod maalløs. Blodet trængte til hans Hjerte, han skjalv, det var ham, som sank han i en Afgrund. Snart fattede han sig, og han sagde til Frode:

„Hun maa findes, selv om jeg skal drage til Verdens Ende.“

„Ja, ja, hun maa findes,“ sukkede Frode.

„Var det et vendisk Skib, der bortførte hende?“

„Jeg har været ovre paa Maasholm idag og talt med Fiskere, der havde seet Skibet ligge paa Fjorden,“ sagde Frode, „de kunde ikke sige mig, om det havde været vendisk eller ikke.“

„Hvor stort var det?“

„Det var ikke stort, men hurtigt sejlende.“

Den Tanke foer som et Lyn gjennem Bues Sjæl: „Mon det ikke er en Hævn af Preba?“ Jo mere han tænkte derover, desto sandsynligere forekom det ham at være. Men hvor havde hun da bragt Rovenna hen? En Gysen gjennemfoer ham; kunde hun ikke have myrdet Rovenna? Havde han anet, at det havde været Preba, der havde ført det dræbende Hug mod Kruto, vilde han have anseet sin Elskedes Død for at være vis. Det var heldigt, at han ikke vidste det; thi nu levede Haabet hos ham om at gjenfinde Rovenna. Han meddelte ikke Frode sine Tanker; thi det var jo muligt, at Preba var aldeles uskyldig i Rovennas Bortførelse. Men hvor var hun? Sidste Gang havde Bue seet hende i Pløen. Maaskee opholdt hun sig hos Slavina. Bue maatte have Vished herom.

Frode og Bue vandrede samtalende op og ned i Hallen, da en Skikkelse i Pilgrimsdragt styrtede ind og kastede sig for Frodes Fødder.

„Naade, Naade og Tilgivelse!“ raabte en Kvindestemme.

Bue gjenkjendte studsende Fru Geva.

„Spark kun til mig, Frode, som jeg var en Træl,“ sagde hun, „men giv mig din Tilgivelse.“

Frode stod stiv som en Billedstøtte. Han syntes ikke strax at fatte, hvem Kvinden var. Da blussede tilsidst hans Ansigt af Harme, og han raabte med Tordenrøst:

„Bort fra min Gaard, nederdrægtige Kvinde. Bort eller jeg hidser Hundene paa Dig!“

„Ja, ja, lad mig sønderrives af dine Hunde, hvad bryder jeg mig om Livet.“

„Og Du kommer i et Øjeblik som dette!“ raabte han. „Alle onde Aander have sammensvoret sig imod mig. Bort Elendige!“

Geva blev liggende for hans Fod og hulkede.

„O, Bue Vagnsen,“ bad hun, „bed Frode om Skaansel, bed ham om at tilgive mig, forinden jeg forlader hans Gaard.“

„Fru Geva, jeg kan forstaae, at I maa være Thorborg, Frodes anden Hustru, der saa skændigt forlod ham. Hvorledes er I bleven Fyrst Krutos Hustru?“

„Krutos Hustru!“ raabte Frode forbauset.

„Lad mig fortælle Eder det Hele,“ bad hun, og hun fortalte nu sin sørgelige Historie, som vi allerede kjende.

Frode og Bue lyttede til, mere og mere forbausede over, hvad de hørte. Tilsidst sagde hun:

„Haardt, haardt er jeg bleven straffet for min Ungdomslidenskab. Min Anger har været ligesaa stor som min Straf. Jeg kunde være bleven i Venden, Henrik Gotskalksen vilde have sørget for mig, men min Samvittighed bød mig at ile til Dig, Frode, for at faae din Tilgivelse.“

Frodes Ansigt var mørkt. Han tog Ordet og sagde:

„Du skal faae min Tilgivelse, men kun under den Betingelse, at Du finder min Datter og bringer hende tilbage.“

„Din Datter, jeg forstaaer Dig ikke.“

Bue forklarede hende nu Meningen af Frodes Ord. Hun lyttede bedrøvet og forundret til. Da han havde endt, sagde hun:

„Jeg drager paa Stedet herfra, Frode, og jeg skal søge din Datter baade i Venden og i Danmark. Men kan Du sige mig, hvor jeg skal begynde?"

Frode rystede paa Hovedet.

„I skal rejse tilbage til Venden, Frue," sagde Bue, „I skal opsøge Slavina og spørge hende, om en ung Venderpige Preba er i hendes Tjeneste. Er hun det ikke, kan maaskee Slavina sige Eder, hvor hun er dragen hen. Hun var i Pløen nys, jeg saae hende der."

„Preba, Preba," sagde Thorborg, „det bæres mig for, at Slavina har talt om denne Pige. — Kan hun skaffe Oplysninger om Rovenna?"

„Jeg veed det ikke. Men gjør som jeg har sagt. Find Preba."

„Hvad skal jeg sige til hende, hvis jeg finder hende?"

„Intet. Kom da snarest muligt til mig, og jeg vil tage Beslutning i Sagen. Hvor jeg er, det vil I altid kunne faae at vide, naar I henvender Eder til Bjørn Jarls Hirdstyrer. — Mens I drager til Slavina, vil jeg søge Orlov og rejse til min Slægt i Jom. Maaskee er Preba at finde der."

„Nu forstaaer jeg Dig, Bue!" raabte pludselig Frode. „Du har ikke lagt Skjul paa hverken for Rovenna eller mig, at Du har havt en Frille. Var det Preba?"

„Ja," svarede Bue.

„Og Du antager," vedblev Frode, „at hun af Skinsyge kan have bortført min Datter og maaskee tilføjet hende Ondt?"

„Der er desværre en Mulighed derfor," svarede Bue.

Det blev da besluttet, at Fru Thorborg skulde rejse til Fyrstinde Slavina, Frode vilde gjæste de danske Øer og Bue sit Hjem i Jom. Allerede næste Morgen forlode Bue og Thorborg Bøgehavn, Frode maatte endnu blive nogle Dage paa Gaarden, til han havde fundet en Bryde, der kunde bestyre den i hans Fraværelse.

Bue maatte opholde sig nogen Tid i Slesvig ved Hirden; thi han kunde ikke uden Orlov fra Jarlen besøge Jom. Han besluttede tilsidst, at rejse til Jarlen for at faae denne Orlov, da indtraf en Begivenhed, som kuldkastede dette Forsæt. En Dag rede bestyrtede Hirdmænd ind i Slesvig og fortalte, at Bjørn Jarl var bleven ihjelslagen paa et Thing, han havde holdt med Ditmarskerne. Han havde forlangt, at de skulde hylde ham som deres Fyrste, det vilde de ikke, han var bleven vred og havde beskyldt dem for at nære Hengivenhed for Henrik Gotskalksen. Dette havde de med Bestemthed fralagt sig. Nogle havde raabt, at de igjen vilde ind under Hertug Magnus. Der var tilsidst blevet stort Bulder paa Thinget, og Bjørn Jarl bleven overmandet og dræbt.

De danske Hirdmænd sørgede oprigtig ved denne Efterretning. De havde Alle holdt af Bjørn Jarl. Kraftigt havde han værget Danmarks Sydgrændse og forøget Rigets Magt paa dens søndre Side. Der maatte strax sendes Efterretning om dette sørgelige og uventede Drab til Kong Olaf, og Bue blev valgt til at overbringe Budskabet. Det var atter en Opsættelse,

men her kunde ingen Indvending rejses, en Hirdmand maatte adlyde sin Hirdstyrers Bud, og Kongens og Statens Tjeneste gaaer fremfor Kjærlighedens. Naar en Mand var bleven optagen i Hirden, naar han havde faaet Ret til at bære den danske Stridsøxe, nedhængende fra den venstre Skulder, og det korte Sværd, begge indlagte med Guld, havde han samtidigt aflagt Løfte om Troskab og punktlig Lydighed i Kongens Tjeneste. Vilde han træde ud af Hirden, maatte han ved to Kammerater sige op Nytaarsaften.

Ledsaget af ti Svende begav Bue Vagnsen sig nordpaa for at træffe Kong Olaf.

Femte Kapitel.

Kong Olaf i Viborg.

Høsten var dette Aar kommen nogenlunde godt i Huus, men den vilde dog ikke bidrage meget til at afhjælpe Nøden og Elendigheden; thi mangen Almuesmand havde ikke i Vaaren havt det nødvendige Saakorn. Odelbønderne vare derimod dette Aar ikke at beklage, for saa vidt de ikke havde maattet anskaffe sig Saakorn ved for Spotpriis at afhænde Jordegods. En Slags Hungertyfus, der var begyndt de foregaaende daarlige Aar, vedvarede, og Selvtægt og Rov hørte til Dagens Orden.

Langsomt drog Bue Vagnsen nordpaa. Kongen opholdt sig i Viborg. Det var begyndt at regne igjen, og Skove, Heder, Moser og Agre laae i en Dis. Sjelden saae man noget Menneske, og mødte man endelig en Bonde, var han mager og huløjet. Han opløftede Hænderne og bad om Føde. Mere end een Gang saae Bue en Flok Ravne hugge i et Menneskelig. Han søgte altid at komme til at tilbringe Natten paa en af Kongens Gaarde. Kongen ejede dengang meget Jordegods, herfra havde han sine fleste Indtægter.

Disse Kongens Gaarde vare næsten altid belejrede af sultne Stakler, som bleve bespiste, saalænge Bryden havde Forraad. Undertiden kunde det komme til at gaae vildt til, idet de, som Intet havde faaet, overfaldt dem, som havde været saa heldige at faae Noget. Ingen gjøende Hunde hilste som i tidligere Dage de Rejsende ved Ankomsten til en saadan Gaard; thi Hundene vare forlængst blevne stjaalne og fortærede af de Fattige. Der maatte holdes Vagt ved Hestene; thi, skjøndt det var blevet strengt forbudt af Gejstligheden at spise Hestekjød, havde Nøden tvunget Befolkningen til at overtræde dette Bud. Der gik Rygter om, at Trælle skulde være blevne slaaede ihjel og fortærede.

En mørk Stemning, der svarede til Landskabets, havde grebet Bue. Hans Trolovede var forsvunden, maaskee saae han hende aldrig mere, og hans tappre Høvding, Bjørn Jarl, var slaaet ihjel. Og tænkte han paa sit Fødeland, laa det værre hærjet af Dyrtid og Hunger end nogen Fjendehaand kunde have gjort det.

Jo længere Regnen varede des mere opblødte

bleve Vejene og des kortere maatte hver Dagsrejse gjøres; thi Hestene bleve udasede og stivbenede. Svendene, som havde sunget ved Rejsens Begyndelse, sang ikke mere, ogsaa de vare efterhaanden komme under Vejrets Indflydelse. De længtes efter at naae Rejsens Maal, efter Hvile og efter at blive fri for det bestandige Syn af sørgelige Landskaber, indhyllede i klamme, kolde Taager.

En sludfuld Efteraarsdag sad Kong Olaf i Hallen i Viborg og talte med Asbjørn Jarl, der i nogle Dage havde været hans Gjæst. Kongen var mere oprømt end sædvanlig; det havde glædet ham at modtage Budskabet om Krutos Drab. Nu mente han, at Danmarks Grændse var sikkret fra den Kant.

„Ganske vist ville vi faae Fred paa vor Sydgrændse," sagde Asbjørn Jarl, „thi Henrik Gotskalksen kan takke Dig lige saa meget som Hertug Magnus for Riget. Men han er dog ikke din, men Hertugens Vasal."

„Hertugen vil aldrig blive min Fjende; vi have fælles Interesser i Venden."

„Det indrømmer jeg Dig, Brodersøn. Alligevel vil maaskee en Fremtid see Sachsen i Vaaben mod Danmark."

„Det skeer ikke i vor Tid," sagde Olaf.

„Jeg troer det heller ikke."

Efter et Ophold i Samtalen tog Kongen Ordet og sagde:

„Samtidigt med Efterretningen om Krutos Død modtog jeg et Budskab, som ogsaa har glædet mig. Viid, Fru Edele, min Broder Knuds Enke, er mig ikke

god, hun holder til med Præsterne, som ville have hendes Mand gjort til Helgen. Nu har jeg faaet Budskab om, at hendes Slægt har bevæget hende til at indgaae et nyt Ægteskab med Hertug Robert af Apulien. Hun vil derved faae Andet at tænke paa end at blande sig i vore kirkelige Forhold."

„Saamæn. Men Præsterne ville alligevel forstaae at finde hende. Apulien ligger ikke mange Dagsrejser fra Rom. Jeg maa sige, at de fromme Mænd arbejde flittigt og dygtigt. Almuen er paa mange Steder fast overbeviist om, at den store Hungersnød er en Himlens Straf for Knuds Mord."

„Ja, ja, det vide vi jo Alle," sagde Kongen, utaalmodig over, at høre en saa gammel Sag fremsat som ny.

„Du veed," vedblev Jarlen, „at Du benyttede Knuds fejlslagne Englandstog til at skaffe Dig Kongenavn, nu benytter Erik de daarlige Aar til at fremkalde Oprør mod Dig, og naar han bliver Konge, vil Arvingen til Kronen strax pønse paa Midler til Oprør mod ham, og saaledes vil det vedblive at gaae."

„Du tager fejl, Farbror; thi jeg skal vel vide at tage Forholdsregler mod Erik. Han har ikke baade Adelbønderne og Almuen med sig som jeg havde, han har kun Almuen paa Sjælland og i Skaane, men ved St. Georg, Jyden og Fyenboen skal komme over ham, og er der Nogen, som i denne Kamp mister Livet, bliver det Jarlen og ikke Kongen."

„Vel talt. Du er en djærv Høvding, og Du viger ikke tilbage for nogen synlig Hindring. Erik vil Du besejre, men Kirken, vil Du kunne besejre den?

Usynlig undergraver den din Magt. Vi have Alle hørt Tale om, hvorledes en modig, velvæbnet Ridder drager gjennem en Skov i Maaneskin. Han vil kunne besejre enhver Modstander, da seer han i Skovlysningen Ellepigen, hun nærmer sig ham, og hun besejrer ham. Hans Vaabenfærdighed hjælper ham ikke. Tag Dig iagt, Olaf, Kirken kan blive din Ellepige."

Olaf svarede ikke herpaa. Han vandrede op og ned i Hallen. Pludselig standsede han og sagde:

„Dersom Præsterne vilde opgive at arbejde paa at gjøre Knud til en Helgen, kunde jeg maaskee komme til en Forstaaelse med dem, ja, jeg vilde endogsaa finde mig i, at min ædle Broder Benedikt blev kanoniseret, men Knud! Det er mig umuligt at troe, at han vil slippe let gjennem Skjærsilden."

„Ogsaa jeg vilde ikke have Noget imod, at Benedikt fik Helgennavn, han hengav sit Liv for sin Broder, han slægtede de bedste Helte paa, men Knud! Ham hadede jeg, mens han levede, skulde jeg da efter hans Død anraabe ham som Helgen, nej aldrig! Hellere drager jeg til Venden og hylder de gamle Guder!"

„De fromme Mænd," sagde Olaf, „ere ikke altid indbyrdes enige, men det lader dog til, at de ville blive enige om Knuds Kanonisation. — Deres verdslige Støtte skal jeg dog vide at berøve dem, Tiden er kommen, da jeg og Erik Jarl skulle lege en Leg sammen. Han trodsede mig i Sommer, han vilde ikke hjælpe mig i Venden. Jeg haaber Farbror, at Du hjælper mig i denne Strid."

„Det er min Pligt som din Jarl."

„Det er en daarlig Tid at fejde i. Sulten har

svækket Mandens Arm. Men Eriks Mænd ville have sultet lige saa meget som mine. Jeg vil nu i Vinter forberede Fejden til den kommende Vaar. Først skal Erik stævnes til at møde mig her i Viborg, og kommer han ikke og aflægger Regnskab for sin Ulydighed, da vee ham!"

Dagen efter ankom Bue Vagnsen med Budskabet om Bjørn Jarls Død. Denne Efterretning bevægede Kongen dybt; dels havde han holdt meget af denne Broder og dels havde Bjørn været en saare dygtig Jarl. Han brast til Asbjørn Jarls Forundring i Graad og gik ind i sit Lønkammer.

„Det sømmer sig kun for Kvinder at græde," brummede Jarlen.

Dronning Inger gik ind i Lønkamret til sin Mand for at trøste ham. Hun satte sig hos ham og sagde:

„Olaf, jeg troede ikke, at Du kunde fælde Taarer."

„Jeg troede det ikke selv, Inger. Mon det er, fordi jeg er bleven ældre eller fordi Ulykken, i Stedet for at hærde mig, har blødgjort mig. Nu ere altsaa fem af mine Brødre vandrede heden: Harald, Knud, Benedikt, Sigurd og Bjørn, næste Gang bliver det maaskee mig. Bjørn holdt jeg af, jeg kunde trygt forlade mig paa ham, og hør Inger, i mine Tanker overvejede jeg ofte, om det ikke vilde have været muligt at faae Folket til efter min Død at kaare ham til min Efterfølger i Stedet for Erik. Du maa vide, Bjørns Anseelse var ved at stige, han havde gjort sig til Herre over Dele af Ditmarsken. Medens Erik ovre paa Sjælland lever, skjøndt gift, med sine Friller, stod

Bjørn paa Vagt for Danmarks Rige og udvidede dets Magt. Han var ikke alene min Broder, han var min trofaste Ven."

„Du har andre Brødre."

„De due ikke til Venner, i det Mindste ikke til mine Venner."

„Du maa kjende dem bedre end jeg. Hvem skal nu have Jarledømmet ved Sli?"

„Ingen, jeg kjender Ingen, hvem jeg vil betroe det."

„Din Broder Svend?"

„Han kan være god paa et Tog til Venden, men til Jarl duer han ikke."

„Din Broder Ubbe?"

„Stakkels Ubbe bør helst blive paa sin Gaard, han har ikke Forstand paa Krig og Statssager. Godt er det, at han har en Hustru, der kan styre hans Odel for ham."

„Din yngste Broder Niels?"

„Kjære Inger, hvad han duer til, veed jeg i Grunden ikke. Jo, gjerrig er han og dvask ligesaa, men Heltenatur er der ikke i ham."

„Du fælder en haard Dom over dine Brødre."

„Jeg veed ikke, hvo af dem, der kan komme til at følge mig paa Danmarks Throne, derfor har jeg vel sagtens et skarpt Blik for deres Fejl. Retfærdig vil jeg være og sige, at Erik er den dygtigste, og derfor er han ogsaa den farligste for mig. Han gjør Alt for at vinde Folkegunst, han smigrer Almuen, og den vindes let ved fagre Ord og Løfter. Hans Lefleri med Bisper og Præster kjender Du. — Jeg, kjære Inger,

lefler for Ingen, jeg viser mig som jeg er, man kalder mig ond, nuvel, er jeg ond, har jeg dog, siden jeg blev Konge, ment det ærligt med Folk og Rige."

„Du er ikke ond, Olaf," sagde Inger, „Du giver jo til de Fattige saa meget i disse mørke Tider, at vi selv ere ved at lide Nød."

„Folket dømmer en Konge efter hans Lykke. Vare disse Uaar ikke kommen, havde jeg maaskee vundet mig et Navn som min Fader Svend, men det lader til, at Gud vil det anderledes. — Nuvel, siges skal det om mig, at jeg ikke forsømte mine Kongepligter, men at jeg tillige forlangte at blive frygtet og æret som Konge, og siges skal det om mig, at jeg ikke som Knud overtraadte Landets Love og lod min egen og Bispernes Villie være min Lov."

„Olaf, det er Gejstligheden, det er de lærde Folk, som kunne skrive Latin, der i vore Dage give Folk deres Eftermæle, Du er ikke deres Ven, de ville maaskee slet Intet sige om Dig, de ville tie Dig tildøde."

„Og om saa var, min Inger, hvad kan det skade mig, naar jeg engang ligger i min Grav? Oppe i Paradiset kunne Præsterne ikke tie mine Gjerninger tildøde, der ere de indførte i Evighedens store Bog."

Han vinkede ad sin Hustru, og Begge gik hen og knælede i stille Bøn for et Billede af den hellige Jomfru, der hang i Lønkamret. Da de rejste sig, trykkede han hende i sine Arme og kyssede hende.

„Daare som jeg er," sagde han, „at jeg føler mig venneløs, jeg har jo Dig, Inger, min sandeste, min kjæreste Ven, min Lidelsesfælle og min Raad-

giverinde. Har man en trofast Hustru, behøver man ingen Brødre."

Dagen efter udbad Bue sig Orlov til Jom. Kongen vilde kun nødigt give ham den; thi Bue var vel kjendt med Forholdene ved Ejdren, og Kongen havde udseet ham til en vigtig Post. Da Bue imidlertid fortalte Grunden til sin Begjæring, gav Olaf ham strax Orlov, dog maatte Hirdmanden inden Juul melde sig til Hirdstyreren i Hedeby, hvor Kongen rimeligviis selv paa den Tid vilde være.

Tredie Bog.

Første Kapitel.

Ankomsten til Sjælland.

Høvedsmanden i Oldenborg havde kun nødigt efterkommet sin Fyrstes Befaling at stille et Skib og ti gode Svende til Prebas Raadighed. Han havde forlangt at faae at vide, om hun rejste i Fyrstens Ærinde eller sit eget. Da hun ikke vilde give ham Svar derpaa, var han ikke bleven Pigen god. Han havde overladt hende et Skib, men samtidigt paalagt dets Styrmand, en Sachser, at have et vaagent Øje med hende. Dette havde Sachseren, hvis Navn var Johan, lovet, og saa meget heller som han var gram i Hu, fordi han skulde adlyde en Kvinde og tilmed en vendisk Kvinde, der maaske ikke engang var Kristen. Johan var en tøjlesløs Svend, der fra sin tidligste Ungdom havde ført et vildt Liv, han holdt af Guld, og var bleven for gammel til at holde synderligt af Kvinder.

Da han første Gang saae Preba, tænkte han: „Hun er smuk, turde Du sælge hende som Trælkvinde, vilde Du kunne faae en god Fortjeneste.“

Skibets øvrige Besætning betragtede heller ikke Preba med gunstige Blikke, Rorkarlene hviskede til hverandre om, at det ikke var nogen Ære at blive regeret af et Skjørt. Hun lagde ikke Mærke til Uvillien imod sig; thi hun var altfor beskjæftiget med at tænke paa sit Forehavende. Engang imellem hørte hun vel en drøj og spottende Bemærkning om hendes Mandsdragt, men Sligt var jo helt naturligt, og hun lod som hun overhørte den.

Preba fik Rovenna lokket til Skibet ved at fortælle hende, at Bue Vagnsen laa syg ombord; thi hans Saar var brudt op, selv udgav Preba sig for hans Dreng. Da Rovenna spurgte, hvorfor Bue ikke lod sig sætte i Land for at blive plejet, svarede Preba, at det vilde han maaskee gjøre, naar han havde talt med sin Trolovede. Rovenna nærede ingen Mistanke, Alt syntes saa naturligt, og hun lod Baaden bringe sig ombord.

Neppe havde Preba betraadt Skibet, før hun gav Befaling til at roe det saa hurtigt som muligt ud af Slien og at sætte Sejl til, hvis Vinden var god. Rovenna saae sig forgjæves om efter Bue og spurgte efter ham, da hun ikke saae ham.

„Hvor Bue er, skal jeg ikke kunne sige,“ svarede Preba, „her er han ikke. Nu er I, Rovenna Frodesdatter, i min Magt.“

„Hvem er I?“ spurgte Rovenna angst.

„Jeg er Preba, jeg er Bues Frille. I har taget ham fra mig. Nu vil jeg hævne mig.“

Prebas Øjne lynede uhyggeligt.

„Hellige Guds Moder, frels mig!“ raabte Rovenna.

„Du kan længe nok anraabe Kristengudens Moder,“ spottede Preba, „hun hjælper Dig ikke.“

„Hvorhen vil Du føre mig?“

„Jeg vilde helst føre Dig i Døden, men . . . men hans Elskov vilde jeg da maaskee ikke gjenvinde. Jeg sejler med Dig til de Wilzers Land, der sælger jeg Dig, Du er smuk, og jeg kan faae Dig godt betalt, for Pengene kjøber jeg smukke Klæder til Bues og min Søn i Jom.“

„Jeg Ulykkelige!“ raabte Rovenna og vred fortvivlet sine Hænder.

Preba lo og spottede hende.

„Hellere Død end Trældom!“ raabte Rovenna og vilde springe overbord.

Da holdtes hun tilbage af Johans stærke Haand, og han sagde:

„Du bliver ombord. Og Du, Preba . . . . ja, nu befaler jeg paa Skibet.“

„Du . . . Du!“ raabte hun. „Du kjender Fyrst Henriks Befaling. Dette Skib og dets Besætning ere underlagte mig.“

„Hvorlænge?“ lo Johan.

„Saa længe det behager mig.“

„Nej, nej, det er en Fejltagelse. Vi have adlydt Dig, til Du havde bortført Jomfruen der, men nu maa Du adlyde os.“

„Aldrig!“ raabte Preba. „Du sejler med Skibet til Wilzernes Land, naar jeg der er gaaet fra Borde med Rovenna, kan Du sejle tilbage.“

„Hør nu, Du vendiske Hex," sagde Johan, „troer Du, en ærlig Sachser vil lade sig foreskrive Love af Dig? Du er nu i min Magt."

„Vogt Dig!" raabte Preba truende.

„Du har bortført Pigen der for at sælge hende som Trælkvinde. Nu ja, hun skal blive solgt, men Pengene gaae i min Lomme, og din Søn faaer at undvære sine nye Klæder. Og Du vil ogsaa blive solgt, Du er ganske kjøn, Du . . ."

Johan fik ikke udtalt, hun stødte med sit korte Sværd efter ham. Han slog det til Side og vristede det efter en kort Kamp fra hende. Hun bed ham tilblods i Haanden og sparkede ham.

„Du er ondskabsfuld," sagde han, „og derfor skal Du nu bagbindes."

Med nogen Møje fik han ved en Svends Hjælp Preba bunden og lagt ud i Forstavnen, hvor hun i Raseri vred sig som en Orm og udstødte vilde Trusler mod Johan. Denne sagde til Skibets Besætning:

„Vi kunne ikke komme tilbage med de to Kvinder; jeg tykkes, det er bedst, at vi sælge dem og dele de Penge, vi faae ind ved Salget."

Mandskabet var heri saare enig med Styrmanden.

„Til Venden kunne vi ikke føre dem; thi vi ere ikke mandstærke nok til at forhindre, at Venderne ogsaa gjøre os til Trælle. — Nu vide vi Alle, at Erik Jarl paa Sjælland er meget kvindekjær, lader os derfor sejle til ham med vor Fragt. Vrager han den, er der vel en Adelbonde i Gothland, som holder af smukke Kvinder."

Forgjæves sagde Rovenna, at hendes Fader vilde betale saa høje Løsepenge for sin Datter, som de vilde forlange, de vilde ikke høre Tale derom, og Skibet tog Koursen mod Sjælland.

Erik sad som Jarl paa Sjælland, hvor han, for saa vidt Tidens Ugunst tillod det, holdt et muntert Hof. Han var forsigtig nok til ikke at udfolde hele den Politik, han senere fulgte som Konge, og som hos Almuen skaffede ham Navnet Ejegod; med Adelbønderne søgte han Venskab, medens han samtidigt gjorde Alt for at vinde Almuens Gunst. Ved flere sejrrige Tog til Esthland og Samland havde han indlagt sig Ry for at være en tapper Høvding, og han besad Egenskaber, som gjorde ham skikket til at være en saadan. Han var, skriver Saxo, begavet med en saa anseelig Skabning, at han ragede Alle over Skuldrene og var derhos før og meget velskabt. Hans Styrke svarede til hans Førlighed, saa at han siddende kunde kaste et Spyd eller en Steen længere end Andre staaende. Ligeledes kunde han sidde og brydes med Tvende, saa at, imens han traf den Ene til sig med Hænderne, klemte han den Anden med Knæerne, og holdt ej op, førend han fik dem Begge under Fødder, og deres Hænder bundne paa Ryggen. Han tog et Toug udi hver Haand og lod fire stærke Mænd trække i hver Ende af alle Kræfter, hver til sin Side, men de formaaede ej at rokke ham af Stedet, hvorimod han snart med den højre, snart med den venstre Haand tog enten Touget eller Folkene tilligemed Touget til sig.

Men ved Siden af sine mange gode Egenskaber havde han en Last, som Saxo ikke lægger Skjul paa,

men skriver, at han var „hengiven til Ukydskheds Last, saa at han ej bevarede Ægtesengen ubesmittet, endskjøndt han besad baade en dejlig og dydig Dronning, og dog havde han Omgang snart med et og snart med et andet Fruentimmer. Og heri fandt Bothild sig ej alene med den største Taalmodighed, men gik endog saa vidt, at hun drog moderlig Omsorg for alle de Piger, som hun mærkede, at han elskede, saa at hun tog dem iblandt sine Terners Tal. Ja, hun pyntede ofte selv med sine egne Hænder deres Hoveder, for at de skulde blive desto smukkere; thi da hun ej formaaede ved sin egen Skjønhed at behage sin Mand, saa vilde hun ved at taale Andres Skjønhed erhverve sig hans Yndest."

Gejstligheden lukkede Øjnene for Jarlens Svaghed for det smukke Kjøn. Den haabede, at han engang som Konge vilde følge i sin Broder Knuds Spor, den vidste, at Erik vilde gjøre Alt for at faae Knud gjort til Helgen, og han havde opkaldt sin Søn*) med Bothild efter Broderen. Hvorledes hans Stilling var til Kongen, vide vi. Man skulde heraf synes, at han maatte føle sig stærk nok til at optage Kampen med Olaf, men det var dog ingenlunde Tilfælde.

Folket nærede en bestemt Uvillie mod Enhver, som rejste Oprørsfanen, en Kamp om Kongeværdigheden ansaaes for at være meget ulykkebringende for Riget og at aabne Døren for ydre Fjender, især Venderne. Slægt kunde gribe til Vaaben mod Slægt, Mand mod Mand, Sligt bragte ikke Fare for det offenlige Vel, og det var Noget, man var vant til;

*) Den senere saa bekjendte Knud Lavard.

Blodhævnen var endnu dybt rodfæstet i Folkets Retsbevidsthed, men at gribe til Vaaben mod Kongen for at støde ham fra Thronen, var en Forbrydelse mod Alle, mod Riget. En anden Sag var det med Opstanden mod Kong Knud; thi han havde paalagt Folket saa store Bøder, at de Allerfleste vilde forarmes og og synke ned i Trældom, han forsøgte at ramme hver Enkelt i Riget, og hver Enkelt fik derved et personligt Mellemværende med Kongen; de Enkelte forbandt sig tilsidst imod ham. Og dog kunde denne Opstand med en Smule Omsigt være bleven dæmpet, dersom Knud ikke havde været en religiøs Sværmer.

Almuen var i Grunden utilfreds under enhver Konge, den fandt altid Byrderne for haarde, men den trøstede sig med, at de vilde blive lettede under Efterfølgeren. Desværre skulde den Tid komme, da forskjellige Kongesønner bragte det til, at Danmarks Provindser rejste sig mod hinanden, men dette førte store Ulykker over Riget.

Der var maaskee dem, som spurgte: „Naar Olaf kunde modarbejde Knud og være Drivfjeren til Opstanden mod Broderen, hvorfor skulde da Sligt ikke kunne gjentages af Erik mod Olaf." Af de ovenanførte Grunde lod det sig ikke gjøre, og hvis det alligevel skete, vilde Sagen mislykkes. Olaf havde ikke paalagt Folket større Byrder end han kunde forsvare paa hvert Landsthing, og Misvæxten kunde man ikke drage ham til Ansvar for, om man end betragtede den som en Himlens Straf, der havde ramt ham.

Ikke skal det nægtes, at Erik Jarl havde mange Venner, men de ventede, Tiderne vare desuden saa

strenge, at man først og fremmest maatte see at holde sine egne Sager i Orden, før man tænkte paa Statens. Naar baade Store og Smaa skulle kæmpe haardt for Brødet, tabe de Lysten til at beskjæftige sig med Rigets Velfærd.

Erik Jarl jagede i Skovene ved Esrom, hvor der var en gammel Kongsgaard. Han var nylig hjemkommen fra et Tog til Samland, hvor han havde gjort meget Bytte, navnlig af Korn og Kvæg, som man havde nedslaaet og saltet. Uden Bekymring for at han og hans Hof skulde lide Sult, kunde han derfor see Fremtiden imøde. Da Aaret havde været nogenlunde godt, var Vildtbestanden bedre end de foregaaende Aar, og hver Dag hjembragte han og hans Svende et rigt Jagtbytte til Esrom. Hans Hustru og hendes mange Terner opholdt sig paa Kongsgaarden, hvor det gik lystigt til.

Jarlen var en Dag paa Jagten kommen i Nærheden af Flynderborg, der laa nær det Sted, hvor nu Kronborg knejser. Han holdt stille og saae ud over Sundet. En rask Kuling legede med de brusende Bølger og jog de regngivende Skyer henover Himlen. Han saae et lille Skib ligge ved Kysten, og en Baad ro i Land derfra.

„Hvad Ærinde mon det Skib har?“ tænkte Jarlen. „Det er maaskee en eller anden Røver, som gaaer i Land for at spejde.“

Han bad et Par Svende følge sig og red ned til Stranden, hvor just Baaden var landet.

„Hvad ville I her?“ tiltordnede Jarlen de to Mænd, som vare landede.

„Vi ville til Esrom for at tale med Erik Jarl,“

svarede den Ene paa Plattydsk, som dengang lignede Dansk langt mere end nu.

„Hvad ville I Jarlen?"

„Det siger jeg kun ham selv."

Jarlen saae paa den Fremmede og blev strax overbeviist om, at han havde med en vaabenøvet Svend at gjøre.

„Er Du rømt af Tjeneste og vil nu træde i Jarlens?"

„Nej aldrig skal det siges om Johan, at han er rømt af nogen Herres Tjeneste, og ikke agter jeg at træde i Jarlens."

„Hvad vil Du ham da?"

„Det kan I spørge Jarlen om, naar jeg har talt med ham?"

„Nuvel, jeg er Erik Jarl."

Johan mønstrede Jarlen med et prøvende Blik, nikkede og sagde:

„Jeg troer I har Ret. Jeg har mere end een Gang hørt Eder beskrive."

„Hvad vil Du mig da?"

„Jeg vil drive Handel med Eder. Jeg har Noget at sælge."

„Hvad kan det være? Dit Skib ser ikke ud til at være et Kjøbmandsskib."

„Har I Brug for to smukke Trælkvinder?"

„Kvinder!" udbrød Jarlen studsende. „Har Du røvet dem i Venden, da lad mig see dem."

„Den Ene er rigtignok fra Venden, men hvor den Anden er fra, veed jeg ikke rigtig. Den Ene røvede den Anden, og saa røvede jeg dem Begge.

„Det er forblommet Tale."

„Vil I kjøbe dem, Herre Jarl?"

„Jeg maa da først see dem."

„Naar I giver frit Lejde for mig og Kvinderne, bringer jeg dem strax i Land."

Jarlens Nysgjerrighed var bleven vakt, og Johan fik det forlangte Lejde.

„En sælsom Hændelse," sagde Jarlen til sine Svende, „den fremmede Svend synes at høre til en eller anden Stormands Hird. Han taler Sachsisk."

„Er han fra Sachsen," svarede en af Svendene, „kan han godt ved Siden af Vaabenhaandværket drive en lille Handel med Kvinder; thi derovre gaaer det jo broget til."

Da Jarlen saae de to Kvinder, studsede han over Rovennas Skjønhed. Johan bemærkede dette og sagde:

„Jeg skulde mene, at denne Kvinde vel er ti Mark Sølv værd. Den Anden sælger jeg for fem."

„Saamæn," svarede Jarlen, „Summen er ikke for høj. Men det synes mig, at hun, Du holder højest i Pris, er en dansk Jomfru. Du har vel ikke gjort Strandhugst paa en af vore Kyster og røvet hende fra sine Frænder?"

„Herre Jarl, ved St. Georg og alle hellige Mænd, det har jeg ikke."

„Er I Erik Jarl," spurgte Rovenna, „skal I vide, at jeg i Sandhed er bleven røvet fra en dansk Kyst. Min Fader hedder Frode og boer paa Gaarden Bøgehavn ved Sli."

„Taler denne Jomfru sandt, er Du dog en Kvinderøver," sagde Jarlen med hævet Stemme til Johan, „og det skal gaae Dig ilde."

„Herre Jarl," svarede Johan, „jeg har ikke røvet hende, jeg har svoret derpaa."

„Er det da Dig, der lyver?" spurgte Jarlen, henvendt til Rovenna.

„Det er vist, at jeg ved List blev lokket ud til Skibet," svarede Rovenna, „men det er nok muligt, at Johan ikke dengang havde Befalingen over det."

„Hvem havde da Befalingen?" spurgte Erik forundret.

„Det havde Preba, den vendiske Kvinde," svarede Johan.

Erik saae paa Preba, der med en indsmigrende Mine sagde til ham:

„Herre Jarl, jeg kan tænke mig, at I neppe erindrer en stakkels vendisk Pige som mig. Jeg hedder Preba og fulgte Fru Bothild herop paa Flugten fra Jom. Hun vilde vist blive glad ved at see mig."

Jarlen saae paa Preba, hvis vilde Skjønhed behagede ham, og han svarede:

„Jeg erindrer Dig ikke, men vel erindrer jeg, at en vendisk Pige fulgte min Hustru paa Flugten fra Fyrst Svantibor. Hvorledes er Du bleven disse sachsiske Mænds Bytte?"

„Herre Jarl, jeg har engang elsket en Hirdmand, nu hader jeg ham."

„Ja saa, hvad hedder han?"

„Bue Vagnsen."

„Bue, hm, en af min Hustrus Frænder. Men hvad kommer det Sagen ved?"

„Jo, for denne Jomfru er Skyld i, at han har

forladt mig, og for at hævne mig, fik jeg et Skib af Fyrst Henrik og sejlede med dette til Bøgehavn."

„Kjender Du Henrik Gotskalksen?" spurgte Jarlen med stigende Forundring.

„Ja; han har brugt mig som Spejder, og jeg har bragt mangt Bud mellem ham og Fyrstinde Slavina. Nu behøver han ikke mere min Tjeneste, siden Fyrst Kruto er bleven myrdet."

„Kruto myrdet!" raabte Jarlen forundret.

„Pigen taler Sandhed, Herre Jarl," svarede Johan. „Vil I saa give mig den Sum, jeg har forlangt for Kvinderne?"

„Vent," sagde Jarlen bydende og bad Preba fortælle sig de nærmere Omstændigheder ved Krutos Drab.

Han lyttede til med den allerstørste Opmærksomhed og sagde, da Preba havde endt sin Beretning:

„Det synes som Du har været Øjenvidne til det Hele."

„Det har jeg," svarede hun.

„Hvem var Morderen?"

„Det veed jeg ikke," svarede Preba.

Jarlen taug et Øjeblik og sagde da:

„Du fortalte, at Du fik et Skib af Fyrst Henrik og sejlede med det til Bøgehavn, hvad vilde Du der?"

„Hævne mig paa Rovenna, fordi hun havde berøvet mig Bues Kjærlighed."

Jarlen lo og sagde:

„Du bortførte altsaa Rovenna. Hvorhen vilde Du have ført hende?"

„Det skal jeg sige Eder, Herre Jarl," tog Rovenna til Orde. „Hun vilde have ført mig til Venden

og solgt mig der som Slave. Da tog Skibets Styrmand Befalingen fra hende, og Besætningen besluttede at sælge baade hende og mig. Først ville de nu forhøre, om I, Herre Jarl, vil have os, hvis ikke, skulle vi sælges i Sverrig."

„Ja saa?" sagde Jarlen. „Hør, min gode Svend, hvad tror Du, at Fyrst Henrik, i hvis Tjeneste Du staaer, vil sige til din Gjerning? Du, en ukjendt Svend, vil gjøre denne Pige, der har viist Fyrsten Tjenester, til Trælkvinde; jeg er bange for, at Du mister baade Næse og Øren, faaer han det at vide."

„I saa Fald vender jeg ikke tilbage til Jarlen."

„Du bliver da en Rømningsmand. Hvad nu den danske Jomfru angaaer, da staaer hun under vore Love og Vedtægter. Du er som Sachser uvidende om vor Sæd og Skik. Jeg vil sige Dig, at jeg har Ret til at behandle Dig som en Røver og at hænge Dig under en stærk Egegren."

„I har givet mig Lejde," svarede Sachseren trodsig.

„Ærlige Folk giver man frit Lejde, men ikke Tyve og Røvere."

„Ha ha ha, Herre Jarl, I vil bedrage mig for mine femten Mark Sølv, I vil have Kvinderne for Intet. Sømmer Sligt sig for en stor Jarl?"

„Du er fræk, vogt Dig. Kvinderne faaer Du ikke med tilbage."

„Herpaa skal I ikke være saa sikker," raabte Johan; han drog sit Sværd, hans Ledsager gjorde det Samme, og de fore ind mod Jarlen, der nær var bleven overrasket.

Han gav sin Hest af Sporene og lod den stejle. Herved fik hans Svende Tid til at kaste sig mod Sachserne. Preba greb Lejligheden til at tage Flugten ind i den nærmeste Skovtykning. Da Jarlen havde faaet sit korte Jagtsværd draget, var Kampen hurtigt til Ende. De to Sachsere laae blødende af svære Saar.

„Lad dem ligge," sagde Erik til sine Svende, af hvilke den Ene havde faaet en Flænge i Kinden. „Og nu, smukke Jomfru, skal jeg føre Eder til min Gaard."

Han bøjede sig ned, løftede hende op og satte hende foran sig paa Hesten.

„Herre Jarl," sagde hun, „jeg kan godt gaae."

„Nej, nej, Vejen er opblødt, og mange Steder næsten ufremkommelig. Men hvor blev den vendiske Pige af?"

Preba var intet Sted at see.

„Hun hedder jo Preba," sagde Jarlen og raabte: „Preba! Preba!"

Hun viste sig ikke.

„Hvor kan hun være?" spurgte han. „Maaske er hun løben i Forvejen. Lader os ride til."

Jarlen saa venligt ned paa det smukke Ansigt, og hans højre Arm hvilede om Rovennas smækkre Liv. Hun takkede ham for sin Frelse og rødmede, da han sagde smukke Ting til hende.

„I skal indtil videre blive optagen mellem min Hustrues Jomfruer," sagde han, „vi skulle da til Vaaren lade et Skib bringe Eder hjem."

„Der er længe til Vaaren, Herre Jarl."

„Du veed smukke Rovenna, at kun faa Snekker pløje Bølgerne paa denne ugunstige Aarstid. Du skal

komme til at befinde Dig vel ved mit Hof. Vi savne ikke Skjalde, Strengeleg og Dands."

„Min Fader vil være saare bekymret for min Skyld."

„Jeg skal sende et Bud til din Fader om hans Datters Frelse."

„Tak, Herre Jarl, tak. Men jeg er Bue Vagnsens Fæstemø, han vil ængstes meget for min Skyld."

„Lad ham ængstes," svarede Erik halvt spottende, „des større vil hans Glæde blive, naar han veed Eder frelst."

„Herre Jarl, sæt Eder i hans Sted . . ."

„Jeg vil meget gjerne være i hans Sted," svarede Jarlen.

„Nej, nej, I skal høre mig ud," sagde Rovenna rødmende, „jeg mener, at havde I en Fæstemø, der blev borte, vilde I ængstes saare derover og være glad ved at faae Underretning om, hvor hun var."

„Saa kunne vi bede Eders Fader give Eders Fæstemand Underretning om Eders Opholdssted."

De vedbleve under Samtalen at ride videre ad Esrom til. Først da de kom der, erindrede Jarlen sig Preba. Hun var og blev borte.

Fru Bothild sad mellem sine mange Jomfruer og sang og spandt. Talen gik lystig, naar Sangen hørte op, de unge Svende ved Jarlens Hof kom ogsaa paa Tale, og deres gode eller slette Egenskaber bleve fremdragne. Der var dengang ikke meget Dagsnyt, skete der et eller andet Sted Noget i Verden, fik man det sent at vide, det blev ofte drøftet; thi det varede længe, inden man hørte om en ny Begivenhed. Saa=

ledes var paa Jarlens Gaard, som paa mange andre Gaarde, endnu en Begivenhed i frisk Minde, som var hændt ovre i Jylland. I Gjerløv Herred boede paa Sødringsborg en Jomfru Gunde, til hvem en rig og ansect Mand bejlede, men hun holdt ham for Nar paa en saadan Maade, at det vakte almindelig Opsigt, og en Jomfru Kirsten ved Erik Jarls Hof lagde en Vise derom, som er naaet ned til vor Tid. Denne Vise bad de andre Jomfruer Kirsten om at synge; thi de vilde gjerne lære den udenad. Hun føjede dem, og de sang alle Omkvædet med.

Det var Jomfru Gundelil,
  Hun spurgte sin Moder ad:
„Maa jeg drikke Juledrik
  Med unge Hr. Palle iaar?"
Der springe ud Løvene saa grønne.

„Vel maa Du drikke Juledrik
  Med rige Hr. Palle iaar,
Saa krænker han din Ære,
  Som han saa længe eftertraaer."

„Hør, I Jomfru Gundelille!
  Vil I have mig kjær,
Alle de Dage jeg leve maa,
  Jeg vil Eder elske og ær'."

„Hør, I Ridder Hr. Palle!
  I gjøre mig ingen Meen,
Naar Messen er udsjungen,
  Saa følger jeg Eder hjem.

Hør, I Ridder Hr. Palle!
  I gjøre mig ingen Harm,
Naar Messen er udsjungen,
  Saa sætter Eder i min Karm."

Der Messen var udsjungen,
Og Folkene de foer hjem,
Det var Jomfru Gundelille,
Gjemte sig i Kirken igjen.

Saa klædte hun sin Kjøresvend
Udi Skarlagen blaa,
Selv drager hun Jomfru Gundelille
Sin Kjøresvends Klæder paa.

Det var Jomfru Gundelille,
Hun kom der kjørendes i Gaard,
Ude stod rige Hr. Palle,
Han var vel svøbt i Maard.

Det var rige Hr. Palle,
Han ganger til hendes Karm,
Minder han Jomfruens Kjøresvend,
Han tog hannem i sin Arm.

Tog han Jomfruens Kjøresvend,
Fulgte hannem i Stuen ind,
Efter ganger Jomfru Gundelille,
Hun bar sin Kjøresvends Skind.

Toge de Jomfruens Kjøresvend,
Satte hannem til Brudebænk,
Selv ganger Jomfru Gundelille
Og Mjøden for hannem at skjænke.

Saa toge de den Kjøresvend,
Og satte de hannem til Bord,
Selv ganger Jomfru Gundelille
Og giver sine Heste Foer.

Alt da sidder den Kjøresvend
Og drikker den klare Viin,
Selv ganger Jomfru Gundelille
Og vander Heste sin.

„Hr. Palle maa have været drukken, siden han ikke opdagede Fejltagelsen," udbrød en Jomfru.

„Eller ogsaa maa Kjøresvenden have været meget ung og lignet en Kvinde," mente en anden Jomfru.

„Det var Juul," sagde Fru Bothild, „Palle har derfor seet for dybt i Kruset. Vi vide, at Mændene sjelden ere ædru i den fornøjelige Juletid."

„Gud skee Lov, vi har den snart i Vente!" raabte en Jomfru."

„Syng videre, Kirsten," sagde Fru Bothild.

Kirsten havde ikke taget Afbrydelsen ilde op og sang:

Det var sildig om Aftenen,
  Der Mørket det faldt paa,
Det var Jomfruens Kjøresvend,
  Han skulde til Senge gaae.

Saa toge de Jomfruens Kjøresvend,
  Fulgte hannem til Brudehus,
Foran ganger Jomfru Gundelille,
  Hun bar de Brudeblus.

Det var Jomfruens Kjøresvend,
  Satte sig udi Brudeseng,
Det var Ridder Hr. Palle,
  Han dvæled ikke heller længe.

Det var Ridder Hr. Palle,
  Satte sig udi Sengen ned,
Det var den Kjøresvend,
  Vendte sig til Væggen derved.

Det var Ridder Hr. Palle,
  Klapped hannem ved hviden Kind:

„Vender Eder om, Jomfru Gundelille!
I er Allerkjæreste min!"

„Jeg er ikke Jomfru Gundelille,
Men er hendes Kjøresvend,
Jeg beder Eder, rige Hr. Palle,
I gjøre mig ingen Meen."

„Er Du ikke Jomfru Gundelille,
Men er hendes Kjøresvend.
Ret aldrig skal Du levende komme
Af denne Brudeseng."

Det var Ridder Hr. Palle,
Han ledte efter Glavind og Spjud,
Det var da den Kjøresvend,
Han sprang af Vinduet ud.

Det var den Kjøresvend,
Han ud af Vinduet sprang,
Der holdt hun Jomfru Gundelille
Alt med sin hængende Karm.

Det var Jomfru Gundelille,
Kjørte selv den Karm af Gaarde,
Det vil jeg forsanden sige,
Hun lo derved saa saare.

Her taug Jomfru Kirsten. Dronningen lo og sagde:

„Ja, sandt nok, her er Historien ude, men mine Jomfruer have jo indbyrdes talt med hinanden om, at, hvis en af dem havde været Jomfru Gundelille, vilde de have fortsat Drilleriet mod Hr. Palle. Snart har Mette villet gjøre Dette, og snart har Thora villet gjøre Hint. Du har sat nogle Vers til Visen, Kirsten,

og deri fortalt, at Gundelille virkelig har fortsat Drilleriet paa den Viis, som mine Jomfruer have talt om, lader os høre de Vers."

Kirsten nikkede og sang:

Det var Jomfru Gundelille,
  Skriver de Breve under Ø,
Lader spørge Ridder Hr. Palle,
  Om hendes Kjøresvend var Mø.

Det var Jomfru Gundelille,
  Hun gjorde hannem større Harm,
Hun sendte ham Vugge og Svøbeklæder
  Alt til hendes Kjøresvends Barn.

Det var Ridder Hr. Palle,
  Han blev i Hu saa mod:
„Give Gud Fader i Himmerig
  Jeg var i sorten Jord!"

Det var Ridder Hr. Palle,
  Han sørger sig selv til Døde,
Endnu lever hun Jomfru Gundelille
  Og er saa væn en Mø.
Der springer ud Lovene saa grønne.

„Den bedrøvelige Slutning passer ikke til den lystige Vise," sagde Dronningen. „Vi vide jo, at Hr. Palle lever endnu, og hvo veed, maaskee kan han endnu faae Jomfru Gundelille."

„Aa nej," loe Jomfruerne.

„Man har hørt Sligt før."

„Ingen dansk Jomfru vil have en Husbond, om hvem en slig Vise er lagt," sagde Jomfru Mette.

„Hr. Palle er en meget rig Mand," sagde Bo-

thild, „og en dansk Jomfru maa lyde sine Forældres Bud."

Der opstod nu en lystig Samtale om, hvorvidt Hr. Palle kunde vente nogensinde at blive gift. Naar her i Sangen hentydes til, at Jomfruen blev Mandens Hustru blot ved at flytte sammen med ham, da var det Sæd dengang, at Mand og Kvinde ansaaes for Ægtefolk, naar de havde levet nogen Tid sammen, og hun var ham jevnbyrdig, hvis ikke, var hun hans Frille, men Sønnerne af en Hustru og en Frille havde lige Rettigheder. Kong Knud og Kong Olaf vare Frillesønner, Erik Jarl og hans Brødre vare det Samme.

Da lød et Jagthorn i Kongsgaarden, og Bothild sagde:

„Min Husbond kommer fra Jagt."

Kort efter førte Erik Jarl Rovenna til sin Hustru og fortalte hende Jomfruens Eventyr.

Bothild og hendes Jomfruer lyttede opmærksom til og betragtede med Opmærksomhed Rovenna, idet de tilhviskede hinanden forskjellige Bemærkninger om hendes Udseende og hendes jydske Udtale, de vare selv fra Sjælland eller Skaane.

„Du skal være mig velkommen," sagde Bothild til Rovenna, „og jeg optager Dig blandt mine Jomfruer, til Du ad Aare kan vende tilbage til din Fader."

Rovenna takkede rørt den smukke, venlige Frue. Snart var hun omringet af Jomfruerne, der gjorde hende hundrede Spørgsmaal.

„Ja, ja," sagde Jomfru Mette, „det, Du har op=

levet, er saa eventyrligt, at Kirsten maaskee sætter os en Vise sammen derom."

Andet Kapitel.

Juul i Hedeby.

Kong Olaf holdt dette Aar Juul i Slesvig. Der var ikke indbudt mange Gjæster; thi paa Grund af de daarlige Aar var Fadeburet kun slet forsynet. Rigets Forhold til Hertug Magnus og Fyrst Henrik var godt. Kongen havde ikke fundet det klogt at fastholde Fordringen paa de Dele af Holsteteland og Ditmarsken, som Bjørn Jarl havde erhvervet. I Byen Slesvig yndede Borgerne Kong Olaf; de begyndte allerede den Gang at ordne sig i Gilder, som siden skulde faae en saa stor Betydning. Heller ikke hos Gejstligheden mødte Kongen i denne Landsdeel nogen Uvillie og plejede ofte Raad med den gamle, ærværdige Bisp Sivard i Slesvig.

Sivard var i Aaret 1062 bleven indsat til Bisp i Slesvig af Svend Estridsen. Den unge Bisp blev sendt over til England for at indvies; thi Kongen laa dengang i Strid med Bisp Adelbert af Bremen. Sivard var født i Danmark og havde klogt og besindigt forstaaet at befæste Kristendommen i sit Stift; thi der,

som overalt i Danmark, var Hedenskabet ikke ganske udryddet. Man maa erindre, at mange Høvdinger, som hyldede Kristus, blot holdt ham for en ny Gud, og at de ved Siden af ham dyrkede de gamle Guder. Bisper og Præster læmpede sig efter de gamle Forestillinger for at faae Kristendommen til at vinde Indgang. Man bør endvidere erindre, at den Lære, som forkyndtes, ikke var Kristendommen i sin Renhed og Sandhed. Der var opstaaet et Hierarki, i hvis Spidse den enevældige romerske Pave stod. Det maa dog indrømmes, at Kristendommen, som den kom til Hedningerne, var bedre egnet til at paavirke dem end hvis den rene Lære strax var bleven forkyndt.

Engang i denne Juul havde Kong Olaf i sit Lønkammer en Samtale med Bisp Sivard, en ærværdig Olding, hvis hvide Skjæg hang ham langt ned paa Brystet. Trods Alderen var han endnu rørig og aandsfrisk. Som man veed, havde Kong Knud givet Bisperne Rang over Alle, som ikke hørte til Kongehuset, og Bispen vidste at haandhæve denne Stilling.

„Ærværdige Fader," sagde Kongen, „I har flere Gange hørt mit Skriftemaal, og jeg har Intet dulgt for Eder. Jeg vil nu her i Lønkamret betroe Eder, at jeg er begyndt at frygte for, at disse vedvarende daarlige Aar alligevel kunne være en Straf, der tilskikkes mig for mine Synders Skyld. Jeg veed meget vel, at samme Misvækst herfker i andre Riger og Lande, der kan den ikke siges at være kommen for nogen Enkelts Skyld."

„I var ikke her i Landet, dengang de sloge Kong Knud ihjel," sagde Bispen. „Skulde disse daarlige

Aar betragtes som Straf for Nogle, maa det være for de vilde Vendelboer."

„Har I Ret, og det har I vel sagtens, fromme Bisp, maae de Gudelige lide sammen med de Ugudelige. Meget, seer jeg nu, burde i mit Liv have været anderledes."

„I, Kong Svends Sønner, synes at friste en sælsom Skjæbne. I Eders Ungdom have I været vilde og hensynsløse som Vikinger, naar I blive ældre angre I dybt Eders Ungdoms svære Synder."

„Med Alderen kommer det rolige Overlæg. Hvad skal jeg gjøre for at blive fri for de martrende Tanker?"

„Bed, min Søn."

„Jeg beder ofte i Løn, men Bønnen giver mig kun sjelden Lindring, kun en enkelt Gang, naar jeg synes, at min Broder Benedikt staaer ved min Side og beder med mig. — O, var det ham og ikke Knud, de vilde ophøje til en Helgen, jeg skulde Intet have herimod!"

„I veed, at jeg ikke ønsker nogen ny Helgen i Norden," sagde Bispen, „thi vi have allerede en saadan i den hellige Ansverus, der ligesom den hellige Stefan blev stenet tildøde. Han var af stor jydsk Slægt, der endnu boer i Isted Syssel."

„Han paakaldes af de kristne Vender. Han blev jo dræbt paa et Bjerg mellem Ratzeborg og Lybæk."

„Det vilde være klogt," mente Bispen, „om de Danske og de kristne Vender havde samme Helgen; thi derved vilde der blive knyttet et helligt Baand imellem dem, et Baand, der vilde holde i de skiftende Tider."

„Eders fromme Ønsker ville aldrig blive opfyldte,"

sagde Kongen. „De Danske ville have deres egen Helgen.“

Kongen udtalte sig som sædvanlig heftigt mod Knuds Skrinlæggelse, kom senere tilbage til sin egen Person og endte Samtalen med at sige:

„Ærværdige Bisp, I har nu erfaret, at jeg, naar jeg er i Eenrum, tidt est en højst ulykkelig Mand. Mit Folks Ulykke gnaver paa mig; undertiden er jeg nærved at græde som et Kvinde over al den Elendighed. Solen og de tunge Regnskyer have lamslaaet mig.“ —

Bue Vagnsen havde været paa Hyrdenæs, men ikke fundet Preba. Siden havde han været paa Bøgehavn og spurgt efter Frode, Ingen vidste, hvor han var. Fra Fru Geva havde Bue Intet hørt. Han var nærved at betragte sit Sommeropphold paa Bøgehavn som en smuk Drøm, som et Fee-Eventyr, Rovenna var Feen, og nu var hun for bestandigt forsvunden. Han sukkede, naar han tænkte paa hende, men han gik ikke som en ørkesløs Drømmer om i Verden, han havde Øjet aabent for det virkelige Livs Krav.

Da blev han en Dag i Julen tiltalt af en kvindelig Pilgrim. Han gjenkjendte Fru Geva.

„Hvor kommer I fra? Bringer I gode Tidender?“ spurgte han, og hans Hjerte bankede heftigt.

„Jeg har været hos Slavina, og jeg har betroet hende mit Ærinde. Hun har stor Medlidenhed med mig. Jeg fik at vide af hende, at Preba af Fyrst Henrik havde faaet et Skib med ti gode Svende, men hvad hun vilde bruge Skibet til, vidste Slavina ikke.“

„O, nu forstaaer jeg det! Det er hende, som har bortført Rovenna, nu er min Fæstemø fortabt, myrdet maaske!"

„Var Eders Frille da saa ond?"

„Preba har i sin Tid paa Hyrdenæs slaaet en Træl ned, fordi han vilde lægge Haand paa hende; Rovenna har fornærmet hende langt mere end Trællen; Fru Geva, bed for Rovennas Sjæl."

„Mener I, at Preba har dræbt hende?"

„Ja, det er sandsynligt."

„Bue Vagnsen, fortvivl ikke. Maaskee bringer Frode gode Efterretninger."

„Jeg troer det ikke," sagde Bue, „men træffer jeg atter Preba, da . . ."

„Lad der ikke flyde mere Blod i denne Sag," bad Fru Geva. „Jeg holder Juul hos de fromme Søstre i St. Mariæ Kloster. Der vil I kunne træffe mig, hvis nye Efterretninger skulde indløbe."

Fru Geva hilste og begav sig bort.

Bue var, efter hvad han havde hørt, næsten overbeviist om, at Preba havde taget en frygtelig Hævn over Rovenna. Men hvor var Preba selv?

Da modtog han en Dag et Bud fra Bøgehavn, at Frode var kommen hjem og ønskede at tale med ham. Han lod sin Ganger sadle og red strax til Bøgehavn. Det var et forrygende Snevejr, og Vejene vare næsten ufremkommelige. Bue syntes godt om Vejret, det passede til hans Sindsstemning. Da han red igjennem en Skov, sprang der pludselig en i Lammeskind klædt Skikkelse frem fra et Træ, Hesten blev sky og stejlede. Bue troede, at det var en for-

sulten Bonde, der vilde tigge. Da raabte Skikkelsen med en Stemme, som han kjendte saa godt:

„Bue, jeg har hævnet mig."

„Preba!" raabte Bue, „Preba, hvor er Rovenna?"

„Hahaha, længes Du efter hende? — Kom mig ikke nær; thi da forsvinder jeg i Krattet. — Hold din Hest an."

Bue holdt Hesten an og spurgte:

„Har Du myrdet hende?"

„Har Du frygtet derfor, Bue? Aa nej, hun lever, men jeg har faaet Hævn."

„Gud være lovet, hun lever!"

„Ja, hun lever som Erik Jarls Frille."

„Hvad siger Du," raabte Bue og var nærved at segne af Hesten.

„Jeg siger Sandhed."

„Du lyver, ja, Du lyver!"

„Drag selv til Sjælland, og Du vil erfare, at jeg taler sandt. Rovenna er smuk, og Jarlen holder af skjønne Jomfruer."

Bue blev bleg af indre Bevægelse; han tænkte et Øjeblik paa at give sin Hest af Sporene og forsøge paa at naae Preba og fange hende, men han kjendte hendes Behændighed og opgav det.

„Hvorledes er Rovenna kommen til Erik Jarl?"

„Det vil jeg ikke skjule for Dig," sagde hun.

Hun fortalte ham, hvad der var hændet hende, siden de saaes i Pløen, hun skjulte Intet. Derimod fortaug hun, at hun ikke vidste Noget om den Modtagelse, Rovenna havde faaet hos Erik Jarl og Fru Bothild. Da hun hiin Dag sprang ind i Skoven,

var det af en Slags Frihedstrang, hun holdt mere af Livet i Skoven end paa Jarlens Gaard. I nogen Tid opholdt hun sig paa Egnen omkring Esrom, og der havde hun faaet saa meget at vide om Jarlens Leveviis, at den Tanke opstod hos hende, at hun vilde ærgre Bue ved at fortælle ham, at Rovenna var bleven Jarlens Frille. Opfyldt af Tanken om denne Hævn, begav hun sig til Slesvig og glemte rent, at det var Rovenna, hun egentlig vilde hævne sig paa.

Bue havde i Taushed hørt paa hende. Da hun havde endt, sagde han:

„Du er en ond Kvinde,"

„Det sagde Du ikke før, Bue, husker Du, at jeg engang reddede dit og dine Svendes Liv? Husker Du . . ."

„Jeg husker det Alt," svarede Bue, „og derfor . . ."

„Hahaha, og derfor har Du forladt mig! Bue, Rovenna er tabt for Dig," sagde hun med indsmigrende Stemme, „Bue, lad mig igjen blive din Svend!"

„Hvor tør Du, efter hvad der er skeet, fremkomme med slig Begjæring!"

„See, Sneen smelter, naar den falder paa min blussende Kind, saaledes smelter ogsaa mit haarde Sind, naar jeg seer Dig."

„Jeg har sagt Dig, at Alt er ude mellem os."

„Vil Du ægte Jarlens Frille?" spurgte hun haanligt.

Han svarede hende ikke, gav sin Hest af Sporene og red sin Vej. Hun saae efter ham, mumlede nogle uforstaaelige Ord og forsvandt derpaa i Skovtykningen.

Asbjørn Jarl var helt uventet kommen til Hedeby. Han havde tilbragt Julen hos Skjalm Hvide paa Fyen. Der havde han erfaret Ting, hvorom han mente at burde underrette Kongen. Skjalm Jarl havde denne Juul havt Besøg af sine fire Sønner Toke, Ebbe, Asker og Sune. De havde fortalt, at Erik Jarl havde været hos dem for at anmode dem om Hjælp til Vaaren med at rejse et Oprør mod Kongen. De havde Alle givet ham Afslag paa hans Begjæring; thi de mente, at Tiderne vare saa mørke, at alle Danske burde enes smukt og ikke lade Krigens Rædsler forene sig med Hungersnødens.

„Smukt talt af Skjalms Sønner," sagde Kongen.

„De havde," vedblev Jarlen, „sagt til Erik, at vel vare de hans Venner, men Danmarks Velfærd satte de over Alt."

„Hvad sagde Skjalm Hvide?"

„Han roste dem for deres Opførsel. Hvidejarlen er nu gammel og graa, han er ikke saa kamplysten som før. Kun Venderne formaae at vække hans gamle Iver. Han har altid været din Ven."

„Jeg veed det. — Har Erik efter den Modtagelse hos Skjalms Sønner opgivet sine onde Hensigter?"

„Nej, han vil besøge Kong Inge og ophidse ham til Krig imod Dig."

„Vil han det? Baade han og Inge skulle ikke finde mig uforberedt."

„Det vilde være bedst," sagde den snedige Jarl, „om vi undersøgte Sagen først. Erik kan vel neppe antage, at Du endnu veed Noget om hans fjendtlige Hensigter. Kan Du ikke sende en Hirdmand i et fredeligt Ærinde

til Jarlen og samtidigt paalægge ham at bruge sine Øjne og Øren."

„Det lader sig vel gjøre," mente Kongen. „Der græsser i Esrom Skove et hvidt Stod, som er mit; jeg vil lade det hente."

„Det er et godt Ærinde," sagde Jarlen.

Dagen efter denne Samtale traadte Bue og Frode ind i Hallen, hvor Kongen og Asbjørn sad. Frode traadte frem for Kong Olaf og rejste Anklage mod Erik Jarl, fordi denne havde beholdt Jomfru Rovenna mod hendes Villie ved sit Hof, ja, Rygtet vilde vide, at han havde gjort hende til sin Frille.

„Det er grove Beskyldninger," sagde Kongen.

„Min Datter blev bortført fra Bøgehavn," sagde Frode. „Jeg har forgjæves søgt hende i mangt et Syssel, sidst tænkte jeg paa at søge hende hos Jarlen."

„Hvad har Du, Bue, med den Sag at gjøre?" spurgte Kongen.

„Herre Konge, Rovenna er min Fæstemø."

Bue fortalte Kongen hele Sagens Sammenhæng. Olaf hørte opmærksom til og sagde, da Hirdmanden havde endt:

„Det synes at være vist, at din Fæstemø er paa Esrom, men uvist, om hun er min Broders Frille."

„Maa jeg give et Raad," sagde Asbjørn, „skal det være, at Du, Olaf, lader Bue og Frode rejse til Esrom for at undersøge Sagen og samtidigt kunne de hente det hvide Stod."

Kongen nikkede og sagde:

„Saaledes være det!"

Bue og Frode bleve førte ind i Kongens Lønkammer, hvor han meddelte dem, at Erik Jarl pønsede paa Krig, og at de, naar de kom til Esrom, skulde see at faae at vide, hvorledes det forholdt sig med den Sag. De lovede at skaffe saa tilforladelige Oplysninger som muligt.

Da de forlode Kongen, sagde Bue:

„Pønser Jarlen paa Krig, vil vor Sendelse ikke blive uden Fare. Fatter han Mistanke til os, holder han os i Fængsel, og hvorledes vil det da gaae Rovenna?"

„Ja, Du har Ret," sagde Frode, „men hvad er herved at gjøre?"

„Fru Geva bør ledsage os, og vi bør see at skaffe hende en Bolig udenfor Esrom. Gaaer det os galt, vil hun kunne være Rovenna til Støtte."

„Jeg ønsker, som Du vel kan forstaae, ikke Thorborg blandet ind i den Sag mere end hun har været."

„For din Datters Skyld er det nødvendigt."

Frode gav efter, og Bue begav sig til Klostret for at træffe Aftale med Fru Geva.

Hun var villig til at paatage sig det tiltænkte Hverv, men under den Betingelse, at hun ikke rejste i Bues og Frodes Følge.

„Lad mig sejle min egen Sø," sagde hun, „om faa Dage afgaae nogle Nonner herfra til Roeskilde; thi paa Sjælland skal der oprettes et nyt Kloster. Jeg slutter mig til dem, o, gid jeg kunde blive hos dem! Det kan jeg ikke, før jeg har faaet Frodes Tilgivelse. Nævner han aldrig mit Navn?"

„Nej, ikke uden jeg først bringer Eder paa Tale.“

„Da bring mig tidt paa Tale. Svarligt har jeg syndet. Kristus sagde til den faldne Kvinde: Gaa og synd ikke mere! Jeg vil velsigne den Dag, da Frode siger det Samme til mig. Troer I, Bue, at den Dag vil komme?“

„Han har jo lovet, at den skal komme, naar I har fundet Rovenna.“

„Hun er funden, men ikke ved mig.“

„Hun er endnu ikke funden,“ sagde Bue, „thi Preba kan have løjet.“

„Det er ikke umuligt,“ mente Fru Geva. —

Efterat Preba hiin Dag i Skoven havde forladt Bue, foer hun vildt afsted gjennem Tjørn og Krat, til hun standsedes af Sliens Vande, som i Snestormen fløde mørke og skummende. Hun kastede sin Faareskindspels og styrtede sig ud i Bølgerne. Hendes Latter lød fra Kyst til Kyst og opskræmmede et Par Krager, der fløj op fra et Egetræ. Det kolde Bad afkølede hende, hun svømmede i Land og svøbte Pelsen om sig.

„Ved Zcerneboch,“ sagde hun, „jeg har kun hævnet mig daarligt. Bue vil glæde sig, naar han erfarer, at Rovenna ikke er bleven Jarlens Frille. Jeg har været taabelig nok til at fortælle ham, hvor hun er at finde. Men jeg har endnu Magt til at hævne mig, blot hurtigt. — Fordømte Bølger! Hvorfor lægge I Jer ikke? Jeg vil spejle mig I Eders Vande, jeg vil see, om jeg endnu er smuk.“

Hun tog en Kniv frem og spejlede sig i dens Klinge.

„Jeg er endnu skjøn som Siva," sagde hun. „Jeg har ikke den unge Jomfrus Skjønhed, men skjøn er jeg alligevel. — Erik Jarl ynder skjønne Kvinder, hvorfor blev jeg ikke hos ham? Jeg havde da været Rovenna nær, og jeg kunde have hævnet mig. — Til Esrom!"

Ved det nærmeste Færgested lod hun sig sætte over Slien og vandrede hurtigt sydpaa. Hun frygtede ikke de Farer, der kunde møde hende, hverken Røvere eller vilde Dyr. Hendes Øje var skarpt, hendes Øre fint, og hun besad et urokkeligt Mod. Et Par Dage efter var hun i en stor Skov i Wagrien. Sneen laa højt, hun vadede gjennem den, sprang behændigt over de Vindfæller, som spærrede hende Vejen, og naaede tilsidst en Enebærbusk. Med et Stykke Jern, hun havde medbragt, grov hun i Jorden, til hun stødte paa et Skrin. Hun aabnede det. Guld og Juveler lynede hende imøde.

„I skulle hjælpe mig, straalende Stene!" raabte hun. „Længe har jeg samlet paa denne Skat."

Hun nikkede fornøjet.

„Disse Smykker ville klæde mig, dette Guld vil hjælpe mig! Jeg er ikke mere den ringe Preba . . . jeg er Venderfyrstens Datter. Jeg vil kalde mig Siva."

Hun gjemte Skrinet under sin Pels og forlod Skoven.

Nogle Dage efter drog en fornem vendisk Jomfru tilhest og ledsaget af to vendiske Svende nordpaa. Hvor hun tog ind, opførte hun sig med stor Høviskhed. Selv talte hun Dansk, men hendes Svende foregave kun at kunne tale Vendisk. Hun rejste hurtigt. Midt i Januar var hun i Roeskilde, hvorfra hun over

Sundet vilde begive sig til Skaane; thi hun foregav at ville besøge en gift Søster i Gothland.

Preba opholdt sig en Dag i Roskilde for at udhvile sig. Byen havde endnu ikke faaet sit Nonnekloster, helliget Vor Frue, der fandtes dog allerede Nonner, som boede i en Træbygning, og denne kaldtes Klostret; her iagttoges Klosterreglerne, dog ikke i deres fulde Strenghed. Blandt Nonnerne saaes ingen unge Piger, men kun Enker efter Adelbønder og ældre Jomfruer, som havde følt Trang til at trække sig tilbage fra Verden. Hos dem havde Preba fundet Ophold, og eftersom de ved Siden af deres Gudsfrygt vare meget snakkelystne, fik hun snart at vide, at Erik Jarl var rejst til Sverrig. De vidste meget at fortælle om hans tøjlesløse Liv med Friller, men roste ham desuagtet; thi han var gavmild og gudsfrygtig. Derimod dadlede de stærkt Kong Olaf.

Domprovst Vincentius aflagde Nonnerne et Besøg, og Preba blev forestillet for ham. Den fromme Mand var langtfra utilgængelig for kvindelig Skjønhed og blev veltalende i den smukke, vendiske Jomfrus Nærværelse. Preba udspurgte ham ivrigt om Jarlens Hof. Provsten havde her Intet at skjule; thi Alle vidste, hvad der foregik paa Esrom; Fru Bothilds mange Jomfruer havde ikke Andet at tale om, naar de mødte Venner og Bekjendte.

Preba fik at vide, at ingen Jomfru, der hed Rovenna, opholdt sig hos Fru Bothild, og Domprovsten havde ikke hørt Noget om, at en Jomfru af dette Navn havde været i Besøg ved Hoffet. I sit stille Sind blev Preba forundret ved at erfare dette; var Rovenna ikke

paa Esrom, hvor var hun da? Hendes Plan havde været som tilfældigt engang at træffe sammen med Jarlen, og da opbyde Alt for at fængsle ham. Derefter vilde hun lade Omstændighederne afgjøre, hvorledes hun bedst kunde faae Rovenna paany i sin Magt.

Men hvor var Rovenna nu?

At hun havde været paa Esrom, vidste Preba, men det maatte kun have været kort, siden Besøget ikke var rygtedes mellem Egnens Beboere. Hvor var hun rejst hen? Havde Jarlen ladet hende ledsage til Bøgehavn? Det maatte være skeet forhyligt. Der kom stor Uro over hende, og Dagen efter rejste hun tilbage til Slesvig; thi hun maatte have Vished om, hvorledes Sagen forholdt sig. Hun skar Tænder af Raseri ved at tænke paa, at Rovenna og Bue muligviis havde mødt hinanden.

Paa Tilbagerejsen var hun kommen til Egnen Nord for Aabenraa, da hun mødte en Rytterskare, anført af Bue. Hun slog sit Slør for Ansigtet, og Bue red hende forbi uden at kjende hende.

„Hvor skal Bue hen med det store Følge?“ spurgte hun sig selv. „Det synes, at han er ude i Kongens Ærinde.“

Hun vendte Hesten og fulgte Bue og hans Mænd. De toge Natteophold i en af Kongens Gaarde, lidt N. for Hadersley. Preba gav en af sine Svende Befaling til at udforske, hvorhen Bue agtede sig. Svenden, der paa hele Rejsen havde ladet som han ikke kunde andet Sprog end Vendisk, viste, da han blev sendt i Prebas Ærinde, at han var det danske Sprog fuldkommen mægtig, han var nemlig født i Svansø. Han kom

snart til at tale med Bues Svende, hvem han fortalte, at han var i Tjeneste hos en nærboende Adelbonde, og han fik at vide, at Bue og Frode til Bøgehavn rede i Kongens Ærinde til Erik Jarl for at hente et hvidt Stod.

Da Svenden ved sin Hjemkomst fortalte Preba dette, forstod hun, at Bue ikke alene skulde hente Kongens Heste, men at han ogsaa paa Eskrom havde et Ærinde at udrette for sig selv, dette var saa meget vissere som Rovennas Fader var med paa Rejsen. Rovenna var altsaa ikke kommen tilbage til Bøgehavn. Preba grundede et Øjeblik og raabte da:

„Afsted til Erik Jarl!"

Tredie Kapitel.

Prebas Eventyr.

Midt i Vest-Gothland ligger den gamle By Skara. Her boede Kong Inge Stenkilsen. Først efter haarde Kampe havde han vundet Kronen. Sammensmeltningen mellem Svearne, der boede Nord for de store Søer, og Gotherne, der boede Syd for disse, havde endnu ikke fundet Sted. Oppe hos Svearne dyrkedes de gamle Guder.

Historien indeholder intet Tydeligt om de to Konger af Navnet Erik, som efter Stenkilds Død gjorde dennes

Sønner Inge og Halsten Thronen stridig; omtrent ved Aaret 1067 omkom de begge i et Slag, og Halsten blev kaaret til Konge, kort efter forsvinder han af Historien. Folket sendte nu Bud til Rusland efter hans Broder Inge og kaarede ham til Gothernes Konge. Kort efter fortrængtes han af Jarl Hakon den Røde, der døde 1079. Inge blev paany Konge.

Han var en ivrig Kristen og, stolende paa sin Magt og Anseelse, vilde han ikke offre til Guderne, men lod Upsalas Tempel nedbrænde. De fleste Svear vare endnu Hedninger og bleve meget forbittrede over Templets Brand. De kastede Sten paa Kongen og fordreve ham til Södermanland. Derefter valgte de Svend, en Broder til Inges Hustru, til Konge. Han blotede eller offrede til Guderne og fik heraf Tilnavnet Blot-Svend, han lod endogsaa en Bisp Eskil halshugge.

Inge herskede nu i det tildels kristnede Vest-Gothland. Efter tre Aars Forløb overfaldt han den Gaard, hvor Blot-Svend opholdt sig, satte Ild paa den og lod Svearnes Konge hugge ned. Imidlertid synes det, at Blot-Svends Søn Erik arvede Faderens Kongerige.

En dyb, blaa, nordisk Vinterhimmel hvælvede sig over Skara, hvor der i disse Dage var megen Lystighed ved Kongens Hof; thi Inge havde den højt ansete danske Erik Jarl til Gjæst. Ligesom man i Danmark bestandigt mødte Mænd fra England eller Sachsen, hvis Sprog dengang lignede Dansk meget, saaledes mødte man i Sverrig ikke blot Mænd, men ogsaa Kvinder fra Rusland, hvor den vidt udbredte „danske Tunge" taltes i en særegen Dialekt. Russiske Fyrster giftede sig med svenske Kongedøttre, og svenske Konger med russiske

Fyrstedøttre. Selv i Danmark fandt saadanne Giftermaal Sted. Fyrst Jaroslavs Datter Elisif havde været gift med Harald Haarderaade, og deres Datter Inger var Kong Olafs Dronning.

Der var Jagter og Slædefarter hver Dag, og i disse deeltoge Kongens Døttre Margrethe, Christine og Cathrine. Kongens Søn Rognvald Jarl var dengang allerede død. Envidere saae man i det lystige Selskab Kongens Brodersønner Philip og Inge Halstensen. Hans Hustru Helene sad helst hjemme; hun bar paa en stille Sorg over, at hendes Husbond havde plettet sine Hænder med hendes Broders Blod, og at Broderen var død som Hedning.

I Skara talte man højt om, at der til Vaaren skulde paaføres Danmark Krig, og at Erik Jarl vilde staae paa Gothernes Side. Nogle mente, at Jarlen, inden Aaret var omme, vilde være Konge i Danmark, selv var han ikke af den Mening; thi han vidste, at han ikke kunde forlade sig paa de store, sjællandske Slægter. Derimod havde han Haab om at kunne fravriste Kongen Skaane, Halland og Bleking.

„Disse Landsdele," havde han engang sagt til Kong Inge, „ere Danmarks højre Arm. Den Dag, Danmark mister dem, vil det hensygne."

Skjøndt der blev opbudt Alt for, at Jarlen kunde fordrive Tiden paa en behagelig Maade, savnede han dog Livet ved sit lystige Hof. Han var imidlertid nødt til at blive i Skara, til alle Aftaler med Kong Inge vare trufne.

En Dag, Erik Jarl vendte hjem fra Jagten, mødte han en fornem Jomfru, der var ledsaget af to

Svende. Han spurgte hende høvisk, om hun skulde til Kong Inges Hof i Skara. Jomfruen svarede Nej og fortalte, at hun var en vendisk Fyrstedatter og havde havt til Hensigt at besøge en gift Søster i Vest-Gothland; hun havde imidlertid erfaret, at Søsteren med sin Mand var dragen til Rusland. Paa Jarlens Spørgsmaal om hun vilde rejse hjem uden at have seet Skara, svarede hun, at hun i nogle Dage vilde holde Rast i Byen.

Bekjendtskabet mellem Jarlen og Preba eller Jomfru Siva var nu indledet. Jarlen kjedede sig ikke mere i Skara, og Preba knyttede ham Dag for Dag fastere til sig. Hun udspurgte ham om hans Hustru og om hendes Jomfruer, hun drillede ham, hun var snart varm og snart kold, hun var ganske anderledes end de Kvinder, han hidtil havde kjendt.

En Dag kom Jarlen forstemt til hende. Hun spurgte ham om Grunden dertil, men han nægtede at sige det. Nu vilde Preba netop have det at vide.

„Der er idag kommet Svende fra Sjælland," sagde hun, „have de bragt Eder onde Tidender? Har Kong Olaf allerede begyndt at fejde paa Eders Jarledømme?"

„Nej," svarede Jarlen smilende, „paa denne Aarstid fejder man ikke."

„Hvad har da bragt Eder i ondt Lune?"

Hun lokkede for Jarlen, hun smigrede ham, hun gav ham Kjærtegn, og tilsidst sagde hun:

„Hvis I nægter at sige mig, hvad der har gjort Eder forstemt, rejser jeg imorgen til mine Frænder i Circipanernes Land."

„Det kan jeg ikke tillade," sagde Jarlen og lo. „Jeg faaer da føje Dig og kan gjøre det, fordi Sagen i og for sig ikke er af stor Vigtighed. Min Hustru har paa Esrom faaet Besøg af to af Kong Olafs Mænd."

„Kan dette sætte Eder i ondt Lune?"

„Ja, thi de ere rimeligviis komne for at spejde."

„Kjender Eders Hustru Eders Hensigter?"

„Hun kjender dem og vil ikke forraade dem, men ganske ukjendte have mine Hensigter ikke kunnet blive for Andre og . . ."

„Eders Hustru vil vel nok sørge for, at Kongens Spejdere Intet erfare, og gjøre de det alligevel, kan I jo holde dem tilbage."

„Du har Ret."

„Hvad hedde de to Sendebud."

„Den Ene hedder Bue Vagnsen og er i Slægt med min Hustru, den Anden hedder Frode."

Preba lod som hun tænkte efter. Da sagde hun:

„Jeg har hørt Tale om Bue; hans Slægt boer i Jom."

„Det er rigtigt," sagde Jarlen.

„Rygtet gik, da jeg drog hjemmefra, at han var bleven trolovet med en Jomfru, der hed Rovenna, og hans Slægt var glad herover; thi Jomfruen skal eje meget Gods i Jylland."

„Hm, hm," rømmede Jarlen sig.

„Herre Jarl, I rømmer Eder, I bliver forlegen. Kjender I maaskee den smukke Rovenna?"

„Hvor kan Du troe!" lo han tvungent.

„I kjender hende, I kjender hende," raabte Preba, „jeg kan see det paa Eder."

Jarlen var forelsket i Preba, han fattede ingen Mistanke om, at hun vidste mere om Rovenna end hun vilde sige, men troede, at han selv havde blottet sig. Og Preba opbød Alt for at faae Jarlen til at tale om Rovenna, det var jo hendes Rejses Formaal. Jarlen lod sig overliste, han maatte indrømme, at han kjendte Rovenna. Da Preba først var naaet dertil, blev det hende lettere at faae den forelskede Jarl til at aflægge en fuldstændig Bekjendelse.

Han var strax bleven forelsket i Rovenna ved hendes Ankomst til Esrom, men hun havde tilbageviist ham med Haan og Kulde. Dette havde forbittret ham, og da hun havde bedt Fru Bothild om at tage sig i Beskyttelse, og Fruen havde ladet sin Husbond høre, at Rovenna var hendes Slægtning Bue Vagnsens Fæstemø, havde Jarlen i sin Hidsighed ladet Rovenna bringe til en afsidesliggende Gaard ved Rønne Ån i Skaane, hvor hun endnu opholdt sig, men sagt til sin Hustru, at Jomfruen var rejst til sit Hjem i Bøgehavn.

„Og agter I at besøge hende i Skaane? spurgte Preba.

„Jeg har tænkt paa at gjøre det, naar jeg rejser herfra."

„Det er da vel bedst, vi rejse sammen," lo Preba, „for at der ikke skal vederfares Rovenna noget Ondt."

Jarlen lo ogsaa, og Preba berørte den Dag ikke mere Jarlens Opførsel mod Rovenna.

Da han var borte, udstødte hun et vildt, dæmonisk Skrig af Glæde; thi det laa nu i hendes Haand, om Rovenna skulde blive Jarlens Frille. Hendes Blik formørkedes igjen; thi det faldt hende ind, at, saalænge hun fængslede Jarlen til sig, vilde han ikke besøge

Gaarden ved Rønne Aa. Hun var selv bleven en Hindring for sin Hævns Opfyldelse. Det havde været bedre, om hun aldrig var kommen til Skara. Imidlertid besluttede hun at se Tiden an og om mulig at bringe Jarlens Elskov til at kølnes.

Det lykkedes hende ikke. Efter at Preba var kommen til Skara, gik Tiden saa forunderligt hurtig for Erik Jarl. Et Par Uger vare alt forløbne, siden han sidst havde faaet Bud og Brev hjemmefra. Da kom han en Dag højt leende ind til Preba og sagde:

„Det gaaer muntert til paa Esrom. Jeg har ladet min Hustru anmode om at underholde vore Gjæster paa bedste Maade, og det har hun gjort. Hun skriver mig til, at den gamle Frode hver Dag er paa Jagt, og at Bue leger mangen Leg med Jomfruerne i Fruerstuen."

„Han tænker ikke mere paa Rovenna," mente Preba.

„Du har Ret, han tænker ikke mere paa Rovenna, han har kastet sin Elskov paa den smukke Jomfru Mette."

„Hvad siger I, Jarl?"

„Jeg siger, at Jomfru Mette er smuk, og at hun forstaaer at bedaare en Mand."

„Hun har maaske ogsaa bedaaret Eder?"

„Hun har engang gjort det," lo Jarlen, „men nu er der kun En, som kan bedaare mig, og det er Dig, Siva."

„Vil Bue ægte hende?" spurgte Preba.

„Herom skriver Bothild Intet. Hans Kjærlighed til Rovenna kan ikke have været stor, siden han nu har ladet sig bedaare af Mette."

„Han tænker vel, at Rovenna er død," sagde Preba.

„Det gjør han vel."

„Fortæl mig mere om Mette, Herre Jarl," sagde Preba, der nu pludselig havde fattet et dødeligt Had til den hende ubekjendte Jomfru.

„Mette er Datter af en Adelbonde i Slangerup," sagde Jarlen, „hun er tyve Aar gammel og har været hos min Hustru i to Aar."

„Hvorledes seer hun ud? Fortæl mig herom," sagde Preba.

Jarlen gav, saa godt han formaaede, en Skildring af Jomfru Mette og roste hende meget. Preba hørte til med stor Opmærksomhed.

Da Jarlen var gaaet, sad Preba længe tankefuld med Haanden under Kinden. Bue havde ikke alene glemt hende, men ogsaa Rovenna, hvorfor skulde hun da mere forfølge Rovenna? Det var jo Mette, som de Begge nu maatte hade. Men hvor vilde Rovenna ikke sørge, naar hun erfoer Bues Utroskab. Preba lo vildt ved Tanken herom.

„Det skal være min Hævn, at jeg bringer hende Budskab herom," sagde hun.

Mens dette foregik, havde Rovenna levet stille paa Jarlens Gaard ved Rønne Aa. Mørke Fyrreskove omgave Gaarden, og Beboernes eneste Adspredelse var, naar Mørket faldt paa, at fortælle Sagn fra gamle Dage. Gaardens Bryde hed Ulf; han var hele Dagen paa Jagt, og han talte ikke meget, naar han var hjemme; hans Hustru lod derimod Munden løbe og var utrættelig i at udspørge Else, saaledes blev Rovenna kaldt,

om hendes Kaar og Forhold. Rovenna var dog taus og tilbageholdende.

Der kunde ikke være Tale om Flugt; hun vilde hurtigt være bleven indhentet. Om Natten løbe Ulvene om Gaarden og tudede, og Bryden havde nyligt fældet en Bjørn. Rovenna fandt sig taalmodig i sin Skjæbne og bad inderlig til Gud om, at hendes Venner maatte finde hendes Spor. Der kom aldrig vejfarende Mænd til Gaarden, hun vidste derfor ikke, hvad der foregik ude i den vide Verden. Engang imellem paakom der hende Frygt for Jarlens Besøg, hun kunde kun tænke med Rædsel paa, hvad der da vilde skee, og hun trøstede sig ved, at hun bar en lille Dolk hos sig; thi før Døden end Skjændsel.

En Dag opskræmmedes Gaarden i sin Ro ved at Fremmede nærmede sig. En fornem Jomfru kom ridende, ledsaget af to Svende, hvoraf den ene førte en Haandhest med Damesaddel. En Bonde fra Egnen fulgte med som Fører. Bryden var som sædvanlig paa Jagt, og Brydens Hustru var rent fortvivlet ved ikke at kunne byde sine Gjæster Andet end Havrebrød og tyndt Øl. Vildtet var sluppet op, og hendes Mand var netop ude for at skaffe nyt. Med stor Ærbødighed modtog Brydens Hustru den fornemme Jomfru.

„Der boer paa denne Gaard," begyndte Preba, „en Jomfru, som Jarlen kort før Juul har sendt herop fra Esrom."

Brydens Hustru bejaede dette.

„Jarlen har paalagt mig at lægge Vejen her forbi og at tage Jomfruen med mig til Esrom."

„Ej, ej," udbrød Brydens Hustru, „jeg troede, at Jomfru Else skulde blive her."

„Nej, Jarlen har besluttet, at hun skal bort. Lad hende strax gjøre sig rejseværdig."

„Jeg tør ikke lade hende rejse, før min Mand kommer hjem."

„Jeg har Hastværk. Send Bud efter Eders Mand, imens vil jeg tale med Jomfruen."

Brydens Hustru sendte strax sin Træl ud i Skoven for at lede efter Manden, hvis Fodspor kunde sees i den Snee, der var falden om Natten. Preba steg af Hesten og gik ind i Huset. Da hun stod overfor Rovenna, kunde denne ikke strax gjenkjende hende; thi Preba tog sig helt stateligt ud i sit rige Pelsværk. Først da Preba begyndte at tale, vidste Rovenna, hvem hun havde for sig. Hun blev bleg; thi Preba var hendes bittreste Fjende, og hendes Ankomst tydede ikke paa noget Godt. De saae et Øjeblik i Taushed paa hinanden. Da sagde Preba:

„Jeg er kommen for at frelse Eder."

„Du lyver!"

„Tal ikke saa højt; Folkene paa denne Gaard skulle ikke høre, hvad vi ville tale om. — Det beroer paa Eder, om I vil følge mig eller ikke. Jarlen er i Skara, og paa Hjemrejsen lægger han Vejen herom."

„Hvoraf veed Du det?"

„Fordi jeg kommer fra Skara."

„Hvorfor vil Du, som er min bittreste Fjende, frelse mig ud af Jarlens Magt?"

„Det skal I faae at vide, naar vi ere borte herfra. Bliver I her, til Jarlen kommer, veed I, hvilken Skjæbne der venter Eder, troer I, at den kan blive værre, hvis I følger mig?"

„Det kan den ikke," sagde Rovenna, slaaet af Sandheden i denne Yttring, „hvor vil Du føre mig hen?"

„Til Eders Fader, hvis I ønsker det."

„Vil Du virkelig?" spurgte Rovenna, endnu mistroisk.

„Jeg vil det."

„Jeg forstaaer ikke . . ."

„Naar vi ere vel herfra, skal I faae Forklaring. Husk paa, at jeg udgiver mig for en af Fru Bothilds Jomfruer."

Da Bryden kom hjem, faldt det ham ikke ind at betvivle Sandheden af, hvad Preba fortalte ham. Han var en ordknap, men ærlig og jevn Mand, der havde tilbragt hele sit Liv i denne afsides Egn og Intet kjendte til Verdens Rænkespil. Med et Lykke paa Rejsen tog han Afsked med de Rejsende, efter at have ledsaget dem et Stykke paa Vej gjennem Skoven. Da nu Preba var bleven ene med Rovenna, sagde hun til hende:

„Jeg har ikke frelst Eder, fordi jeg vil Eder vel, men fordi jeg kan fortælle Eder, hahaha, at ligesom I drog Bue fra mig, saaledes har Jomfru Mette ved Jarlens Hof nu draget Bue fra Eder."

„Det er umuligt. Naar er Bue kommen til Jarlens Hof?"

„Han opholder sig der i en Sendelse fra Kongen. Jarlen, har jeg fortalt Eder, er i Skara, og mens Katten er ude, spiller Musen paa Bordet."

„Hvoraf veed Du dette? Du kommer jo fra Skara og ikke fra Esrom."

„Jarlen har fortalt mig det," sagde Preba.

„Jarlen! Har Du talt med Erik Jarl i Skara?"

„Ret ofte. Det er ogsaa ham, der har fortalt mig, hvor han havde skjult den gjenstridige Rovenna."

„Ja saa?" sagde Rovenna og saae paa Preba. „Det er vel ogsaa ham, der har givet Dig den kostbare Dragt?"

„Nej, den har jeg givet mig selv," svarede hun. „I maa vide, at jeg er fribaaren ligesom I og en vendisk Fyrstedatter. — Jeg gjorde Erik Jarl forelsket i mig, og forelsket Mand er aldrig taus. Jarlen er det i det Mindste ikke."

„Hvorfor blev Du ikke i Skara?"

„Fordi Jarlen fortalte mig, at Bue ogsaa var bleven Eder troløs, jeg syntes, at jeg maatte fortælle Eder det. Stakkels Erik Jarl, hvad mon han har sagt, da han erfoer, at jeg var rejst fra Skara?"

„Han maa være bleven fejl underrettet," sagde Rovenna, „Bue kan ikke være bleven mig troløs."

„I vil kunne erfare det, naar vi komme til Sjælland. Jomfru Mette skal være smuk og tyve Aar gammel. Hun har den Fejl, at hun har været Jarlens Frille."

Da lo Rovenna og sagde:

„Aldrig glemmer han mig for denne Jomfrus Skyld!"

Under saadan Samtale fortsatte de Rejsen og naaede den følgende Dag Sundets Kyster. Her lagde netop en Færgebaad til fra Sundets anden Side. En Kvinde steg i Land, og da Preba saae hende, udbrød hun:

„Fru Geva, hvad vil I her i Skaane?"

Fru Geva saae paa Preba og sagde:

„Jeg kjender Eder ikke."

„Da kjender jeg Eder," sagde Preba, „I er Enke efter Fyrst Kruto. Ofte har jeg seet Eder, naar jeg besøgte Slavina."

„I Sandhed, I synes at kjende mig. Hvem er I? Den anden Jomfru, er hun ogsaa fra Venden?"

„Mit Navn er Preba, jeg er en Datter af Fyrst Pribislav i Circipanien, denne Jomfru hedder Rovenna og er en Datter af Frode paa Bøgehavn."

Fru Geva blev i højeste Grad forbavset ved at høre disse Navne, hun saae paa Rovenna, hun saae paa Preba og udbrød tilsidst:

„Hvorledes komme I to i hinandens Selskab?"

„Fru Geva, hvilket Spørgsmaal!" udbrød Preba studsende. „Hvem har fortalt Eder om os?"

Da sagde Fru Geva med Blikket fæstet paa Rovenna:

„Vel har jeg været Fyrst Krutos Hustru, men forinden jeg blev det, har jeg været Frodes Hustru og hed Thorborg."

„Er I Thorborg!" udbrød Rovenna,

Hun saae spørgende paa Thorborg.

„Det er mig, og jeg har talt med Eders Fader."

„Hvor lider han?"

„Han og Bue Vagnsen ere paa Esrom."

„Hvorledes," udbrød Rovenna henvendt til Preba, „Du har ikke fortalt mig, at min Fader var med Bue."

„Havde jeg det," svarede Preba, „vilde I neppe have troet paa Bues Utroskab."

Hun lo skadefro.

„Fru Thorborg," spurgte Rovenna, „siig mig, hvad veed I om Bue Vagnsen?"

„Det veed jeg, at Eders Fader, der endnu ikke har skænket mig Tilgivelse for min store Brøde imod ham, igaar kom til mig, jeg har boet nærved Esrom, og sagde til mig: Rejs videre og søg efter min Datter, jeg har hørt et Rygte om, at hun skal være bleven sendt til Skaane. Jeg spurgte ham om, hvad Bue mente om dette Rygte, og han svarede mig bedrøvet: Fru Bothilds Hof er blevet et Vennsbjerg for Bue. Rovenna vil først gjenvinde sin Plads i hans Hjerte, naar han er borte herfra og ikke mere bedaares af Jomfru Mette."

„Kan I høre!" sagde Preba triumferende til Rovenna.

Rovenna brast i heftig Graad.

„Nu kan I forstaae, hvorledes jeg var tilmode, da I berøvede mig Bue," vedblev Preba, „I lider nu samme Kval, som jeg led, I har fortjent det."

„Preba, skammer I Eder ikke ved at tale saaledes, det er ikke kristeligt," sagde Thorborg.

„Hahaha, kristeligt! Jeg er ingen Kristen. Har Rovennas hvide Gud hjulpet hende? Nej. Men min sorte Gud har skaffet mig Hævn, ja, Hævn over Rovenna; hun skal herefter være i Fred for mig, men ikke Bue, Hævn over ham."

Da Rovenna havde fattet sig Noget, udbrød hun:

„Den troløse Bue vil jeg aldrig see mere. Fru Thorborg, kan I føre mig til min Fader?"

„Det kan og vil jeg," svarede Thorborg, „han har lovet mig sin Tilgivelse den Dag, jeg førte Eder tilbage."

De tre Kvinder droge over til Sjælland. Fru Thorborg førte Rovenna og Preba til den Bondegaard, hvori hun selv i længere Tid havde opholdt sig. Selv drog hun til Esrom og fik Frode i Tale. Hun fortalte ham, hvad der var skeet, og Frode blev saare glad ved at høre, at hans Datter var funden. Da kastede Thorborg sig under stride Taarer paa Knæ for ham og bad om hans Tilgivelse. Han saae en Stund tavs ned paa hende og sagde derpaa:

„Du forvoldte mig engang stor Sorg, Du forvolder mig idag stor Glæde. Jeg tilgiver Dig den Sorg, Du har forvoldt mig."

„Tak, tak, Frode," hulkede Thorborg.

„Og nu skal Du føre mig til min Datter."

Det var en stille, klar Frostaften, da Frode og Fru Thorborg rede fra Esrom. Stjernerne funklede klart, men ogsaa Thorborgs Øjne funklede; thi hun havde faaet Tilgivelse af den Mand, mod hvem hun havde forsyndet sig saa haardt.

„Bues Utroskab bedrøver Rovenna meget," sagde Thorborg. „Hun vil ikke see ham mere."

„Bue er en ung Mand med hedt Blod," svarede Frode, „og Jomfruerne ved Jarlens Hof ere saare lystige og bedaarende. Han er ikke den Første og bliver ikke den Sidste, der en kort Stund lader sig bedaare af en vellystig Kvinde. Jeg troer saa min Sandten, at en af Jomfruerne igaar lagde an paa at ville bedaare mig. Hahaha. Bues Elskov til Jomfru Mette

er flygtig som Solskin i Bygevejr; hans Tanker ere hos min Datter."

„Det vil Rovenna ikke kunne forstaae, hun vil aldrig tilgive ham."

„Aa, hun er en Drømmerske, der kjender altfor lidt til Verden. Hun troer, at Mændene ere som de skildres i Kæmpevisen. Dersom alle Jomfruer dømte de unge Svende saa strengt som Rovenna nu dømmer Bue, bleve der kun faa Hustruer, men mange Friller her i Landet."

„I burde have meddelt Bue, at Rovenna var funden, han var da fulgt med os."

„Hm, ja, javist, det var han vel," sagde Frode tøvende.

De rede en kort Tid i Taushed ved hinandens Side.

„Denne vendiske Pige, som Du har talt om, Thorborg," sagde Frode, „er jo den egentlige Ophavsmand til alle de Ulykker, som ere komne over mit Huus. Hun har rigtignok ført Rovenna tilbage til os, men det afsoner ikke Brøden. Det forekommer mig, at jeg bør lade hende afklæde og pidske."

„Lad hende hellere løbe," mente Thorborg.

„Som Du vil, men sørg da for, at jeg ikke faaer hende at see."

Dette lovede Thorborg.

Gjensynet mellem Fader og Datter var hjerteligt. Han undgik at tale om Bue og lod hende omstændeligt fortælle om hendes Gjenvordigheder. Frode udstødte Trusler mod Preba, der var rejst, og mod Erik Jarl, der var langt borte. Der blev besluttet, at Frode,

Rovenna og Thorborg ufortøvet skulde rejse hjem til Bøgehavn, efter Ankomsten dertil vilde Frode tage Bestemmelse om, hvorvidt Fru Thorborg skulde gaae i Kloster eller blive paa Gaarden. Frode maatte dog først til Esrom for at tage Afsked med Fru Bothild og Bue Vagnsen.

„Hvad Hilsen skal jeg bringe Bue fra Dig?" spurgte Frode sin Datter.

„Du skal ingen Hilsen bringe ham," svarede Rovenna, „jeg vil aldrig mere see ham."

„Fordi Bue har leget lidt med Jomfru Mette," sagde Frode, „skal Du ikke støde ham bort, hvis han vender angerfuld tilbage."

„Jeg tilgiver ham ikke," sagde Rovenna.

„Det kunde dog være, hvis jeg bragte ham med mig."

„Fader, forskaan mig derfor."

Hun bad ham saa bønligt om ikke at foranledige, at hun fik et Møde med Bue, at Frode lovede ikke at tage ham med, naar han vendte tilbage fra Esrom.

Da hun bagefter blev ene, brast hun i heftig Graad og udtalte ofte Bues Navn. Hun syntes, at hun elskede ham endnu ligesaa højt som før; men, mente hun, det kunde vel neppe være saaledes; thi han havde fornærmet hende haardt, og hun vilde rive hans Billede ud af sit Hjerte. Hun befandt sig omtrent i en lignende Stilling som dengang Jomfru Bothild i sin Tid nægtede Erik Jarl sin Haand, men Bue havde dog ikke forsyndet sig saa haardt som Jarlen. Rovenna kjendte ikke Fru Bothilds Kjærlighedshistorie, ellers vilde hun kunne have lært Noget af den. Hun anede

ej heller, at Bue næsten var vis paa, at hun var bleven Jarlens Frille.

Fjerde Kapitel.

Bue paa Esrom.

Bue var hverken værre eller bedre end Datidens unge Mænd. Han havde faaet sin Opdragelse i Lejren, og hellere sad han paa Hesteryg end i den lune Hal under sodet Bjælke. Men han var ikke utilgængelig for ømmere Følelser; vi have seet, hvorledes Preba og siden Rovenna vandt hans Hjerte. Da hun var bleven bortført, tog hans Kjærlighed et højere Sving, hans Hjerte droges til hende stærkere end før, Mindet om hende fulgte ham overalt. Men da Preba fortalte ham, at Rovenna var bleven Erik Jarls Frille, begyndte den Mulighed at fremstille sig for ham, at han maatte give Slip paa hende. Maaske havde Preba sagt en Usandhed, men, jo mere han tænkte derover, desto mindre sandsynligt forekom det ham at være; thi hvorledes kunde hun, ene og forladt, i Længden modstaae Jarlens Efterstræbelser? Et Bytte for Frygt og Tvivl ankom han til Esrom.

Han blev modtagen paa det Venligste af Fru Bothild, der kaldte ham Frænde, ogsaa Frode viste hun

stor Opmærksomhed. Da Frode spurgte efter Rovenna, svarede Fru Bothild, at hun havde været en kort Tid paa Esrom, men at hun kort før Juul var draget til sit Hjem. Bothild vidste ikke Andet; men en af de Svende, der havde bragt Rovenna til Skaane, og som nu var hos Jarlen i Skara, havde ikke kunnet tie ganske stille, hvorved Rygtet var kommet ud blandt Tyendet, at Jomfru Rovenna var rejst til Skaane; dette Rygte havde, som vi vide, Frode tilsidst hørt.

Fru Bothild blev meget forundret ved at erfare, at Rovenna ikke var kommen hjem og udtalte sin Frygt for, at der kunde være tilstødt hende en Ulykke. Hun bad Frode oppebie Jarlens Ankomst, han vilde da vistnok faae fuld Besked om den Vej, Rovenna havde taget. Da Frode var i Selskab med Bue, svarede han, at han vilde blive saalænge som Bue blev. Han begyndte at blive mistænksom, han mente, at Fru Bothild maaskee vidste mere om Rovenna end hun vilde sige, og han udspurgte Gaardens Folk, hvor det uden at gjøre Opsigt kunde skee.

Fru Bothild var i sit stille Sind ikke videre tilfreds med de to Gjæsters Besøg. Hun frygtede for, og ikke uden Grund, at de skulde erfare Noget om Jarlens Hensigter. Frode var en ubekjendt Adelbonde, han var neppe farlig, og da han var en ivrig Jæger, vilde han rimeligviis henleve en Deel af sin Tid i Skovene, hvor der var Vildt i Overflødighed.

Anderledes forholdt det sig med Bue. Han var Kongens Hirdmand, han havde Øjne og Øren med sig. Hun besluttede at faae det hvide Stod fundet og indfanget snarest muligt, og imens maatte hendes Jom-

fruer ved Sang, Spil og lystig Tale forkorte Bue Tiden saa meget som muligt.

For første Gang i sit Liv befandt Bue sig i en Kreds af unge Jomfruer, der alle syntes at lægge an paa at behage ham. Han blev beruset af al denne Skjønhed, denne overgivne Lystighed, der dog aldrig overskred det Sømmeliges Grændse. Især følte han sig hendragen til Jomfru Mette, der optraadte overfor ham med en vis Fortrolighed og gav ham Oplysninger om de andre Jomfruers Slægt og Tilbøjeligheder. Undertiden magede hun det saaledes, at de taltes ved i Eenrum. Bues Tanker vendte sig mere og mere til Mette, han var overbeviist om, at hun ogsaa tænkte paa ham; hendes Haandtryk vare saa varme og faste. Han forsøgte at stride imod, men hvor var Rovenna? Var hun endnu mellem de Levendes Tal? Da sagde Mette en Dag halvt spøgefuldt til ham:

„I tænker endnu paa Rovenna."

„I har ikke gjættet rigtigt, ædle Jomfru," svarede Bue, „men siden I nævner hendes Navn, fortæl mig da, hvad I veed om hende."

„Jeg veed just ikke meget. Jarlen kom en Aften med hende og fortalte, at han havde befriet hende og en vendisk Pige fra nogle vilde Svende, der vilde have solgt dem som Trælkvinder. Den vendiske Pige var bleven borte undervejs til Esrom; nu bad Jarlen os om at modtage Rovenna paa det Bedste. Det gjorde Fru Bothild og vi Andre gjerne; thi hun var en smuk og mild Jomfru. Vi troede, at hun vilde være bleven Vintren over paa Esrom. Jarlen begyndte at vise hende megen Opmærksomhed, men hun holdt ikke deraf,

og det kom en Dag til et heftigt Optrin mellem dem; hvad der havde foranlediget dette Optrin, har jeg ikke erfaret, men jeg veed, at Rovenna paakaldte Fru Bothilds Beskyttelse og erindrede hende om, at hun var trolovet med en af Bothilds Frænder, Bue fra Hyrdenæs. Jarlen maatte nu lade Rovenna i Fred, men han var bleven vred og befalede, at hun skulde rejse hjem Dagen efter, og han medgav hende to Svende til Ledsagelse paa Rejsen. Det var en ublid Aarstid at rejse paa, Rovenna var dog meget fornøjet over den tagne Bestemmelse og haabede at være hjemme inden Juul."

„Hun blev ikke Jarlens Frille?" spurgte Bue.

„Nej, det blev hun ikke," svarede Mette rødmende. „Men hvorledes er I falden paa Sligt?"

„Der er gaaet et Rygte herom."

„Jeg kan sige Eder, at Rygtet har løjet. Det undrer mig at høre, at hun ikke er kommen hjem. Svendene veed jeg, vendte tilbage og fortalte, at de havde udrettet deres Ærinde; hvor langt de have ledsaget Eders Fæstemø, veed jeg ikke."

„Mette, I kjender Jarlen, troer I, han er i Stand til at have taget en lav Hævn, fordi Rovenna har afviist hans Tilnærmelser?"

„Den Kvinde, han har fattet Elskov til, slipper han nødigt," svarede Mette.

„Saa I troer, at Svendene have ført hende et andet Sted hen end til Bøgehavn?"

Hun nikkede og sagde:

„Man maa være forsigtig, at man ikke paadrager sig Jarlens Uvenskab."

Bue bestormede Mette med en Mængde Spørgsmaal, paa hvilke hun gav ham det Svar, at hun Intet vidste.

„Naar I bestandigt tænker paa Rovenna," sagde Mette tilsidst noget mut, „hvorfor skænker I da mig saa stor Opmærksomhed?"

Bue blev forlegen og svarede:

„Dersom det er sandt, at Jarlen har ladet Rovenna føre til et afsides Sted, er hun tabt for mig; thi hun vil da før eller senere blive hans Frille, men paa den anden Side er det min Pligt at hævne hende, og hun skal blive hævnet!" raabte Bue vildt.

„I gjør mig angst, Bue," sagde Mette. „Hvor tør I true den mægtige Erik Jarl?"

„Jeg stammer selv fra Jarler. Min Stammefader var, ligesom nu Erik Svendsen, Jarl her paa Sjælland. Og Kongen vil hjælpe mig."

„Stammer I fra en saa mægtig Slægt!" udbrød Mette. „Jeg veed, I er Fru Bothilds Frænde, men jeg troede, at det var paa Grund af vendiske Slægtskabsforhold."

„Det er det ogsaa. Men min egen Slægt er dansk."

Han maatte nu fortælle hende om sine Forfædre.

Bue sagde til Frode, hvad han havde hørt af Jomfru Mette, og Frode blev helt betænkelig derved.

„Jeg har gjort Fru Bothild Uret," sagde han, „vi maae nu see at faae at vide, om Jomfru Mettes Formodninger ere rigtige, og om Rovenna er gjemt et eller andet Sted i Eriks Jarledømme."

Under de Samtaler, Bue havde med Mette, for-

talte hun ham, hvad hun vidste om Erik Jarls Hensigter; det var ikke blevet holdt skjult for Fru Bothild, at hun maatte forberede sig paa Krigens Omskiftelser, og hun havde igjen meddelt dette til sine Jomfruer. Kongen kunde ikke have valgt en bedre Hirdmand til at udspejde sin Broders Hensigter end Bue.

Imidlertid rygtedes det snart i Fruerstuen, at Bue og Mette gjensidig havde fattet Elskov til hinanden, og Jomfruerne drillede dem og spurgte om, naar Bryllupet skulde staae. Frode hørte ogsaa om Sagen, men han betragtede den paa sin egen Maade og mente i sit stille Sind, at Bue havde knyttet dette Elskovsforhold for gjennem Jomfru Mette at erfare Noget om Jarlens Hensigter.

Af de Oplysninger Bue fik, kom han mere og mere til den Overbeviisning, at han befandt sig i en Fjendes Lejr. Hans Elskovseventyr med Mette lukkede hverken hans Øjne eller Øren, men fremkaldte den modsatte Virkning. Da Fru Bothild begyndte at tale om, at Jarlens Hjemkomst nærmede sig, fandt Bue det rigtigt at træffe Forberedelser til sin Afrejse; thi han var ikke sikker paa, om Jarlen vilde tilbageholde ham og Frode som Kongens Spejdere. Som vi vide, havde Fru Bothild paaskyndt det hvide Stods Indfangning, men det var ikke skeet saa hurtigt som hun havde ønsket; thi Stodet havde ikke været let at finde. Nu var det imidlertid kommet tilstede.

Da bad Frode en tidlig Morgen Bue om en Samtale, han meddelte ham, at Rovenna var bleven funden og kommen tilbage ved Prebas Hjælp. Bue studsede. Blodet foer ham til Hjertet, og han udbrød:

„Jeg iler strax til hende.“

„Ja, jeg tænkte nok, at Du vilde tale saaledes,“ sagde Frode, „men Du maa give Tid. Hun er meget fornærmet, fordi Du har glemt hende for Jomfru Mette.

„Jeg lader paa Stedet Jomfru Mette fare,“ raabte Bue, „Eders Datter elsker jeg højere end alle Jordens Jomfruer.“

„Saa sagte, Bue, Rovenna er nu engang meget forbittret, og Du vil gjøre klogt i at afvente, til denne Forbittrelse har lagt sig,“ sagde Frode. „Jeg ledsager hende til Bøgehavn, Du derimod bringer det hvide Stod og de Efterretninger, Du har indhentet, til Kongen.

„Nej, nej, jeg vil og maa tale med Rovenna.“

„Skeer det, vil Du komme til at fortryde det, Bue. Lad mig raade, jeg er din Ven.“

„Har Du da ingen Magt over din Datter!“ raabte Bue.

„Jeg vil ikke gjøre hende imod nu, kort efter vort Gjensyn, men kom til os paa Bøgehavn, naar Du har udrettet Kongens Ærinde, og jeg skal tale din Sag.“

Bue gik med hurtige Skridt op og ned i Kamret, et Bytte for voldsomme og modstridende Tanker. Forsmaaet, forsmaaet af Rovenna, for hvis Skyld han var kommen til Esrom, det var jo utaknemmeligt, det var Noget, der maatte vække berettiget Harme. Han maatte tale med hende, han vilde tale med hende, om ogsaa Frode forbød ham det hundrede Gange. Da sagde Frode til ham:

„Nu gaaer jeg til Fru Bothild og tager Afsked med hende; jeg skal da komme til Dig, og vi kunne tales ved om, naar Du skal gjæste Bøgehavn."

Frode gik med sindige Skridt ud af Kamret. Da han var borte, raabte Bue:

„Afsted til Rovenna!"

Han havde imidlertid ikke naaet Døren, før en Jomfru, klædt i prægtigt Pelsværk, stod for ham. Bue troede, at det var en af Fru Bothilds Jomfruer, der kom fra en Rejse, og sagde:

„Ædle Jomfru, I er vist gaaet fejl."

Men Jomfruen svarede med en Røst, Bue kjendte saa godt:

„Nej, jeg er ikke gaaet fejl."

Bue traadte et Skridt tilbage af Overraskelse. Ja, det var i Sandhed Preba, men hvor havde hun forandret sig! Hun var kommen til at ligne en ædelbaaren Jomfru, det Landstrygeragtige var borte, ja, hun kunde tale med en vis Værdighed, der dog snart forsvandt, naar hun talte sig hidsig.

„Er Du Preba?"

„Ja, det er mig," afbrød hun. „Sidste Gang saae jeg Dig i Bøgehavns Skove, da tiggede jeg om din Kjærlighed. Nu gjør jeg det ikke mere, hahaha, baade Rovenna og jeg undre os over, at vi nogensinde kunne have elsket en Mand, der har ladet sig bedaare af en af Erik Jarls Friller."

„Ti med en slig Usandhed."

„Bue, jeg har været i Skara hos Erik Jarl. Hans Hustru skrev op til ham, om hvad her foregik, og ogsaa om, at Du elskede Jomfru Mette. Og da

Jarlen erfoer dette, lo han og fortalte mig, at Mette havde været hans Frille. Bue, jeg bildte Dig ind, at Rovenna var bleven Jarlens Frille, det var usandt, men om Mette taler jeg Sandhed. Bue, naar skal Bryllupet staae med Frillen?"

„Afskyelige Kvinde!" raabte Bue, „det er Dig, der har vendt Rovennas Hjerte fra mig, men ved alle Helgene jeg skal gjenvinde hende."

„Det vil Du aldrig," svarede Preba, „det har krænket hende dybt, at Du har forladt hende for en Frilles Skyld."

„Mette har aldrig været Jarlens Frille."

„Jarlen har selv sagt mig det; desuden kan Du jo spørge Andre ad, de ville fortælle Dig det Samme."

„Er det for at sige mig Sligt, at Du er kommen her?"

„Jeg er kommen her, fordi Du skal vide, at jeg kan hævne mig. Jeg har berøvet Dig Rovenna, og hvis jeg vil, kan jeg berøve Dig din Frihed og faae Dig kastet i et Taarn, hvor Du aldrig mere vil faae Sol og Maane at see. Til Fru Bothild vil jeg fortælle, at Du er sendt herop af Kong Olaf for at spejde."

„Hun vil ikke troe Dig."

„Naar jeg viser hende denne kostbare Ring, som jeg har faaet af Jarlen, vil hun vel troe mig. I ethvert Tilfælde vil hun beholde Eder, til Jarlen selv kommer."

„Mine Svende ere stærke nok til at tage Magten paa Esrom," sagde Bue. „Dine Trusler skrække mig ikke."

I det Samme traadte Frode ind i Kamret, han havde aldrig seet Preba, antog hende for en saare fornem Jomfru og hilste. Hun gjengjældte hans Hilsen og sagde:

„Jeg kommer fra Eders Datter Rovenna, med hvem jeg har taget Afsked, hun venter utaalmodigt paa at komme til at rejse."

„Hvem er I, ædle Jomfru?" spurgte Frode.

„Jeg er Fyrst Prebislavs Datter Preba.

Ved at høre dette Navn svulmede Aarene i Frodes Pande. Han lagde sin Haand haardt paa hendes Skulder og sagde:

„Du elendige Kvinde fortjente, at jeg lod Dig pidske og jage nøgen af Gaarde."

Preba sprang tilbage, hendes Øjne lynede, og hun drog sin Dolk.

„Nu seer jeg Dig i din sande Skikkelse," vedblev Frode. „Man har overtalt mig til at lade Dig sejle din egen Sø, da Du synes at have fortrudt nogle af dine onde Gjerninger. Men jeg siger Dig, at kommer Du igjen paa min Vej, skal det gaae Dig ilde."

„Hahaha, stakkels Frode," spottede Preba, „hvad vil I kunne gjøre mig? Er der Nogen, som kan true, er det mig. Jeg har sagt til Bue, og jeg vil sige til Eder, at hvis jeg finder for godt, skal I blive holdte tilbage paa Esrom, og Rovenna skal igjen komme i Erik Jarls Magt."

Mens Frode talte, havde Bue nærmet sig Preba og vristede nu Dolken ud af hendes Haand.

„To Mænd om een Kvinde;" lo hun haanligt.

Da traadte Jomfru Mette ind i Kamret og sagde:

„Bue, Jarlen er uventet kommen hjem."

Hun saae Preba og standsede i sin Tale.

Denne Efterretning fremkaldte stor Bevægelse.

„Rejs, Frode, saa hurtigt I kan," sagde Bue, „og hils Rovenna."

„Men I selv?" spurgte Frode. „Ej forlader jeg Eder i Faren."

„Her er ingen Fare for mig, men for Eders Datter," sagde Bue utaalmodig.

Frode gav Bue et kraftigt Haandslag til Farvel og gik, uden at værdige de to Kvinder et Blik.

Preba saae paa Jomfru Mette, og denne saae spørgende paa Bue. Da slog Preba en haanlig Latter op og sagde:

„Jeg kan tænke mig, at det er Jomfru Mette, der engang var Erik Jarls Frille."

Mette blev rød som Blod og spurgte:

„Hvem er denne onde Jomfru?"

„Det er en vendisk Fyrstedatter, som engang har elsket Bue," sagde Preba. „Nu er den Elskov forbi; han er Eder vel undt og I ham, hahaha."

„Preba, jeg befaler Dig at gaae og ikke at fornærme denne Jomfru," sagde Bue.

„Ha, det er jo kun en Frille," lo Preba, „lad hende benægte det, om hun tør. Seer Du Bue, hun tør ikke."

Mette vendte sig og flygtede ud af Kamret.

„Hvorfor løber Du ikke efter hende?" spurgte hun Bue haanligt.

Han var bleven et Bytte for de mest modstridende Sindsbevægelser. Rovenna var tabt, Mette var tabt,

og der stod nu Preba med Haan og Had i sine Blikke. Hun var bleven hans Livs onde Aand.

„Tag din Dolk," sagde han og gav hende Vaabnet, „lad os To ikke mødes mere."

„Ikke mødes mere! Jo, jeg er for bestandigt knyttet til Dig. Du skal aldrig blive mig kvit."

„Det kan Du ikke bestemme," svarede Bue vred, „jeg skal vel vide at faae Dig sendt til Jom."

„Det formaaer Du ikke."

Han følte, at hun i dette Øjeblik talte sandt.

Da traadte en Svend ind og meldte, at Jarlen ønskede at tale med Bue Vagnsen. Det var ikke Bue ukjært at komme bort fra Preba, han omgjordede sig med sit Sværd og sagde til Svenden:

„Viis mig Vej til Jarlen."

Bue fandt ham staaende i Hallen med et mørkt Aasyn. Han var alene. Bue hilste høvisk paa ham og ventede paa, at Jarlen skulde begynde Samtalen.

„Ej, ej," sagde han, „jeg hører, at Du, Bue, i min Fraværelse har benyttet din Tid godt. Du har vel nu faaet en Mængde Efterretninger at bringe Kongen?"

„I veed, Herre Jarl, at jeg er kommen her for at hente Kongens hvide Stod."

„Aa, det er kun et Paaskud, dit Formaal er at spejde."

„Jeg havde ganske vist et andet Formaal," svarede Bue, „det var at søge efter min Fæstemø."

„Hende kan Du søge efter i hendes Hjem, hvortil jeg har sendt hende."

„Der foer I med Usandhed, Herre Jarl.“

„Hvad vover Du at forekaste mig!“ raabte Jarlen truende.

„At I har talt Usandhed, og jeg kan bevise det. Jomfru Rovenna er lykkeligt undsluppen det Fangenskab, hvori I har holdt hende paa Eders Gaard i Skaane.“

Det var en Nyhed for Jarlen. Han var fra Skara rejst lige hjem. Den Tanke var falden ham ind, at Jomfru Siva kunde have været en Spejderske, som den snilde Olaf havde sendt til Skara for at udforske hans Hensigter. Hun stod maaskee i Forbindelse med Bue og Frode. Havde hun ikke ved mange Lejligheder udforsket ham, ja, endog faaet ham til at røbe Rovennas Opholdssted. Jarlen mistede et Øjeblik sin Holdning, da han hørte, at Rovenna var flygtet, og han sagde:

„Er hun undsluppen et Fangenskab, da saa meget desto bedre for hende.“

„Herre Jarl, jeg har som sagt her paa Esrom villet spejde efter min Fæstemø. Jeg fandt hende ikke, men Skjæbnen har viilet, at hun dog blev funden. Men I, Herre Jarl, har opført Eder mod hende paa en Maade som var i ikke Kongens Jarl, men en ærefløs Stimand.“

„I skal komme til at fortryde disse Ord!“ raabte Jarlen blussende af Harme. „Jeg lader Eder lænke og kaste i Fængsel.“

„Saa vil I kun derved føje en ny Niddingsdaad til den anden. Men Kong Olaf skal vel vide at hævne sin Hirdmand.“

„Vær ikke saa højt mælende, Bue Vagnsen,“ sva-

rede Jarlen, der vel følte, at han havde usikker Grund at staae paa, „Du har, saa vidt jeg har hørt, bedaaret ved dine smukke Ord en af min Hustrus ærbare Jomfruer.“

„Kalder I Eders tidligere Frille for ærbar?“ foer Bue op.

Jarlen blev overrasket ved, at Bue vidste dette.

„Du er en god Spejder,“ sagde han. „Saa har Du vel udspejdet Mere?“

„Ja, jeg har udspejdet, at I, Herre Jarl, ikke er den Mand, I gaaer for at være i Folkemunde.“

„Hvor er Frode? Hvorfor kom han ikke med Dig?“

„Han er rejst med sin Datter,“ sagde Bue, „og han vil vide at beskytte hende mod Eder og enhver Anden.“

„I faaer ikke Lov til at rejse,“ svarede Jarlen.

„Jeg rejser i Kongens Ærinde,“ sagde Bue, „I tør ikke holde mig tilbage.“

„I har fornærmet mig, og jeg fører Klage over Eder hos Kong Olaf.“

„Gjør det, Herre Jarl. Jeg trøster mig til at blive frikjendt. Men ogsaa jeg vil rejse Klage, og det skal være mod Eder, og jeg vil anklage Eder for at være en Jomfrurøver.“

„Formaster Du Dig til at true mig!“ raabte Jarlen, hvis Vrede nu endelig besejrede hans Klogskab.

Han ilede til Døren og befalede sine udenfor værende Svende at fængsle Bue og at belægge ham med Lænker.

„Det skal blive hævnet!“ raabte Bue. „I skal erfare, at Kongen beskytter sine Hirdmænd, der ride i hans Ærinde.“

Da Bue var ført bort, gik Jarlen med hurtige Skridt frem og tilbage i Hallen. Krigen mod Kong Olaf var aftalt og besluttet i Skara, men det var saare ønskeligt, om Kongen fik dette saa sent at vide som muligt, for at han ikke skulde komme sine Modstandere i Forkjøbet. Jarlen var saare forbittret paa Bue for hans dristige Optræden, men det vilde paa den anden Side vække Opsigt, hvis han holdt ham tilbage. Mon Bue havde erfaret Noget om Jarlens Hensigter? Ingen paa Esrom med Undtagelse af Fru Bothild — mente Jarlen — vidste noget Bestemt om dem. Han mente endvidere, at Kongen neppe vilde bekymre sig om Rovennas Bortførelse, hvis han hørte Noget derom; thi det var jo en Sag alene mellem Jarlen og hendes Frænder.

Den egentlige Aarsag til, at Jarlen rejste Oprør mod sin Broder, var at søge i, at han var bleven stevnet til at møde paa Viborg Thing for at staae til Regnskab for, at han var udebleven fra Leding det foregaaende Aar, og han ventede i den Anledning at blive idømt store Bøder. Disse hverken kunde eller vilde han betale, han foretrak derfor aaben Fejde. Hans Venner havde, som alt meldt, fraraadet ham dette, men han var egensindig og fulgte sit eget Hovede. Desuden stolede han paa Præsteskabets hemmelige, men kraftige Hjælp.

Da meldte en Svend, at en fremmed Jomfru ønskede at tale med Jarlen.

„Hvem kan det være!“ udbrød han. „Lad hende komme ind.“

Kort efter stod Preba for ham.

„Jomfru Siva, Du her!“ udbrød Erik.

„Som I seer, Herre Jarl. Jeg er kommen for at gjøre en Undskyldning for min pludselige Bortrejse.“

„Du er altsaa ikke Spejder for Kong Olaf?“

Preba opslog en høj Latter og sagde:

„I maa være saare mistænksom. Jeg skal fortælle Eder Grunden til min Afrejse. Det var, fordi I havde gjort mig skinsyg.“

„Skinsyg! Raser Du? Paa hvem?“

„Paa Rovenna. Jeg maatte sørge for, at I ingen Sammenkomst fik med hende, og jeg rejste derfor ned til Skaane og befriede hende.“

„Hvad siger Du!“ udbrød Jarlen, „det er Dig, som . . .“

„Som har befriet Rovenna, ja, det er mig. Nu har jeg skriftet ærligt for Eder, nu kan I straffe mig, om I vil.“

Preba saae med et Smiil Jarlen ind i Øjnene. Han vidste ikke, hvad kan skulde troe om Alt dette.

„Du har i Sandhed ikke gjort mig nogen Tjeneste,“ sagde Jarlen fortrydeligt.

„Men jeg har gjort mig selv en Tjeneste,“ sagde Preba leende, „Rovenna er nu paa Vejen til Bøgehavn.“

„Du misforstaaer mig,“ sagde Jarlen, „jeg mener, at hendes Frænder nu har faaet Alt at vide, og at de ville hævne sig, hvis de kunne.“

„Aa, den gamle Frode gjør Eder ingen Skade, og Bue har I selv gjort uskadelig, jeg saae, at Eders Svende førte ham i Fængsel. Hvad vil hans Frænde, Fru Bothild, sige hertil, og hvad Jomfru Mette?"

„Han har fornærmet mig, han bør straffes herfor."

„Jeg troede, at Vederlagsmændene havde deres egen Ret. Men det er mig ligegyldigt. Nu er jeg igjen hos Eder. Kan jeg i nogle Dage være Eders Gjæst?"

„Jeg skal tale med min Hustru herom."

„Hm, jeg ønsker helst, at I ikke taler med Eders Hustru herom," mente Preba.

„Det kan ikke lade sig gjøre."

Preba rynkede Brynene. Hun frygtede for at blive gjenkjendt af Fru Bothild, og Jarlen vilde da erfare, at hun havde været Bues Frille.

„Nuvel," sagde hun, „jeg rejser da hjem til Venden. Farvel, Herre Jarl."

„Du maa ikke rejse. Jeg holder Dig fast."

„Aa, I vil maaske, ligesom I gjorde med Bue nys, kaste mig i Fangehullet. Der er dog den Forskjel, at en slig Handling kun er en Krigserklæring til mig, men Bues Fangenskab en Krigserklæring til Kongen."

„En Krigserklæring til Kongen," gjentog Jarlen.

Det slog ham, at Preba havde denne Opfattelse. Vilde Mange ikke have den samme? Han taug et Øjeblik og sagde:

„Det er om Dig, Siva, jeg nu vil tale. Du faaer ikke Lov til at forlade mig.

„Jeg forlader Eder, naar jeg har Lyst dertil," svarede Preba hidsigt.

Da traadte Fru Bothild ind i Hallen, gik hen til Jarlen og sagde:

„Du er nylig kommen fra Skara, jeg har kun faaet talt faa Ord med Dig, jeg ønsker at høre om din Rejse.“

Preba blev forlegen ved at see Fru Bothild, der nu spurgte Erik:

„Hvem er denne Jomfru?“

„En vendisk Fyrstedatter, hvem jeg lærte at kjende i Skara, og som jeg indbød til at besøge os,“ sagde Erik. „Som Du seer, har hun holdt sit Løfte.“

„I være os velkommen,“ sagde Fru Bothild og rakte Preba Haanden, „dobbelt velkommen, hvis I kan fortælle os Nyt fra Jom.“

„Det just ikke,“ svarede Preba, „thi i Venden opholdt jeg mig sidst hos Fyrst Henriks Hustru Slavina.“

„Hende kjender jeg,“ sagde Fru Bothild. „Det Navn minder mig om en uhyggelig Tid, og I . . . I . . . men I er jo Preba!“

Jarlen blev opmærksom. Hans Hustru kjendte denne Jomfru og kaldte hende Preba.

„I kjender mig igjen!“ udbrød Preba forstilt glad. „I husker, at det var mig, der var med Eder i den skrøbelige Baad, da vi flygtede fra Jom!“

Jarlen studsede.

„Jeg husker det; uden Dig var jeg neppe bleven frelst,“ sagde Fru Bothild. „Du burde være bleven paa Esrom, men Du flygtede fra os. Man fortalte, at Du var rejst efter Bue Vagnsen.“

„Det var dengang,“ svarede Preba, „nu hader jeg Bue, og han hader mig igjen. Jeg forlod ham og har

senere opholdt mig hos min Fader og hos Slavina. Jeg har nylig været paa en Rejse til Gothland for at besøge en Søster, men jeg erfoer, at hun var rejst til Rusland."

„Kom med mig, Preba," sagde Fru Bothild, „og Du, Erik, følger vel med os?"

Jarlen svarede:

„Jeg skal først tale med en Mand, derefter skal jeg komme."

Da Bothild og Preba vare gaaede, stod Jarlen et Øjeblik og saae efter dem. Preba blev ham mere og mere en Gaade. Hvem kunde løse ham den? Bue. Han fortrød, at han havde ladet Bue kaste i Fængsel, det vilde ganske rigtigt, som Preba havde sagt, kunne blive udtydet som en Krigserklæring mod Kongen.

Erik Jarl var, naar ikke Kvinder kom med i Spillet, en godmodig Mand, og han var den af Svend Estridsens Sønner, som havde lettest ved at tilgive en Fornærmelse. Hertil kom i dette Tilfælde, at hans Nysgjerrighed var bleven vakt. Nu stod pludselig en helt anden Begivenhed for hans Tanke. Preba hed jo den Pige, han havde frelst sammen med Rovenna fra de Folk, der vilde sælge dem som Trælkvinder. Ja, ja, nu huskede han, at hun allerede dengang havde talt om, at hun kjendte Bothild fra tidligere Tid. Han maatte tale med Bue. Han befalede Svendene atter at løse ham af Lænkerne og at føre ham til sig. Bue blev helt forundret over saa hurtigt at blive befriet for sine Lænker og endnu mere forundret, da Jarlen helt rolig sagde til ham:

„Jeg har betænkt mig, Bue, Du kan rejse med

Kongens hvide Stod, hvilken Dag Du vil. Men forinden skal Du give mig nogle Oplysninger om Preba."

Det kom nu til en Forklaring mellem Jarlen og Bue, og den Første endte med at sige:

„Ilde var det, at jeg lod mig bedaare af hende, især da jeg hører, at hun endnu er en Hedning. Hun er nu hos min Hustru, men snart skal hun blive viist af Gaarde. — Hvis Du ønsker at rejse strax, Bue, tag da en Hilsen med til Svend og Astrad, Du seer dem vist før jeg."

„Hvad skal jeg sige til Kong Olaf?"

„Intet," svarede Jarlen og gik.

Bue gav glad sine Svende Befaling til Opbrud, selv gik han til Fru Bothild, hos hvem han traf Preba. Han tog en kort Afsked med sin Frænke, der ikke vidste Noget af, at Bue havde været fængslet, til Preba talte han ikke.

„Det gamle Mundheld passer ikke paa Bue, at gammel Elskov ruster ikke," sagde Fru Bothild til Preba, da han var gaaet.

Han traf udenfor Jomfru Mette, opløst i Graad. Hun slyngede Armene om hans Hals, kyssede ham og sagde:

„Tilgiv mig, hvis jeg har fortørnet Eder. I var bleven mig saa kjær."

„Jeg har Intet at tilgive," svarede Bue, „tænk paa mig med Venlighed, jeg vil altid mindes Jomfru Mette og Esrom."

Hendes Graad rørte ham, men han havde ikke Tid til at dvæle hos hende, han maatte bort, langt bort fra dette Sted, hvor Kvinder og ikke Daad havde

beherſket hans Tanker. Han kom hertil for en Kvindes Skyld, og underligt havde Kvinder derefter krydſet hans Veje. Han følte ſig førſt let tilmode, da han ſad i Sadlen og red i Spidſen for ſine Svende, ſom førte det hvide Stod imellem ſig. Det var ved Middagstid, han forlod Esrom; Svendene havde ſpiiſt, før de ſvang ſig i Sadlen, og Bue tænkte, at han vilde foretage ſig et langt Ridt, inden han gjorde Holdt for den Dag.

Det var en raakold, ſludfuld Februardag. Landſkabet var tildels ſkjult af Taage, og Lærkerne ſang allerede lyſtigt over de røgne Agre. Bue tænkte paa ſit Møde med Erik Jarl, han var vis paa, at han ſnart vilde begynde en Fejde med Kongen, og ſom tro Hirdmand harmede Sligt ham. Man havde bebrejdet Olaf, at han havde holdt til med Kong Knuds Fjender, men var Erik i ſaa Henſeende bedre end Olaf? Bue kaſtede et Blik ud over Egnen, den var ſom uddød, ingen Røg ſteg op fra Huſenes Tagrygge, der var Dyrtid og Hungersnød i Landet, Indbyggerne havde ingen Fødevarer at tilberede.

Mørket begyndte at falde paa. Bue vedblev at ride, han vilde naae Roeskilde, inden han holdt Raſt.

„Du naaer ikke længer end til Slangerup," ſagde pludſelig en Stemme, „rid Byen ikke forbi, ellers farer Du vild i Natten og Taagen."

Bue ſaae til Siden; i den indtraadte Dæmring fik han Øje paa Preba, der nu atter var iført Mandsdragt. Ærgerlig ſpurgte han:

„Hvad vil Du her? Hvorfor blev Du ikke hos Jarlen?"

„Fordi Du havde opvakt hans Vrede imod mig,"

sagde Preba. „Hahaha, jeg ændser ikke hans Vrede, jeg følger hellere Dig end jeg bliver i den lumre Fruerstue."

„Min Taalmodighed er udtømt," sagde Bue, „forlad mig!"

„Jeg har jo sagt Dig, at jeg forlader Dig aldrig. Borte er Rovenna, borte er Mette og borte ville alle Kvinder blive, til hvem Du fatter Elskov, kun En vil ikke blive borte, det er mig."

„Jeg lader Dig gribe, jeg befaler et Par af mine Svende at bringe Dig til Jom."

„Saa Du troer, at jeg lader mig gribe!" raabte hun haanligt. „Nu skal jeg sige Dig Noget, Bue. Du husker nok hiin Aften i Pløen, da Du fortalte mig om din Trolovelse med Rovenna. Ikke sandt, jeg blev saare ulykkelig. Forsmaaet, forsmaaet for en Anden var jeg bleven! Veed Du, hvad denne Fortvivlelse drev mig til? Jeg blev som et vildt Dyr, min Fortvivlelse, min Forbittrelse maatte have en Gjenstand, den kunde gaae ud over. Du saae, jeg stod ved Hallens Dør, jeg ventede paa, at Kruto skulde komme, han kom, og det var mig, som med Øxen førte det dræbende Hug."

„Du!" raabte Bue.

„Fyrst Henrik veed det, Slavina veed det."

„Jeg tvivler ikke," svarede Bue. „Har Du fortalt mig det for at true mig, for at lade mig vide, at Du ogsaa har en Øxe beredt til mig?"

„Nej, nej, trods Alt, hvad skeet er, elsker jeg Dig endnu, denne Elskov bliver undertiden til Had, men naar jeg er bleven rolig igjen, da mindes jeg vore første, lykkelige Dage nede ved Ejderen."

Deres Samtale afbrødes af stor Tummel bagved. De hvide Heste vare blevne vilde og forskrækkede over Et eller Andet. Svendene maatte opbyde alle deres Kræfter, for at Stodet ikke skulde slippe fra dem. Bue vendte om for at hjælpe sine Svende, Preba gjorde det Samme. Det var næsten blevet mørkt. Hun kom for nær til en stolt og fyrig Hingst, der snappede hendes Arm, rev hende af Sadlen, og da hun laa paa Jorden, trampede den paa hende med sine Fødder. Preba hvinede og raabte om Hjælp. Men Hjælpen kom forsildigt, hendes Hovede blev knust af Hingstens Hove.

Bue overnattede i Slangerup. Prebas skrækkelige Død rørte ham dybt. Han mindedes, hvad hun kort før sin Død havde fortalt ham, at hun havde dræbt Krnto; de vare Begge Hedninger, han saae i hendes Død en Gjengjældelse, hidført af Hedenskabets mørke Guder, og han foldede sine Hænder og bad for sin egen Sjæls Frelse.

I Frastand lød Hingstens Vrinsken stolt og udfordrende. Bue korsede sig.

Fjerde Bog.

Første Kapitel.

Kong Olaf bliver alene.

Stakkels Danmark!

Stilhed og Øde herskede, hvor der før var Liv og Frugtbarhed. Leen klang i Høstens Tid ikke paa dine Vange, der var intet Korn at meje, Kvæget græssede ikke paa dine Enge; thi alt Kvæg var forlængst slagtet. Hist og her laa paa Vejen et Menneskeskelet, omsværmet af Ravne og Gribbe; hurtigt var Kjødet pillet fra Benene paa den Mand eller Kvinde, som var død Hungersdøden.

Vilde og uhyggelige Skikkelser vankede om i Mark og Skov og søgte efter Rødder; var der blevet fundet Føde, blev der tidt kæmpet derom, den Stærke slog den Svage ned. De smaa Børn døde i stort Antal, og de Nyfødte udsattes ligesom i Hedenskabets Tid i Skoven, hvor de bleve de vilde Dyrs Bytte.

Al Orden var opløst, og Landet var fuldt af Stimænd og Røvere. Men det var ogsaa en daarlig Tid for dem; thi der var Intet at røve.

Det stolte, daadslystne, danske Folk var knet; Mandens Arm havde mistet Kraften til at føre Sværdet, og Kvinden sad ved Arnen og græd.

I Aaret 1091 havde Kong Olaf fordrevet Erik Jarl fra Sjælland, derimod havde han ikke kunnet tilbageerobre Skaane, som Kong Inge nu sad inde med. Aarsagen hertil var alene Folkets Svækkelse ved den store Misvæxt.

Kongen var i de sidste Aar bleven svag, de store Ulykker knugede hans Sjæl. Han vidste, at Gejstligheden havde faaet en stor Deel af Folket til at troe, at han var Skyld i Hungersnøden, at den vilde ophøre ved hans Død. Det var en frygtelig Tanke for Kongen, at Folket ønskede hans Død, han elskede dette Folk, hans højeste Ønske havde været at gjøre det rigt og mægtigt. Hungersnøden havde tilintetgjort alle hans gode og store Forsætter.

Forholdet mellem Kongen og Gejstligheden var ikke blevet stort bedre. Han bekæmpede ikke mere dens Bestræbelser efter at faae Kong Knud gjort til Helgen, men han indrømmede for sin Hustru, at det alene var hans Svaghed, der var Skyld heri. Han troede, at han snart skulde døe og beskjæftigede sig meget med de evige Ting.

Klejstrupgaard var blevet det Sted, paa hvilket han helst opholdt sig. Fra Viborg lod han fromme Mænd komme ud til sig, og han kunde ikke blive kjed af at høre paa Kristi Lidelseshistorie. Bisp Heribert selv var nu saa gammel, at han snart imødesaae sin Død; han havde aldrig været nogen ivrig Forkæmper for Knuds Kanonisation, han boede jo ogsaa blandt en

Befolkning, som særligt havde havt Grund til at beklage sig over den afdøde Konge.

Naar de Viborg Præster vilde fortælle Kongen de fromme Martyrers Historie, ønskede han sig som oftest fritaget derfor og bad dem hellere dvæle ved Frelseren og de hellige Apostle. Aarsagen hertil var maaskee, at Olaf frygtede for, at de fromme Mænd, ved at tale om tidligere Martyrer, let ogsaa vilde kunne komme til at tale om Kong Knuds Martyrdød. Om Skjærsilden ønskede Kongen tidt Oplysning. Efterat en Præst Johannes, der var engelsk født, en Dag havde udmalet dens Ildsluer og svare Pinsler, sagde Kongen:

„Ikke kan jeg troe dette. Jeg er overbeviist om, at der for Mennesket efter Døden indtræder en Slags Mellemtilstand, og at selv ikke den Frommeste strax gaaer ind til den evige Salighed, men først maa lutres. Denne Lutring skeer ikke ved en ydre, men ved en indre Ild, denne Ild er Samvittigheden, der følger med os i det andet Liv. En ond Samvittighed er efter Døden den værste Skjærsild."

Præsten demonstrerede ivrigt herimod.

„Der staaer Intet i Biblen om Skjærsilden," sagde Kongen, „en saa vigtig Sag vilde Kristus ikke have forbigaaet med Taushed. Det er nu over 1000 Aar siden, han levede. Meget Menneskepaafund er hængt til Kristi Lære. Jeg søger ham og ham alene."

„Det er den hellige, almindelige Kirke, som skaffer Læren Fremgang," sagde Præsten. „Naar I ikke elsker Kirken, kan I heller ikke elske Kristus."

I Samstemming med Tidens Aand maatte Kongen bekræfte dette.

„Men," vedblev han, „Kirken har mange daarlige

Mænd i sin Midte. Er det rigtigt, at en Del af dette Riges Gejstlighed trodser mig?"

„Det tilkommer ikke mig at dømme Kongen og Gejstligheden imellem," sagde Præsten. „Men det veed jeg for vist, at, staaer I nu som Danmarks Konge omgiven af stolte Hirdmænd, vil I, naar I er død, være alene og ikke være mere end den ringeste Træl, og da kunne Gejstlighedens Bønner skaffe Eder Lise i Skjærsilden."

„Der er blevet fortalt mig saa meget om Bønnens vidunderlige Virkninger," sagde Kongen. „Jeg kan forstaae, at de Døde kunne bede med, naar jeg, Levende, beder, og at vor fælles Bøn kan naae til Guds Throne. Jeg vil dog sige Dig, Præst, at hvis Gejstligheden efter min Død beder for mig, kan det være, at jeg ikke vil bede med; thi jeg kan jo udsætte mig for, at den bad min Broder Knud om at tage mig i sin Varetægt. Efter Døden holder jeg ikke af at møde Knud. Vi To have her paa Jorden gjort hinanden Livet saa surt, at det er bedst, vi undgaae hinanden i Himlen."

„Det er en mærkelig og uhyggelig Tale, I der fører, Herre Konge. Aldrig opnaaer I Salighed, saafremt I ikke tilgiver Eders Fjender."

„Mon Knud har tilgivet mig? Forfølger han mig efter sin Død ikke værre end dengang han levede?"

„I mener, at Gejstligheden vil have ham kanoniseret."

„Ja, dette har mangen Gang forbittret mig Livet. Knuds Navn, Knuds Martyrdød benyttes som Vaaben imod Olaf."

I Slutningen af April 1095 kom Svend Trund-

sen med et lille Følge til Klejstrup. Da han traadte ind i Hallen, blev han bedrøvet og forundret over Kongens forandrede Udseende. I de to sidste Aar havde han ikke seet ham.

„Hvad fører Eder til mig i disse mørke Tider?" spurgte Olaf. „Er det for at see, om jeg snart skal døe?"

„Jeg vil bede til Gud og den hellige Jomfru, at I maa leve længe."

„Det gjør jeg neppe, Svend. Danmark vil snart faae en anden Konge. — Min Dødsdag vil blive en Glædesdag for Erik. Han vil vende tilbage fra sin Landflygtighed og blive Konge. Snart vil han dog erfare, at den danske Kongekrone er bleven til en Tornekrone. — See, hvor den i faa Aar har gjort min Kind rynket og mit Øje mat. — Men lad os komme til Eders Ærinde, Svend."

„Herre, jeg kommer i et højst alvorligt Ærinde. Regnen udebliver igjen i denne Vaar, vi have altfor megen Sol og Blæst, alle Varsler om et godt Aar ere hidtil udeblevne. Det seer ud til, at endnu mange Mennesker skulle omkomme af Sult og Elendighed."

Kongen nikkede bedrøvet.

„Det er nu min og mange gode, danske Mænds Mening, at Himlens Vrede først vil stilles, naar Eders Broder Knud ophøjes til Helgen. See, Høvdinge og Folk syndede svarligt mod denne fromme Konge; de troede at have vundet Sejren ved at ihjelslaae ham, men nu ihjelslaaer Himlen dem. Almuen rundt om i Landet sukker og græder og angrer sin Brøde, og den tilbeder allerede nu som Helgen den Konge, den ihjelslog."

„Det vil altid for et Folk drage store Ulykker efter sig, at det sætter sig op mod sin Konge," sagde Olaf. „Nu er jeg selv næsten tilbøjelig til at tro, at den store Hungersnød er en Straf, som Gud har sendt os for Knuds Drab. Men hvem vil borge for, at Straffen ophører, hvis Knud erklæres for Helgen?"

„De mange Jertegn, der skee ved Knuds Grav, borge derfor. Kong Olaf, selv har jeg havt et højst mærkeligt Syn. Kong Knud har for nylig viist sig for mig, blodig som han var, da jeg sidst saae ham i St. Albani Kirke. Hans Aasyn var mildt, og han sagde: „Forlængst har jeg tilgivet mine Fjender, bring min Hilsen til min Broder Olaf og siig ham, at jeg ogsaa har tilgivet ham. Det er den Hilsen, som jeg idag er kommen for at bringe Dig."

„Tak Svend, fordi Du har gjort dette. Jeg vil dog sige Dig, at det vilde have været mere broderligt, hvis Knud havde bragt mig selv denne Hilsen. Han kunde derved have sparet Dig den lange Rejse. — Det være nu som det vil, I er en vældig Mand, Svend Trundsen, og Gejstligheden betragter Eder som sin verdslige Arm; Eders Søn er Bisp i Lund, og andre af Eders Slægt beklæde høje, gejstlige Embeder. I har nu bragt mig en Hilsen fra den anden Verden, har I ikke tillige en Hilsen fra denne at bringe mig?"

„Det just ikke, Kong Olaf," svarede Svend. „Dog vil jeg underrette Eder om, at Gejstligheden har hørt, at Eders legemlige Tilstand forværres, og at den gjerne vil gjøre Sit til, at en Bedring kan indtræde."

„Bed den tænke paa, at der indtræder en Bedring i mit ulykkelige Folks Tilstand."

„Herpaa tænker den ogsaa. Da Jertegnene ved Kong Knuds Grav blive saa mange, og Flere have havt Syner og Aabenbaringer, have jydske Bisper og Præster havt et Møde med Kleresiet i Odense, og de ere blevne enige om, at Kongens Been skulle flyttes fra St. Albani Trækirke til den nye, af herlige Sten opførte Kirke, og naar det er skeet, da at ville ære ham som en Helgen."

„Hertil fordres Pavens Tilladelse," sagde Kongen.

„Den vil engang blive given," mente Svend.

„Knud skal da være Jydernes og Fynboernes særlige Helgen."

„Det var dem, som rejste Oprøret imod ham," sagde Svend, „det tilkommer altsaa først og fremmest dem at afbede deres Synd. Ved den hellige Jomfrues Hjælp vil vel Knuds Navn snart komme til naae saa vidt som St. Olafs."

„Og i Skyggen af hans Helgennavn," sagde Kongen, „svinger Trund Fagerskinds Slægt sig i Vejret. Havde jeg ikke været saa svag som jeg er, vilde jeg maaske have talt et Ord med ved denne Lejlighed, nu faaer jeg lade Kleresiet raade."

„Gjør I det, vil I vist faae Eders Førlighed igjen."

„Saadanne Mirakler kan Kleresiet ikke gjøre. Jeg føler, at mine Dage ere talte, at alle Bønner og Processioner ikke kunne hjælpe mig. — Det har ellers været mig kjært at se Eder igjen, Svend Trundsen. I har aldrig hørt til mine Fjender, om jeg vel ikke har kunnet tælle Eder mellem mine Venner. Tag nu til Takke med det Maaltid Mad, jeg kan byde Eder og Eders Mænd; det er ikke store Sager, men mættede kunne I og Eders Mænd dog blive."

Svend Trundsen ynkedes meget over Kongens Tilstand, han var derfor saare venlig imod ham. Kongen følte sig oplivet af Besøget og talte om den Dag, da Svend og Astrad hentede ham ud af Fangetaarnet paa Winendale. Men kun kort lyste hans Øje, hans Tanker vendte tilbage til Landets ulykkelige Tilstand, der knugede ham saa stærkt. Kongen og Svend skiltes som gode Venner.

„Jeg seer i Alt dette Guds Haand," tænkte Svend, da han red bort fra Klejstrup. „Kong Olaf maa døe, for at der igjen kan komme Lys og Glæde i Danmark. Haardt maa han lide under Himlens Vrede, saa haardt, at mit Hjerte føler Medlidenhed med ham. Af Fjender har han mange, af Venner faa, men det er jo saaledes, at man staaer venneløs i Himlen og paa Jorden, naar man paadrager sig Guds Vrede.

Da Svend Trundsen var rejst, sagde Kongen til Dronning Inger:

„Lad dem gjøre som de lyste; min Kraft er brudt, og selv om jeg vandt den tilbage, vilde jeg dog ikke mere være stærk nok til at forhindre, at de ophøje Knud til Helgen. Hvorfor sloge de ham ihjel i Odense? Almuen havde ikke behøvet det; den kunde have jaget ham i Landflygtighed; nu angrer den sin ukloge Gjerning, nu vil den gjøre den god igjen ved at knæle for Bisper og Præster. Efter Døden er Knud bleven mægtigere end dengang han levede.

„Ophids Dig ikke, Olaf," bad Dronningen, „Du bliver syg derefter."

„Syg er jeg allerede," lo Kongen bittert. „Folket kalder mig Olaf Hunger; der er mere Sandhed i dette

Navn end Folket troer; thi min Hunger efter store Bedrifter er ikke bleven tilfredsstillet. Sværdet er rustet i min Haand."

Nogle Dage efter lod han sin Hirdstyrer Bue Vagnsen kalde. Bue var i de forløbne Aar bleven en af Kongens mest betroede Mænd. Et Par Gange havde Bue været paa Bøgehavn, men Rovenna havde ikke villet see ham, og der fortaltes, at hun efter Faderens Død vilde gaae i Kloster. Kongens Sygdom og Landets bedrøvelige Tilstand havde indvirket stærkt paa Bue, han tog undertiden til Viborg for at skrifte og høre Messe, og han overholdt Fastedagene strengt. Da han nu kom til Kongen, sagde denne til ham:

„Bue, Du har altid tjent mig troe. Du var med i Flandern, dengang Torgunnæ Sønnerne hentede mig ud af Fængslet, Du har siden gjort god Tjeneste i Venden og kæmpet tappert mod Kong Inge. Jeg er nu svag og kommer neppe paany til Kræfter, derfor og af andre Aarsager har jeg ikke Evne til at belønne Dig som Du fortjener. Noget kan jeg dog gjøre for Dig. Her paa Klejstrup vil din Snekke ikke kunne faae Vind i sine Sejl; jeg vil give Dig Orlov, den kan vare, saalænge Du vil; til Hirden skal Du altid blive regnet."

„Er I misfornøjet med min Tjeneste, Herre Konge?" spurgte Bue, forundret over Kongens Tilbud.

„Havde jeg været misfornøjet med din Tjeneste," sagde Kongen, „havde jeg ikke talt saaledes. Ved at tilstaae Dig Orlov, giver jeg Dig et Beviis paa min Tilfredshed. Jeg vil ikke, at Du skal blive en Skygge ved en Skyggekonges Hof. Der er ungt Blod i dine Aarer, rejs og prøv din Lykke."

„Jeg har søgt Lykken og ikke fundet den.“

„En daarlig Mand, der i din Alder taler saaledes. Du er jo i Slægt med Svend Trundsen, rejs til ham.“

„Herre Konge, jeg fatter ikke Eders Hensigt.“

„Du er ikke den Eneste af mine Hirdmænd, som kan faae Orlov. Alle kunne faae den. Du kan sige dem det fra mig. Kong Knud havde sine bedste Hirdmænd hos sig, og dog blev han ihjelslagen; jeg kan sende alle mine Hirdmænd bort, og Almuen vil dog lade mig i Fred.“

Bue talte med de øvrige paa Klejstrup værende Hirdmænd om Kongens Tilbud. De overlagde Sagen med hinanden og mente, at Kongen var bleven saa rundhaandet med at give Orlov, fordi det i det kongelige Fadebur begyndte at skorte paa Levnetsmidler. De bleve da enige om, at de, som andet Steds kunde skaffe sig Føden, burde tage Orlov for ikke at ligge Kongen til Byrde, og det var kun faa Hirdmænd, der bleve tilbage. Da Bue tog Afsked, sagde Kongen til ham:

„Hils Svend Trundsen fra mig og siig ham, at jeg er begyndt at leve som en Eremit.“

Bue lovede at overbringe Kongens Hilsen.

„Jeg har hørt,“ vedblev Kongen, „at mine Hirdmænd mene, at jeg giver dem Orlov, fordi mit Fadebur er tomt. Det er ikke saaledes; jeg lader dem rejse, fordi her venter dem kun en daarlig Lykke. Mine Dage ere talte, jeg kan ikke føre dem til store Bedrifter.“

En Dag kom en gammel, affældig Kvinde i Følge med en ung Svend vandrende til Klejstrup.

Svenden kunde være lidt over tyve Aar gammel. Han var mager og lignede en levende Beenrad, Sult og Nød stod at læse i alle hans Træk.

„Dersom Kongen ikke vil hjælpe os," sagde Svenden, „skjønner jeg ikke Andet, end at vi lægge os til at døe her paa Marken."

„Frygt ikke," sagde Kvinden, „Kongen hjælper os nok."

„Han skal baade være ond og gjerrig, siger man."

„Ja, man siger saa meget. — Nu, saaledes seer Klejstrup ud; her er jo saa stille som var det i et Kloster," sagde den Gamle.

„Maaskee Kongen er rejst."

„Aa nej, man fortalte forvist i Viborg, at han var syg. Syge Folk rejse ikke."

„Ere ikke baade Du og jeg syge af Hunger?" spurgte Svenden.

„Med os er det en anden Sag."

De traadte nu ind i Kongsgaarden; Kvinden gik hen til en Hirdmand og forlangte at blive ført til Kongen.

„Hahaha," lo Hirdmanden, „troer Du, at Kongen tager mod enhver gammel, tandløs Kjælling, der kommer for at tigge?"

„Jeg er ikke kommen for at tigge," sagde Kvinden, „jeg er kommen for at tale med Kongen om en vigtig Sag."

„Ja, det kan Enhver sige," mente Hirdmanden.

„Jeg bliver her, til jeg faaer Kongen i Tale," sagde Kvinden bestemt.

„Det kan Du ikke," svarede Hirdmanden, „jeg skal lade Trællene bringe Dig ud af Gaarden."

„Saa det vil I!“ raabte Kvinden og begyndte at give Hirdmanden grove Ord.

Højrøstet Tale havde i lang Tid ikke været hørt i Kongsgaarden. Folk kom til, og Dronning Inger, som gik forbi, blev opmærksom og spurgte om, hvad den gamle Kvinde vilde.

„Jeg vil tale med Kongen,“ sagde hun, „jeg har noget Vigtigt at meddele ham.“

„Stakkels Kvinde,“ sagde Dronningen, „jeg seer, at Du er ved at døe af Sult. Du skal blive mættet.“

„Ja, ja, lad os blive mættet,“ sagde hendes unge Ledsager.

„Jeg kommer ikke for at tigge om Føde,“ sagde Kvinden, „nej, nej, det maa I ikke troe.“

„Jeg er Dronningen,“ sagde Inger, „jeg skal føre Dig til Kongen.“

„Er I Dronningen!“ udbrød den Gamle. „Ja, saaledes bør en Dronning see ud.“

Uden at vexle flere Ord med det besynderlige Par, førte Inger det ind til Kongen, der sad og læste i nogle Brevskaber. Han saae op og spurgte:

„Hvad er det for besynderlige Gjæster, Du fører til Hove, Inger?“

„De ønskede at tale med Dig, jeg nænnede ikke at lade dem gaae med uforrettet Sag.“

„Og heri handlede I klogt, ædle Dronning,“ sagde Kvinden, „thi vel er jeg kun en ringe Kvinde, men hin unge Svend er Kongens Søn.“

Olaf rejste sig og spurgte:

„Hvad skal det sige?“

„I mindes Wladislawa,“ sagde den Gamle, „ak,

hun er nu forlængst død, kun kort Tid levede hun her paa Jorden, hun fik ikke disse Aars Elendighed at see. Et Aar før I rejste til Norge og giftede Eder, fødte hun Eder en Søn, som I lod kalde Olaf."

„Javist," sagde Kongen ærgerlig, „og jeg skænkede Dig — nu gjenkjender jeg Dig Signe — en Gaard paa Als og bad Dig være en god Plejemoder for min Søn og at opdrage ham til Bonde. Du maatte ikke røbe hans Herkomst hverken for ham selv eller Andre."

„Herre Kong Olaf, det har jeg heller ikke gjort. Men jeg vilde dog ikke lade Eders Søn døe af Sult. Gaarden ligger øde, vi saae Hungersdøden nærme sig, da tog jeg den Beslutning at vandre med Olaf hertil."

„Hvad hører jeg, Olaf," udbrød Inger. „Du har en Søn; herom har Du aldrig talt til mig."

„Hvorfor skulde jeg det?" spurgte Olaf. „Jeg ønskede, at han skulde blive en velstaaende Bonde paa Als. En Bonde lever i vor Tid tryggere end en Kongesøn. Hvor mange af mine Brødre er der vel nu tilbage, og hvorledes er der ikke blevet ryddet op mellem Godvinsønnerne i England? — Nu har han faaet sin Slægt at vide, og nu skal han ogsaa blive anerkjendt for at være min Søn, men det vil jeg sige Dig, Olaf, engang skal Du sande, at det vilde have været bedre for Dig at være bleven Bonde paa Als."

„Han vilde da være død af Hunger," sagde Signe.

„Og Du vilde være død med," sagde Kongen.

„See, hvor de Begge ryste af Træthed," udbrød Inger. „Lad mig strax give dem Mad og Drikke."

„O ja," sagde den unge Olaf, „Mad og Drikke, jeg er saa sulten."

Der kom Taarer i Dronningens Øjne ved at see paa denne hulkindede Yngling, Kongens Søn. Hun tog ham ved Haanden og førte ham med sig, Kongen bød Signe at følge efter.

Da han var bleven ene, grundede han længe paa, om han skulde lade Sønnen blive ved Hoffet eller om han skulde sende ham bort til en Slægtning. Han bestemte sig til det Sidste. Men til hvem skulde Sønnen sendes? Hvis Erik blev Konge, vilde han neppe see med gunstige Øjne paa hans Forgængers Søn, Kongens andre Brødre vilde maaske heller ikke modtage Brodersønnen synderligt venligt. Da foer et Smiil over Olafs Ansigt.

„Min Søn," sagde han, „skal opdrages i Vaabendaad hos Henrik Gotskalksen. Paa Henrik kan jeg stole, desuden vil det vist ikke være ham ukjært, at en Sønnesøn af Kong Svend opdrages ved et vendisk Hof og kommer til at nære Godhed for vore Naboer sydpaa. Knuds Søn er i Flandern, min Søn kommer til Venden. Naar jeg og mine Brødre ere døde, er det vore Sønner, som skulle arve Danmarks Throne. — Men der er Uheld i Danmark ved Navnet Olaf, min Søn skal, naar han kommer til Venden, lade sig kalde Ejlef."

Olaf Olaffen opholdt sig i et Par Uger paa Klejstrup for at komme til Kræfter. Dronning Inger havde stor Medlidenhed med ham, som var noget sky og indesluttet i de nye, større Omgivelser; Kong Olaf havde lange Samtaler med sin Søn om, hvorledes han skulde forholde sig overfor sine Frænder. Ledsaget af fem Hirdmænd drog Kongesønnen en Morgen sydpaa,

han havde Taarer i Øjnene; thi Kongen havde ved Afskeden fortalt ham, at han følte, at han kun havde kort Tid tilbage at leve i, og at hans Farvel var et Farvel for bestandigt.

Dronning Inger havde klappet ham paa Kinden og sagt:

„Jeg lover, at jeg altid vil være Dig i Moders Sted."

Godt var det, at Ingen af dem kjendte Fremtiden; de vilde da have sandet Kong Olafs Ord, at en Bondes Liv dengang var lykkeligere end en Kongesøns.

Andet Kapitel.

Bue opsøger Erik Jarl.

Svend Trundsen opholdt sig paa den gamle Gaard Aakjær, der laa ved en Aa og i sin Tid havde været en Vikingeborg. Dengang kunde der sejles ned ad Aaen ud i Horsens Fjord, og Egnen var bevoxet med frodig Egeskov. Svend Trundsen ejede den største Deel af Falling Sogn og Øen Alrø i Horsens Fjord. Han var Enkemand, og hans noget alderstegne Stedmoder Sigrid bestyrede Huset for ham. Hendes Søn af første Ægteskab var nu bleven Konge over de Wagrer og Obotriter, men Svend Estridsens Datter ønskede ikke at boe hos ham; thi hun havde fattet stor

Afsky for Venden, hvor hendes første Mand var bleven dræbt, og hvorfra hun nøgen havde maatte flygte. Hun levede i en bestandig Frygt for, at Henrik vilde faae samme Skjæbne som sin Fader.

Da Bue kom til Aakjær, blev han meget vel modtagen af Svend Trundsen og maatte fortælle om, hvorledes Alt stod til paa Klejstrup. Svend fik stor Medlidenhed med Kongen, da han hørte, at Hirdmændene gaves Orlov, fordi Fadeburet begyndte at blive tomt.

„Jeg antager," sagde Svend, „at det neppe varer længe, før Kongen samles med sine Fædre."

Det var ogsaa Bues Mening.

„Jeg har derfor," vedblev Svend, „sendt Bud til flere Mænd om at komme her til Aakjær, for at vi kunne raadslaae om, hvad der skal gjøres, naar Kongen døer."

„Ønsker I Erik til Konge?" spurgte Bue.

„Hvem skulle vi ellers vælge? Han er den ældste af Svends Sønner, naar Olaf er død."

„Han opholder sig i Landflygtighed, fordi han sammen med Kong Inge har paaført Landet Krig."

„Olaf var ligeledes ude af Landet, da Knud dræbtes. Almuen faae vi ikke til at kaare nogen Anden end Erik Jarl. Gejstligheden støtter hans Valg og vil love, at Hungersnøden ophører, naar han bliver Konge."

„Men de store Slægter ere neppe Erik gode," mente Bue.

„Jeg hører til en stor Slægt, og jeg vil fremme Eriks Valg, Hvideslægten ovre paa Sjælland vil det ogsaa. Kan være, at de jydske Slægter, som sammen med Almuen rejste Oprøret mod Kong Knud, kunne

ønske Svend til Konge, men de ville neppe vove at fremføre dette Ønske paa Thinge."

„Det er dog muligt, at Flere ikke kunne glemme, at Erik har hærjet paa Danmark."

„Alle Svend Estridsens Sønner med Undtagelse af Knud og Benedikt hærjede paa Danmark under Harald Hein. Bliver Erik ikke Konge, kunne vi jo vente, at han, for at hævne sig, ret vil begynde at hærje paa vore Kyster. Hertil kommer endnu, at han er i Stand til at skaffe os Skaane, Halland og Bleking tilbage."

„Vil Kong Inge frivilligt afstaae dem?"

„Gjør han det ikke, maae vi have disse Landskaber tilbage ved en Fejde," svarede Svend Trundsen. „Min Søn, Bispen i Lund, har skrevet mig til, at Skaaningerne ere kjede af at staae under Gotherkongen."

„Hvor opholder Jarlen sig?"

„Han har i Vinter opholdt sig hos sine Frænder i Garderige, men vil sandsynligvis som i de sidste Somre drage paa Tog mod de hedenske Vender. Imidlertid vil han vel sagtens først rejse til Skaane, dels for at besøge sin Hustru og dels for at faae at vide, hvorledes det staaer til i Danmark. Jeg har sendt Bud til min Søn Asker, at han skal lade mig vide, naar Erik Jarl kommer til Skaane iaar."

Denne Samtale gav Bue meget at tænke paa. Det var ham klart, at med Thronskiftet vilde en ny Tid bryde frem eller maaske rettere en Fortsættelse af Kong Knuds Tid. Han kom til at tænke paa sit sidste, lidet venskabelige Møde med Erik, „men," tænkte han, „mig er det ligegyldigt, at han er min Uven;

jeg kan tage min Afsked fra Hirden og enten gaae til Myklegard eller hjem til Jom og blive Bonde som Gyrd."

En Deel Adelbønder kom i de nærmest paafølgende Dage til Aakjær, mellem disse var Svends Broder Astrad. Bue overværede deres Forhandlinger. Svend Trundsen havde formodet rigtigt, Stemningen var ikke udelt for Eriks Valg, ja, Nogle udstødte endogsaa Trusler imod ham. Grunden hertil var nærmest den, at der nærredes Frygt for, at han skulde ville straffe Deeltagerne i Oprøret mod Kong Knud. Adelbønderne skiltes uden at være blevne enige.

„Det er jo muligt, at Olaf vil komme sig og leve mange Aar endnu," mente Nogle.

„Lader os vente med at tage nogen Bestemmelse, til han er død," sagde Andre.

„Hastværk er Lastværk," sagde atter Andre.

Kun de Færreste vare enige med Svend og Astrad om, at Sagen ikke burde opsættes og derved prisgives Tilfældigheder. Da den langvarige Tørke ophørte i de samme Dage, bleve alle Adelbønder meget glade og sagde, at de maatte skynde sig hjem for at see til deres Agerbrug.

„Vore egne Sager ere os vigtigere," sagde de, „end de ubestemte Udsigter til et nyt Kongevalg."

Svend og Astrad bleve alene tilbage og raadsloge om, hvad der burde skee, og de toge den Beslutning, at de selv vilde handle uden at raadspørge sig mere med Nogen, og at de vilde sætte sig i Forbindelse med Eriks Venner paa Sjælland. Selv kunde de ikke drage derover, det vilde vække for stor Opsigt, og de beslut-

tede derfor, at anmode Bue om at gaae deres Ærinde. Samtidigt vilde de anmode ham om at opsøge Erik Jarl, og at fortælle ham, hvorledes det stod til i Danmark. Det gjaldt nu om at faae Bue til at udrette dette.

Da Svend meddelte ham, hvad han og hans Broder ønskede, sagde Bue først rent ud Nej; thi han var ingen Ven af Erik Jarl. Svend talte nu til hans Hjerte og sagde, at Fædrelandets Vel bød, at Folket valgte en Konge, hvorom de Fleste vilde skare sig, og at en Borgerkrig ellers vilde ødelægge Landet, Bue svarede da:

„Vel bærer jeg Nag til Erik Jarl, han har ødelagt min Lykke, men eftersom I mener, at han kan frelse vort Land, og han alene, skal jeg glemme mit Nag og rejse til ham."

„Gjør det, Bue. Du er hans Hustrus nære Frænde, dine Ord ville have Vægt."

„Ja, naar I sender mig," sagde Bue, „thi i dette Øjeblik er I Landets mægtigste Mand, mægtigere end Kongen."

„Du tager Fejl," svarede Svend, „saae Du ikke, at Adelbønderne nys forlode mig uden at beslutte Noget."

„Det saae jeg," svarede Bue, „og jeg harmede mig derover. Men Mænd, som ikke kunne blive enige om en Sag, ere sjeldent farlige. Den, som beslutter, har Magten."

„Naar han kan gjennemføre sin Beslutning," sagde Svend mumlende.

„Det kan I, Svend," mente Bue. „I er den

rigeste Høvding i Jylland, og Eders Slægt den mægtigste i Danmark."

„Du overdriver," svarede Svend, „Ingen er mægtig uden Gud, han alene raader for Sejr og Lykke."

Næste Dag rejste Bue fra Aakjær i Torgunnæ Sønnernes Ærinde.

I Nordsjællands dejlige Egne, Øst for Farum, ligger Landsbyen Knardrup. Her havde Skjalm Hvides yngste Søn Sune en stor Gaard og levede et lykkeligt og gudsfrygtigt Liv sammen med sin Hustru Ragnild. En April Morgen, da Regnen styrtede ned i Strømme, red Bue ind paa Gaarden og spurgte efter Hr. Sune. Denne kom selv ud og tog imod Gjæsten og bød ham med gammel dansk Gjæstfrihed at træde indenfor. Bue steg af Hesten og traadte ind i Stuen, hvor Ragnild kom hen til ham, gav ham Haanden og sagde: „Velkommen i Gaarde."

Da Bue var kommen til Sæde, og der efter den Tids fattige Lejlighed var sat Øl og Mad for ham, spurgte Sune:

„Hvor kommer I fra, og hvem er I?"

Bue fortalte ham det.

Sune studsede og spurgte:

„Hvad er Eders Ærinde?"

„Før jeg svarer herpaa, ønsker jeg at vide, om Eders Broder Toke er her paa Gaarden."

„Han er her i Besøg, men han er tagen paa Jagt," svarede Sune. „Da I veed, at han er her, maa jeg formode, at I har været paa hans Gaard og forbørt Jer om ham."

„Det har jeg," svarede Bue, „jeg har ogsaa været hos Eders Brødre Ebbe og Asker. Jeg rider i Svend Trundsens Ærinde."

„I er Kong Olafs Hirdmand og rider ikke i hans Ærinde?" spurgte Sune forundret.

„Naar Eders Broder kommer hjem fra Jagten, skal I erfare Aarsagen dertil," svarede Bue.

Ved Middagstid kom Toke Skjalmsen tilbage fra Jagten. Han var den ældste af Skjalm Hvides Sønner og overgik i Størrelse og Styrke selv Erik Jarl. Bue fortalte nu Brødrene, hvorfor han var kommen, og de lovede, at de vilde virke af al Formue til, at Erik blev Danmarks Konge, naar Kong Olaf døde. De havde ingen Anelse havt om, at hans Død rimeligviis var saa nær forestaaende.

Da Bue vilde have Oplysning om, hvor Erik Jarl opholdt sig, kunde de ingen saadan give ham; de henviste ham til Fru Bothild, der opholdt sig paa Gaarden Pugerup i Skaane. Brødrene vidste, at Jarlen om Vinteren havde opholdt sig i Garderige, men Ingen havde meddelt dem, hvorhen han derfra vilde begive sig. Bue maatte derfor bestemme sig til at rejse over til Pugerup. Han forlod Skjalm Hvides Sønner med den Overbeviisning, at Eriks Valg var sikkret paa Sjælland.

Da han paa Vejen til Sundet kom gjennem Gjentofte, mødte han en ung Bondekone med et lille Barn paa Armen. Hun standsede sin Gang, da hun saae ham og sagde:

„Goddag Bue."

„Det er jo Jomfru Mette!" udbrød Bue.

„Det var engang Jomfru Mette," svarede hun, „nu er jeg gift med Adelbonden Asbjørn i Gjentofte. Det er vor lille Søn."

„I er bleven gift," udbrød Bue. „Hvorledes er det gaaet til?"

„Som det altid gaaer til," svarede hun, „Asbjørn vidste, at jeg havde en god Medgift, og saa friede han."

„Lever I lykkeligt med Asbjørn?"

„Hvorfor skulde jeg ikke leve lykkeligt med ham? Vi have vel døjet en Deel i de onde Aar, men det har jo Alle; heldigviis have vi nu faaet Regn, og maaskee dette Aar vil kunne bøde noget paa de daarlige."

„Tænker I ikke engang imellem paa forrige Tider?" spurgte Bue.

„Hvad kan det hjælpe?" sagde hun med et lille Suk. „De komme dog ikke tilbage."

„Skal jeg tage en Hilsen med til Fru Bothild og til Jarlen, hvis jeg træffer dem?"

„Det maa I gjerne. Jarlen er vel nu en landflygtig Mand, men der er dog bleven ham spaaet, at han skal blive Konge i Danmark."

„Saa bliver han det vel ogsaa," svarede Bue med et Smil.

Han skiltes fra den unge Bondekone, der endnu var smuk, og red videre. Hun saae efter ham, til han forsvandt paa en Skovsti, da sagde hun:

„Rid Du kun, Bue, til Glands og Herlighed, jeg bytter dog ikke med Dig. Jeg har lært noget Bedre at kjende," og hun trykkede et Kys paa sin Førstefødtes Læber.

Mødet med Mette havde hos Bue fremkaldt en Mængde Erindringer, om dengang han gjæstede Jarlens Hof. Den lystige Mette var nu bleven en ærbar og alvorlig Hustru og syntes kun at leve for sit Hjem; hvem skulde have troet det? Hun hentydede ikke med et Ord til sin tidligere Kjærlighed, skammede hun sig maaskee nu ved den?

Fra Mette fløj Bues Tanker til Preba og hendes ulykkelige Død. Han bad en stille Bøn for hendes Sjæl.

Sidst dvælede han ved Rovenna. Hun var ham endnu usigelig kjær, men hun var for bestandigt tabt for ham. Han mente ikke, at hans Brøde imod hende havde været saa stor, at den fortjente en saadan Straf, hendes Fader var af samme Mening. To Gange havde Bue gjæstet Bøgehavn, Rovenna havde ikke ladet sig see, derimod havde Frode modtaget ham med stor Venlighed og ment, at Tiden vel vilde bringe Raad. Men Tiden var gaaet, og intet Raad havde den bragt. Bue havde flere Gange tænkt paa at slaae Rovenna helt ud af Tankerne og at søge sig en anden Hustru, men han havde ikke kunnet glemme hende, hun kom i hans Tanker, naar han mindst ventede det.

„Saaledes kan det ikke blive ved," sagde han til sig selv, da han red videre ad Skovstien, „jeg maa fremtvinge en Afgjørelse. Men naar? Havde jeg ikke paataget mig dette Ærinde til Jarlen, kunde jeg nu have været i Bøgehavn."

Han naaede Sundet og red langs Kysten for at finde en Baad, der kunde sætte ham og hans Hest over til Skaane. Efter nogen Søgen fandt han den. Da

de skulde sætte fra Land, pegede Fiskeren forfærdet mod Syd, hvor en Flaade paa sex store Langskibe sejlede Sundet op.

„Venderne!“ raabte Fiskeren.

„Kjender Du ikke Erik Jarls Mærke?“ spurgte Bue. „Det er ham, som kommer.“

„Han kan blive os lige saa slem som Venderne,“ mente Fiskeren, „han ligger jo i Krig med Kongen. Maaske vil han hærje paa Kysten her.“

„Aa nej,“ mente Bue. „I Stedet for at bringe mig til Skaane kan Du sætte mig ombord paa Jarlens Flaade.“

„Ja, det er en anden Sag,“ sagde Fiskeren, „I kjender Jarlen. Men er I sikker paa, at han ikke beholder min Baad?“

„Det skal jeg love Dig.“

Det var Bygevejr. Nylig havde Regnen styrtet ned, men da Baaden stødte fra Land, skinnede Solen, og se, mod Syd hvælvede sig en prægtig Regnbue, og Jarlens mægtige Skibe styrede frem under den.

„Det er et godt Varsel,“ mente Fiskeren.

„Lader os haabe det,“ svarede Bue.

Den friske Søluft gjorde Bue godt. Hans gamle Frejdighed syntes at ville vende tilbage, og det bares ham for, at han skulde gaae en ny og lykkelig Tid imøde. Bue lagde til ved Jarlens Drageskib og gik ombord. Jarlen havde seet ham komme.

Høj og stolt stod han paa Lystingen og lignende en Søkonge fra de henfarne Dage. Bue syntes, at Jarlen i de sidste Aar var kommen til at se endnu mandigere ud end før.

„Ej, ej,“ raabte han Bue venligt imøde, „bringer I mig Bud fra min Broder Olaf. Vil han underhandle med mig?“

„Vær hilset, Herre Jarl,“ sagde Bue. „Jeg bringer Eder intet Bud fra Kongen; thi jeg har Orlov; Svend Trundsen og hans Broder Astrad have sendt mig, og jeg har paa Vejen hertil talt med Hvidejarlens Sønner.“

„I maa da have vigtige Ting at meddele mig,“ sagde Jarlen. „Hvad er Eders Ærinde?“

Da Bue havde udrettet sit Ærinde, stod Jarlen en Tid hensunken i dybe Tanker; han syntes at have glemt Alt og Alle omkring sig. Bue kastede sit Blik ud over Skibet og de andre Skibe, som vare i Følge, og hans kyndige Øje opdagede snart, at den lille Flaade var prægtigt udrustet, og at Kongen for Øjeblikket ikke havde Skibe eller Mandskab, der kunde maale sig med Eriks. Hertil kom, at Eriks Folk vare sejrsvante og i de sidste Aar hver Sommer havde hærjet i Venden. Dersom Bue havde været ældre, vilde han have tænkt paa, at dengang Knud var Jarl paa Sjælland, havde han under sin Broder Kong Haralds Regering skabt en lignende Flaade, der gav de Danske meget at tale om.

„Det bedrøver mig,“ sagde Erik og saae paa Bue, „at Olaf er syg og venter at døe. Han har aldrig været mig god, som en landflygtig Mand maa jeg vanke om, mens han lever. Men han er dog min Broder. Saa krank en Lykke have vi Sønner af Svend Ulfssøn havt undtagen Torgils, der ovre i Garderige hersker anseet og lykkelig; da jeg denne Vinter gjæstede ham, misundte jeg ham. Harald og Knud

ere døde som Konger, og nu skal Olaf ogsaa snart døe."

„Da bliver I Konge, Herre Jarl."

„Jeg vil haabe det for Folkets og Landets Skyld," svarede Erik, „thi Ingen uden jeg kan i dette Øjeblik styre det danske Rige. Jeg siger det ikke for at rose mig selv, men fordi det er saaledes. Og dersom Aarene paany blive gode, og Folket vender sin Hu til Kirken, da kan Riget igjen blive lykkeligt, og min Fader Svends Dage vende tilbage."

„Gid det skee!" sagde Bue.

„Og Du Bue og de andre Hirdmænd ville vel tjene mig troe?"

„Aldrig har nogen Hirdmand endnu sveget sin Konge."

„Vel talt."

„Vi faae vel ikke Lov til at ligge ledige, naar I bliver Konge, Herre Jarl? Skaane," Bue saae mod Skaanes Kyst, „længes efter at komme tilbage til Danmark."

„Det skal komme der," svarede Jarlen. „Kong Inge veed, at han ikke er stærk nok til at holde fast paa disse danske Landsdele, naar Tiderne forandre sig i Danmark; jeg bringer mine Landsmænd Skaane i Morgengave ved mit Kongevalg."

„I Sandhed en smuk Gave," mente Bue.

„Efterdi min Broder, som I siger, ikke vil leve længe, maa jeg være betænkt paa mit Kongevalg," sagde Jarlen. „I mener, at der hos Jyderne er en Frygt tilstede for, at jeg vil hævne Knuds Drab. Naar Olaf ikke har hævnet det, hvorfor skulde jeg da gjøre

det saa mange Aar efter? Svend Trundsen kan i saa Henseende berolige Jyderne."

Erik Jarl udtalte aabent til Bue, hvad han agtede at foretage sig, naar han blev Konge; thi Bue var jo Sendebud fra Rigets vigtigste Stormand, og han burde kjende alle Jarlens Hensigter, for med Kraft at kunne støtte hans Valg. Skjalm Hvides Slægt havde endnu ikke faaet en saa stor Magt i Riget som Trund Fagerskinds, det var først under Eriks Sønnesøn, den store Valdemar, at den blev Rigets mægtigste Slægt."

Bue blev mere og mere hendraget til Erik Jarl. Saaledes som han nu var, havde han ikke viist sig for fire Aar siden paa Esrom, men da handledes der jo heller ikke om et Rige, men om en Kvindes Skjæbne, og naar Talen faldt paa Kvinder, var Jarlen endnu svag. Bue følte sig overbeviist om, at den Helteskikkelse, der stod paa sin Snekkes Lysting og saae ud over Bølgerne, vilde føre Danmark en smuk Fremtid imøde; og han lod sig beherske af det nye Indtryk, han havde modtaget af Jarlen, og lovede sig selv at ville tjene ham troe.

Da mindedes han, at han ogsaa havde talt med Kong Olaf, da denne som Jarl rejste fra Flandern for at modtage den Krone, der ventede ham i Danmark, Olaf var dengang ligesaa fortrøstningsfuld som Erik nu, men Olafs Maal var Kamp og Sejr, Erik talte kun om Folkets Lykke. Nu sad Olaf som en slagen Mand paa Klejstrup, men Vaarens friske Vinde fyldte Eriks Sejl, og stolt sejlede hans Flaade Sundet ud for henad Aften at kaste Anker ved Ørekrog.

Da Jarlen og Bue sad ved Radveren, og Solen kastede sine sidste Straaler paa Mastetoppene, sagde Erik:

„I er vel nu en gift Mand, Bue, hvorledes lever Eders Hustru, den skjønne Rovenna? Ved alle Helgene, jeg har en svær Synd at afbede, siig hende, at jeg er beredt til at gjøre hvilken som helst Bod, hun paalægger mig."

„Herre Jarl," svarede Bue, „jeg er ikke gift med Rovenna."

„Hvad fortæller I mig der?" udbrød Jarlen. „Har hun da fortørnet Eder?

Bue fortalte Sagens Sammenhæng. Da lo Jarlen og sagde:

„Ikke havde jeg ventet at høre Sligt. I har været for bly, altfor bly. De unge Jomfruer ynde ikke de blye Bejlere."

„Ja, I har let ved at tale," mente Bue.

Jarlen lo over, at Bue var bleven fortrydelig og svarede:

„I Eders Sted vilde jeg forlængst have bortført Jomfruen med Magt."

„Bortført Rovenna!" udbrød Bue, den Tanke var aldrig falden ham ind.

„I mener, at hun elsker Eder endnu, men at hun vakler mellem Fortørnelse og Elskov. Saaledes vil hun i sit ensomme Liv vedblive at vakle, til hun bliver en gammel Jomfru."

„Hvis jeg bortfører hende, vil hun først ret blive fortørnet," mente Bue.

„Har I aldrig seet en Bølge komme brusende med

Skum paa sin Kam og truende Alt med Fordærv? Pludselig synker den sammen og forsvinder i Havet, naar den kommer Strandbredden nær. Saaledes gaaer det ogsaa med Kvindens Fortørnelse paa den, hun elsker. Man troer, at hendes Vrede vil ødelægge vor Lykke, vi frygte for at forøge denne Vrede, men gjøre vi det alligevel, vil den tilsidst forsvinde, naar hun hviler i vor kjærlige Favn."

„I er mere klog paa de Sager end jeg," sagde Bue.

Jarlen lo og opfordrede Bue til at drikke.

„Benyt Eders Orlov vel," sagde han, „naar jeg bliver Konge, vil jeg have meget Arbejde til Eder."

Tredie Kapitel.

Knuds Lig flyttes.

Den nye St. Albani Kirke, som Kong Knud havde paabegyndt, var bleven færdig. Det var ikke Bisp Gizikos prægtige Kirke, som rejste sig efter Kirkens Brand i Aaret 1247, men en mindre, efter Datidens Forhold anseelig Kirke, hvis Rester sandsynligviis findes i den nuværende Kirkes Kor. Under Knuds Kirke var en Kryptkirke med en hellig Kilde, der endnu den Dag idag aldrig mangler Vand. Ved denne Kilde sagdes der at skee Mirakler.

Vejret vedblev at være gunstigt for Bonden. Det

skylregnede hin Dag i Maj 1095, da store Skarer fra Jylland og Fyen havde samlet sig for at være Vidne til, at Knuds og Benedikts jordiske Levninger højtideligt bleve overførte fra den gamle Trækirke til den nye, opført af røde Mursten.

Den fyenske Bisp Humbald havde faaet mange Gjæster, blandt disse saaes Bisp Christiern fra Aarhuus, Bisp Odo fra Ribe og Bisp Henrik fra Hjørring. Bisp Heribert i Viborg havde undskyldt sig paa Grund af sin høje Alder, endvidere saaes Domherrer, Præster og enkelte Munke af Benediktinernes Orden.

En stor Mængde verdslige Herrer med deres Fruer vare ogsaa ankomne, men da Pladsen i Byen kun var ringe, havde de udenfor denne lejret sig i Telte og selv medbragt Fødevarer. De fornemste Herrer vare tagne ind paa Kongsgaarden, hvor ogsaa Kongens Brødre opholdt sig.

Naar Olaf døde, og Erik blev Konge, vilde Svend være den Nærmeste til Kronen. Han nærede et brændende Haab om at maatte overleve Erik; thi han var meget ærgjerrig uden dog at besidde fremragende Egenskaber. Ubbe var den mindst begavede af Svend Estridsens Sønner. Sjelden forlod han sin Gaard, der laa nær ved Kongeaaen. Han var ikke kommen til Odense, hvis hans Hustru Sunniva, af norsk Byrd, ikke havde opfordret ham til at deeltage i Højtideligheden. Niels var dengang 25 Aar gammel, Almuen mente, at den Kongesøn hverken var god eller ond.

Disse Kongesønner følte, at Svend Trundsen var en langt mægtigere Mand end de selv, og de bejlede derfor til hans Gunst; de havde lovet ham ikke at lægge

Hindringer i Vejen for Eriks Kongevalg, naar Olaf var død. Endvidere vare de med Svend Trundsen blevne enige om, at der, saa snart skee kunde, burde sendes Bud til Paven for at faae Knud ophøjet til Helgen.

Den Lørdag, Kong Knuds Been skulde flyttes, stode Skarer af Bønder udenfor den lille Trækirke, hvori Knud og Benedikt for ni Aar siden vare faldne. De havde alle magre og blege Ansigter; thi megen Sult og Nød havde de døjet og døjede de endnu. I Haanden holdt de Øxe eller Spyd. Der var ikke faa Kvinder med i Flokken, de havde foldet deres Hænder som til Bøn og græd.

„Vi burde ikke have slaaet Knud Konge ihjel," sagde en Bonde fra Trelde, „han har hævnet sig slemt."

„Hvem kunde ogsaa tænke, at det vilde gaae saaledes?" sagde en Bonde fra Asperup.

„I betænke aldrig Noget," mente en Bondekvinde. „I troe bestandigt, at Sagen vil faae den Ende, I helst ønske. I troede ved at slaae Knud Konge ihjel, at I kunde redde de Bøder, I vare ham skyldige, men I have i disse Aar mistet meget mere end Bøderne."

„Kvinden har Ret," sagde Bonden fra Trelde, „vi have været lidet forudseende. Det var de Vendelboer, som forledte os til den onde Gjerning."

„I Bønder ere altfor lette at lede," mente Kvinden, „I have faaet daarlig Tak, fordi I ere gaaede Vendelboernes Ærinde."

„Vi ville gjøre det godt igjen," sagde Bonden fra Asperup, „vi ville tilbede Knud som Helgen."

„Det vil jeg ogsaa gjøre," sagde Kvinden. „Haardt ere vi blevne ramte paa min Egn oppe ved Aars. Vi have ikke en Ko eller et Faar mere, Svinene løbe vilde i Skoven, Markerne ligge øde; thi vi have ikke Korn at tilsaae dem med. Min Mand, der var med til at slaae Knud Konge ihjel, er død af Pesten, min yngste Søn og mine to Døttre ligesaa, nu har jeg kun min ældste Søn tilbage. Han og jeg ere valfartede hertil for at bede Knud Konge om Barmhjertighed. Vor Nabo i Sognet har frelst sit og Sines Liv ved at blive den rige Thor Olaffsons Træl; vi kunde have gjort det Samme, men foretrak Døden for Trældom."

„Heri har I handlet rigtigt," mente Trelde Bonden.

„Hvad mon de store Herrer og Bisperne tage sig for inde i Kirken?" spurgte en Bonde fra Gudsø, som stod hos.

„Vi faae det vel at vide," mente Kvinden.

Der viste sig en Præst i Kirkedøren og bød den forsamlede Mængde at falde paa Knæ og anraabe Knud Konge om Tilgivelse; thi nu blev hans Grav aabnet. Mængden faldt paa Knæ og bad og græd. Og see, neppe var dette skeet, før Regnen ophørte, Skyerne aabnede sig, og Solen skinnede paa Kirken og den knælende Mængde.

„Den hellige Knud har tilgivet os," lød det i Skaren.

„Amen!" sagde Præsten og strakte velsignende sine Hænder ud over de Nærmestliggende.

Derefter traadte han ind i Kirken, men Almuen

blev liggende i Bøn og frydede sig over det milde, varme Solskin.

Da viste Præsten sig igjen og raabte ud til Folket:

„Kongens Been ere blevne prøvede. Fire Gange er Ilden bleven lagt til dem, og hver Gang er den bleven slukket, naar den rørte ved Benene."

„Et Jertegn, et Jertegn," lød det fra Mængden, „Knud er i Sandhed en Helgen."

Messesang lød fra Kirken ud til de Knælende. Flere Præster gik ud imellem dem og uddelte Almisser til de mest Trængende.

„Gud velsigne Bisperne og Præsterne," lød det fra Hoben.

Da blev Kirkens Dør aabnet paa vid Gab, og langsomt skred en Procession ud mellem Mængden. I Spidsen bares af Præster Knuds og Benedikts Kister, omgivne af Smaadrenge, der enten bare lange Stænger, hvortil de røde og hvide Kirkefaner vare befæstede, eller svang Røgelsekar. Umiddelbart efter Kisterne gik Knuds Brødre: Svend, Ubbe og Niels, efter dem fulgte Bisperne, dernæst de store Adelbønder og tilsidst Præsterne. Mængden sluttede Toget. Alle vare dybt rørte og ofte lød Raabet:

„Tilgiv os, tilgiv os Knud Konge!

Da Processionen kom til den nye Stenkirke, fulgte de Fornemste Kisterne ned i Kryptkirken under Koret. Her bleve Trækisterne satte i Stenkister og sænkede ned i en muret Grav. Mange Aar skulde de dog ikke blive staaende her; thi da Knud i Aaret 1101 blev skrinlagt som Helgen, kom baade han og Benedikt til

at ligge i prægtige Kister, beklædte med forgyldte Kobberplader.

Nede i Hvælvingen stode tolv Præster med brændende Kjerter. Da Bisp Humbald havde bedt en Bøn ved de to Brødres Grav, traadte pludselig en høj Skikkelse hen til Graven, kastede sig ned ved den og bad inderlig.

„Erik Jarl!“ hviskede de Tilstedeværende.

Det var virkelig Jarlen, som pludselig viste sig imellem dem. Da han havde endt sin Bøn, stod han op og sagde:

„Jeg takker Eder, hellige og fromme Bisper, jeg takker Eder, læge danske Mænd, for den Ære, der idag er bleven viist mine to Brødres afsjælede Legemer. Ved Gud og den hellige Jomfrus Hjælp skal det ikke vare længe, inden den hellige Fader i Rom ophøjer Broder Knud til en Helgen, og Gud vil neppe fortørnes paa os, hvis vi fra denne Stund tilbede ham som en saadan.“

Da Jarlen havde sagt dette, gik han om til de Tilstedeværende og gave dem Haanden.

Erik Jarl laa med sin Flaade i Store Belt, derfra var han med et lille Følge rejst til Odense for at overvære Festen og for at faae de tilstedeværende Stormænd i Tale. Samme Aften, Kisterne vare blevne flyttede, blev der holdt et Møde i Kongsgaarden, hvor Jarlen var tilstede. Stemningen var ham gunstig, hans vindende Væsen drog baade Jyder og Fyenboer til ham. Da de følte sig overbeviste om, at Erik som Konge ikke vilde hævne Knuds Drab, lovede de, at han skulde faae deres Stemmer. Da Erik om Aftenen

var bleven ene med Svend Trundsen, sagde han til denne:

„Jeg følte mig idag saa forunderligt grebet, da jeg saae St. Albani Kirke; thi Kampen der i sin Tid traadte tydeligt frem for min Erindring."

„Ogsaa jeg gribes af Veemod, naar jeg nærmer mig denne Kirke," sagde Svend, „Knuds ædle Træk og Benedikts Helteskikkelse staae for mig."

„Naar jeg bliver Konge, vil jeg i Mangt og Meget fortsætte Knuds Gjerning," sagde Erik, „men jeg vil dog sørge for ikke at opægge Almuen imod mig. — Hvad troer I, at Olaf vil sige til, hvad der er skeet idag?

„Han vil vel sige: Jeg har været for svag til at forhindre det."

„I har for nylig seet ham, Svend, fandt I ham virkelig saa svag?"

„Ja, saa svag, at jeg ynkedes over ham."

Jarlen taug et Øjeblik og sagde da:

„Jeg gjæster Olaf paa Klejstrup."

„Hvorledes! I vil gjæste Kongen. Han har endnu nogle Hirdmænd hos sig, I maa drage gjennem den Deel af Landet, som ikke er Eder gunstigt sindet, og hvo veed, hvad der vil skee? I er en landsforviist Mand."

„Jeg skal sige Eder, hvad jeg idag tænkte paa, da jeg saae Knuds Kiste. Jeg tænkte paa, at han, der nu er Danmarks Konge, var en fangen og landflygtig Mand, da Knud blev slagen, og at jeg, naar Olaf døer, ogsaa er en landflygtig Mand, Begge have vi staaet imod vor Forgænger. Har Olaf været haard

imod mig, har jeg ogsaa i Meget forsyndet mig mod ham; vi ere Brødre, og jeg vil forsøge paa at blive forsonet med ham, før han døer."

„Ædelt tænkt. Men vil Kongen fatte Eders Bevæggrunde? Han er en saare verdslig Mand, han vil troe, at ikke Eders Samvittighed, men Eders Fordeel drager Eder til ham."

„Lad ham troe, hvad han vil," mente Jarlen. „Jeg sejler med min Flaade til Fiskebæk Fjord, derfra er der ikke langt til Klejstrup."

„Paa den Maade undgaaer I Rejsen til Lands," sagde Svend, „og I kan uden Fare for Eder selv besøge Kongen. Min Frygt for Eders Sikkerhed falder bort, naar I sejler til Fiskebæk."

„Jeg letter Anker alt imorgen."

„Og jeg ønsker Eder gunstig Bør." — — —

Kong Olaf sad i de første Dage af Juni paa Klejstrups grønne Vold og badede sig i Solens Straaler. Han følte sig svag og var i en nedtrykt Sindsstemning. Lærkerne sang over hans Hovede, han lagde ikke Mærke dertil, han stirrede sørgmodig ud i Egeskoven, der var ved at springe ud, og han sukkede. Da kom Dronning Inger til ham og sagde:

„Der er kommet en Bonde hertil og har meldt, at en stor Flaade styrer ind i Fiskebæk Fjord."

„Hvad fortæller Du mig der?" udbrød Kongen, og der kom Liv i hans Træk. Pludselig sagde han sørgmodig: „Er det kommet dertil, at Venderne nu tør gjæste os selv og true Viborg?"

„Jeg har bedt Hirdmændene ruste sig og sendt To af dem ud for at spejde."

„Tak Inger. — Ja, her paa Klejstrup ere vi vel nogenlunde sikkre, vi ere stærke nok til at kunne forsvare os."

„Det mener jeg ogsaa."

Kongen havde rejst sig, han gik ned af Volden, fulgt af sin Hustru, og sagde til hende:

„Giv mig et Bæger stærk Viin."

„Du skal faae det," sagde Inger, „men anstreng Dig ikke."

„Frygt ikke," svarede Kongen.

Inger skyndte sig at hente Vinen, Kongen tømte Bægret og sagde:

„Det gjorde mig godt. — Jeg har selv Lyst til at ride ud for at see, hvad der er paafærde nede ved Fjorden; paa den anden Side af Skoven vil jeg kunne se det."

„Bliv hjemme," svarede Inger, „Kræfterne kunne svigte Dig. Det vilde være ilde, hvis Venderne overrumplede Dig og toge Dig til Fange."

Dette maatte Kongen indrømme.

Han blev utaalmodig over, at Hirdmændene ikke kom hjem med nærmere Underretning om den fjendtlige Flaade. Han glemte sin Sygdom, vendte tilbage til Volden og stirrede mod den Kant, hvorfra Hirdmændene kunde ventes. Da saae han dem komme ridende med en Mand imellem sig, og da de kom nærmere, opdagede han, at Manden var Bue, hans gode og tro Hirdmand. „Hvad kan det betyde?" tænkte Kongen.

Hirdmændene rede ind i Kongsgaarden, og Bue begav sig strax til Kongen paa Volden, han var jo husvant. Dronningen var ogsaa kommen til.

„Du vender hurtigt tilbage fra din Orlov, Bue," sagde Kongen.

„Jeg vender ikke tilbage fra nogen Orlov, Herre Konge," svarede Bue, „men Erik Jarl har bedt mig om at besørge et Ærinde for sig."

Kongens Ansigt blev mørkt, og han sagde:

„Ej, ej, Du er hos Erik Jarl, Du forlader den nedgaaende Sol for at hilse den opgaaende."

„I tager Fejl," svarede Bue, „ikke har jeg forladt Eder, I opfordrede mig selv til at søge Orlov. Ej heller tjener jeg Jarlen. I bad mig selv rejse til Svend Trundsen; det gjorde jeg, og hvorledes det er kommet, som jeg nu skal meddele Eder, veed jeg ikke, men Eders Broder ønsker en Samtale med Eder, og Svend Trundsen har opfordret mig til at følge med Jarlen og bede Eder om, at denne Samtale maa finde Sted."

„Erik kommer med en stor Flaade, hører jeg."

„Han er sejlet ind i Limfjorden med sex Langskibe," svarede Bue, „han føler sig ikke sikker i denne Egn af Riget."

„Han burde ikke føle sig sikker i nogen Egn af Riget," sagde Kongen, „imidlertid glæder det mig at høre, at han erkjender, at jeg ikke er ganske afmægtig endnu. Hvorfor sender Svend Trundsen Dig? Hvorfor kommer han ikke selv?

„Jeg mener, fordi han ikke vil blande sig i denne Sag, den angaaer en Brodertvist, som kun Brødrene selv kunne afgjøre."

Kongen taug et Øjeblik, dernæst spurgte han Dronningen:

„Hvad mener Du, Inger, at jeg bør gjøre?

Erik ønsker et Møde med mig, jeg vil helst, at han drager bort uden at have talt med mig."

„Erik er din aabenbare Fjende," sagde Dronningen, „men han er ogsaa din Broder, og Du kan ikke forhindre, at han bliver din Efterfølger."

„Det kan jeg ikke forhindre," sagde Kongen, „kunde jeg forhindre det, vilde jeg gjøre det."

„Dersom Du mener, at Du vil overstaae din Sygdom," sagde Dronningen, „da modtag ikke Erik, men prøv en Dyst med ham og Kong Inge, naar Du vorder karsk. Troer Du, at dine Dage ere talte, da forlig Dig med din Broder, før Du døer; thi han er i saa Tilfælde den Stærkeste, og anbefal i hans Varetægt, hvad Du har kjært."

„Veed Du, hvad Erik vil mig?" spurgte Kongen sin Hirdmand.

„Han har sagt, at han ønsker at forliges med Eder," svarede Bue.

„Har han sagt det?" lo Kongen haanligt. „Hvilke Fordele mener han at opnaae ved at forlige sig med mig?"

„Herom har han Intet talt."

„Forlig er bedre end Fejde," svarede Dronningen.

Kongen tang atter en Stund og spurgte derpaa Bue:

„Vil Erik fejde paa disse Egne, hvis jeg nægter at modtage ham?"

„Det veed jeg, at han ikke vil. Han vil drage bedrøvet bort, fordi I har nægtet ham at besøge Eder."

„O, nu forstaaer jeg ham," sagde Kongen, „han eftertragter at kunne fortælle Almuen, at han har været den Forsonlige, men jeg den Uforsonlige. Han vil gjerne have Ord for at være den milde og gode Jarl. Det skal han ikke faae Lov til. — Skjøndt det koster mig Overvindelse, vil jeg dog see ham. Og Du, Inger, sæt for ham, hvad Gaarden formaaer; selv om vi bagefter skulle komme til at leve endnu tarveligere end vi gjøre, faaer det ikke hjælpe Noget, Erik maa ikke mærke, at der herfker Mangel i Kongens Gaard. Du, Bue, fortæller ham Intet om dette."

„Det er er Selvfølge, at jeg tier herom," svarede Bue.

Kongen bestemte, at Erik kun maatte møde paa Klejstrup med et lille Følge, og Bue svang sig til Hest for at udrette Kongens Ærinde. Henad Aften ankom den mægtige Jarl til Klejstrup med fire Svende og Bue Vagnsen. Han førtes strax ind i Hallen til Kongen, der havde opmandet sig for at synes raskere end han var. Alle Vindøjer vare aabne, og den nedgaaende Sol kastede sine Straaler ind i Hallen, hvis Lergulv var bestrøet med frisk Løv. Foruden Kongen var Dronning Inger tilstede.

„Hil Dig, Kong Olaf, og hil Dig, Dronning Inger," begyndte Erik.

„Jeg havde ikke ventet at skulle see Dig igjen i dette Liv," sagde Olaf koldt, „hvad vil Du her?"

„Jeg ønsker at forliges med Dig. Herren har sagt: Forlig Dig med din Broder, mens Du endnu er med ham paa Vejen."

„Til et Forlig hører to Parter."

„Det synes da som jeg har gjort denne Rejse forgjæves. Du vil ikke indgaae Forlig med mig?"

„Hvis jeg ikke vil, hvad agter Du da at gjøre? Bue har fortalt mig, at Du vil drage roligt din Vej og ikke fejde paa disse Egne."

„Bue har talt sandt. Men ikke vil jeg tie om, at jeg har været her og tilbudt Dig Forlig, og at Du ikke har modtaget det."

„Du mener, at dette vil give Dig Folkegunst hos Almuen, medens jeg som sædvanlig bliver den onde og haarde Broder."

„Er det Eders Hensigt, Jarl, er det ikke smukt af Eder," sagde Dronningen.

„Min Hensigt er ikke at skade Kongen. Tiden er ikke mere til at slaae Saar, men til at læge de mange, hvoraf Riget alt bløder."

„Hvem har været med til at give Riget disse Saar? Du selv Erik. Det var Dig, som begyndte Striden. Nu sidder Kong Inge inde med tre danske Landsdele."

„Det er ikke heldigt at rippe op i Sligt," mente Erik, „naar her er Tale om Forlig."

„Det er ikke mig, der søger Forlig," sagde Olaf.

Da han havde sagt dette, blev han bleg og vaklede. Erik ilede til og greb ham i sine Arme. Olaf blev ærgerlig over, at Erik var bleven Vidne til hans Svaghed og sagde:

„Jeg plages undertiden af Svimmelhed, men det gaaer hurtigt over."

Inger saae bekymret paa sin Mand og spurgte:

„Olaf, anstrenger dette Møde Dig ikke for meget?"

„Nej, nu er jeg atter karsk.“

„Jeg frygter,“ sagde Erik, „at jeg kommer til at drage herfra med uforrettet Sag.“

„Jeg synes,“ sagde Inger til Kongen, „at Du burde tage mod din Broders fremrakte Haand, om ikke for hans Skyld saa for Rigets.“

„Du har maaskee Ret, Hustru,“ sagde Kongen.

Han rakte Erik Haanden, som denne glad modtog.

„Og sæt Dig nu ned,“ sagde Olaf, „jeg vil ogsaa sætte mig; thi jeg føler mig noget mat. Du, Inger, kan hente os Viin, at Erik og jeg kunne drikke med hinanden.“

Da Inger var gaaet, sagde Kongen:

„Vi ville da indgaae Forlig. Betingelserne herfor ville blive noget anderledes end Du venter. Jeg vil nemlig sige Dig, at jeg føler paa mig selv, at jeg snart skal døe; de Betingelser, hvorom jeg vil tale med Dig, skulle ikke angaae dit Forhold til den levende Konge, men til den døde, og dem vil Du derfor neppe have nogen Vanskelighed ved at gaae ind paa.“

„Det bliver en sælsom og sørgelig Forhandling. Føler Du Dig virkelig saa svag?“

„Ja, jeg gjør. Og nu skal Du høre mine Be-Betingelser.“

Kong Olaf fortalte, hvorledes han ønskede sine egne Sager ordnede efter sin Død, han talte ogsaa om Ejlef, hvem Erik lovede engang at give et Jarledømme, hvis han fandtes skikket dertil. Inger kom nu med Vinen, og Erik sagde:

„Saa sandt hjælpe mig Gud og alle Helgene ønsker jeg, at Du maa leve længe.“

„Jeg vil troe Dig for den dyre Eds Skyld," sagde Kongen, og de drak af Hornet.

De to Brødre havde endnu meget at tale om, hvorfor Erik blev Natten over paa Kongsgaarden. Han saae til sin Sorg og Forundring, hvorledes de mørke Tider ikke blot i legemlig, men ogsaa i aandelig Henseende havde taget paa Broderen. Knækket var hans haarde og ubøjelige Sind overfor Modstandere, kun ikke overfor Gejstligheden. Han kunde tale med Ligegyldighed om mange Ting, hvorom han før vilde have talt med Harme, og bestandigt lod han sig mærke med, at han mente, at hans Dage vare talte. Erik selv havde Fordeel af denne Sindsstemning hos Broderen, men han sagde sig selv, at Danmark vilde i Længden være ulykkeligt stillet under en slig magtesløs Konge. Det forekom ham næsten, at Klejstrup lignede et Gravkapel med et levende Lig.

Den næste Dag skiltes de to Brødre som Venner. Ved Afskeden sagde Olaf:

„Gid Du, Erik, naar Du bliver Konge, maa faae større Lykke med Dig end jeg; thi jeg har været en saare ulykkelig Mand."

Fjerde Kapitel.

Jomfrurovet.

St. Hansdag var nær. Regnen var hørt op, og hver Dag skinnede Solen. Den lyse Bøgeskov ved Bøgehavn stod i sin skjønneste Dragt, Smaafuglene sang, og Blomster myldrede frem paa Mark og i Eng. Om Natten slog Nattergalen i Krattet og lyste St. Hansormen. Kun sjeldent rejste sig en Luftning, og Snekkerne maatte derfor benytte deres Aarer, naar de sejlede paa Slien til eller fra Slesvig.

Rovenna sad paa sin Yndlingsplads i Lunden og glædede sig over det dejlige Sommervejr. Solen var ved at gaae ned og kastede til Afsked sit Guld paa Træ-toppene og farvede de smaa, lette Skyer højt oppe i Luften blegrøde. Droslen havde den Dag sunget sin sidste Sang, kun Lærken slog endnu sin høje Trille over Engen. Et Handelsskib roedes ud af Fjorden. Naar Aarerne løftedes i Vejret og Vandet i utallige Draaber faldt ned fra dem, glimrede disse Draaber i Aftensolen som kostelige Diamanter. Rovenna fulgte Skibet med Øjnene, og hun spurgte sig selv: „Hvor mon det skal hen?“ Og efter dette Spørgsmaal fulgte et andet: „Vil det ankre op ved den Kyst, hvor Bue boer?“

Ja, han var endnu bestandig i hendes Tanker, og dog vilde hun ikke see ham, aldrig blive hans. Hendes Stolthed var bleven krænket, det kunde hun ikke tilgive

ham. Mens hun havde levet ene, forladt og udsat for hundrede Farer, havde han glemt hende for en af Jomfruerne ved Fru Bothilds Hof. Vel havde han angret dette, men hvem borgede for, at en saa letsindig Mand ikke i Ægteskabet vilde tage sig Friller? Hun betragtede ham som død, og hun elskede den Døde, han levede bestandigt i hendes Tanker. Hun kunde dog ikke altid bevare denne Illusion, saaledes spurgte hun jo nys sig selv: „Vil Skibet ankre op ved den Kyst, hvor Bue boer?“ Undertiden greb hun sig i, at hun var begyndt at overveje, om hun skulde tilgive Bue, hvis han kom igjen. Hun jog disse Tanker bort, men de vendte alligevel altid tilbage. Det ensomme Liv var ikke heldigt for hende; thi det havde udviklet baade Stivhed og Særhed; hun trykkede bestandigt Tornen dybere og dybere ind i sit Hjerte.

Nu i den lyse Sommertid var hendes Sind noget gladere; der gaves Øjeblikke, hvori hun ligesom syntes, at hendes Bryst var befriet for enhver Byrde, og at hun igjen var den unge, livsglade Pige. Hun mente, at hun vilde kunne glemme Bue, glemme en kort Lykke og en lang Sorg. Snart overvældede Erindringerne hende dog igjen.

Thorborg boede paa Bøgehavn og styrede Kjøkken og Fadebur. Frode havde tilgivet hende og sagt, at, tilgav en Mand Nogen, maatte det skee fuldt ud. Thorborg kom derfor ikke i Kloster, og det varede ikke længe, før hun blev unudværlig for Frode, der begyndte at mærke Alderens Skrøbeligheder. Baade hun og han talte jevnligt om Rovennas nedtrykte Sjælstilstand og havde forgjæves forsøgt paa at opmuntre hende. Frode

havde talt om at ville skaffe hende en Mand, men hun havde hertil svaret, at hun foretrak at gaae i Kloster.

Langsomt nærmede Thorborg sig Rovenna, der sad drømmende paa Bænken, og sagde:

„Alt og Alle glæde sig over den frydefulde Sommer, vil Du, Rovenna, ikke ogsaa engang bringe Sommerglæde til Bøgehavn?"

„Jeg veed det ikke."

„Her er saa stille; sjelden eller aldrig høres glade Røster, og det er din Skyld."

„Min?"

„Ja, thi Du kunde og burde have bragt glade Barnerøster til Gaarden."

„Jeg forstaaer Dig ikke," sagde Rovenna rødmende.

„Havde Du været gift, vilde her have været ganske anderledes lystigt paa Bøgehavn."

„Jeg gifter mig aldrig."

„Du har sagt os det. Din Fader sørger derover, og naar Du, han og jeg ere døde, kommer Gaarden i langt ude Beslægtedes Eje."

„Naar vi ere døde, kan det jo være os ligegyldigt."

„Man ønsker dog helst at see Børn og Børnebørn leve og virke der, hvor man selv har levet."

„Jeg kjender ikke en saadan Følelse," sagde Rovenna.

„Naar vi see ret til," mente Thorborg, „har Du slet ingen Følelse mere, den er forsvunden i Drømmerier. Du bliver vel, naar Du engang døer, ligesom Gisla et Gjenfærd her paa Gaarden."

„Jeg veed ikke, at jeg har begaaet noget Ondt, og derfor har Du ingen Grund til at troe, at jeg vil blive et Gjenfærd.“

„Synder Du ikke,“ spurgte Thorborg, „ved at lade Sjæle være ufødte, Sjæle, Du nu for evigt lade slumre.“

Rovenna saae studsende paa Thorborg.

„Paa Sligt har Du vel sagtens ikke tænkt. Troer Du, at den hellige Jomfru ikke har havt en Hensigt med, at lede din Skjæbne saaledes, at Du fattede Kjærlighed til en ædel Hirdmand.“

„Jeg veed det ikke.“

„Vær sikker paa, at Du fornærmer den hellige Jomfru.“

„Tal ikke saaledes,“ sagde Rovenna. „Det var ikke mig, men Bue, der ved sin Opførsel brød Forholdet. Jeg kan ikke tilgive ham, jeg kan ikke,“ gjentog Rovenna heftigt, som om hun vilde overdøve en indre Stemme.

„Du er en Taabe. Du skyder Lykken fra Dig.“

„Hvorfor kommer Du iaften tilbage til den Sag?“

„Jeg veed det ikke. Det er maaskee, fordi Luften er saa mild, fordi der opstige Minder hos mig fra min Ungdom. Hør, Nattergalen begynder at slaae.“

„Ja, vi leve i Mindet, i Mindet alene,“ sagde Rovenna.

„Du er for ung til at leve i dine Minder.“

„Jeg blev gammel den Dag, jeg hørte, at Bue havde ladet sig bedaare af Jomfru Mette.“

Thorborg rystede paa Hovedet. Rovenna rejste sig fra Bænken, og de fulgtes i Taushed med hinanden ind i Huset.

Nogle Dage efter saae Rovenna med bankende Hjerte Bue Vagnsen ride ind paa Gaarden. Hun skyndte sig til sit Kammer og skød Slaaen for Døren; thi hun vilde ikke tale med Bue, hendes Stolthed tillod hende det ikke. Der kom Angst over hende, hun vidste ikke hvorfor. Paa Bunden af Alt dette laa den stærkeste Kjærlighed til Bue, men hvorledes var det muligt, at den tilsidst kunde komme til sin Ret?

Bue traadte ind i Hallen, hvor han fandt Frode i Færd med at udbedre sine Fiskegarn. Thorborg sad hos og hjalp ham. Frode rejste sig, da han saae Bue og gik ham imøde.

„Velkommen til Bøgehavn, Bue," sagde Frode, „det er længe siden, Du har været her."

„Ja, Frode, længe er det siden, men ofte har mine Tanker gjæstet din Gaard, jeg har længtes efter Dig, men endnu mere efter Rovenna, hvordan lider hun?"

„Bue, jeg har ogsaa længtes efter at trykke din Haand," han tilføjede med et Suk, „jeg kan ikke sige det Samme om Rovenna."

„Skal jeg da igjen have gjort Rejsen til Bøgehavn forgjæves?"

„Det har Du vist."

„Kunde jeg blot faae Rovenna i Tale, tvivler jeg ikke om at kunne omstemme hende."

„Ja, gid Du kunde faae hende i Tale," sagde Frode.

„Vil Du sende hende Bud, at jeg ønsker at tale med hende?"

„Jeg skal gaae til hende," sagde Thorborg, „og jeg skal tale Eders Sag, saa godt jeg formaaer."

„Jeg takker Eder, Fru Thorborg."

Hun gik bort til Rovennas Kammer, fandt det aflukket og bad hende om at aabne Døren.

„Denne Dør bliver ikke aabnet, saalænge Bue er paa Bøgehavn," sagde Rovenna indenfor.

„Vær fornuftig, Rovenna."

„Det er min bestemte Villie, at jeg ikke vil se ham."

„Rovenna, Du taler daarligt. Han elsker Dig ligesaa højt som før, han er kommen for at bede om din Tilgivelse."

„Gaa Stedmoder, tal ikke mere til mig om den Sag; min Beslutning er urokkelig."

„Din Fader," sagde Thorborg, „vil vredes paa Dig, fordi Du lader Bue rejse bort med uforrettet Sag."

„Det gjør mig ondt, at min Fader vil vredes paa mig, men hellere dette end see Bue."

Thorborg fremførte atter de Grunde, som hun saa tidt havde fremført for, at Rovenna burde tilgive Bue. Hun opnaaede Intet derved, og tilsidst sagde Rovenna:

„Spar dine Overtalelser. Gaa ned og siig til Fader, at jeg ikke vil tale med Bue."

Thorborg gik bedrøvet og skuffet sin Vej. Da hun var borte, fik Rovenna Lyst til at holde hende tilbage, hun fortrød, at hun havde stillet sig saa bestemt afvisende. Da hørte hun pludselig Bues Stemme udenfor sin Dør, og hendes Stolthed vendte tilbage. Han talte ømt og indtrængende til hende, og havde hun seet hans Ansigt, havde hun givet efter. Rovenna svarede

ham ikke, hun stod i sit Kammer med sammenbidte Læber og Haanden presset mod sit Hjerte. Engang gjorde hun en Bevægelse som om hun vilde hen og skyde Slaaen fra Døren, men blev staaende paa Halvvejen.

„Rovenna," sagde Bue tilsidst, „Du svarer mig ikke; jeg har idag ydmyget mig mere for Dig end jeg havde troet det muligt, at jeg kunde ydmyge for nogen Kvinde. Alligevel vil Du ikke aabne din Dør for mig. Saa viid, at ogsaa jeg er stolt, og at jeg ikke tilgiver tilføjede Fornærmelser. Endnu engang, Rovenna, vil Du aabne Døren? Du tier. — Farvel da, Du skal komme til at fortryde den bittre Time, Du har forvoldt mig.

Hun hørte Bue gaae hurtigt bort. Hendes Kraft var udtømt, hun sank om paa sin Løjbænk og græd. Hun forstod sig neppe selv mere. Hun hørte Bue ride ud af Gaarden, og nu ønskede hun at kunne kalde ham tilbage; var det skeet, havde hun maaske opført sig imod ham som før.

Frode talte den Dag haarde Ord til sin Datter; Thorborg gjorde hende milde Bebrejdelser, og Rovenna var badet i Taarer. Det forekom hende som en Lise, at det blev Aften, og Alle paa Gaarden gik i Seng; nu kunde hun i Ensomhed tænke over Dagens Hændelser. Hun spurgte bestandigt sig selv: „Hvad vil jeg?" Og fik det Svar. „Jeg veed det ikke." Endelig græd hun sig i Søvn. Hvorlænge hun havde sovet, vidste hun ikke, pludselig vaagnede hun. Hun saae atter hin Kvindeskikkelse i Oldtidens lange, hvide Dragt, og en hviskende Stemme sagde:

„Kvindenykker kunne
Kviden kun forlænge,
Men de aldrig Maalet
Mægter at forandre.
Gamle Guder sætte
Maal for hver Mands Gjerning;
Ej Rovenna ændrer
Runer, som blev ristet."

Skikkelsen truede ad Rovenna og gled bort. Den unge Pige gyste. Fordømte ogsaa Fru Gisla hendes Opførsel! „Kvindenykker!" gjentog hun. Ja, hvad havde hendes Opførsel mod Bue været andet end Kvindenykker? O, vilde han blot vende tilbage til Bøgehavn, hun vilde da modtage ham og gjøre Alt godt igjen. Forsildigt, forsildigt! sagde hun sig selv.

Da Bue forlod Bøgehavn, sagde han: „Jeg har nu gjort et sidste Forsøg. Nu er der ikke Andet tilbage end at jeg maa benytte den Udvej, som Erik Jarl tilraadede mig; jeg maa bortføre hende. Hun skal tvinges til at blive min Hustru. Hvad der skal skee, det maa skee snart."

Han satte Sporerne i sin Ganger, og i hurtigt Ridt naaede han Hedeby. Det havde været Morgen, da han red ind paa Bøgehavn, det var noget over Middag, da han kom til Hedeby. Her fik han travlt med at træffe Forberedelser til at sætte sin Beslutning i Værk. Et Par Hirdmænd lovede at hjælpe ham.

Det var en stille, klar Sommernat, der var ved at gaae over til Morgengry, da Bue ankom med sine Venner til Skoven ved Bøgehavn. Hans Svend blev tilbage for at passe paa Hestene, Hirdmændene gik

gjennem Skoven og afventede den Tid, da Vindebroen blev nedladt, for at Trællene kunde gaae til deres Arbejde i Mark og Skov. Da de første Solstraaler kyssede Trætoppene, gik Broen ned, og de to Hirdmænd besatte den, medens Bue selv ilede ind i Huset, hvor han var godt kjendt, og hen til Rovennas Kammer. Hun havde nylig grædt sig i Søvn, forskrækket foer hun op af Søvnen og spurgte:

„Hvem banker paa min Dør?"

„Luk op!" sagde Bue bydende.

„Hvis Stemme er det?" spurgte hun skjælvende.

„Luk op!" gjentog Bue. „Luk op eller jeg slaaer Døren ind."

„Det er Eders Stemme, Bue," sagde Rovenna, der skyndsomt klædte sig paa. „Er I bleven en Røver eller en Indbrudstyv, siden I ved Nattetid gjæster vor Gaard?"

„Endnu en Gang, luk op!"

„Jeg lukker ikke op," svarede Rovenna med Bestemthed.

Da sprang Døren op med et Brag. Bue styrtede ind og greb Rovenna i sine Arme, hun satte sig til Modværge, men det nyttede hende ikke, han bar hende ud af Gaarden, over Broen og ind i Skoven; ledsaget af Hirdmændene red han nu, med Rovenna siddende foran sig i Sadlen, hurtigt tilbage ad Hedeby til. Hun var taus og ligbleg.

„Du har selv foranlediget Alt dette," sagde Bue, „havde Du aabnet Døren for mig, var Du bleven Min paa en bedre Maade."

Hun svarede ikke.

„Du svarer mig ikke, Rovenna. Viid at Du nu er i min Magt, og at jeg agter at bruge den."

„Nidding!" raabte Rovenne med blussende Kind.

Pigerov var i hin Tidsalder ikke noget ualmindeligt. Tilstanden var i saa Henseende næsten lovløs; den røvede Piges Frænder maatte selv hævne den lidte Tort, og blodige Fejder kunde blive Følgen. Kun naar Røveren var Hirdmand, kunde der være en Mulighed for at faae ham stillet for Vederlagsretten og afskediget af Kongens Tjeneste. Paa flere Steder i Europa vare Klostrene eller befæstede Borge de eneste sikkre Tilflugtssteder for Kvinder. Først senere formaaede den katholske Kirke at faae disse Tilstande forbedrede. Riddertidens romantiske Opfattelse af Kvinden fandtes dengang endnu ikke i de nordiske Lande, Ægteskabet betragtedes som en Handel, Kvindens Medgift var Hovedsagen. Alt dette maatte med Nødvendighed medføre det forkastelige Liv med Friller, Svend Estridsen og hans Sønner vare her gaaede i Spidsen.

I Begyndelsen var Rovenna saa forbittret, at rolig Eftertanke var hende umuligt. Talede han til hende, saae hun stolt paa ham og svarede Intet. En halv Miilsvej fra Hedeby gjorde man Holdt, Bue takkede Hirdmændene for deres Hjælp og tog Afsked med dem. Han vendte nu sin Hest mod Nord og red ind i det skovbedækkede Angel. Hans Svend fulgte ham i nogen Afstand.

„Hvortil nytter Dig din Vrede, Rovenna?" spurgte Bue. „Du er ikke mere paa din Faders Gaard. Dine hvasse Blikke og dine skarpe Ord prelle af mod mig som Pilene mod en god Brynje. De saare mig ikke."

„Ikke havde jeg ventet, at Bue Vagnsen vilde opføre sig som en Landevejsrøver," svarede hun med blussende Kind.

„Hvorledes har din Opførsel imod mig været? Du trolovede Dig med mig og hævede siden Trolovelsen."

„Fordi I var mig utro."

„Et Øjebliks Sandserus har bedaaret bedre Mænd end mig, oprigtig Anger burde have bragt mig din Tilgivelse. Men Du har haanligt jaget mig bort fra din Dør, Du har pint og mishandlet mig. Havde Du igaar aabnet din Dør for mig, var jeg som en Bedende faldet ned for dine Fødder. Din Opførsel vakte min Harme og . . . nu ride vi her."

„Ja, nu ride vi her," gjentog Rovenna, „og I har skabt et Had, der vil vare ved til min Grav."

„Dit Had gjør Dig dobbelt skjøn," svarede Bue.

„Min Fader vil hævne mig."

„Havde Du opført Dig som Du burde, var din Fader ikke bedrøvet idag, og Alle paa Bøgehavn havde været lykkelige. Hævne sig paa mig, formaaer han ikke. Kong Olaf er mig god, han vil neppe beskæftige sig med jordiske Ting mere; thi han er meget syg. Men Du vil maaske henvende Dig til Erik Jarl, naar han bliver Konge?"

Rovenna taug. Hun indsaae, at hun var aldeles i Bues Magt. Da de havde redet en Stund, sagde han:

„Det truer med Regn. Hist i Skoven ligger en Gaard, som tilhører Kongen. Bryden kjender jeg, der ville vi tage ind og udhvile os. Maaskee kunne vi finde en god Hest til Dig."

De havde neppe naaet Gaarden, før det begyndte at skylregne. Saaledes blev det ved hele Dagen, hvorfor Bue besluttede at blive der Natten over.

En Morgenstund nogle Dage efter havde de naaet den venlige og maleriske Koldingfjord. De standsede paa Højderne Syd for Fjorden for at nyde deres Davre. Rovenna var taus og nedslagen og undgik at see paa Bue.

„Hvor Vejret er smukt idag," sagde han, „det opliver Sindet. Rovenna, Du maa forsone Dig med, hvad der er skeet, og blive den gamle Rovenna for mig."

„Den frie Rovenna kunde være bleven den gamle Rovenna for Dig, din Frille aldrig."

Bue tang et Øjeblik? Da sagde han:

„Du tager Fejl af Dig selv. Den frie Rovenna vilde aldrig være bleven Min. Jeg vil sige Dig, at jeg elsker Dig saa højt som ingensinde tidligere."

„Der lyver Du?"

„Jeg taler sandt og vil give Dig et Beviis herpaa. — Du har fuld Frihed til at vende tilbage til Bøgehavn."

Hun saae studsende paa ham.

„Jeg giver Dig frit Valg. Vil Du idag have set mig for sidste Gang, da rid tilbage, i modsat Fald bliv, og jeg skal gjøre Dig saa lykkelig som jeg formaaer."

„Hvad Du forstaaer ved Lykke, har jeg i Sandhed lært at kjende," sagde Rovenna bittert. „Tør jeg virkelig ride min Vej?"

„Ja."

„Og Du vil ikke forfølge mig?"

„Nej."

Uden at sige Farvel til Bue, vendte hun sin Hest og galloppérede tilbage.

Bue saae efter hende. Der gik et Stik gjennem hans Hjerte. Han havde ventet, at Rovenna trods det Skete var bleven hos ham, og han saae bedrøvet efter hendes høje, smekkre Skikkelse, til den var forsvunden bag en Bakkekam. Da sukkede han dybt, han følte en stærk Lyst til at ride efter hende, men han betvang denne Lyst, han havde jo lovet ikke at forfølge hende. Sørgmodig red han mod Nord, ledsaget af sin tause Svend, og gjorde sig bitter Bebrejdelser, fordi han havde sat sit Livs Lykke paa et Terningkast.

Afsted jog Rovenna og jublede over, at hun var fri. Efterhaanden sagtnede hun Hestens Fart. Ja, fri var hun, Bue skulde hun ikke see mere. Hun aandede dybt. Der var saa stille i hendes Hjem paa Bøgehavn. Vilde de gamle Drømme komme igjen? Nej, nej, Bue stod nu for hende som en Anden. Han vac ikke mere den sværmeriske Yngling, hun ikke mere den drømmende Jomfru. Og disse Dage, hun nu havde levet sammen med ham? Ja, de havde skabt et Forhold, som engang brudt, ikke paany vilde kunne knyttes, medens det, hvis det vedblev, maaskee vilde føre til, at hun blev hans Hustru. Han havde ikke stillet hende dette i Udsigt. Men var det ikke hendes egen Skyld? Kunde han ønske til sin Hustru en Kvinde, som ikke vilde tilgive?

Hans Hustru!

Hun standsede sin Hest. Hans Hustru! Ja, blev hun det, vilde hun endnu kunne finde fuld Lykke; thi;

hun maatte tilstaae, at hun elskede ham. Ja, ja, der var Haab, naar hun vendte tilbage til Bue, men Mørke og Anger forlod hun ham.

Hun vendte sin Hest.

Der opstod en Angst hos hende for, at Bue kunde ride fra hende, at hun ikke vilde kunne finde ham igjen. Hun sporede Hesten og i flyvende Fart red hun tilbage. Det stærke Ridt satte hendes Blod i Bevægelse, hun jublede, da hun øjnede Bue og hans Svend, hun indhentede dem, hun red op paa Siden af Bue, slog Armen om hans Hals og sagde:

„Bue, Bue, nu har jeg valgt for Tid og Evighed."

Hans Øjne straalede af Glæde.

„Nu er jeg din gamle Rovenna."

„Rovenna, sagde han, „ved Gud, Du skal aldrig komme til at fortryde, at Du er vendt tilbage."

„Jeg forlader Dig nu aldrig mere."

„Oh, jeg heller ikke Dig."

„Vil Du nu sige mig, hvor Du fører mig hen?"

„Du skal erfare det nu Rovenna, og Du vil heraf see, at min Hensigt bestandigt har været god. Jeg fø= rer Dig et Sted hen, hvor man ikke vil modtage min Frille, men vel en ædelbaaren Jomfru, jeg agter at gjøre til min Hustru. Det er til Aakjær. Der boer Fru Sigrid, Kongens Søster, og Svend Trundsen, de ere mine Frænder og gode Venner."

„Bue, vil Du gjøre mig til din Hustru? Ja, det burde jeg have vidst."

Hun rakte sig atter over til ham og gav ham et Kys.

„Rovenna, dersom jeg ikke havde bortført Dig mod din Villie, dersom ikke Alt var kommet som det er, tror Du da, Du var bleven min Hustru?"

„Jeg var taabelig," svarede hun, „meget taabelig, men Du har jo straffet mig derfor."

Den Rejse, der var begyndt under saa daarlige Varsler, blev nu for Begge en Fest.

Femte Kapitel.

Kongen døer.

Høstens Tid var kommen og med den vedvarende Regnvejr. Folket jamrede sig og spurgte Præsterne, om Kong Knud endnu ikke var bleven forsonet. Det før saa frugtbare Danmark var nu en Ørken, og det var kun en daarlig Trøst, at det ikke saae bedre ud i Nabolandene. Endnu var der Haab om, at Vejret i det sidste Øjeblik vilde bedre sig. Et Held havde dette Aar dog bragt, Høhøsten var kommen godt i Huus, det var hellig Knuds Skyld, mente man.

Paa Klejstrup boede bestandigt den syge Konge. Han blev med hver Dag svagere. Ingen vidste Navn paa hans Sygdom, og alle de Lægemidler, han havde brugt, havde ikke frugtet. Dronning Inger var bestandigt hos ham, og hun havde en haard Tid; thi Olaf var tidt opfarende og misfornøjet og til andre

Tider sørgmodig og angerfuld. Den Regn, som var indtraadt, havde bedrøvet ham meget, dog havde han en Dag sagt:

„Kleresiet flyttede i Maj med stor Højtidelighed min Broders Been og opfordrede Folket til at anraabe ham som Helgen. Det lovede Folket og mente, at Misvæxten hermed skulde være forbi; nu kan imidlertid Enhver see, at Knud ikke har samme Magt som den velsignede Frelser til at stille Vejr og Vind. Hvis han har den, maa han være en ubarmhjertig Helgen, siden han lader Folket lide saa haardt."

En Dag kom en gammel Svend ridende langvejs fra og forlangte at stedes for Kongen. Han havde et vigtigt Bud at melde; thi Asbjørn Jarl var død. Da Kongen hørte dette, blev han stærkt bevæget og befalede, at Svenden skulde føres ind i Hallen. Det skete, og han stod nu foran den syge Konge, hvis blege Ansigt og uredte Skjæg ikke frembød noget hyggeligt Syn. Olaf var kun nogle og fyrretyve Aar gammel, men han syntes at være en Mand paa over de Treds.

„Hvor kommer Du fra?" spurgte Kongen.

„Jeg kommer fra Øland."

„Hvad er dit Navn?"

„Erik Eriksen. Min Slægt boer i Bleking."

„Har Du hørt til min Farbroders Hird."

„Ja, i mange Aar."

„Hvem har givet Dig det Hverv at komme til mig og melde hans Død?"

„Det har hans Datter."

„Hvad! Var Margrethe hos ham i hans Dødsstund?"

„Hun var sin Faders Gjæst. Hendes Mand, Skjalm Hvide er paa Tog mod Samland, imens vilde hun opholde sig hos sin Fader. Først havde hun været i Dalby og bedet ved sin første Mand, Kong Haralds Grav."

„Har hun ikke medgivet Dig et Brev til mig!"

„Jo, et kort Brev har jeg med. Herre Konge, maa jeg her overrække det. Hun paalagde mig at fortælle Eder omstændeligt, hvorledes Eders vidt berømte Farbroder døde."

Svenden overrakte Kongen Margrethes Brev. Han skar Silkelidsen over, læste det og sagde:

„Margrethes Brev er kort, som Du sagde. Hun skriver, at Du, Erik, vil fortælle mig udførligere om din Herres Død, der var ledsaget af højst sælsomme Omstændigheder."

„Det var den."

„Saa fortæl. Men siig mig engang, hvor gammel er Du?"

„Jeg var jevnaldrende med Jarlen, og som han har jeg ogsaa i min Ungdom været i England."

„Nu forstaaer jeg, hvorfor Margrethe sender Dig til mig; Du er den Svend, der har tjent ham længst. Du seer, jeg er syg, maaske følger jeg snart min Farbroder."

„Det forbyde Gud og alle Helgene!"

„Sæt Dig ned, Du er gammel, og lad mig saa høre, hvorledes Asbjørn Jarl døde."

„Ej sømmer det sig, at jeg sætter mig i Kongens Nærværelse, uden naar Maden og Hornet gaaer rundt i Hallen."

„Sæt Dig kun Erik, Hornet skal komme til Dig."

Kongen befalede, at der skulde sættes et Horn med Mjød for den gamle Svend.

„Du gjør mange Omstændigheder Erik," sagde Kongen, „lad mig nu høre, hvorledes min Farbroder døde."

„Herre Konge, I veed, at gamle Folk have ondt ved at fatte sig i Korthed, især naar det angaaer Ting, der fremkalde Minder fra deres Ungdom. I maa derfor tilgive mig, hvis min Beretning bliver lang."

„Fortæl kun Gamle, din Fortælling vil maaske adsprede mig, skjøndt den handler om Noget saa sørgeligt som min Farbroders Død."

Svenden tog sig en Slurk af Kruset og sagde:

„Herre Konge, Eders Bedstefader, den berømmelige Ulf Jarl, havde en Broder, der hed Bjørn, hans Søn var Jarlen Sivard Digre af Northumberland. I hans Tjeneste stod jeg som ung Gangerpilt."

„Ja saa, Du har tjent Sivard Bjørnsen," sagde Kongen, „Du maa i din Ungdom have været en gjæv Kriger. Kan Du huske Noget fra den Tid?"

„Jeg glemmer aldrig den stolte Jarl. Han var en ægte Viking, der foer om paa Havet ved Ørkenøerne og Vest for Skotland og overvandt mangen vild Sørøver. Da Hardeknud var bleven Konge i England, gik Sivard til London og bad om Ansættelse i Kongens Tjeneste. Dette blev lovet ham. Da mødte han en Dag paa London Bro Endulf, Jarl af Northumberland. Jarlen gik af Hovmod Sivard saa nær, at hans skidne Fødder tilsmudsede Sivards Pels."

„Og hvad gjorde nu Sivard?" spurgte Kongen.

„Han taug af Ærbødighed for Kong Hardeknud, til hvem Endulf havde Ærinde. Imidlertid blev han staaende paa Broen med sine Folk, og da Jarlen kom tilbage, afhug han hans Hovede, skjulte det under sin Pels og gik til Kongen, hvem han bad om Jarledømmet over Northumberland, der nu var ledigt. Kongen antog det for Spøg; thi Endulf var nylig gaaet fra ham. Da kastede Sivard Jarlens Hovede for Kongens Fødder. Eftersom Hardeknud og Jarlen ikke havde været gode Venner, blev Sivard strax forlehnet med Northumberland. Paa Tilbagevejen fandt Sivard sine Folk endnu i Kamp med Endulfs, disse bleve alle dræbte og begravne paa St. Klemens Kirkegaard, som deraf fik sit Tilnavnet den danske; thi alle de Dræbte vare danske Folk. Nu var da Sivard Digre bleven Jarl i Northumberland, og hans Farbrodersøn Asbjørn Ulfsen kom til ham og hjalp ham i mangen Dyst. Asbjørn var en saare tapper Mand. Hos Sivard Jarl tjente ogsaa Thorfin, en ung Mand af gammel Slægt, der i Regnar Lodbrogs Tid allerede var kommen til Northumberland. Asbjørn og Thorfin indgik Fostbroderskab. De vare med Sivard i Skotland, dengang han slog Kong Macbeth og indsatte sin Søstersøn Malcolm til Konge. Under denne Krig faldt Sivards ældste Søn Asbjørn Bulax. Da man meldte Sivard Sønnens Fald, spurgte han: „Fik min Søn det dødelige Saar for eller bag i Kroppen?" Da der blev svaret: „Foran," udbrød Jarlen: „Det glæder mig; thi andre Baner bør hverken jeg eller min Søn have." „Undskyld Herre Konge, at jeg dvæler saalænge ved disse Sager, mine Ungdomsminder overvælde mig."

„Din Fortælling underholder mig," vedblev Kongen, „bliv ved."

„Da Kong Hardeknud var død, og England fik en angel-sachsisk Konge, begyndte Asbjørn at tænke paa at rejse hjem. Han kom dog først til Danmark under Kong Harald. Imidlertid havde han og Thorfin og andre danske Høvdinger aflagt en højtidelig Ed paa, at de vilde kæmpe for, at England paany fik en dansk Konge. Enhver, som brød denne Ed, skulde døe. Asbjørn var en af de Ivrigste i denne Sag; thi han mente, at hans Broder Svend Estridsen vilde blive Englands Konge ligesom han blev Danmarks. I veed dog, hvorledes Asbjørn siden blev Forræder mod sin Broders og Danmarks Sag, dengang han var den øverste Høvding paa Kong Svends første Englandstog. Dengang Forræderiet rygtedes, svor Thorfin, at hans Fostbroder var en Nidding og skulde døe. Han var paa Vejen til Danmark for selv at dræbe Asbjørn, da blev han fangen af Normannerne og sat i et højt Taarn; han havde jo været en af Høvdingerne i de Danskes Oprør mod Bastarden. Der sad han nu fangen og blev en gammel Mand; endelig blev han løsladt af Kong Vilhelm den Røde. Han havde i Fængslet ikke glemt sin Hævn. Det var hans Overbeviisning, at Svend Estridsen vilde være bleven Konge i England, hvis Asbjørn ikke havde været en Forræder. Saa drog gamle Thorfin til Øland for at straffe Asbjørn Jarls Brøde. Jarlen sad en Dag træt og mødig i Hallen; thi han havde drukket meget den foregaaende Aften. Da traadte Thorfin ind, Asbjørn kjendte ham ikke. Thorfin gik hen til ham og sagde:

„Du har ikke holdt din Ed, Asbjørn Jarl; Du har været en Forræder mod dit Fædreland, derfor skal Du døe."

„Thorfin!" raabte Jarlen, han kjendte nu sin Ungdomsven.

Men Thorfin hævede sin Stridsøxe og kløvede Jarlens Hovede. Der blev stor Larm i Hallen, vi vilde gribe Thorfin, men han slog godt fra sig, skjøndt han var gammel. „Dræb mig kun, hvis I kunne!" raabte han, „hellere døer jeg for danske end for normanniske Øxer og Sværd." — Thorfin blev hugget ned. Hans sidste Ord vare: „Forbandet enhver Forræder mod Danmark!" Herre Konge, nu har jeg aflagt min Beretning."

„Du skal have Tak," sagde Kongen, „tøm nu Mjødhornet og lad mig alene, jeg er ikke karsk."

Svenden tømte Hornet og gik. Hans Beretning havde gjort et dybt Indtryk paa Kongen, hvis Fortid var bleven manet frem. Olaf havde jo ogsaa været Forræder mod Danmark. Asbjørn Jarl havde forledet ham til at lade sig bestikke af Kong Vilhelms Guld. Knuds store Englandstog var derved gaaet overstyr. Alt dette var i de sidste Aar traadt i Baggrunden, Kongen havde kun beskjæftiget sig med Landets store Ulykker og Gejstlighedens Modstand; det var saa vigtige Sager, at de helt kunde lægge Beslag paa hans Tanker. Her, paa det stille Klejstrup, kom nu Fortiden til ham, og han gjentog Thorfins sidste Ord: „Forbandet enhver Forræder mod Danmark!" Han havde ogsaa været en saadan Forræder, ja, ikke blot Forræder mod Riget, men mod alle de Danske, som levede i England og

sukkede under Normannernes Aag. O, var han rask og Landet kommet sig efter sine store Ulykker, da vilde han forsøge paa at gjøre Alt godt igjen og selv foretage et Englandstog. Forsildigt!

Dagen gik og Natten, en mørk og regnfuld Augustnat, kom. Olaf og Inger sov i samme Kammer. Da vækkedes Dronningen af sin Mands Stemme, han sad oprejst paa Lejet og talte med sig selv.

„Asbjørn," mumlede han, „Asbjørn, dit Hovede er blodigt, forlad mig. Du vinker ad mig. Nej, nej, jeg kommer ikke. — Du var Danmarks og min onde Aand, da Du levede. Du lokkede mig til at følge Dig ved at vise mig Kongekronen; jeg fik den, og den er bleven til en Tornekrone. Forbandet være Du! Du seer paa mig med et spottende Smiil. Hvem er det, der staaer bag ved Dig? Ejvind Bifra. Du førte Oprørshæren mod min Broder Knud, Du faldt foran Kirken, nu ligger Du længst under sorten Muld. Hvad vil Du mig? Jeg var ikke i Danmark, da man slog min Broder ihjel. Jeg vilde aldrig have givet mit Minde dertil. Bort I mørke Skygger, bort, hvis ikke, kalder jeg paa mine Mænd. I trodse mig. I blive."

„Du er syg, Olaf," sagde Dronningen, „Asbjørn Jarls Død har gjort et stærkt Indtryk paa Dig."

„Inger, Inger, Hustru, jeg har havt onde Syner. Du er jo from, Du har været mig en god Hustru, Dig kan Guds hellige Moder ikke være fortørnet paa."

„Olaf, bed til alle Helgene, at de ville gaae i Forbøn for Dig; Du veed, at Kristus er barmhjertig og tager den angrende Synder til Naade."

„Jeg har været en for stor Synder, jeg vil blive straffet haardt. Er der en Skjærsild til, som Præsterne fortælle, men som jeg ikke troer paa, da ville Svovlpølens Luer pine mig i mange, mange tusinde Aar."

„Kjære Husbond, Du har været en Handlingens Mand, og Den, som handler meget, som udretter meget, kan ikke undgaae at synde."

„Der vilde være Trøst i dine Ord, dersom jeg ikke havde en Dødssynd paa min Samvittighed, jeg har engang forraadt mit Fædreland. Fordømte Asbjørn, Du, Djævlens Udsending, det var Dig, som lokkede mig dertil . . . Hvad siger Du? — Hahaha, Du vil forsvare Dig med, at det var til Danmarks Bedste, at det ophørte med at sende sine ædleste Slægter til England. Hvad veed Du, der er til Danmarks Bedste? Det veed kun Gud. — Hvem er det, jeg seer? Sivard Digre, den stolte Jarl. Han truer ad mig, ja, ja, Frænde, Du har Ret til at true; thi Normannernes Hingste trave nu over den danske Høvdings Grav. Og see, der er din Søn Valthjof Jarl, som Normannerkongen lod halshugge, Valthjof, Du var Knuds Ven. De Danske i England tilbede Dig som en Helgen. Ja, ja, det var, fordi Du led for Danskhedens Sag. — O, jeg seer dem Alle, jeg seer mine hedengangne Frænder, de vende sig bort fra mig. Min Kongegjerning er ikke Skyld deri; thi den var god, men de vende sig bort, fordi jeg under Kong Knud kun tænkte paa min egen Fordeel og derved forglemte mit Fædreland."

„Læg dig til at sove, Olaf," sagde Inger, „snart gryer Dagen."

„Jeg hører Regnen pladske mod Taget. Det stakkels Folk! Kornet vil igjen raadne op paa Marken. Skal dette Vejr vare ved, saalænge jeg er Konge, da lad mig snart døe. Du, Herre Krist, forbarm Dig over Folket og straf mig alene!"

Først da det begyndte at dages, faldt Olaf i en urolig Slummer. Hans Hustru knælede ved hans Hovedgjærde og bad inderligt til vor Frelser og den hellige Jomfru om at skjænke Kongen Sundhed og Sjælefred. Store Taarer trillede ned ad hendes Kinder, mens hun bad. Da Hanen gol, rejste hun sig op og søgte sit Leje.

Næste Dag spurgte Kongen, om Svenden Erik havde forladt Klejstrup. Da Svaret var benægtende, lod han ham kalde og sagde til ham:

„Jeg har tænkt meget over, hvad Du fortalte mig igaar om min hedengangne Frænde Sivard Jarl hin Digre. Hvorledes døde han?"

„Da han døde, var han ikke meget ældre end I, Herre Konge. Han opholdt sig i Byen York, dengang han blev angreben af Blodgang; saasnart han mærkede Dødens Komme, beklagede han meget, at han ikke skulde falde paa Valpladsen, men døe som en Stud af en Studs Sygdom. Han befoel, at de skulde rejse ham op, iføre ham hans hugfri Brynje, omgjorde ham med Sværdet, sætte Hjelmen paa hans Hovede og give ham Skjoldet i hans venstre og Øxen i hans højre Haand; „thi," sagde han, „saaledes sømmer det sig for en Krigsmand at døe." Han blev begraven i York i St. Mariæ Kirke, som han selv havde bygget."

„Tak, for hvad Du har fortalt mig," sagde Kon-

gen, „nu kan Du drage tilbage til Margrethe og hilse hende fra mig, at det bedrøver mig, at hun har mistet sin Fader. Siig hende, at jeg er for syg til at skrive, og at jeg rimeligviis vil komme til at døe ligesaa tidligt som den gjæve Sivard."

Han gav Svenden en anseelig Belønning, og lod derpaa sin Hustru komme.

„Dronning Inger," sagde han, „Du vil snart vorde Enke. Hvad Dom jeg faaer efter min Død, veed jeg ikke, men det veed jeg, at Ingen skal kunne nægte, at jeg er død paa en Maade som det anstaaer en Krigsmand. En saadan har jeg været, og Ingen vil kunne udsætte Noget paa mit Heltery; thi forrest i Fylken har jeg altid kæmpet, og Hjelme har jeg spaltet, og Skjolde har jeg kløvet. Du skal hjælpe mig med at iføre mig min Rustning, og min Ganger skal føres frem."

„Du, som er saa svag, vil vel aldrig stige tilhest?"

„Jo, det vil jeg, Inger."

„Dine Kinder blusse, der er Feberild i dit Øje."

„Bryd Dig ikke derom. Jeg vil adlydes."

„Hvor vil Du ride hen?"

„Jeg vil til Odense, Inger; dersom Knud virkelig er en Helgen, maa han kunne helbrede mig. Gjør han det, skal jeg anraabe ham som en Helgen og befale hele Folket at gjøre det Samme."

„Du begynder at troe, Knud kan være en Helgen?" spurgte Inger forbauset. „Du har bekæmpet dette, Du har truet med Døden Den, som vovede at fortælle Dig om de Jertegn, der siges at være skeet ved din Broders Grav."

„Det har jeg gjort. Jeg har været en Taabe, at jeg ikke selv har undersøgt den Sag. Nu vil jeg gjøre det. Hvis Knud ikke helbreder mig, da vil jeg lade udraabe over al Riget, at Gejstligheden lyver for Folket, og at jeg har Beviser ihænde derpaa. Men skynd Dig, min Rustning!"

Da Kongen var iført sin Rustning, syntes han at have faaet ny Kraft. Alle studsede ved at see ham træde hen til sin Ganger og bestige den uden Hjælp. Langsomt satte dette mærkelige Tog sig i Bevægelse fra Klejstrup. I Spidsen red Kongen og Dronningen, derefter fulgte to af Dronningens Jomfruer, nogle Hirdmænd og tilsidst Svendene. Vejen skulde lægges over Randaros, hvor Kongen vilde gaae ombord i en Snekke og sejle til Odense.

Man var ikke kommen længer end til Glenstrup Sø, før Olaf standsede sin Hest og sagde:

„Dette blev mit sidste Ridt, Dronning Inger."

Han segnede af Hesten og var død.

Det var den 18de August 1095.

Sjette Kapitel.

Erik bliver Konge.

Dengang det rygtedes, at Kong Olaf var død, blev Gejstligheden meget glad og satte sig strax i Be-

vægelse for at fremme Erik Jarls Valg til Konge. Jarlen selv laa i de danske Farvande med en stærk Flaade, som han i Sommerens Løb havde forøget, de, som ikke yndede ham, turde derfor ikke modsætte sig hans Valg. Han havde kundgjort, at han Mikkelsdag vilde lade sig hylde paa Isøre Thing.

Det var ligesom Himlen var bleven forsonet ved Olafs Død. Regnen var hørt op, det var blevet prægtigt Høstvejr med Blæst og Solskin. Der var større Glæde i Landet end der havde været mange Aar. I mange Egne troede man fuldt og fast, at Kong Knud var en Helgen, kun oppe i Vendsyssel stillede Folket sig vedblivende til Sagen paa samme Maade som Olaf havde gjort; det var Vendelboerne, som havde rejst Oprøret imod Knud, der havde Ejvind Bifra, Thor Skore og Tolar Verpil boet, og den Utilfredshedens Sæd, de havde saaet, var endnu ikke helt borte. De havde imidlertid ikke mere nogen Høvding, om hvem de kunde skare sig, og besluttede derfor at sejle til Isøre for at hylde Erik, hvis han da ikke truede med at lade de Bøder inddrive, som ikke vare blevne inddrevne efter Knuds Drab.

Oppe i Nærheden af det lille Fiskerleje Rørvig laa det berømte Isøre Thing. Odsherred havde ikke dengang samme trøsteløse Udseende som nu; det fik det først, da de mægtige Egeskove omhuggedes, og Flyvesandet og Lyngen derefter toge Overhaand. I Issefjordens Munding laa Mikkelsdag 1095 en Mængde Sejlere fra alle Landets Dele; vel skulde Kongen rejse om og lade sig hylde paa Urnehoved Thing, i Viborg og paa Lybbes Høj, i Skaane, men det Thing, hvorpaa

han første Gang valgtes, var det vigtigste, og Valget blev paa dette afgjort. Da Erik Jarls fleste Tilhængere boede paa Sjælland, havde han helt naturligt ønsket, at Hyldingen skulde foregaae paa Isøre, det laa ved Stranden, og udenfor laa hans stærke og Ærefrygt indgydende Flaade.

Vejret var prægtigt. En frisk Brise blæste fra Søen indover Landet. Fra Snekkerne begav Folket sig i Land, hvor Hyldingen skulde finde Sted paa en lille lyngklædt Høj, der laa omgiven af gamle, mægtige Egetræer. De forskjellige Landsdeles Beboere holdt sig i Reglen sammen, Jyderne, Fyenboerne, Sjællænderne, Hallandsfarerne og Skaaningerne. De Sidste, der stode under Kong Inge, vare desuagtet tagne over for at hylde den nye Konge, de vidste, at han vilde blive deres Konge, at Inge ikke var stærk nok til at bevare Herredømmet over Skaane, naar bedre Tider oprandt for Danmark.

„Hvad mener Du om den nye Konge?" spurgte en Sjællænder en Fyenbo.

„Jeg mener alt Godt," svarede Fyenboen. „Han vil gjøre Knud Konge til Helgen, og det vil Odense og hele Fyen have Fordeel af."

„Hm, saa det mener Du?" svarede Sjællænderen, „den Tid burde komme, da vi ogsaa her ovre paa Sjælland fik os en Helgen."

„I tænker da vel ikke paa at gjøre Oprør?" spurgte Fyenboen.

„Du mener," lo Sjællænderen, „at man ikke kan faae en Helgen uden først at slaae en Konge ihjel. Nej, paa Oprør mod Kong Erik tænke vi ikke, dertil

holde vi for meget af ham. Krist give ham et langt Liv!"

„Amen!"

„Sidste Gang jeg saae Jarlen," sagde en Vendelbo til en anden, „var i St. Albani Kirke i Odense. Han gav mig den Skramme, som jeg har over venstre Kind."

„Du har fortalt derom, Nabo."

„Nu staaer han der strunk og stolt oppe paa Højen. Han er bleven sværere, siden jeg saae ham."

„Ja, det er ni Aar siden, Nabo. Jeg har hørt, at han vil være Almuen god, derfor vil jeg være med til at kaare ham."

„Det vil jeg ogsaa, for han er den dygtigste af Svends Sønner. Rigtignok vil han gjøre Knud Konge til Helgen, men man behøver ikke at tilbede en Helgen, naar man ikke vil."

„Sandt nok. Lad hvem der vil paakalde Knuds Hjælp, vi Vendelboere gjøre det ikke."

„Hvorledes har Eders Høst været?" spurgte en Skaaning en Bonde fra Ribe Egnen.

„Bedre end i mange Aar. Og Eders Høst?"

„Den har ogsaa været god. Kannikerne i Lund fortælle, at heri er Knud Konge Skyld, han er ikke mere fortørnet, siden den onde Kong Olaf er død."

„Ja, Sligt fortælle Kannikerne ogsaa os," meldte en Ribe-Bonde. „Man veed næsten ikke, hvad man skal troe. De store Slægter paa vor Egn have altid holdt med Kong Olaf, og det vilde gaae Dig ilde, hvis de hørte, at Du kaldte ham ond."

„Du veed," sagde Skaaningen, „at vi have fejdet med ham, vi foretrak Kong Inge for Kong Olaf."

„Har I havt nogen Fordel heraf?"

„Det vil jeg ikke sige, derfor give vi os atter ind under Danmark."

Stærke Jubelraab afbrøde denne Samtale; thi Erik havde slaaet til Lyd med Haanden og talte nu til Folket. Efterat han havde dvælet ved den store Hungersnød, der var overgaaet Riget, og som forhaabentligt nu var forbi, sagde han:

„Gud sendte os disse mørke Tider, fordi en Deel af Eder rejste et Oprør mod min Broder Kong Knud og sloge ham ihjel, og fordi Folket ikke vilde erkjende, at det havde handlet ilde. Hungersnød og Pest have tilsidst bragt Folket til at erkjende dette, og nu vil jeg paa Grund af de store Jertegn, der ere skete ved min Broders Grav, anmode Paven om at ophøje ham til en Helgen."

Bifald hilste denne Tale fra mange Sider, kun Vendelboerne og andre Jyder forholdt sig tause.

„Og lader os nu," vedblev Kongen, „arbejde med hinanden paa at skabe lyse Tider i Danmark. Det kan skee, naar hele Folket slutter sig til Kongen, og Kongen arbejder paa at fremme Folkets Lykke. Paa Thinge skal jeg fælde Dom uden Persons Anseelse, og Landet skal jeg befrie for Tyve og Røvere.

Leding vil jeg udbyde mod Venderne, og paa vore Kyster vil jeg opføre stærke Borge, der skulle forsvares af mine Hirdmænd. Paa Havet skulle mine Dragesskibe flyde og sørge for, at Handelsskibe ikke opbringes af frække Vikinger.

Jeg skal gjøre, hvad jeg kan, gjøre I, hvad I formaae, da skal med Guds Hjælp de mørke Tider være forbi."

Eriks Tale modtoges med stort Bifald; inden Sol den Dag gik ned, var han kaaret til Danmarks Konge, og Alle haabede, at en lykkeligere Tid nu vilde begynde for Riget. Fra Isøre rejste Erik strax til Viborg, for der at blive valgt af Jyderne, hos hvem han vidste, at der herskede nogen Misfornøjelse.

Paa Vejen fra Viborg, hvor Alt var gaaet bedre end han havde ventet, til Urnehoved Thing besøgte han Svend Trundsen paa Aakjær. Han fandt der sin Søster Sigrid, hvem han i mange Aar ikke havde seet. Talen faldt paa Henrik Gotskalksen og hans Forhold til Danmarks nye Konge.

„Han var en saa god Ven af Olaf," sagde Erik, „at jeg neppe tør bygge altfor fast paa hans Venskab, skjøndt han er din Søn, Sigrid."

„Det bedrøver mig meget at høre," svarede Sigrid.

„Ingen af mine Brødre anseer jeg for at være dygtige nok til at være Jarl i Jylland. Skade, at Bjørn blev dræbt, han var som skabt til jydsk Jarl. Forholdet til Henrik vil meget bestemmes af, hvem jeg har til Jarl paa Landets Sydgrændse."

„Har Du ingen saadan Mand?"

„Jeg har en Mand, men han er ikke ætstor nok til at blive Jarl, om han end er i Slægt med Bothild."

„Hvad hedder han?"

„Hans Navn er Bue."

„Bue Vagnsen," sagde Sigrid, „ham kjender jeg. Hans Fader i Jom har jeg gjæstet. Ja, han kjender, saa vidt jeg veed, min Søn Henrik. Det vil være et heldigt Valg, er han ikke kommen hertil i dit Følge?"

„Jo, han er," svarede Kongen.

Sigrid taug et Øjeblik, da sagde hun:

„Der opholder sig paa vor Gaard en Jomfru, med hvem han er trolovet og snart skal holde Bryllup, hendes Fader er ogsaa kommen hertil."

„Hvad er hendes Navn?"

„Rovenna."

„Hvis hun har talt om mig," lo Kongen, „har hun vistnok ikke rost mig. Nu, det glæder mig, at hun og Bue tilsidst blive Mand og Hustru."

„Hun har ikke talt om Dig," sagde Sigrid. „Har Du fornærmet hende? — Erik, Erik, nu, Du er bleven Konge, skal Du lade de smukke Jomfruer gaae i Fred."

„Jeg faaer Andet at tænke paa," mente Erik.

Efter denne Samtale lod Kongen Bue kalde og sagde til ham:

„Bue, jeg gjør Dig til Høvedsmand i Jylland med samme Magt som en Jarl, uden dog at give Dig Jarlenavn."

Bue blev glad over dette store Beviis paa den nye Konges Tillid.

„Vi skulle senere," vedblev Kongen, „tales nærmere ved om de Forholdsregler, der blive at tage. Nu ønsker jeg at see Jomfru Rovenna, der skal opholde sig paa Gaarden her."

„I vil . . .!" udbrød Bue.

„Ja, jeg vil forsøge paa at blive forsonet med hende," sagde Kongen leende.

Med blussende Kinder traadte Rovenna, ledsaget af Bue, kort efter frem for Kongen, der sagde til hende:

„Ædle Jomfru, Kongen vil forsøge paa at gjøre Godt igjen, hvad Jarlen har forbrudt imod Eder."

Rovenna taug rødmende.

„Om kort Tid kommer jeg til Hedeby, der vil jeg selv holde Eders Bryllup. Vi ville dandse til Fløjters og Gigers Lyd, og kostelig Vin fra Rhin og Mosel skal flyde paa Eders Bryllupsdag."

„Tak, Herre Konge," svarede Rovenna.

„Bue kan rejse med Eder til Slesvig," vedblev Kongen, „han behøver ikke at følge mig til Urnehoved Thing."

Efter Kongens Samtale med Rovenna fik hun og Bue travlt med Afrejsen. Frode, som forlængst havde tilgivet Bue Rovennas Bortførelse, var glad over Kongens Naade, han blev stedt for Kong Erik, der modtog ham med stor Vennesælhed. —

Kong Eriks Kongegjerning var begyndt; i faa, men lykkelige Aar herskede han over Danmark. De mørke Tider forsvandt, og i Høstens Dage bugnede Agrene af den rige Sæd.

Folket glemte Kong Olaf, hans Grav kjender Ingen, og hans Kongegjerning have de gejstlige Krønikeskrivere forsøgt paa saa vidt muligt at udviske. Men ved denne Forfølgelse udover Graven er vor Medfølelse bleven vakt, og vi søge at finde noget Lys i det Mørke, hvormed man forsætligt har omgivet Knud den Helliges Broder.

Ende.

Indhold.

Første Bog:

	Pag.
Olaf Jarl i Fængsel	3.
Hjemkomsten	21.
Bue Vagnsen hos Fyrst Svantibor	36.
Paa Hyrdenæs	58.
Erik Jarl og Bothild	87.
Kong Olaf holder Juul	100.
Fyrst Kruto	129.

Anden Bog:

Kong Olaf	143.
Bogehavn	157.
Kruto gjæster Fyrst Henrik	176.
Geva	193.
Kong Olaf i Viborg	206.

Tredie Bog:

Pag.

Ankomsten til Sjælland . . . . . 215.
Juul i Hedeby . . . . . 236.
Prebas Eventyr . . . . . 250.
Bue paa Esrom . . . . . 267.

Fjerde Bog:

Kong Olaf bliver alene . . . . . 290.
Bue opsøger Erik Jarl . . . . . 304.
Knuds Lig flyttes . . . . . 318.
Jomfrurovet . . . . . 333.
Kongen døer . . . . . 347.
Erik bliver Konge . . . . . 358.

Subskriptions-Indbydelse.

Familie-Bibliothek vil blive redigeret af den bekjendte folkelige Forfatter Kapitain M. Gjørup og især bringe Fortællinger, der hente deres Stof fra vort Folks Historie, Fortællinger fra vor egen Tid skulle dog ikke være helt udelukkede.

Familie-Bibliothek vil begynde med den højst interessante historiske Fortælling

„Mørke Tider"

af M. Gjørup. Den skildrer Brydningerne i Danmark efter Kong Knud den Helliges Drab og dvæler ved Livet i Venden. Fortællingen hører altsaa til den Periode, hvorom Digteren **B S. Ingemann** i sin Tid skrev til Forfatteren, da han havde sendt ham sin første historiske Roman: „Det har interesseret mig at see hin Periode af vor Middelalder, der gik forud for Valdemarernes Tid, fremdraget som Gjenstand for historisk, poetisk Behandling. Her ligger 3 Aarhundreders Folkeliv næsten dødt i eller udenfor Folkebevidstheden, og kunde det faae ret Liv paany i klart anskuelige Fremstillinger, vilde det være en ubetalelig Livsskat."

Familie-Bibliothek udkommer hver Uge, og Subskriptionen er bindende for 52 Ark eller 26 Dobbelthefter a 26 Øre pr. Hefte. Ved Modtagelsen af det sidste Dobbelthefte modtage Subskribenterne et elegant og værdifuldt Olietryksbillede som Gratispræmie. Obs. Der kan vælges imellem følgende 3 Billeder:

1) Spansk Dands, 2) Pigen med Roserne, 3) Landskabsbillede,

hvilke Billeder ville blive forevist af vore Agenter. Det vil være iøjnefaldende for Enhver, at disse Olietryksbilleder ere langt bedre udførte og af langt større Værdi end de sædvanlige ordinære Olietryksbilleder.

Mod Forudbetaling af 26 Dobbelthefter vil Olietryksbilledet **strax** blive udleveret, og paatage vi os, hvis ønskes, at besørge det indfattet i en smuk og prisbillig Ramme.

Familie-Bibliothek kan forudden hos Agenterne bestilles paa alle kgl. Postkontorer og Brevsamlingssteder og koster 3 Kr. 35 Øre Kvartalet, frit tilbragt.

Gratis-Præmien vil blive tilsendt Postabonnenterne hvert Halvaar, naar de som Bevis for, at de ere Abonnenter, indsende Postkvitteringen til os.

Ærbødigst

Carl F. Hammer,

Forlagsboghandel for Land og By.

Nørrebrogade Nr. 29, Kjøbenhavn. N.

Til Læserne!

Da Familie-Bibliothek har vundet en særdeles gunstig Modtagelse hos Publikum, er det mig en Fornøielse at kunne holde mere end jeg har lovet, og vil jeg derfor allerede nu, da Romanen „Mørke Tider" er sluttet, tilstille Abonnenterne den lovede Præmie, som de først skulde have havt efter 26de Dobbelthefte; samtidigt lover jeg, at Abonnenterne efter Slutningen af den næste Fortælling skulle faae en ny Præmie. De faae saaledes to smukke Olietryksbilleder i Præmier i Stedet for det lovede ene.

Romanen **Erik Emun** vil snarest muligt følge.

Abonnenterne faae denne Gang tre Hefter eller 48 Sider (40 Øre) i Stedet for et Dobbelthefte (32 Sider for 26 Øre), for at de ikke skulle vente paa Slutningen af „Mørke Tider".

Ærbødigst

Carl F. Hammer,
Bianko Lunos Allee 4.
Kjøbenhavn V.

Hele Fortællingen „Mørke Tider" kan altsaa nu for Eftertiden faaes komplet med Præmiebillede for 3 Kr.